

Begroting 2021

Meerjarenraming 2022 t/m 2024

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Begroting 2021 en meerjarenraming 2022 t/m 2024

Versie: Ontwerpbegroting d.d. 8 oktober 2020 (versie 1.19)

Status: Publicatieversie ontwerpbegroting (cf. art. 190 lid 1 Gemeentewet)

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting voor het begrotingsjaar 2021 en de meerjarenraming voor de jaren 2022, 2023 en 2024 aan. In de lopende coalitieperiode is dit de derde begroting die vanuit het college wordt aangeboden aan uw raad. Voor de opbouw van deze begroting hebben wij daarom ook aangesloten op de programma-indeling zoals die ook in de begrotingen van 2019 en 2020 was opgenomen.

De financiële positie van gemeenten staat landelijk onder druk. De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft met solide financieel beleid ervoor kunnen zorgen dat wij tot nu toe steeds met positieve resultaten hebben kunnen afsluiten. Dat gaat echter niet vanzelf. Ook in onze gemeente zien wij dat het steeds lastiger wordt om een sluitende begroting te kunnen presenteren.

Ondanks de vele uitdagingen, die wij reeds eerder met u gedeeld hebben, zijn wij erin geslaagd om ook voor het komende jaar een structureel sluitende ontwerpbegroting aan uw raad voor te leggen. Het resultaat hiervan ziet u nu voor u.

Met name op het programma Sociaal Domein zien wij dat de landelijke trend van kostenstijgingen ook in onze gemeente zichtbaar wordt. De financiering hiervan vanuit het Rijk loopt niet in dezelfde pas mee. Het huidige kabinet verwijst voor structurele oplossingen veelal naar de volgende kabinetsformatie. Wij zullen de onderhandelingen na de komende Tweede Kamerverkiezingen dan ook met belangstelling volgen en zullen uw raad in 2021 actief informeren over ontwikkelingen die voor onze gemeentelijke financiën van belang zijn. Voor deze begroting betekent dat dat we jaarlijks een taakstelling hebben opgenomen voor de verwachte kostenstijgingen van € 1,5 miljoen. Wij verwachten deze taakstelling in te vullen door drie speerpunten, die verder worden toegelicht op pagina 79.

Voor het programma Ruimtelijk Domein vragen wij vooral aandacht voor het structurele onderhoud aan ons gemeentelijke wegennet. Dit is een van de kerntaken van de gemeente. Als onderdeel van deze begroting wordt aan uw raad een voorstel voorgelegd om de benodigde financiële middelen voor het wegenonderhoud voor de gehele planperiode in de begroting op te nemen. Het bijbehorende dekkingsvoorstel is gebaseerd op een combinatie van financiële ruimte die is gevonden binnen andere budgetten van het programma Ruimtelijk Domein en een voorstel aan uw raad om een gedeelte uit de algemene dekkingsmiddelen te financieren. Dit voorstel is nader uitgewerkt in hoofdstuk 4 (op pagina 147).

Met het opstellen van deze begroting is ook invulling gegeven aan de taakstellende bezuiniging op de Polfermolen per 1 januari 2021. Onderdelen van het complex (het zwembad en de fitness) zijn gesloten. Als gevolg hiervan is ook afscheid genomen van een aantal medewerkers van de Polfermolen B.V. Daarnaast vervalt de jaarlijkse afschrijving van een deel van het gebouw en de verplichting om financiële middelen te reserveren voor het (groot) onderhoud. Hoewel de uitwerking van dit dossier op onderdelen ook in 2021 nog de aandacht van het college en van uw raad zal vragen, is in financiële zin een belangrijke stap gezet.

Omdat er sprake is van een taakstelling van € 1,2 miljoen kunnen de desbetreffende financiële middelen niet worden ingezet voor nieuw beleid. Zoals bekend was deze taakstelling hard nodig om onze begroting structureel sluitend te houden. Dat is ook het algemene beeld voor deze begroting. Nieuw beleid kan alleen worden gefinancierd door besparingen op bestaand beleid of door incidentele onttrekkingen uit de gemeentelijke reservepositie. Hierbij hebben wij ook kritisch gekeken of het bestaande beleid voor de juiste bedragen in onze begroting is opgenomen.

De begroting is een belangrijk instrument voor uw raad om invulling te kunnen geven aan uw kaderstellende rol. Om dat te kunnen doen, trachten wij u een leesbaar stuk te presenteren. Streven naar maximale transparantie is daarbij het uitgangspunt. Daarmee kunnen we echter niet voorkomen dat er ook onderdelen zijn van dit boekwerk die vooral interessant zijn voor de meer financieel onderlegde lezer. Vanuit de verslaggevingsvoorschriften zijn wij verplicht om deze onderdelen op te nemen.

Om de transparantie en begrijpelijkheid van de begroting te bevorderen, hebben wij een voorstel opgenomen om de systematiek van onze renteberekening te vereenvoudigen. Wij stellen voor om afscheid te nemen van het berekenen van bespaarde rente op de reserves en de voorzieningen. Omdat dit niet om feitelijke besparingen gaat, maar slechts om boekhoudkundige verschuivingen, achten wij het niet langer noodzakelijk om dit toe te passen. Dit voorstel is in lijn met eerdere aanbevelingen vanuit de Commissie BBV. In hoofdstuk 4 treft u een nadere uitwerking aan. Omdat wij met dit voorstel afwijken van de door uw raad vastgestelde financiële verordening vragen wij hierover een expliciet besluit van uw raad.

De financiële positie van onze gemeente stijgt in positieve zin uit boven het landelijk gemiddelde. Dit hebben wij grotendeels te danken aan de toeristische functie van onze gemeente en de financiële baten die dat met zich meebrengt, zowel voor onze gemeente als voor onze ondernemers en inwoners. Als gevolg hiervan kunnen wij ook in 2021 een begroting presenteren die onze bestaande gemeentelijke dienstverlening in stand houdt. Met andere woorden, er zijn geen ingrijpende maatregelen nodig geweest om tot een structureel sluitende begroting te komen. Daar staat tegenover dat de financiële ruimte om nieuw beleid in gang te zetten zeer beperkt is.

Voor de gemeentelijke belastingen houden wij vast aan de uitgangspunten van het coalitieakkoord. De nadere toelichting op deze belastingen vindt u in de paragraaf lokale heffingen.

Gelet op bovenstaande gaan wij het jaar 2021 in financiële zin met vertrouwen tegemoet.

Aan uw raad verzoeken wij om, vanuit uw kaderstellende rol, de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 vast te stellen en daarmee aan het college opdracht te geven om binnen de gestelde financiële kaders uitvoering te geven aan het geformuleerde beleid.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

w.g.

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur / gemeentesecretaris

w.g.

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

Inhoudsopgave

De programmabegroting

Hoofdstuk 1	Het programmaplan: de te realiseren programma's	7
	Algemene inleiding en leeswijzer	7
1.1	Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	11
1.2	Programma Toerisme en Economie	15
1.3	Programma Sociaal Domein	23
1.4	Programma Ruimtelijk Domein	41
1.5	Programma Algemene Taakvelden	61
Hoofdstuk 2	De paragrafen	87
2.1	Paragraaf Lokale heffingen	87
2.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	97
2.3	Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	103
2.4	Paragraaf Financiering	107
2.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	113
2.6	Paragraaf Verbonden Partijen	115
2.7	Paragraaf Grondbeleid	135

De financiële begroting

Hoofdstuk 3	Het overzicht van baten en lasten	137
Hoofdstuk 4	De uiteenzetting van de financiële positie	143
Hoofdstuk 5	Het vaststellingsbesluit en de programma-autorisatie	155

Bijlagen

Bijlage 1	Meerjarenraming op taakveldniveau bij bestaand beleid	157
Bijlage 2	Overzicht incidentele baten en lasten per programma	174
Bijlage 3	Overzicht structurele mutaties reserves	175
Bijlage 4	Overzicht activa, gesplitst naar nut	176
Bijlage 5	Reserve- en voorzieningenbeleid	177
Bijlage 6	Meerjarig verloop reserves en voorzieningen	189
Bijlage 7	Resterende prioriteiten coalitieakkoord	190

Hoofdstuk 1: Het programmaplan: de te realiseren programma's

Algemene inleiding en leeswijzer

Voor u ligt de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De begroting is opgesteld volgens de landelijke voorschriften die volgen uit de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast geldt de door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordening 2020 als intern kader voor het opstellen van de begroting.

In deze inleidende tekst geven wij u enige toelichting op de opbouw van het boekwerk en op het proces van het vaststellen van de begroting.

De begroting bestaat in hoofdlijnen uit twee onderdelen, namelijk het beleidsmatige deel en het financiële deel.

FINANCIËLE SAMENVATTING

De begroting 2021 en de meerjarenramingen 2022 t/m 2024, op basis van het bestaand beleid t/m hoofdstuk 3 en de voorgestelde beleidstoevoegingen in hoofdstuk 4, leiden tot het volgende resultaat:

	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Lasten	55.810.608	53.955.571	54.044.011	54.870.344
Baten	53.909.973	54.146.446	55.046.851	55.074.334
Saldo van baten en lasten	-1.900.635	190.875	1.002.840	203.990
Toevoegingen aan reserves	540.095	440.095	1.143.472	348.582
Onttrekkingen uit reserves	2.464.665	269.394	160.704	153.214
Resultaat	23.935	20.174	20.072	8.622

De opbouw van deze cijfers wordt verder toegelicht in dit boekwerk.

De beleidsbegroting

Het beleidsmatige deel van de begroting is opgebouwd uit het programmaplan (hoofdstuk 1) en de paragrafen (hoofdstuk 2). Het financiële gedeelte bestaat uit het overzicht van baten en lasten (hoofdstuk 3) en de uiteenzetting van de financiële positie (hoofdstuk 4). Ten slotte volgen nog het vaststellingsbesluit en enkele bijlagen.

Het programmaplan is opgebouwd vanuit de volgende programma's:

- Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving
- Programma Toerisme en Economie
- Programma Sociaal Domein
- Programma Ruimtelijk Domein
- Programma Algemene Taakvelden

De programma-indeling is door de raad vastgesteld voor deze raadsperiode en wordt daarmee gehanteerd in de begrotingen over de jaren 2019 t/m 2022. De huidige begroting is daarmee de derde in deze raadsperiode.

Het programmaplan geeft in de basis antwoord op de drie W vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

De programma's zijn opgedeeld in thema's, waarbij per thema antwoord wordt gegeven op de eerste twee vragen. De vraag "wat mag het kosten" wordt voor het gehele programma beantwoord op basis van een tabel met baten en lasten op taakveldniveau.

Daarnaast zijn per programma de speerpunten uit het coalitieakkoord (periode 2018-2022) opgenomen. Daar waar mogelijk zijn deze speerpunten geactualiseerd naar de laatste stand van zaken (per september 2020).

In hoofdstuk 2 zijn de paragrafen opgenomen. Anders dan de programma-indeling in hoofdstuk 1 geldt voor de paragrafen wel een landelijk voorgeschreven indeling. In deze paragrafen lichten wij de beleidslijnen toe en leggen de relevante beheersmatige aspecten vast voor de lokale heffingen, het weerstandsvermogen en risicobeheersing, het onderhoud aan kapitaalgoederen, de financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

De financiële begroting

De financiële begroting opent in hoofdstuk 3 met het overzicht van baten en lasten. Per programma staan hier de begrote baten en lasten opgenomen in de begrotingsperiode. Om de desbetreffende bedragen te kunnen vergelijken, staan hier ook de gerealiseerde bedragen uit de laatst vastgestelde jaarrekening opgenomen (in dit geval jaarrekening 2019) en de bedragen uit de begroting van het lopende jaar (2020).

In hoofdstuk 4 is de uiteenzetting van de financiële positie opgenomen. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit een recapitulatie van hoofdstuk 3, de impact van Corona (COVID-19) op de begroting, een samenvatting van de gevolgen van de septembercirculaire, een overzicht van nieuwe beleidsvoorstellen en de bijbehorende dekkingsvoorstellen en ten slotte enkele financieel technische onderdelen zoals het verloop van het EMU saldo en de geprognostiseerde balans.

In hoofdstuk 5 is het vaststellingsbesluit en de programma-autorisatie opgenomen. Met het vaststellen van de begroting autoriseert de gemeenteraad het college om in de begrotingsperiode uitgaven te doen en inkomsten te genereren binnen de gestelde kaders. In financieel technische zin geldt dat deze kaders bestaan uit de baten en lasten uit hoofdstuk 3, aangevuld met de financiële gevolgen van de onderdelen die zijn opgenomen in hoofdstuk 4. Deze onderdelen kunnen dan ook niet los van elkaar worden gelezen, maar vormen een integraal onderdeel van de begroting zoals die voor u ligt.

Proces vaststellen van de begroting 2021

De ontwerpbegroting 2021 zal worden gepubliceerd op 8 oktober 2020. Dit is het eerste moment dat de begroting 2021 beschikbaar is voor de raadsleden en ook publiekelijk te raadplegen is.

De leden van de gemeenteraad hebben de mogelijkheid om informatieve vragen in te dienen over de ontwerpbegroting. Deze schriftelijke vragen kunnen op de gebruikelijke wijze, bij voorkeur per raadsfractie, worden ingediend via de griffie. De afgesproken deadline hiervoor is op maandag 19 oktober 2020, voor 09:00u.

Het college zal op vrijdag 23 oktober de schriftelijke vragen beantwoorden.

Het sluitstuk van de begrotingscyclus is de behandeling en de vaststelling van de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 in de openbare raadsvergadering van dinsdag 10 november 2020.

Na vaststelling van de begroting zal deze vóór 15 november 2020 worden toegezonden aan het College van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Limburg.

Status en versiebeheer

Het boekwerk van deze begroting zoals dat openbaar wordt gepubliceerd op 8 oktober 2020 betreft een ontwerpbegroting. Pas nadat de gemeenteraad de begroting vaststelt is er formeel sprake van een begroting. Het is mogelijk dat de behandeling in de raadsvergadering van 10 november leidt tot een aanpassing in dit boekwerk. Mocht dat het geval zijn, leidt dat er dus toe dat er twee verschillende versies van de begroting 2021 worden gepubliceerd. Om deze reden zullen wij op de tweede pagina van het document aangeven wat de status is van het boekwerk en op welke datum deze is gepubliceerd.

Wijzigingen van de begroting

De door de raad vastgestelde begroting 2021 is het startpunt voor de uitvoering in 2021. Gedurende het jaar zullen er nog wijzigingen op de begroting plaats vinden. Wijzigingen die van invloed zijn op de baten en lasten op programmaniveau zijn altijd voorbehouden aan de gemeenteraad. Het college is bevoegd om binnen deze door de raad vastgestelde kaders (dus binnen het programma) wijzigingen door te voeren op taakveldniveau of op productniveau. Begrotingswijzigingen vanuit de gemeenteraad kunnen betrekking hebben op de voorjaarsnota (als onderdeel van de kadernota) of op de najaarsnota, maar kunnen gedurende het jaar ook volgen uit de financiële gevolgen van separate raadsbesluiten. Volledigheidshalve vermelden wij dat een dergelijke begrotingswijziging naast de financiële gevolgen ook de bijbehorende dekking bevat.

1.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Bestuurlijk verantwoordelijk : dr. J.J. Schrijen

Omschrijving programma

In dit programma wordt ingegaan op de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de integrale veiligheid, zoals openbare orde en crisis- en rampenbestrijding. Iedereen moet veilig zijn en zich veilig kunnen voelen. Bij activiteiten die door de samenleving zelf worden geïnitieerd, wordt nagegaan hoe de gemeente deze initiatieven kan ondersteunen of bewoners en ondernemers kan activeren om zelf actie te ondernemen. Want ook voor (sociale) veiligheid geldt dat het nemen van de eigen verantwoordelijkheid door burgers en bedrijven een essentieel onderdeel vormt.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit het thema Openbare Orde en Veiligheid.

Thema: Openbare Orde en Veiligheid

De ambitie van de gemeente is om de veiligheid van bewoners en bezoekers op straat en in de leefomgeving te waarborgen en daar waar nodig te verhogen. Tevens wil de gemeente ernstige vormen van (horeca)overlast en onveiligheid voorkomen. Om hieraan invulling te kunnen geven zijn de volgende beleidsnota's opgesteld en ter hand genomen:

- Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020-2023;
- Uitvoeringsprogramma IVP 2020-2023;
- Omgevingsverordening 2020;
- Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhavingplan (VVTH-plan) 2019-2023;
- Jaarlijks Toezicht en Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP);
- Horecasanctiebeleid gemeente Valkenburg aan de Geul;
- Preventie- en handhavingplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019 (inclusief drugspreventie);
- Samen op weg met het risicoprofiel Brandweer 2014;
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU).

Wat willen we bereiken?

- Een veilige woon- en leefomgeving;
- Een plezierig en veilig uitgaanscentrum;
- Het verbeteren van de naleving van de regels die gelden in de openbare ruimte;
- Het verbeteren van de naleving van de regels op het gebied van de brandveiligheid;
- Een adequate uitvoering en goede naleving van de Drank- en Horecawet;
- Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van zowel ondernemers als inwoners, zodat de leefomgeving veiliger wordt;
- Afdoende hulpverlening door de brandweer en zo veel mogelijk voldoen aan de landelijke normen voor opkomst- en uitruktijden;
- Een optimaal afgestemde inzet van beschikbare capaciteit van de brandweer;
- Het stimuleren van maatregelen voor brandpreventie en zelfredzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

De uitvoeringsprogramma's, zoals hierboven genoemd, worden uitgevoerd. Tevens zal met alle betrokkenen gewerkt worden aan het Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheidsplan 2020-2023. Daarin zijn de volgende veiligheidsonderwerpen als prioriteit opgenomen:

- Overlast/geweld op het snijvlak van zorg en veiligheid;
- Veilig toerisme, recreatie en evenementen;
- Ondernijnde criminaliteit.

Daarnaast zijn vijf strategische thema's benoemd, te weten:

- Veilige en leefbare kernen;
- Jeugd en veiligheid;
- Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit;
- Drugsoverlast;
- Veiligheid rond het uitgaan.

In het Integraal Veiligheidsplan Heuvelland zijn indicatoren opgenomen over de misdaad- en incidentcijfers van de politie. Hierover wordt jaarlijks afzonderlijk aan de raad gerapporteerd.

Aandacht voor alle veiligheidsthema's

De gemeente gaat, samen met de andere Heuvellandgemeenten, door met de inzet op alle veiligheidsthema's. Daarbij is er aandacht en ruimte voor doorontwikkeling van de aanpak. Verder voeren we wettelijke taken uit en reageren we op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

Blijven samenwerken

De gemeente gaat door met de regionale samenwerking op veiligheidsterrein. De belangrijkste regionale samenwerkingsverbanden zijn:

- Integraal IVP en bijbehorende Uitvoeringsprogramma's met Heuvelland gemeenten;
- Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland: afstemming binnen de regio tussen partners uit de justitiële keten, de veiligheidsketen en de zorgketen met als doel het terugdringen van overlast, criminaliteit en huiselijk geweld;
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC): afstemming overheidspartijen ter bestrijding van de georganiseerde misdaad;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg: afstemming en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuadvies;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL): afstemming tussen ketenpartners ten aanzien van aanpak (gezondheids-)risico's, rampen en crises;
- Burgernet: burgers helpen de politie bij opsporing verdachten;
- WhatsApp Buurt Preventie (WABP);
- Regionaal overleg integraal toezicht (ROIT): afstemming werkzaamheden BOA's;
- Meld Misdaad Anoniem;
- Wijkagenten en WijkBOA's.

Bij sociale veiligheid is ook de inzet van wijkagenten en BOA's relevant. De wijkBOA's houden spreekuren in de wijk. Ook vindt er periodiek overleg plaats met de politie, waarbij aandacht is voor de ontvangen meldingen van burgers in een periode en afspraken gemaakt worden voor de uitvoering van projecten op hotspots (extra toezicht, snelheidsmetingen, drankcontroles, fietsendiefstallen, diefstal uit schuurtjes, etc. etc.).

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de uitvoering van dit programma:

- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL);
- Regionale UitvoeringsDienst Zuid-Limburg (RUDZL).

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Programma	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland	Bron
1	1	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inwoners 12-17 jaar	2019	142	132	Stichting Halt
1	2	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2018	0,6	2,2	CBS
1	3	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2018	3,7	4,9	CBS
1	4	Diefstallen uit woningen	aantal per 1.000 inwoners	2018	3,7	2,5	CBS
1	5	Vernielingen en beschadigingen	aantal per 1.000 inwoners	2018	4,1	5,8	CBS

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving Lasten taakvelden		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.115.929	1.264.785	1.368.791	1.416.302	1.490.305	1.499.013
1.2	Openbare orde en veiligheid	954.589	1.343.497	1.399.424	1.406.196	1.399.840	1.407.409
Totaal lasten		2.070.518	2.608.282	2.768.215	2.822.498	2.890.145	2.906.422

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving Baten taakvelden		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	71.826	72.000	73.000	74.000	75.000	76.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	102.908	92.937	92.937	92.937	92.937	92.937
Totaal baten		174.734	164.937	165.937	166.937	167.937	168.937

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving Saldo taakvelden		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.044.103	-1.192.785	-1.295.791	-1.342.302	-1.415.305	-1.423.013
1.2	Openbare orde en veiligheid	-851.681	-1.250.560	-1.306.487	-1.313.259	-1.306.903	-1.314.472
Totaal saldo		-1.895.784	-2.443.345	-2.602.278	-2.655.561	-2.722.208	-2.737.485

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 1: “In Valkenburg aan de Geul moet het veilig wonen en uitgaan zijn”

Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020 - 2023

Het Integraal Veiligheidsplan Heuvelland is vastgesteld door de raad op 5 oktober 2020. Daarin zijn een drietal prioriteiten benoemd en zijn strategische thema's aangegeven, waar de komende vier jaar de nadruk op ligt. In het uitvoeringsprogramma, dat voor een periode van twee jaar wordt opgesteld, zal gedetailleerd worden aangegeven welke projecten worden uitgevoerd, die in relatie staan tot de lokale prioriteiten.

Voor veel maatregelen en activiteiten die onder het IVP vallen, is voor de komende jaren al in de bekostiging voorzien. Dit geldt onder meer voor brandweerzorg, crisisbeheersing, veiligheidsregio en de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Het betreft doorlopende activiteiten, waaraan deels wettelijke verplichtingen ten grondslag liggen. Daarnaast is er een werkbudget begroot om veiligheidsprojecten uit te voeren. Uitgangspunt is om de uitvoering van het integraal veiligheidsplan binnen de huidige begrotingskaders (formatie en budgetten) te laten plaatsvinden.

Indien vanuit de uitvoering van het beleid blijkt dat dit uitgangspunt wijziging behoeft, zullen vanuit de uitvoeringsplannen onderbouwde voorstellen worden gedaan voor het bijstellen van de ambitie en het anders prioriteren van thema's. Indien nodig zal de raad om additionele middelen gevraagd worden.

De volgende 3 prioriteiten zijn in het IVP benoemd:

- Overlast/geweld op het snijvlak van Zorg en Veiligheid;
- Veilig toerisme, recreatie en evenementen;
- Ondernijende criminaliteit.

Daarnaast zijn vijf strategische thema's benoemd, te weten:

- Veilige en leefbare kernen;
- Jeugd en veiligheid;
- Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit;
- Drugsoverlast;
- Veiligheid rond het uitgaan.

1.2 Programma Toerisme en economie

Bestuurlijk verantwoordelijk : mr. drs. C.M.J. Bisschops

Omschrijving programma

In dit programma worden de activiteiten gepresenteerd, die zijn gericht op het economisch functioneren van onze gemeente. De kern waarop de beleidsvoornemens zijn gebaseerd, zijn de Visie Vrijetijdseconomie 2030, de Toekomstvisie 2035 en de Gebiedsvisie van Buitengoed Geul en Maas. De focus ligt op het versterken van het kwaliteitstoerisme ter bevordering van de werkgelegenheid en het welzijn en welbehagen van onze inwoners en bedrijven. Waar mogelijk en verantwoord kiest onze gemeente voor anticyclisch investeren, om daarmee de basis te leggen voor een duurzame economie.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit de volgende drie thema's:

1. Economie;
2. Toerisme en recreatie;
3. Toeristische heffingen.

Thema 1: Economie

Binnen het thema economie wordt beleid en worden activiteiten gepresenteerd die gericht zijn op het economisch functioneren van onze gemeente. De kern van de beleidsvoornemens is gebaseerd op de Visie Vrijetijdseconomie 2030, het uitvoeringsprogramma Middengebied, de Toekomstvisie 2035, met daarin de toeristische visie Klein Groots Land, inclusief de bouwstenen van de nieuwe toeristische visie en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 met bijbehorende bestuursafspraken.

Wat willen we bereiken?

De focus ligt met name op het versterken van de kwaliteit van het product Valkenburg aan de Geul in de breedste zin van het woord, binnen het economisch profiel en het toeristische product van Zuid-Limburg als geheel. Aan de ene kant met als doel om het toeristisch aanbod van Valkenburg aan de Geul te versterken, zodat dit aansluit bij de toekomstige vraag van bezoekers en toeristen. Aan de andere kant met als doel om een kwalitatief hoogwaardige leef-, werk en woonomgeving te bieden voor de eigen inwoners. Doel hierbij is een goede balans tussen mens, milieu en economie na te streven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionale economische ontwikkelingen

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)

De SVREZL is een gezamenlijke visie op de ruimtelijke structuur voor winkels, kantoren en bedrijventerreinen, die is opgesteld en vastgesteld door de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De SVREZL is gericht op het versterken van de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van de regio door het aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de vraag. In de SVREZL zijn locaties aangegeven waar de versterking gewenst is (kwalitatief en soms ook kwantitatief) en worden beleidsuitgangspunten geformuleerd voor nieuwe initiatieven. Verder is in de SVREZL opgenomen dat het overaanbod van winkel- en kantoorruimte in Zuid-Limburg op basis van deze visie wordt aangepakt. In de tweede helft van 2020 zal het functioneren van de SVREZL binnen de regio worden geëvalueerd, besluitvorming over evt. wijzigingen en gevolgen daarvan zullen zijn beslag krijgen in 2021.

Regionale economische samenwerking

Op het gebied van economische samenwerking in Zuid-Limburg spelen momenteel diverse programma's. Doel van deze programma's is om gezamenlijk een aantal gemeenschappelijke thema's en opgaven vorm te geven. In de begroting is reeds rekening gehouden met proceskosten daarvoor. In hoeverre er ook al voldoende middelen voor de uitvoering beschikbaar zijn, gaat blijken uit de nadere uitwerking.

Lokale economische ontwikkelingen

Bedrijveninvesteringszone Valkenburg (BIZ)

Sinds 1 januari 2020 is de BIZ Valkenburg een feit in de gemeente Valkenburg aan de Geul. Vanuit de BIZ Valkenburg is er een structureel overleg tussen het bestuur van de BIZ en de gemeente ten einde te komen tot een activiteitenplan ter besteding van de middelen. Als gevolg van COVID-19 hebben wij de keuze gemaakt om als gemeente in 2020 eenmalig de financiering van de activiteiten van de BIZ voor onze rekening te nemen. De bijdrage van de deelnemers aan de BIZ, die wordt geheven in de vorm van een heffing, heeft in 2020 daarom niet plaatsgevonden. Uw raad heeft besloten om de heffing voor de bijdrage aan de BIZ in te laten gaan in 2021.

Thema 2: Toerisme en recreatie

Dit thema sluit nauw aan op thema 1 van dit programma, omdat alle activiteiten die op het gebied van Toerisme en Recreatie ontplooid worden eveneens als economisch zijn aan te merken.

Wat willen we bereiken?

Een economisch gezonde gemeente, waarbij toerisme en recreatie de economische motor van de gemeente vormen. Wij willen activiteiten ontplooiën die voorwaardenscheppend zijn voor een kwaliteitsvolle toeristische sector die een bijdrage levert aan de leefbaarheid van Valkenburg aan de Geul.

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionale economische ontwikkelingen

Visie Vrijetijdseconomie (VTE) Zuid-Limburg

De visie VTE is een ruimtelijk-economische visie met ontwikkelingsrichtingen en ruimtelijke keuzes op het gebied van de vrijetijdseconomie. De visie VTE bevat een beschrijving van de positie, kansen en ambities van Zuid-Limburg op toeristisch-recreatief gebied voor de (middel)lange termijn. De visie is in 2020 door alle Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. De uitwerking van deze visie krijgt in 2020 en 2021 verder vorm en zal mede gevoed worden door reeds lopende projecten zoals beschreven in het uitvoeringsplan van het Middengebied en uit onze eigen programma's.

Lokale toeristische ontwikkelingen

Strategische visie toerisme Valkenburg aan de Geul

De raad heeft eind 2017 kennis genomen van de hoofdlijnen van de nieuwe toeristische visie en deze als bouwsteen toegevoegd aan de nieuw op te stellen toekomstvisie 2035. In 2018 is in lijn met dit kader het hotelbeleid uitgewerkt en in 2019 is dit hotelbeleid vastgesteld. Het was de bedoeling dat de toeristische visie als apart onderdeel verder zou worden uitgewerkt en de leidraad zou worden voor het toeristisch beleid. Nader te bepalen kwaliteitseisen worden daarbij bepalend in de keuze voor evenementen en de ontwikkeling of doorontwikkeling van attracties. Net zoals de uitwerking van de Toekomstvisie heeft het de voorkeur om dit onder te brengen in het traject rondom de Omgevingsvisie, zodat vanuit 1 lijn gewerkt wordt aan een integraal stuk gericht op de toekomstige ontwikkeling voor onze gemeente.

Gemeentegrot

Er spelen een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomst van de Gemeentegrot. Zo zal vanuit de ontmanteling van de Polfermolen een keuze gemaakt moeten worden over hoe verder om te gaan met de structuur van de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V., waaronder vooralsnog ook de Gemeentegrot valt.

Daarnaast is gestart met de visievorming Valkenburg-west. Het is wenselijk om vanuit de hoofdkaders van deze nieuwe gebiedsvisie ook een ontwikkelrichting voor de Gemeentegrot te bepalen. De verwachting is dat dit in 2021 verder vorm zal krijgen waarna ook keuzes gemaakt kunnen worden wat betreft de gewenste doorontwikkeling van de Gemeentegrot.

Hotelbeleid

Medio 2019 is het hotelbeleidskader vastgesteld. Dit kader is de basis voor de verdere uitwerking van het lokale hotelbeleid naar een uitvoeringsprogramma en -agenda. In 2020 is dit verder vormgegeven. Onderdeel hiervan is onder andere de vitaliteitsmanager voor hotels waarvoor in 2020 pilots worden uitgevoerd en die naar verwachting vervolgens in 2021 vanuit regioverband, als uitrol van het uitvoeringsprogramma Middengebied, van start zal gaan.

Verblijfsaccommodatiebeleid

In aanvulling op het hotelbeleid wordt in 2021 het gemeentelijk beleid ten aanzien van onze overige verblijfsaccommodatie voorzieningen (kampeernota, campers, B&B, Airbnb en vakantiewoningen) in samenhang herzien.

Evenementenbeleid

In de tweede helft van 2019 is gestart met het traject om te komen tot een nieuw evenementenbeleid. Dit traject is in verband met de Covid-19 crisis en de onduidelijkheid betreffende de toekomst van evenementen begin 2020 tijdelijk “on hold” gezet. Zodra hierover meer duidelijkheid is, zal dit proces weer worden opgestart. In 2021 kan, wel afhankelijk van de duur en effecten van Covid-19, dit beleid dan worden vastgesteld.

Thema 3: Toeristische heffingen

Met de inkomsten uit de toeristische heffingen worden de lasten gedekt, die betrekking hebben op de toeristische functie.

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtige verdeling van de toeristisch-economische lasten door een samenstel van toeristische heffingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente kent de volgende toeristische heffingen, die grotendeels aan de toeristische functie kunnen worden gelinkt:

- toeristenbelasting;
- gemaklijkhedenretributie;
- reclamebelasting;
- precariobelasting voor de terrassen;
- parkeergelden;
- precariobelasting voor uitstallingen.

Deze heffingen zijn de afgelopen jaren verhoogd om daarmee de investerings- en overige exploitatielasten te kunnen afdekken. Ook de komende jaren willen wij blijven inzetten op een evenwichtige verdeling van de inkomsten en uitgaven en zullen daarbij de verschillende toeristische heffingen betrekken.

Verbonden partijen

Geen.

Beleidsindicatoren

Programma	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland	Bron
2	1	Funcziemenging	% verhouding banen en woningen	2019	43,5	53,2	CBS BAG/LISA
2	2	Vestigingen van bedrijven	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2019	179,6	151,6	LISA

Wat mag het kosten?

Programma Toerisme en economie <i>Lasten taakvelden</i>		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
0.63	Parkeerbelasting	7.749	9.119	9.392	9.674	9.916	10.164
0.64	Belastingen overig	9.486	14.000	21.105	21.489	21.883	22.263
2.2	Parkeren	1.437.909	1.431.049	1.486.916	1.452.183	1.433.942	1.458.426
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	27.234	220.715	217.432	217.729	218.036	218.310
3.4	Economische promotie	2.870.953	2.698.775	2.557.190	2.610.725	2.653.467	2.705.631
5.4	Musea	647.532	576.799	322.341	299.503	336.321	339.448
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	537.343	604.005	476.465	472.430	468.760	459.833
Totaal lasten		5.538.206	5.554.462	5.090.841	5.083.733	5.142.325	5.214.075

Programma Toerisme en economie <i>Baten taakvelden</i>		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
0.63	Parkeerbelasting	3.199.825	2.589.718	2.930.946	2.930.946	2.930.946	2.930.946
0.64	Belastingen overig	518.320	0	502.500	502.500	502.500	502.500
2.2	Parkeren	8.403	51.996	96.397	56.334	42.080	69.420
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.007	203.000	203.000	203.000	203.000	203.000
3.4	Economische promotie	4.184.617	3.080.007	3.499.700	3.499.700	3.488.500	3.488.500
5.4	Musea	49.023	27.938	55.876	55.901	55.926	55.952
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	611.214	371.739	533.740	534.009	534.284	534.566
Totaal baten		8.574.409	6.324.398	7.822.159	7.782.390	7.757.236	7.784.884

Programma Toerisme en economie <i>Saldo taakvelden</i>		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
0.63	Parkeerbelasting	3.192.076	2.580.599	2.921.554	2.921.272	2.921.030	2.920.782
0.64	Belastingen overig	508.834	-14.000	481.395	481.011	480.617	480.237
2.2	Parkeren	-1.429.506	-1.379.053	-1.390.519	-1.395.849	-1.391.862	-1.389.006
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-24.227	-17.715	-14.432	-14.729	-15.036	-15.310
3.4	Economische promotie	1.313.664	381.232	942.510	888.975	835.033	782.869
5.4	Musea	-598.509	-548.861	-266.465	-243.602	-280.395	-283.496
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	73.871	-232.266	57.275	61.579	65.524	74.733
Totaal saldo		3.036.203	769.936	2.731.318	2.698.657	2.614.911	2.570.809

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 12: “Ontwikkeling van Valkenburg aan de Geul als innovatieve proeftuin”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op:

- het realiseren van een technologie-/innovatiepark op het gebied van voeding, horeca en duurzaamheid/schone energie;
- het stimuleren van duurzame agrarische bedrijven;
- economische acquisitie en op actief beleid om investeerders naar Valkenburg te trekken (onder andere uitbreiden mogelijkheden Chinese en andere haalbare en betekenisvolle connecties, zoals stedenbanden binnen Noord-Europa).

Vooralsnog worden voor dit speerpunt geen extra middelen geraamd. Wanneer zich kansen voordoen, zullen wij de raad separaat daarom vragen. Dit speerpunt is niet in een specifiek programma vertaald, maar wordt bij de verschillende beschreven thema's meegenomen.

Speerpunt 14: “Focus op herijking van toekomstvisie Valkenburg aan de Geul 2035 met inpassing van (door)ontwikkeling van (grote) projecten”

Toekomstvisie

In het verleden is vijf-jaarlijks door de gemeente Valkenburg aan de Geul een nieuwe toekomstvisie opgesteld. Voor de toekomstvisie 2035 heeft de raad in 2019 opdracht gegeven. De inhoudelijke speerpunten voor deze nieuwe toekomstvisie zijn eind 2019 aan de fractievoorzitters gepresenteerd. Over de inhoud van de speerpunten was op hoofdlijnen overeenstemming, wel ontstond op onderdelen al discussie. Verder ontbrak het op sommige vlakken nog aan duidelijke keuzes richting de toekomst. Conclusie was dat een nadere uitwerking en aanscherping wenselijk was.

Aanvullend is de vraag of een proces om te komen tot een nieuwe toekomstvisie niet veel meer volgens de huidige tijdsgeest zou moeten worden opgesteld. Besloten is daarom om de toekomstvisie te integreren met het omgevingsvisie traject. Dit traject is in de tweede helft van 2020 opgestart en heeft een doorlooptijd van 2,5 jaar.

a. Verder uitbouwen Vestingstad Valkenburg

Sinds de besluitvorming over het centrumplan in 2009 is er in het winkelcentrum en historisch centrum een kwaliteitsslag gemaakt in de openbare ruimte. Daarnaast is ervoor gekozen om de oude Vestingstad meer zichtbaar te maken in het straatbeeld (herbouw Geulpoort, reconstructie Grendelpoort en stadsgracht Halderpark). Ook bij de herinrichting van het Walramplein is aandacht gegeven aan het (deels) terugbrengen van de oude stadsmuur in het straatbeeld.

Er liggen nog veel meer prachtige kansen door de middeleeuwse vestingstad te zien en te benaderen als één geheel, als één groot verhalend monument. We moeten door met het verleden, waarbij verder moet worden gekeken dan alleen fysieke maatregelen. Hoe kan de Vestingstad het beste worden vermarkt? Zet Valkenburg op de kaart als bestemming voor de erfgoedtoerist, waarbij onder andere gedacht kan worden aan het stimuleren van initiatieven, zoals het krachtig positioneren van de Romeinse Katakomben, de doorontwikkeling van het museum Valkenburg, het introduceren van vestingfeesten en de ontwikkeling van (historische) stadswandelingen. Om dit soort zaken verder te stimuleren is een werkbudget nodig van € 40.000 per jaar. Hiervoor zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld.

Op het fysieke vlak is het wenselijk om in deze raadsperiode standpunten in te nemen over:

- De verdere inbedding van de Berkelpoort in de Vestingstad;
- De rijkdom van de ruïne beleefbaar te laten worden voor onze inwoners en te laten uitgroeien tot een toeristische attractie van formaat;
- Het toevoegen van een functie aan de Grendelpoort en het realiseren van de verbinding Grendelpoort-Ruïne. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 140.000. Hiervoor zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld.

Aan het nader uitwerken van deze onderdelen wordt in 2021 geen prioriteit gegeven.

b. Citymarketing/Winkelstad

De gemeente heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het renoveren en upgraden van de binnenstad. Deze inzet heeft geleid tot een aanmerkelijke verbetering van de kwaliteit van het totaalproduct Valkenburg aan de Geul. Deze kwaliteitsslag moet in de toekomst nog beter dan voorheen worden uitgedragen, om daarmee onze positie te verstevigen en Valkenburg ook als winkelstad beter op de kaart te zetten. Daarvoor willen we komen tot de ontwikkeling en uitvoering van een plan op het gebied van Citymarketing, dat zich moet richten op het zo goed mogelijk profileren van onze gemeente en ook aansluit bij het DNA van onze gemeente. Naast specifieke aandacht voor het winkelgebied moet er uiteraard ook aandacht zijn voor onze sfeervolle dorpskernen met hun eigen identiteiten en unieke selling points. Zij bepalen mede het imago van Valkenburg als veelzijdige, bruisende, actieve en attractieve stad.

Een citymarketingplan zal in nauw overleg met de bewoners en bedrijven ontwikkeld moeten worden. Alleen wanneer er een gezamenlijke visie en breed draagvlak is, zullen bedrijven en bewoners mede de identiteit en het imago van Valkenburg aan de Geul in positieve zin kunnen en willen uitbouwen. Tevens willen wij met dit speerpunt inzetten op het stimuleren van kwalitatieve horeca en het doorzetten van de ontwikkeling van horeca in de kernen en het buitengebied. Ook moet er aandacht zijn voor de toegankelijkheid voor mindervaliden. Een citymarketingplan moet worden ontwikkeld in samenwerking met de BIZ Valkenburg, Visit Zuid-Limburg maar moet ook draagvlak hebben bij onze inwoners.

Voor het structureel inbedden van citymarketing is op basis van een eerste inschatting een structureel bedrag nodig van € 60.000. Dit bedrag is vooralsnog niet ter beschikking gesteld waardoor ook nog geen verdere uitwerking hiervan heeft plaatsgevonden.

Speerpunt 15: “Ontwikkelen visie en uitvoeren masterplan toerisme & horeca”

a. Hotelbeleidsplan/transformatieopgave

Het toerisme is de economische kurk, waar onze gemeente op drijft. Circa 50% van alle overnachtingen vindt in hotels plaats. Uit het Limburgse hotelmarktonderzoek blijkt dat 50% van de hotels en 30% van de kamers in het Heuvelland geen kwaliteit en geen perspectief hebben. Daarnaast is de bezettingsgraad in het Heuvelland lager dan in de rest van Zuid-Limburg. Verder maakt ongeveer 20% van de hoteliers in het Heuvelland zich zorgen over de bedrijfsopvolging. Ook geeft een kleine 20% van de ondernemers aan hun hotel op korte termijn te willen verkopen c.q. de hotelexploitatie te willen beëindigen. Ook zijn er plannen (hard en zacht) om de komende jaren een kleine 500 hotelkamers toe te voegen. Al deze ontwikkelingen zijn aanleiding om strategisch hotelbeleid te ontwikkelen.

De kaders voor het hotelbeleid zijn medio 2019 vastgesteld, met inbegrip van een toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

b. Horeca masterplan

De Valkenburgse horeca kampt met grote personeelstekorten. Door middelbaar horeca onderwijs naar Valkenburg te halen, kunnen jongeren voldoende stageplekken krijgen in de horeca. Van de kant van de ondernemers betekent dit dat ze hun hotel of restaurant aantrekkelijk moeten maken als stageplek. Dat betekent leermeesterschap en goed werkgeverschap. Door deze facetten aan elkaar te koppelen, krijgt het vak weer de uitstraling die het moet hebben. Mensen die trots zijn om in de horeca te werken en die daar een gedegen opleiding en een goed salaris voor krijgen.

In overleg met onderwijsinstellingen zijn wij erin geslaagd om het FoodLab naar Valkenburg te halen. In 2020 is de pilot succesvol gebleken. In aanvulling daarop zijn wij in overleg met partijen om dit verder uit te breiden.

De hotelvisie is daarbij belangrijk. Hotels die gesaneerd moeten worden, kunnen een herbestemming krijgen, bijv. als studentenwoning of als starterswoning. Vooral dit laatste is belangrijk, zodat jongeren die in Valkenburg werken zich hier ook kunnen settelen. Daarmee wordt het laatste punt van het masterplan, de krimp, ondervangen. Als Valkenburg aantrekkelijk is voor starters kan een kentering teweeg worden gebracht.

Zowel in het beleidskader hotels als in de woonvisie is er aandacht gegeven aan deze thema's, waarmee wij inzetten op de gewenste transformatie. De komende periode zal gaan uitwijzen of dit het beoogd effect sorteert.

c. Formatiebehoefte economische zaken

Onze organisatie heeft al enkele jaren ervaring opgedaan met projectmatig werken. De transformatie van beleidsmedewerkers/toetsers naar regisseurs/projectleiders is in volle gang. Het rendement en de effecten van de organisatie zijn hierdoor toegenomen. Valkenburg scoort in verhouding tot gemeenten van gelijke omvang hoog in het van de grond krijgen van projecten c.q. in het realiseren van businessplannen. Bij de provincie hebben wij een goede naam opgebouwd, die ook de interesse wekt van investeerders, exploitanten en ondernemers. Het probleem dat zich regelmatig voordoet is dat nieuwe kansen of projecten niet kunnen worden opgepakt vanwege een gebrek aan capaciteit. Veelal wordt dan gebruik gemaakt van externe adviseurs. Dit is niet alleen kostbaar, maar heeft ook als nadeel dat het werk niet integreert in de organisatie. Daardoor blijven externen vaak langer op de "loonlijst" staan dan nodig. Het aantrekken van een projectleider, die breed inzetbaar is op toerisme/economie, zal leiden tot een hoger rendement en tot een kostendaling van externe adviseurs. Met de uitbreiding van de formatie is een bedrag gemoeid van € 100.000,-. Daarmee kan dan ook invulling worden gegeven aan de professionalisering van de evenementenorganisatie (zie speerpunt 16).

In 2019 is de formatie voor economie en toerisme uitgebreid met 0,6 FTE, deze formatie-uitbreiding is echter gekoppeld aan meerdere prioriteiten en speerpunten waardoor geen ruimte ontstaan is voor het aantrekken van een projectleider. Deze wens staat dan ook nog steeds overeind. Het college is voornemens om dit punt in te brengen in de aangekondigde organisatiescan.

In afstemming met de regio willen wij de regierol op het terrein van toerisme en recreatie nader vorm geven. Hiervoor is een jaarlijks werkbudget nodig van € 10.000. Deze gelden zullen vooral worden ingezet voor bijeenkomsten met gemeenten en eventuele andere partijen.

Naast een verruiming van de structurele budgetten is ook een incidenteel werkbudget nodig van € 200.000 ten behoeve van incidentele inhuur, lobbykosten en enquêtes, zoals een jaarlijkse inwoners- en toeristenmonitor. Een deel van dat budget kan ook worden ingezet voor innovatieve doeleinden en voor verder onderzoek naar de Valkenburgpas. Denk hierbij bijvoorbeeld aan korting in de retail of aan korting bij attracties op vertoon van de pas. Deze bijdrage is nog niet ter beschikking gesteld.

d. Nieuwe fase economische samenwerking Zuid-Limburg

De economische samenwerking in Zuid-Limburg zal een nieuwe opzet krijgen, met een sterkere betrokkenheid van de kleine en middelgrote gemeenten. Binnen onze begroting is hiervoor een maximale bijdrage van € 4,- per inwoner per jaar, in totaal € 67.000, voor gereserveerd.

Speerpunt 16: “Opstellen evenementenbeleid met daarbij evaluatie huidige evenementen en ontwikkeling nieuwe evenementen”

Professionalisering Evenementenorganisatie en veiligheid

Evenementen vormen een belangrijk instrument om Valkenburg regionaal, nationaal en internationaal op de kaart te zetten. Evenementen genereren niet alleen op de dagen van het evenement zelf een grote economische spin off, maar door de naamsbekendheid en de profilering wordt Valkenburg (en de omliggende regio) ook daarna verkozen tot weekend- of vakantiebestemming.

Onze gemeente heeft op het vlak van evenementen een goede reputatie en moet deze ook de komende jaren hoog houden. Daarbij willen we niet alleen de balans in lusten en lasten voor de eigen inwoners en de toeristen meenemen, maar ook het huidige evenementenbeleid kritisch evalueren en herijken met het oog op de toekomst. Centraal daarin zal komen te staan dat we nog meer dan voorheen willen streven naar kwalitatief hoogwaardige evenementen, aansluitend en versterkend aan het DNA van Valkenburg, waarbij een positieve uitstraling voor Valkenburg centraal moet staan.

Speerpunt 17: “Vormgeven uitstallingenbeleid aansluitend bij horeca terrassenbeleid en winkelaanbod in balans brengen met toeristische focus”

Met dit speerpunt willen wij het uitstallingenbeleid definitief regelen binnen een eenduidig beleid voor horeca en retail om de binnenstad veilig, aantrekkelijk, levendig en ordelijk te maken/houden, met daarbij aandacht voor toegankelijkheid mindervaliden. In de hiervoor benodigde middelen en capaciteit is voorzien.

Dit onderwerp is in 2019 opgepakt en vormgegeven, waarbij is gestart met een pilot in de Lindenlaan. Besluitvorming was voorzien voor begin 2020.

Naar aanleiding van COVID-19 werd de besluitvorming aangehouden, immers deze tijd was niet geschikt voor een verdere aanscherping van wet-en-regelgeving voor ondernemers. Zodra de situatie het toelaat zal de verdere afronding en vaststelling verder worden opgepakt.

Speerpunt 18: “Evalueren huidig parkeervergunningensysteem en vergunningensysteem afdekken vanuit toeristische/evenementenopbrengsten”

Voor de praktische uitwerking van het vergunningparkeren werken wij aan een gebruiksvriendelijke app om bezoek aan te melden. Deze gebruiksvriendelijke applicatie wordt naar verwachting aan het einde van 2020 vrij gegeven door onze uitvoerder P1.

Daarnaast wordt er een parkeerbeleidsplan uitgewerkt. Het ontwikkelproces loopt vanwege de corona-pandemie vertraging op. Toch wordt erop gekoerst om in de eerste helft van 2021 een Parkeerbeleidsplan ter vaststelling aan de Raad voor te leggen.

1.3 Programma Sociaal Domein

Bestuurlijk verantwoordelijk : drs. R. Meijers
mr. drs. C.M.J. Bisschops

Omschrijving programma

In dit programma komen de activiteiten op het gebied van de sociale voorzieningen en de maatschappelijke dienstverlening aan bod. Onze gemeente richt zich vooral op de zelfredzaamheid en participatie van burgers, op versterking van informele netwerken en een betere afstemming van maatschappelijke organisaties op behoeftes en vragen van burgers. Ook streven we naar versterking van samenhang tussen welzijn, wonen en zorg. Uitgangspunt daarbij is het stimuleren en versterken van het zelf organiserend vermogen van burgers.

Dit valt naadloos samen met de inhoud van het Coalitieakkoord 2018-2022, waarin het accent ligt op buurtkracht en menskracht. Tevens laten wij ons leiden door de vastgestelde nota “Meedoen in Valkenburg aan de Geul: een andere kijk op participatie van burgers”, met daarin het centrale gedachtegoed over zelfsturing. In die nota nemen de gemeenschappen vanuit het gedachtegoed van zelfsturing in het proces van gemeenschapsontwikkeling een dominante plaats in. Dit betekent dat in de benadering van de gemeenschappen en de aanpak van vraagstukken er primair sterk wordt geacteerd vanuit de eigen kwaliteiten en capaciteiten die in de samenleving verscholen liggen.

Daar waar burgers zich (tijdelijk) niet meer zelf kunnen redden, moeten voorzieningen vanuit de gemeente ingezet kunnen worden. Dat moet snel en efficiënt gebeuren, zónder grote administratieve (langdurige) procedures. Deze voorzieningen hebben betrekking op zelfredzaamheid ten aanzien van jeugd, werk, inkomen en zorg.

Thema's programma

Het programma Sociaal Domein bestaat uit de volgende thema's:

1. Werk en inkomen;
2. Armoedebeleid;
3. Nieuwe Inburgering 2021;
4. Ondersteuning en zorg;
5. Onderwijs en educatie;
6. Sport, kunst en cultuur;
7. Vrijwilligerswerk;
8. Preventief jeugdbeleid.

Thema 1: Werk en inkomen

Optimalisatie uitvoering re-integratie en participatie

In gezamenlijkheid is door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH), Annex, MTB, Podium24 en Beleid Sociale Zekerheid de verdere optimalisatie van de ketensamenwerking in de uitvoering re-integratie en participatie opgepakt. Dit ten behoeve van een zo efficiënt en effectief mogelijke in-, door- en uitstroom van de gemeentelijke doelgroep naar zo regulier mogelijk werk, dan wel participatie. Door de samenwerking te verstevigen en de dienstverlening veel meer in samenhang te brengen, kunnen betere resultaten worden bereikt ten aanzien van de dienstverlening aan de inwoners, de bestandsontwikkelingen en de beantwoording van de arbeidsmarkt vraag. De afgelopen periode zijn meerdere acties gestart, waarbij de meerwaarde gelegen is in de bundeling van krachten en expertise.

Wat willen we bereiken?

Een meer effectieve en efficiënte dienstverlening aan de inwoners, die leidt tot een beter resultaat op het gebied van doorstroom en uitstroom van de gemeentelijke doelgroep.

Wat gaan we daarvoor doen?

Niet alleen de match van vraag en aanbod wordt verbeterd, maar er gaat ook meer aandacht uit naar de ontwikkeling van de te bemiddelen doelgroep. De te ontplooiën acties en activiteiten zijn te clusteren in een aanpak langs twee sporen.

- spoor 1 - project- en trajectgeschied

Om meer mensen in beweging richting werk te krijgen, is het nodig aanvullende acties uit te zetten die raken aan de kwaliteit en ontwikkeling van het bestand. Dit vraagt een ontwikkeling van een nieuw instrumentarium. Maar ook bestaande instrumenten kunnen nog meer worden ingezet, waarbij modulaire inzet mogelijk is. De benodigde ondersteuningsmiddelen kunnen afzonderlijk of in combinatie, tegelijkertijd dan wel gevolgtijdelijk, in een traject worden ingezet. Op basis van maatwerk, al naar gelang het ontwikkelpotentieel van de burger en diens perspectief op de arbeidsmarkt of in participatie. Deze intensivering van de ontwikkeling van de burgers zal door de ketenpartners in samenhang worden opgepakt.

- spoor 2 - de match

Vervolgens is het zaak om meer mensen die actief zijn in een traject richting werk, daadwerkelijk op (reguliere) banen gematcht te krijgen. Ook hier ligt een verantwoordelijkheid bij de gehele keten. Dit vraagt echter niet alleen actie van 'aanbodzijde'. De overtuiging is dat ook aan de kant van de werkgever iets moet gebeuren om de reguliere plaatsing van de veranderende doelgroep te stimuleren. Door deze aanpak worden dus meer arbeidsgeschikte én nog arbeidsgeschikt te maken mensen naar de arbeidsmarkt gebracht. Het streven is om gedurende dit driejarig project extra mensen te activeren en helpen uit te stromen. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld.

Participatieplein

Om werkgevers en werknemers bij elkaar te brengen zijn wij, naast de reguliere re-integratie instrumenten, voornemens enkele 'Participatiepleinen' te organiseren. Doel van deze 'Participatiepleinen' is werkgevers en werkzoekenden bij elkaar te brengen door middel van een ontmoetingsevent voor beide groepen, niet zijnde een banenmarkt. Centraal bij deze 'Participatiepleinen' staat de vraag wie je bent en niet wat je kunt of wat je als werkgever zoekt. Deze benadering is een goede manier om als werkgever 'gematched' te kunnen worden aan de juiste werknemer en vice versa. Naast het op een innovatieve manier bij elkaar brengen van vraag en aanbod staat een bredere kijk en aanpak op arbeid en gezondheid centraal en wordt ingezet op het verduurzamen van werkgelegenheid voor met name de meer kwetsbare doelgroepen.

Wat willen we bereiken?

- Mensen in beweging brengen naar (parttime) werk;
- Opbouwen lokaal ondernemersnetwerk.

Wat gaan we daarvoor doen?

In samenspraak met Werkzicht, Sociale Zaken Maastricht Heuvelland en (lokale) ondernemers, worden in 2021 een aantal Participatiepleinen georganiseerd. Hierbij wordt ook rekening gehouden met een alternatieve invulling, mocht dat noodzakelijk blijken vanuit COVID-19 gerelateerde maatregelen.

Thema 2: Armoedebelid

Zowel de Rijksoverheid als de gemeenten nemen maatregelen om armoede zoveel mogelijk te voorkomen dan wel terug te dringen. Vanuit de Rijksoverheid gebeurt dit onder meer door zorgkosten van mensen met een laag inkomen te compenseren. En door maatregelen om de koopkracht van mensen met een laag inkomen op peil te houden.

Vanuit de gemeenten gebeurt dit door problemen rond armoede bij mensen zoveel mogelijk te voorkomen of weg te nemen. Bijvoorbeeld door extra geld via inkomensondersteunende regelingen.

Armoedebeleidsplan gemeente Valkenburg aan de Geul

Als gemeente hebben wij de plicht om aan hen die in armoede verkeren maar ook aan de samenleving als geheel, te zoeken naar kwalitatief goede werkwijzen en middelen om deze vervolgens te gebruiken ter voorkoming en bestrijding van reeds bestaande armoede in onze gemeente. Daarom willen wij ons inzetten voor een breed gedragen structureel armoedebeleid en op basis van nieuwe ontwikkelingen en inzichten het armoedebeleid actualiseren en vaststellen voor de komende jaren.

Wat willen we bereiken?

Wij willen mensen met een laag inkomen ondersteunen en stimuleren hun (arbeids-)potentie en eigen kracht maximaal te benutten om, naar vermogen, mee te kunnen doen in de samenleving. Meedoen naar vermogen in de samenleving zorgt voor kansen om uit armoede en schulden te geraken en voorkomt grotere problemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om te komen tot een breed gedragen structureel armoedebeleid heeft onderzoeksbureau KWIZ in de 'Inkomenseffectrapportage Valkenburg aan de Geul' de gevolgen van zowel de landelijke als de gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen inzichtelijk gemaakt. Daarnaast hebben diverse raads- en themasessies plaatsgevonden om ideeën, ervaringen en verwachtingen met betrekking tot het armoedebeleid op te halen. De 'Inkomenseffectrapportage Valkenburg aan de Geul' en de opgehaalde input tijdens de verschillende raads- en themasessies vormen de basis voor het nieuwe Armoedebeleidsplan dat wij met de raad gaan bespreken. Wij zullen hiertoe in december 2020 een voorstel ter vaststelling aan de gemeenteraad voorleggen.

Thema 3: Nieuwe Inburgering 2021

Wet Inburgering

De huidige Wet Inburgering is ingewikkeld, niet effectief en doet een te groot beroep op de zelfredzaamheid van de inburgeraars. Vandaar dat de minister besloten heeft om vanaf 2021 het inburgeringsstelsel anders vorm te gaan geven. In eerste instantie stond de nieuwe wet Inburgering gepland voor 1 januari 2021, dit is door vertraging van de wet uitgesteld naar 1 juli 2021.

Wat willen we bereiken?

We willen dat nieuwkomers met een inburgeringsplicht snel en volwaardig kunnen meedoen, het liefst via betaald werk. De doelen daarbij zijn:

- Taal op niveau B1, tenzij....;
- Vanaf het begin gericht op participatie;
- Kennis van de Nederlandse maatschappij.

De vijf principes die wij hierbij willen hanteren zijn tijdige start, snelheid traject, maatwerk, dualiteit en kwaliteit. Inburgeraars worden verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. De gemeente moet de regie voeren op de uitvoering van de wet inburgering 2021. Hiertoe willen we nauw samenwerken binnen de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het vierde kwartaal van 2020 willen we starten met een aanbesteding. Dit gaan we in de regio samen oppakken. Deze aanbesteding wordt in 2021 afgerond. Na de gunning van de aanbesteding zal in 2021 gewerkt moeten worden aan de implementatie voor een start per 1 juli 2021.

Thema 4: Ondersteuning en zorg

Jeugdgezondheidszorg

Tot 1 januari 2020 was de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) ondergebracht bij Envida (0-4 jarigen) en de GGD (4-18 jarigen). Vanaf 1 januari 2020 is de JGZ 0-18 jaar integraal ondergebracht bij de GGD. De vier voormalige JGZ-organisaties hebben één loket voor Jeugdgezondheidszorg gerealiseerd met 25 locaties in heel Zuid-Limburg. Laagdrempelig en vrij toegankelijk.

In eerste instantie was het de bedoeling al in 2020 een nieuw takenpakket JGZ met de daarbij behorende kosten vast te stellen. De verschillen in inhoud en kwaliteitsniveau van diensten van de vier voormalige JGZ-organisaties zijn groot gebleken. Het harmoniseren van dit takenpakket vraagt meer tijd dan voorzien.

Wat willen we bereiken?

Gezamenlijk met de overige Zuid-Limburgse gemeenten te komen tot optimalisering van het opdrachtgeverschap richting Jeugdgezondheidszorg GGD, zodat wij meer kunnen sturen op de diensten en producten die worden aangeboden en op de kosten, die daarmee gemoeid zijn. Tevens dienen er nieuwe afspraken gemaakt te worden over de verdeelsleutel die wordt gehanteerd voor verrekening van de diensten en producten die geboden worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met de overige gemeenten in Zuid-Limburg en de Jeugdgezondheidszorg GGD:

- Afspraken maken over de effecten die gemeenten willen bereiken en het vertalen van effecten naar producten en diensten die daarvoor geleverd dienen te worden;
- Bepalen welke stuurinformatie nodig is om de geleverde producten en diensten en de effecten hiervan te beoordelen;
- In afstemming met de overige Zuid-Limburgse gemeenten komen tot afspraken over de te hanteren verdeelsleutel voor de kosten van de Jeugdgezondheidszorg. Onze insteek hierbij zal zijn dat de verdeling van kosten zoveel mogelijk gerelateerd moet worden aan de daadwerkelijke inzet per gemeente.

Bovengenoemde acties hebben raakvlakken met de in 2019 vastgestelde regionale nota Gezondheidsbeleid “ Zuid Springt Eruit, Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid”.

Praktijkondersteuner Kind en Jeugd

In de gemeente Valkenburg aan de Geul wordt relatief veel doorverwezen naar de Jeugd GGZ. Bijna 100% van deze verwijzingen verloopt via huisartsen. In 2016 zijn wij bij wijze van pilot gestart met de Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) Kind en Jeugd werkzaam bij de huisartsenpraktijken in onze gemeente. Jongeren en hun ouders met lichte ondersteuningsvragen kunnen een aantal gesprekken hebben met de POH Kind en Jeugd. Voor jongeren met zwaardere problematieken bieden zij vraagverheldering aan, zodat gerichte verwijzing kan plaats vinden naar de meer gespecialiseerde jeugdhulp.

Wat willen we bereiken?

- Betere samenwerking met de huisartsen;
- Goede samenwerking tussen de POH Kind en Jeugd en het toegangsteam jeugd;
- Voorkomen van onnodige verwijzing naar een jeugdhulp voorziening;
- Integrale hulp aan het kind en het gezin via de methode één gezin, één plan, één regisseur.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan structureel de taken van de POH Kind en Jeugd uitbreiden. De POH Kind en Jeugd krijgt een rol in de besluitvorming rondom het verlengen van huisarts verwijzingen, evaluatie en afschaling van jeugdhulptrajecten en de nazorg. De POH biedt zelf lichte ondersteuning aan.

Bestrijding eenzaamheid

Eenzaamheid is een urgent en complex probleem. Het gaat over gevoelens van verlatenheid of het ontbreken van intimiteit. Veel Nederlanders voelen zich soms of zelfs vaak eenzaam: 43% van de volwassen bevolking ervaart dit gevoel, bij 10% is sprake van sterke eenzaamheid. Naarmate de leeftijd hoger wordt, zien we gevoelens van eenzaamheid toenemen. Van de 75-plussers heeft 54% gevoelens van eenzaamheid en 11% voelt zich sterk eenzaam. Daarom heeft het Rijk het actieprogramma 'Een tegen Eenzaamheid' ontwikkeld. Het programma heeft als doel een trendbreuk van eenzaamheid onder ouderen te bewerkstelligen: minder eenzaamheid onder 75-plussers. Met een landelijke coalitie en lokale coalitie wordt het voortouw genomen inzake het terugdringen van eenzaamheid onder ouderen langs twee actielijnen:

- Eenzaamheid signaleren en bespreekbaar maken;
- Het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid.

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft zich in 2019 als een van de eerste gemeenten in Limburg bij deze landelijke coalitie aangesloten en dit jaar een Plan van Aanpak ontwikkeld. In de week tegen de eenzaamheid in oktober is de beweegmakelaar gepresenteerd, die een centrale rol gaat spelen in de bestrijding, en is het signaleringspunt Eenzaamheid van start gegaan.

Wat willen we bereiken?

Meer omzien naar elkaar zodat minder inwoners zich eenzaam voelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met de lokale coalitie en de werkgroep Een tegen eenzaamheid gaan we aan de slag met de aanbevelingen uit het plan van aanpak 'Zeg Nee tegen eenzaamheid in Valkenburg aan de Geul'.

Speerpunten in 2021 zullen zijn:

- Betrekken van ondernemers in de bestrijding tegen eenzaamheid;
- Huisbezoeken aan met name 75-plussers door de beweegmakelaar;
- Uitbreiden en verder bekend maken van het signaleringspunt 'eenzaamheid'.

Lokale Inclusie Agenda (LIA)

Omdat Nederland het VN-Verdrag voor mensen met een handicap heeft geratificeerd zijn gemeenten verplicht om een Lokale Inclusie Agenda op te stellen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen. Voor de gemeente betekent dit dat zij passende maatregelen moet nemen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven zodat mensen met een beperking:

- Vrijelijk kunnen kiezen waar, met wie en hoe zij willen wonen en leven;
- De beschikking hebben over zorg en diensten die hen waar nodig ondersteunen bij het participeren in de samenleving;
- Net als iedereen toegang hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en openbare ruimte.

Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn. Het gaat om een geleidelijke verbetering.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wordt toegankelijk en inclusief voor iedereen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een klankbordgroep LIA in. Hieraan nemen deel ervaringsdeskundigen en sleutelfiguren uit de gemeente Valkenburg aan de Geul. Samen met hen stellen we in 2021 de LIA Valkenburg aan de Geul op.

Thema 5: Onderwijs en educatie

Integraal huisvestingsplan basisonderwijs

In 2019 is het Integraal huisvestingsplan basisonderwijs Valkenburg aan de Geul 2019 vastgesteld. Bij het opstellen van deze prognose kon nog geen rekening gehouden worden met de wijziging in leerlingenstromen ten gevolge van de sluiting van de basisscholen Schin op Geul en Houthem. Ten gevolge van de sluiting van deze basisscholen is het aantal leerlingen van de overige scholen in onze gemeente toegenomen. In het huisvestingsplan 2019 werd al geconstateerd dat de OBS Broekhem kampte met een klein ruimtegebrek. Door toename van het aantal leerlingen is het ruimtegebrek zodanig geworden dat het niet meer binnen het bestaande gebouw opgevangen kan worden. Mogelijk dat ook de basisschool Valkenburg naar de toekomst toe te maken krijgt met ruimtegebrek vanwege toename van het aantal leerlingen. Het in 2019 vastgestelde integraal huisvestingsplan basisonderwijs vraagt om een herijking vanwege deze verschuiving van leerlingenstromen.

Wat willen we bereiken?

Het Integraal huisvestingsplan basisonderwijs 2019 wordt geactualiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er wordt een nieuwe leerlingenprognose opgesteld om meer inzicht te krijgen in de verschuiving van leerlingenstromen ten gevolge van de sluiting van basisscholen.

Het ruimtegebrek in de OBS Broekhem is, in afwachting van de nieuwe leerlingenprognose, voor het schooljaar 2020-2021 tijdelijk opgelost. Op basis van de leerlingenprognose wordt vastgesteld wat de huisvestingsbehoefte is van de basisscholen in onze gemeente. De noodzaak tot (tijdelijke) uitbreiding van het gebouw van de OBS Broekhem en mogelijk andere basisscholen wordt in kaart gebracht. Indien (tijdelijke) uitbreiding van schoolgebouwen noodzakelijk blijkt te zijn wordt dit aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Nieuwbouw / renovatie Openbare basisschool Berg

Het gebouw van de openbare basisschool (OBS) Berg is 40 jaar oud en afgeschreven. Op grond van de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Valkenburg aan de Geul is in 2019 besloten een krediet van € 2.958.147 (incl. BTW) beschikbaar te stellen voor nieuwbouw van de OBS Berg. Kom Leren is in 2020 verzocht om ons ruimte te geven om een omgevingsvisie voor de kern Berg te ontwikkelen waarin wordt nagegaan welke locatie het meest geschikt is voor nieuwbouw van de school. Stichting Kom Leren heeft in principe de medewerking toegezegd voor zover het tijdpad van de nieuwbouw dit toelaat.

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van een toekomstbestendig, duurzaam en flexibel schoolgebouw voor de OBS Berg. Onderzocht wordt of er synergievoordelen te behalen zijn door een nauwere samenwerking met de kindpartners gehuisvest in het Welzijnscentrum.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het schoolbestuur Kom Leren treedt op als bouwheer voor de realisatie van de nieuwbouw OBS Berg. De gemeente is bestuurlijk en ambtelijk betrokken bij het proces door middel van vertegenwoordiging in de projectorganisatie.

Parallel aan de uitwerking van het Programma van Eisen wordt gewerkt aan een integrale gebiedsvisie voor de kern Berg. Deze visie kan leiden tot een heroverweging wat betreft de schoollocatie.

Eind 2020 / begin 2021 wordt het Programma van Eisen voor de nieuwe school vastgesteld en aan het eind van het eerste kwartaal van 2021 wordt de definitieve locatie van de nieuwbouw bepaald. In 2021 zal aanbesteding van de bouwwerkzaamheden plaats vinden. Op basis van de definitieve aanbesteding zal blijken of het beschikbare krediet voldoende is. Als dit niet het geval is, zal een aanvullend krediet aangevraagd worden. Op basis van ervaringscijfers van recente nieuwbouwtrajecten is de verwachting dat de huidige kredieten niet afdoende zijn. Later in het traject zal daar meer duidelijkheid over komen. Het streven is om de bouw af te ronden in april 2023.

Beroepsonderwijs

In 2019 zijn gesprekken geweest met het schoolbestuur voor Voortgezet Onderwijs (LVO) en het schoolbestuur MBO (Vista college) over het leerconcept beroepscolleges. Het streven was om in Maastricht-Heuvelland tot een herontwerp te komen van het VMBO door inrichting van beroepscolleges, met een doorlopende leerlijn van leerjaar 1 in het VMBO tot en met het behalen van het MBO-diploma. In 2020 heeft LVO laten weten dat het Stella Maris College Valkenburg per 1 augustus 2021 wordt gesloten. Dit betekent dat het niet mogelijk is om in samenwerking met LVO een beroepscollege te realiseren in onze gemeente. Wij blijven echter inzetten op het versterken van het beroepsonderwijs in onze gemeente.

Wat willen we bereiken?

Conform de landelijke beleidslijn zetten wij in op het versterken van het praktijkgericht beroepsonderwijs, waarbij een verbinding ontstaat tussen VMBO-MBO met het bedrijfsleven, opleidingen op elkaar worden afgestemd en gebruik wordt gemaakt van elkaars faciliteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanaf 2019 is het Vista college gestart met Foodlab. Foodlab is een nieuwe praktijkopleiding voor mensen die al in de horeca werken. De deelnemers, Vista college en de ondernemers zijn enthousiast over de werkwijze. Naast uitbreiden van het aantal deelnemers aan Foodlab gaan we ons de komende tijd richten op verbreding van aanbod aan praktijkopleidingen met nieuwe richtingen die aansluiten bij de economische activiteiten in onze gemeente en verbreding van de doelgroep naar reguliere studenten. Ook leggen wij contacten met potentiële nieuwe samenwerkingspartners, zoals Citaverde college en Voortgezet Speciaal Onderwijs Adelante.

Bibliotheekwerk

De bibliotheek is als zelfstandige stichting Heuvelland Bibliotheken verder gegaan. In 2020 is er een vrijwel geheel nieuw bestuur aangetreden. Vanaf 2020 wordt er meer op prestatieafspraken gestuurd, hiervoor zitten we meermalen per jaar samen aan tafel. De bibliotheek gaat meer inzetten op innovatie, ledenwerving, contacten met scholen, speciale aandacht voor laaggeletterden, digitaal zwakkeren en de doelgroep jeugd.

Wat willen we bereiken?

De bibliotheek speelt een belangrijke rol in een gemeenschap, wat betreft plaats voor ontmoeting en in contact komen met (regionale) cultuuruitingen. Het is voor de inwoners een laagdrempelige toegang tot kennis en informatie, waar weinig kosten tegenover staan. De bibliotheek zal steeds meer middenin de samenleving komen te staan doordat er verbindingen gezocht worden met o.a. het sociaal domein.

Wat gaan we daarvoor doen?

De bibliotheek heeft eind 2019 vanuit de provincie een subsidie ontvangen voor de aanpak van laaggeletterdheid. Met het geld van deze subsidie is met ingang van 1 juli 2020 een coördinator Laaggeletterdheid aangesteld voor de duur van 3 jaar. Daarnaast is er een medewerker aangetrokken die zich specifiek richt op de doelgroep jeugd.

Aanpak laaggeletterdheid

Wat willen we bereiken?

De bibliotheek heeft een belangrijke taak bij de aanpak van laaggeletterdheid. Maar rondom laaggeletterdheid leven nog vele taboes. Voor veel laaggeletterden is het bezoek aan een bibliotheek geen vanzelfsprekendheid. Tevens blijkt uit vele onderzoeken dat naast het niet volledig zelfstandig kunnen deelnemen in de maatschappij, laaggeletterdheid vaak hand in hand gaat met lage financiële zelfredzaamheid of zelfs armoede, slechte kansen op de arbeidsmarkt en/of een matige gezondheid. Een van de grote problemen bij het terugdringen van laaggeletterdheid is het bereiken van de doelgroep. Met name de doelgroep NT1. Dit zijn mensen voor wie Nederlands de eerste taal is. Het bereiken en opsporen van de doelgroep is een uitdaging voor de komende tijd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Eind 2019 heeft de provincie een beschikking afgegeven voor een subsidie voor de aanpak van laaggeletterdheid. Met het geld van deze subsidie is met ingang van 1 juli 2020 een coördinator Laaggeletterdheid aangesteld voor 8 uur per week. Deze coördinator is in dienst getreden bij de stichting Heuvelandbibliotheken. De coördinator zal het thema laaggeletterdheid breed oppakken, waarbij aandacht zal zijn voor preventie, signalering en het opzetten van een verbindend aanbod van cursussen en workshops. Dit in samenwerking met relevante partners.

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

In de lokaal educatieve agenda worden afspraken vastgelegd tussen de gemeente en onze educatieve partners. Deze afspraken behelzen een periode van 4 jaar. De huidige afspraken gaan over het terugdringen van onderwijsachterstanden, de inzet van combinatiefunctionarissen en brede educatieve opvoeding gericht op de thema's van de "Gezonde School".

Wat willen we bereiken?

We willen de LEA verbreden door een verbinding te leggen met het onderwijsachterstandenbeleid, knooppunten en de integrale en inclusieve kindcentra (IKC). Op deze manier willen we een meer integrale aanpak realiseren en een grotere groep educatieve partners committeren. Hiermee geven we ook invulling aan de wens van het kabinet (kamerbrief van 19 mei 2020) om de LEA meer inhoud te geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2021 verloopt de huidige LEA en dient deze geëvalueerd te worden. Op basis van deze evaluatie worden nieuwe afspraken gemaakt. Hierbij willen we deze keer meer partners betrekken.

Thema 6: Sport, kunst en cultuur

Sport en sportaccommodatiebeleid

Regionaal Sportakkoord

Het in het najaar 2020 getekende Regionaal Sportakkoord (een samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Eijsden-Margraten) zal vorm krijgen middels een uitvoeringsagenda.

Wat willen we bereiken?

We willen zoveel mogelijk inwoners laten sporten en bewegen in het kader van 'een leven lang sport en bewegen'. Om op deze wijze bij te dragen aan ontspanning, ontmoeting, gezonde leefstijl en meedoen met plezier.

Wat gaan we daarvoor doen?

In samenwerking met de lokale supporters (verenigingen en organisaties), de twee partnergemeenten en de combinatiefunctionarissen stellen we een uitvoeringsagenda op, met regionale en lokale prioriteiten en met concrete acties.

Sport- en sportaccommodatienota 2021 - 2035

In het voorjaar van 2021 zal er een nieuwe sport- en sportaccommodatienota 2021 - 2035 ter vaststelling voorgelegd worden aan uw Raad.

Wat willen we bereiken?

We willen zoveel mogelijk inwoners van Valkenburg aan de Geul laten sporten en bewegen in het kader van 'een leven lang sport en bewegen', om op deze wijze bij te dragen aan ontspanning, ontmoeting, gezonde leefstijl en meedoen met plezier. Hier horen goede, toekomstbestendige sportaccommodaties bij.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen hiervoor in het eerste kwartaal 2021 een nota 'sport en sportaccommodatiebeleid' op. Deze nota bevat een toekomstbestendige visie op sport en bewegen en duidelijke kaders voor het sportaccommodatiebeleid.

We integreren hierbij de uitgangspunten van het Regionaal sportakkoord en bouwen de samenwerking met de partner-gemeenten uit. Uitgangspunt is een inclusieve (sport-)samenleving voor alle inwoners en zorgen dat de inwoners in een vitale en beweegvriendelijke omgeving kunnen wonen. Demografische ontwikkelingen worden uiteraard daarin meegenomen. We zoeken daarbij nadrukkelijk naar goede samenwerking met de verenigingen en het versterken van elkaar. We betrekken verenigingen bij het vergroten van de vitaliteit en gezondheid van de inwoners van Valkenburg aan de Geul.

Tezamen met de verenigingen, inwoners en omwonenden kijken we naar diverse gebiedsontwikkelingen en mogelijkheden om de sportverenigingen van Valkenburg aan de Geul zo optimaal mogelijk te faciliteren binnen de kaders en mogelijkheden die er liggen. Daartoe dient de visie op gebiedsontwikkeling, en dan met name op de ontwikkeling van sportcomplexen, verder ontwikkeld te worden. Hierbij worden zaken als o.a. accommodatiespreiding, behoeftebepalingen, demografische ontwikkelingen en regionale samenwerking meegenomen. Maar zal ook de vraag beantwoord dienen te worden: waar willen wij over 15 jaar staan met onze sportaccommodaties?

Totdat het nieuwe sport- en sportaccommodatiebeleid is vastgesteld, hanteren we het lopende sportbeleid en nemen we waar nodig maatregelen om de kwaliteit van onze sportaccommodaties op peil te houden, zoals bijvoorbeeld bij V.V. Walram en V.V. Berg '28.

Cultuur

Wat willen we bereiken?

Hier wordt ingestoken op de koppeling tussen cultuur en de identiteit van Valkenburg aan de Geul vanuit de toeristische visie Klein Groots Land.

Wat gaan we daarvoor doen?

De samenwerking met de Kunst en Cultuur Raad (KCR) willen wij intensiveren en aan thema's rondom 75 jaar bevrijding en de bokkenrijders willen wij actief vorm geven. Naast een belevingsroute 75 jaar bevrijding, die in 2019 is gerealiseerd, is er een belevingsroute in het kader van monumenten ontwikkeld.

In 2021 willen wij cultuur een nadrukkelijker plek gaan geven in het gemeentelijk beleid. In aanloop naar de omgevingsvisie gaan we bepalen of dat daarin geïntegreerd kan worden, of dat het wenselijk is om een aparte beleidsnota voor cultuur op te stellen.

De subsidiëring van het muziekonderwijs voor de HaFaBra is zodanig geregeld dat deze gelden rechtstreeks aan deze verenigingen ten goede komen. Uiteraard zijn hieraan de nodige voorwaarden gekoppeld, zonder dat dit leidt tot extra administratieve inspanningen over en weer.

Tot slot blijven wij insteken op de verdere ontwikkeling van het Museum Valkenburg. In 2019 en 2020 hebben er gesprekken plaatsgevonden met het bestuur van Museum Valkenburg waarin wij als gemeente nadrukkelijk benoemd hebben dat het museum meer een plek moet worden voor lokale geschiedenis. Naast de kunsttentoonstellingen dienen er meer tentoonstellingen over de geschiedenis van Valkenburg gemaakt te worden. Het museumbestuur heeft dit serieus opgepakt en is hier in 2020 al actief mee aan de slag gegaan. Dit willen wij verder doorzetten, zo zijn er o.a. ideeën om tentoonstellingen te maken over specifieke monumenten en memorabele momenten in de geschiedenis van Valkenburg.

Thema 7: Vrijwilligerswerk

Jaarplan uitvoering Vrijwilligersbeleid

Op 2 juli 2018 heeft de raad de nota vrijwilligerswerkbeleid Valkenburg aan de Geul vastgesteld. Daarin staat een 7-tal pijlers centraal:

1. Rol van de vrijwilligerscentrale en inzet van de combinatiefunctionaris Verenigingen, Sport, Cultuur en Zorg voortzetten, verbeteren en waar nodig uitbreiden;
2. Ontregelen en borgen van veiligheid;
3. Ondersteuning van zorgvrijwilligers krijgt prioriteit;
4. Ondersteunen van bewonersinitiatieven;
5. Bevorderen meedoen van specifieke groepen;
6. Betrekken van ondernemers;
7. We Helpen.

Wat willen we bereiken?

Een omgeving creëren waarin vrijwilligers gerespecteerd, gewaardeerd en gefaciliteerd worden, zodat het vrijwilligerswerk als een zinvolle en een leuke vrijetijdsbesteding wordt ervaren. Daarbij wordt rekening gehouden met de wensen en mogelijkheden van de vrijwilliger.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een jaarplan opstellen waarin we concreet aangeven welke pijlers in 2021 centraal staan, welke resultaten we willen boeken en hoe we die pijlers evalueren en zo nodig bijstellen. Twee belangrijke pijlers voor 2021 zijn in ieder geval statushouders en jeugd.

Thema 8: Preventief jeugdbeleid

Wat willen we bereiken?

Hoewel heel veel zaken op het gebied van Jeugd en Jeugdbeleid zijn geregeld, krijgen wij het probleem van rondhangende jeugd(groepjes) niet goed opgelost. Deze groepjes zijn verschillend van samenstelling en veroorzaken nogal eens overlast voor omwonenden van plekken waar zij verblijven. Wij zoeken naar een goede aanpak, waardoor voorkomen wordt dat jongeren zich vervelen en gaan rondhangen in de openbare ruimte en daarbij overlast veroorzaken. Ons doel is om jongeren vanaf jonge leeftijd tot aan volwassenheid een breed aanbod aan voorzieningen en faciliteiten te bieden en hen actief te betrekken bij gemeentelijke (leefbaarheids-)vraagstukken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij vervolgen het onderzoek dat in het eerste kwartaal van 2020 is opgestart en stil is komen te liggen als gevolg van de Corona crisis. Met als doel het opstellen en implementeren van preventief en correctief jeugdbeleid. Daarbij gaan we invulling geven aan het Young Leaders programma. Ook gaan we aan de slag met een jeugdgemeenteraad.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de uitvoering van dit programma:

- Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland;
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer;
- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL);
- Omnibuzz;
- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH);
- Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg;
- Geneeskundige GezondheidsDienst (GGD) Zuid-Limburg;
- AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg.

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Programma	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland	Bron
3	1	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar	2018	0	1,9	DUO/Ingrado
3	2	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar	2018	12	23	DUO/Ingrado
3	3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	2018	1,9	1,9	DUO/Ingrado
3	4	Niet-sporters	% aantal inwoners	2016	55,9	48,7	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen
3	5	Banen	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2019	644,8	792,1	CBS
3	6	Jongeren met een delict voor de rechter	% aantal jongeren 12-21 jaar	2016	1	1	CBS
3	7	Kinderen in uitkeringsgezin	% aantal kinderen tot 18 jaar	2018	5	7	CBS
3	8	Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking van beroepsbevolking	2019	65,8	68,8	CBS
3	9	Werkloze jongeren	% aantal jongeren 16-22 jaar	2018	3	2	CBS
3	10	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	2019	261,7	381,7	CBS
3	11	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	2019	156,3	207,0	CBS
3	12	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	14,4	12,2	CBS
3	13	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	1,7	1,2	CBS
3	14	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-22 jaar	2016	0,6	0,5	CBS
3	15	WMO-cliënten met een maatwerkarrangement	aantal per 10.000 inwoners	2019	830	670	CBS

Wat mag het kosten?

	Programma Sociaal domein <i>Lasten taakvelden</i>	<i>Realisatie</i> 2019	<i>Planjaar</i> 2020	<i>Planjaar</i> 2021	<i>Planjaar</i> 2022	<i>Planjaar</i> 2023	<i>Planjaar</i> 2024
4.1	Openbaar basisonderwijs	13.781	13.067	10.612	10.612	10.612	10.612
4.2	Onderwijshuisvesting	942.697	1.153.563	1.194.666	1.179.144	1.144.413	1.120.709
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	551.206	806.369	834.982	881.461	672.042	682.452
5.1	Sportbeleid en activering	78.992	80.668	75.771	75.771	75.771	75.771
5.3	Cultuur- presentatie, -productie en -participatie	184.348	193.381	197.367	195.839	197.587	201.239
5.6	Media	284.523	322.971	308.362	314.939	334.155	329.763
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.799	11.872	9.559	9.559	9.559	9.559
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	985.483	1.281.199	1.045.273	1.033.749	1.037.506	1.077.382
6.2	Wijkteams	2.366.626	2.560.683	2.542.944	2.471.838	2.473.663	2.473.663
6.3	Inkomensregelingen	5.109.316	8.595.753	5.313.270	5.313.270	5.313.270	5.313.270
6.4	Begeleide participatie	1.817.463	1.824.328	1.779.547	1.705.668	1.612.800	1.569.333
6.5	Arbeidsparticipatie	324.325	441.750	434.812	434.812	434.812	434.812
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	397.946	561.783	406.789	406.789	406.789	406.789
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.816.415	4.189.422	4.215.235	4.229.918	4.246.918	4.260.446
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.029.146	3.233.334	3.243.666	3.243.666	3.243.666	3.243.666
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	3.801	4.401	4.400	4.400	4.400	4.400
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	397.033	389.858	418.483	421.742	425.058	428.432
7.1	Volksgezondheid	829.278	957.278	885.078	894.996	905.087	911.380
	Totaal lasten	21.141.178	26.621.680	22.920.816	22.828.173	22.548.108	22.553.678

	Programma Sociaal domein <i>Baten taakvelden</i>	<i>Realisatie</i> 2019	<i>Planjaar</i> 2020	<i>Planjaar</i> 2021	<i>Planjaar</i> 2022	<i>Planjaar</i> 2023	<i>Planjaar</i> 2024
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	3.154	1.800	3.100	3.100	3.100	3.100
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	158.527	198.189	198.230	198.230	40.330	40.330
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.3	Cultuur- presentatie, -productie en -participatie	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
5.6	Media	0	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	112.885	113.627	36.889	36.889	36.889	36.889
6.2	Wijkteams	53.590	40.517	43.678	43.678	43.678	43.678
6.3	Inkomensregelingen	4.266.407	7.776.421	4.474.325	4.474.325	4.476.075	4.477.825
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	182.297	194.596	195.985	197.406	198.857	198.857
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	4.784.360	8.332.650	4.959.707	4.961.128	4.806.429	4.808.179

	Programma Sociaal domein <i>Saldo taakvelden</i>	<i>Realisatie</i> 2019	<i>Planjaar</i> 2020	<i>Planjaar</i> 2021	<i>Planjaar</i> 2022	<i>Planjaar</i> 2023	<i>Planjaar</i> 2024
4.1	Openbaar basisonderwijs	-13.781	-13.067	-10.612	-10.612	-10.612	-10.612
4.2	Onderwijshuisvesting	-939.543	-1.151.763	-1.191.566	-1.176.044	-1.141.313	-1.117.609
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-392.679	-608.180	-636.752	-683.231	-631.712	-642.122
5.1	Sportbeleid en activering	-78.992	-80.668	-75.771	-75.771	-75.771	-75.771
5.3	Cultuur- presentatie, -productie en -participatie	-176.848	-185.881	-189.867	-188.339	-190.087	-193.739
5.6	Media	-284.523	-322.971	-308.362	-314.939	-334.155	-329.763
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-8.799	-11.872	-9.559	-9.559	-9.559	-9.559
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-872.598	-1.167.572	-1.008.384	-996.860	-1.000.617	-1.040.493
6.2	Wijkteams	-2.313.036	-2.520.166	-2.499.266	-2.428.160	-2.429.985	-2.429.985
6.3	Inkomensregelingen	-842.909	-819.332	-838.945	-838.945	-837.195	-835.445
6.4	Begeleide participatie	-1.817.463	-1.824.328	-1.779.547	-1.705.668	-1.612.800	-1.569.333
6.5	Arbeidsparticipatie	-324.325	-441.750	-434.812	-434.812	-434.812	-434.812
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-397.946	-561.783	-406.789	-406.789	-406.789	-406.789
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-3.634.118	-3.994.826	-4.019.250	-4.032.512	-4.048.061	-4.061.589
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-3.029.146	-3.233.334	-3.243.666	-3.243.666	-3.243.666	-3.243.666
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-3.801	-4.401	-4.400	-4.400	-4.400	-4.400
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-397.033	-389.858	-418.483	-421.742	-425.058	-428.432
7.1	Volksgezondheid	-829.278	-957.278	-885.078	-894.996	-905.087	-911.380
	Totaal saldo	-16.356.818	-18.289.030	-17.961.109	-17.867.045	-17.741.679	-17.745.499

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord.

Speerpunt 2: “Zelfsturing stimuleren en door ontwikkelen”

a. Externe procescoördinatie

Met de oprichting van Bureau Burgerkracht! is voorzien in een centraal aanspreekpunt voor burgerkracht in onze gemeente. De hoofdstructuur voor de interne procescoördinatie is in 2015 ingezet. Deze structuur is inmiddels geconsolideerd en organisatorisch verder verfijnd en geborgd in de organisatie. Er is een interne en een externe procescoördinator binnen het Bureau Burgerkracht!

De taak van de externe coördinator is onder andere inwoners van wijken te stimuleren hun verantwoordelijkheid te pakken op het terrein van zelfsturing/burgerparticipatie en hen te ondersteunen in de processen. Door in gesprek te gaan met inwoners kan hij met hen bekijken wat zij nodig hebben om actief te worden op het gebied van leefbaarheid.

b. Burgerkracht en zelfsturing

De afgelopen jaren is gebleken dat zelfsturing, burgerparticipatie en leefbaarheid in de kernen sterk verweven zijn met elkaar. Het draagvlak bij de bewoners en hun betrokkenheid en inzet worden steeds belangrijker. Door middel van zelfsturing en burgerparticipatie zijn er inmiddels diverse succesvolle initiatieven gerealiseerd.

Speerpunt 13: “Organiseren van werkgelegenheid in juiste balans van vraag & aanbod, met daarbij bijzondere aandacht voor arbeidsgehandicapten”

Nieuwe impulsen uitstroom naar werk (Zie thema 1 van dit programma)

Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland heeft samen met Podium24 een project opgezet om de uitstroom naar werk te bevorderen. Dit project, dat een doorlooptijd kent van drie jaar, richt zich zowel op het zittende bestand als op mensen, die een beroep op een uitkering willen doen. De kosten worden geraamd op totaal € 100.000. De verwachting is dat deze investering zichzelf terugverdient, omdat uiteindelijk minder uitkeringen verstrekt hoeven te worden. Na 2 jaar werkt het lagere uitkeringenaantal pas door in de rijksbudgetten. Tevens willen wij inzetten op:

- het aantrekkelijk maken van de arbeidsmarkt en omstandigheden voor jongeren. In dit kader is het MBO Foodlab vanaf september 2019 van start gegaan;
- het stimuleren en faciliteren van start-ups/jong talent;
- het verbeteren van het wijk-zorgaanbod en het zoeken naar samenwerking op dit gebied binnen de regio. In februari 2020 is vanuit Annex een pilot Wijkteams van start gegaan;
- In samenwerking met SZMH is gekozen voor een doelgroep gerichte benadering van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Op deze wijze lopen projecten met 45+ers, stathouders en jongeren. Onderzocht wordt of we hier de doelgroep alleenstaande werkzoekenden aan toe kunnen voegen.

Speerpunt 19: “Stimuleren en ontwikkelen van (klein)kunst i.r.t. visie Valkenburg aan de Geul 2035 en bestaande voorzieningen bibliotheken waarborgen”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op het realiseren van kunstwerken en op de ontwikkeling van een visie op cultuurbeleid, waar het kunstbeleid onderdeel van uit maakt. In de nota kunstbeleid moet onder andere aandacht worden besteed aan het museum Valkenburg, de Katakomben, de Vestingstad en Via Belgica. Voor de opstelling van de nota kunstbeleid is inhuur nodig. Daarmee is een bedrag gemoeid van € 20.000. Dit bedrag is niet beschikbaar.

Tevens willen wij “Kunst/muziek op straat-evenementen” stimuleren en de ontwikkeling van de programmering van het (openlucht)theater ondersteunen. In dit kader is afgelopen zomer de regeling straatartiesten tot stand gekomen en zijn er vanuit het citymanagement pogingen ondernomen om samen met de ondernemers de binnenstad verder vorm te geven. Daarnaast is het wenselijk een project op te starten om ouderen wegwijs te maken met de computer en andere digitale hulpmiddelen.

Verder willen wij het contact vanuit de bibliotheek met de school intensiveren. Ook het project (digi-)taalhuis moet meer van de grond komen. De bibliotheek is voornemens om het contact met scholen te intensiveren. Wij zullen dit vanuit de gemeente monitoren.

Speerpunt 20: “Behouden en stimuleren van (uiten van) lokale tradities en historie”

Met dit speerpunt willen wij komen tot een Valkenburgse historieles op scholen en het behoud van onze lokale tradities, zoals de schutterijen, jonkheid, carnaval, religieus en muziek. Tevens willen wij bezien of het mogelijk is om met een Valkenburgpas korting te verlenen op of gratis toegang te verkrijgen tot museumbezoek. Voor dit speerpunt willen wij eenmalig € 10.000 reserveren om een project “storytelling” van de grond te krijgen, waarbij op wandelroutes de geschiedenis van Valkenburg wordt weergegeven. Ondertussen zijn de wandelroute 75 jaar bevrijding gerealiseerd en afgelopen jaar is ook een monumentenroute gerealiseerd. Dit niet alleen in het kader van de storytelling, maar ook om daarmee invulling te geven aan de wandelgemeente van het jaar.

Speerpunt 21: “Meer transparantie creëren in uitgaven en opbrengsten en in te verdelen subsidies”

Met dit speerpunt, waarvoor geen extra middelen nodig zijn, willen wij de volgende doelen bereiken:

- Bij de toekenning van gemeentelijke steun aan projecten/evenementen moet ook een voorcalculatie worden gemaakt van de te verwachten opbrengsten voor de gemeente;
- Er moet een toeristenbegroting worden opgesteld, ter onderbouwing van het economische en maatschappelijke belang van evenementen en projecten;
- De raad en belanghebbenden moeten proactief in de ontwikkelingsfase van projecten worden betrokken;
- De toekenning van subsidies moet transparanter, de verantwoording aan de raad moet beter en de belastinggelden moeten eerlijker terugvloeien naar de segmenten, die de belasting ophoesten (bijvoorbeeld de horeca). Voorbeelden hiervan zijn de KIO en de BIEO.

Speerpunt 22: “Aantrekken middelbaar horeca onderwijs in relatie tot masterplan horeca, inclusief initiatief “maatschappelijke stages” en streven naar behoud (deel) huidig middelbaar onderwijs”

a. Aantrekken middelbaar horeca onderwijs

Mede in relatie tot het masterplan horeca willen wij ons inzetten voor het binnenhalen van MBO horeca onderwijs. In september 2019 is Vista college (voormalig Arcus-Leeuwenborgh) gestart met het project maatwerkonderwijs Foodlab. Ondernemers kunnen medewerkers, die al bij hun werken, aanmelden voor een maatwerk onderwijstraject. De deelnemers leren 4 dagen op de werkplek en gaan 1 dag naar school. Doelstelling is het behalen van een diploma (niveau 2 of 3) kok of gastheer/gastvrouw. Dit project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de horecaondernemers in onze gemeente.

b. Onderwijsontwikkelingen Stella Maris College Valkenburg aan de Geul

Met het raadsinformatiebulletin 20.28 van 24 april 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd over de voorgenomen sluiting van de locatie Valkenburg van het Stella Maris college per 1 augustus 2021.

Speerpunt 23: “Aandacht voor veteranen (militairen en overige geüniformeerden)”

Met dit speerpunt willen wij:

- a. Onderzoek doen naar de behoefte aan lokale veteranenzorg en de realisatie van een lokaal ontmoetingspunt voor veteranen;
- b. Onderlinge ontmoetingen tussen veteranen en geüniformeerden stimuleren in het kader van preventieve zorg/lijszorg. Inmiddels heeft zich een groep van 30 geïnteresseerden gevormd, die regelmatig samen komen voor bijeenkomsten;
- c. Een wielerveders voor gewonde militairen/geüniformeerden koppelen aan de Amstel Gold Race.

Vooralsnog willen wij volstaan met een structureel bedrag van € 5.000. Dit bedrag is in de begroting opgenomen.

Speerpunt 26: “WMO/ouderen/Participatiewet: iedereen doet mee”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op:

a. Armoede terugdringen

Inkomenstoelaggrens bepalen, verlagen van de rente bij de schuldhulpverlening, stimulering van het gebruik van jeugdfondsen, realisatie van een kleding/voedselbank en gratis zwemles voor mensen met lagere inkomens of kinderen van mensen met lagere inkomens.

Inkomenstoelaggrens bepalen:

Wij verwijzen U naar thema 2.

Stimuleren gebruik fondsen.

Dit loopt, onder andere middels de vorming van een kindpakket, zijnde een samenhangend pakket van initiatieven en regelingen, gericht op kinderen die geconfronteerd worden met (de gevolgen van) armoede.

Verlagen rente schuldhulpverlening

Dit is gerealiseerd. Met ingang van 1 januari 2019 is het rentepercentage sociale kredietverlening verlaagd naar 2%. De verlaging van het rentepercentage sociale kredietverlening is van toepassing op alle nieuwe sociale kredietverleningen die door de Kredietbank Limburg worden verstrekt, met uitzondering van saneringskredieten.

Realisatie kleding/voedselbank

Hier wordt aansluiting gezocht bij de reeds bestaande lokale en regionale initiatieven op dit vlak en het nieuwe armoedebeleid. Daarnaast zullen wij (nieuw) particulier initiatief in onze gemeente waar mogelijk ondersteunen.

Zwemles voor mensen met lagere inkomens of kinderen van mensen met lagere inkomens

Dit is gerealiseerd. Op basis van het *Zwemvangnet gemeente Valkenburg aan de Geul* kunnen ouders/verzorgers met een laag inkomen voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar (einde basisschool) aanspraak maken op een eenmalige financiële tegemoetkoming in de kosten van zwemlessen voor het behalen van het zwemdiploma A. Om het zwemvangnet uit te voeren wordt samengewerkt met het Jeugdfonds Sport Limburg. Het Jeugdfonds sport Limburg beschikt over getrainde intermediairs die bij elke aanvraag op huisbezoek gaan. Door deze persoonlijke werkwijze kan er optimaal maatwerk worden geleverd en bepaald worden wat passend is.

b. Leefbaarheid in de kernen verstevigen

Meer budget vrij maken voor de kernen, cofinanciering van projecten en continueren van de ambtelijke capaciteit (bureau burgerkracht).

c. Mantelzorgers/vrijwilligers beter ondersteunen

We ondersteunen mantelzorgers door middel van het steunpunt mantelzorg met opleidingen, cursussen, en faciliteiten. Daarnaast hebben we het Alzheimercafé, lotgenotencontact en de inzet van respijtzorg. In 2018 heeft de Raad de nota Vrijwilligerswerkbeleid vastgesteld. Sindsdien stellen we per jaar een jaarplan met speerpunten op. Dit doen we met de inzet van de Vrijwilligerscentrale en 'We Helpen' (zie Thema 7).

d. Ouderen meer betrekken bij de samenleving

We doen projecten ter vermindering van eenzaamheid (zie plan van aanpak Samen tegen eenzaamheid in Valkenburg aan de Geul). Zie ook thema 4. We hebben huiskamers, Meer Bewegen Voor Ouderen, netwerk ondersteuning in huishoudens, gemeenschappelijk kleinschalig wonen en het Alzheimercafé.

e. Minder validen meer betrekken bij de samenleving

Minder validen krijgen ondersteuning bij administratieve lasten via maatschappelijk werk Er worden activiteiten door Adelante georganiseerd. We verbeteren toegankelijkheid zodat minder validen volwaardig mee kunnen doen (zie thema 4, opstellen LIA). "Paralympics in Valkenburg aan de Geul" is wat te hoog gegrepen. Wel werken wij met de andere Limburgse gemeenten nauw samen aan het stimuleren van sport en beweging van mindervaliden. Alle initiatieven die verenigingen ondernemen worden waar mogelijk ondersteund.

f. Statushouders betrekken bij de samenleving

Taalcafé, vrijwilligerscentrale. In 2020 zijn we van start gegaan met het project 'dicht bij huis' om statushouders meer te betrekken bij de samenleving.

Speerpunt 27: "WSW'ers ondersteunen"

Met dit speerpunt willen wij ons in WOZL-verband sterk maken voor gelijke arbeidsvoorwaarden voor WSW'ers op sociale werkplekken. Dit doen we via de WOZL ook door signalen richting de Rijksoverheid af te geven. Extra middelen worden vooralsnog niet geraamd.

Speerpunt 28: "Jeugdzorg en -opvang blijven bewaken en jongeren (12-18) behouden voor de gemeente"

Met dit speerpunt willen wij initiatieven op dit vlak ruimte geven, zoals het Credohuis, de Jeugdgemeenteraad, actieve/mobiele Jongeren-Ontmoetings-Plek (JOP), mobiele speelplaatsen, natuurspeeltuinen en het jongerenmuziekpodium.

Straatcoaches en Jongeren-Ontmoetings-Plek

De inzet van de straatcoaches heeft ertoe geleid dat er meer zicht is ontstaan op groepen jongeren in onze gemeente en dat de overlast is verminderd. Het voorstel is om de inzet van de straatcoaches vanaf 2021 structureel in de begroting op te nemen. De jaarlijkse kosten worden ingeschat op € 68.500 per jaar. Dit voorstel is onderdeel van de beleidstoevoegingen in hoofdstuk 4 van deze begroting.

Jeugdgemeenteraad

In 2021 gaan we een onderzoek uitvoeren naar het instellen van een jeugdgemeenteraad.

Speerpunt 29: “Kwalitatief goed onderwijs in voldoende mate behouden”

Integraal huisvestingsplan basisonderwijs

In 2019 is het huisvestingsplan Onderwijs 2012-2017 bijgesteld. Uit de leerlingenprognoses blijkt dat, ondanks een doorzettende daling van leerlingenaantallen, het voortbestaan van de basisscholen Sibbe, Broekhem, Valkenburg en Berg is gewaarborgd. Het gebouw van de Openbare Basisschool (OBS) Berg is 40 jaar oud en dient vervangen of gerenoveerd te worden. Met het raadsbesluit van 5 november 2019 heeft de gemeenteraad een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 2.958.147 (incl. BTW). Het traject richting nieuwbouw is ingezet.

Parallel aan de uitwerking van het Programma van Eisen wordt gewerkt aan een integrale gebiedsvisie voor de kern Berg. Deze visie kan leiden tot een heroverweging wat betreft de schoollocatie.

Eind 2020 / begin 2021 wordt het Programma van Eisen voor de nieuwe school vastgesteld en aan het eind van het eerste kwartaal van 2021 wordt de definitieve locatie van de nieuwbouw bepaald. In 2021 zal aanbesteding van de bouwwerkzaamheden plaats vinden. Op basis van de definitieve aanbesteding zal blijken of het beschikbare krediet voldoende is. Zo dit niet het geval is, zal een aanvullende krediet aangevraagd worden. Op basis van ervaringscijfers van recente nieuwbouwtrajecten is de verwachting dat de huidige kredieten niet afdoende zijn. Later in het traject zal daar meer duidelijkheid over komen. Het streven is om de bouw af te ronden in april 2023.

Speerpunt 30: “Gezondheid inwoners verhogen”

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) is voor drie jaar verlengd, in samenwerking met de andere Heuvellandgemeenten. Verder wordt op Zuid-Limburgse schaal via het in 2020 vastgestelde programma Trendbreuk van de GGD Zuid-Limburg actief werk gemaakt om de gezondheid van alle inwoners van Zuid-Limburg ‘van donkerrood naar bronsgroen’ op te tillen.

Ouderen Op Gezond Gewicht (OOGG) is als beleid nog niet vastgesteld, maar via Meer Bewegen Voor Ouderen (MBVO) en het gerealiseerde monterpad wordt hier wel invulling aangegeven. Sportpas en realfit zijn gerealiseerd. Verdere uitwerking volgt in het sport- en sportaccommodatiebeleid.

1.4 Programma Ruimtelijk domein.

Bestuurlijk verantwoordelijk : drs. C.P.J.L. Vankan
drs. R. Meijers
mr. drs. C.M.J. Bisschops

Omschrijving programma

Het ruimtelijk domein kent vele raakvlakken met andere beleidsvelden, bijvoorbeeld het sociaal domein, het economisch domein of het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het aanpakken van maatschappelijke en economische opgaven vraagt om verbinding tussen beleidsterreinen. Met dit programma leggen wij verbindingen, bijvoorbeeld op het gebied van wonen en zorg of op het gebied van openbare ruimte en economie (toerisme). Het aanpakken van maatschappelijke opgaven vraagt ook om samenwerking. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken wij aan ons ruimtelijke domein. Wij willen nieuwe initiatieven de ruimte bieden. Vooral ook op de steeds belangrijker wordende thema's als duurzaamheid en milieu. De rol van de gemeente is daarbij steeds wisselend, dan weer faciliterend en aanjagend, dan weer regisserend.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

1. Openbare ruimte en mobiliteit;
2. Afval en duurzaamheid;
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Thema 1: Openbare ruimte en mobiliteit

Dit thema is gericht op openbare ruimte en mobiliteit. Aandachtspunten worden voor een belangrijk deel bepaald door het Coalitieakkoord 2018-2022 en beleidsstukken, zoals de raadsnota Centrumplan Valkenburg en de gebiedsvisie Maastricht-Valkenburg. Ook het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014, het Buitengoed Geul en Maas en de aankomende Mobiliteitsvisie Limburg hebben gevolgen. Dan is er nog landelijke, regionale en lokale wetgeving, die op dynamische wijze steeds weer hun doorwerking hebben op onze speerpunten. Ook in 2021 zal verder gewerkt worden aan de upgrading van de openbare ruimte in onze gemeente. Daarmee willen we onze positie als toeristisch hart van het Heuvelland handhaven en waar nodig (en mogelijk) versterken.

Wat willen we bereiken?

De inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn beeldbepalend voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Daarnaast is de verkeersafwikkeling voor alle weggebruikers van groot belang voor het gevoel van veiligheid en de beleving van de openbare ruimte. Concrete doelen zijn:

- Verbeteren van het verblijfsklimaat van de openbare ruimte;
- Verbeteren van de belevingswaarde -in ruimtelijke zin- van de openbare ruimte;
- Zorgen voor een zo duurzaam en veilig mogelijk gebruik van de openbare ruimte.

Het thema Openbare Ruimte kan worden gezien als voorwaarden-scheppend om een belangrijk deel van de doelstellingen van andere thema's te kunnen realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het groenonderhoud en reiniging zijn op basis van een ontzorgingscontract uitbesteed aan een marktpartij. We blijven de voortgang actief volgen aan de hand van de vastgelegde contract- en prestatieafspraken. Waar nodig wordt bijgestuurd;
- Een belangrijke voorwaarde is dat er een goed werkend (en vooral compleet) digitaal beheersysteem voor de openbare ruimte beschikbaar komt. Daarin worden de te beheren onderdelen opgenomen;
- Daarnaast wordt er werk gemaakt van het opstellen van actueel grondbeleid, inclusief uitvoeringsprogramma, dat verder gaat dan enkel het 'project snippergroen'. Ook hier zal een beheersysteem belangrijke input voor leveren;
- Ook wordt er nieuw Mobiliteitsbeleid voor onze gemeente opgesteld en zal er worden gestart met het samenstellen van een Parkeerbeleidsnota;
- In 2021 wordt de reconstructie van de Koningswinkelstraat uitgevoerd.

Thema 2: Afval en duurzaamheid

Afval

Dit thema concentreert zich op het onderdeel huishoudelijk afval en omvat alle stromen van afval, die door huishoudens worden aangeleverd via de huis aan huis inzameling, brengvoorzieningen, zoals ondergrondse containers, de milieuparken en andere door de gemeente gecontroleerde inzamelingen, zoals voor papier en karton. Vanuit de wet milieubeheer heeft de gemeente op dit gebied een wettelijke taak.

In onze gemeente zijn de huis aan huis inzameling van restafval (hra), groente, fruit en tuinafval (gft), verpakkingen van plastic, verpakkingen van metaal en drankenkartons (pmd) sinds 2016 uitbesteed aan de dienst Stadsbeheer van de gemeente Maastricht. Sinds medio 2019 zijn de ondergrondse brengvoorzieningen voor glas en textiel ondergebracht in een Dienstverlenings-overeenkomst (DVO) met de gemeente Maastricht. Op dit moment is er alleen nog voor de inzameling van oud papier en karton een 'eigen' contract met een derde partij.

Medio 2020 zijn de (bestuurlijke) trajecten opgestart om ook de inzameldiensten en de brengvoorzieningen vanaf 2021 onder te brengen in de verbrede GR Geul en Maas.

De verwerking van het huis aan huis opgehaalde hra, gft en pmd is geregeld via een aantal op Limburg brede schaal aanbestede contracten. De vereniging AfvalSamenwerking Limburg (ASL) is hierin de leidende kracht geweest. Deze contracten lopen tot en met 2023 en de eerste stappen naar vernieuwing zijn genomen door onder andere het onderwerp circulair verwerken en hergebruiken bij het verwerken van afval te introduceren.

De inzameling van oud papier en karton is met ingang van 2020 ondergebracht bij SITA Recycling Services Zuid B.V., een werkmaatschappij van SUEZ, waarbij diverse verenigingen binnen hun toegewezen gebieden als beladers optreden. Eind 2019 zijn de verenigingsleden gecertificeerd en voorzien van veiligheidskleding om hun veiligheid tijdens het werk te borgen.

Op het gebied van de milieuparken wordt samengewerkt met de gemeenten Meerssen en Maastricht binnen de GR Geul en Maas. In 2018 zijn trajecten opgestart om deze GR te verbreden met de producten inzameling en brengvoorzieningen. De voorziene start per 1 januari 2020 is door uitgestelde keuzes in de gemeente Meerssen vertraagd naar 1 januari 2021. In 2021 zal ook gekeken worden of het inzamelen van oud papier en karton (met ingang van op zijn vroegst 2022) kan worden ondergebracht in deze verbrede GR Geul en Maas.

Onze gemeente is een zogenaamde Diftar gemeente. Wij werken met gedifferentieerde tarieven voor de diverse afvalstromen. Dit gebeurt vanuit het principe: De vervuiler betaalt. Het aanbieden van hra, dat nog grotendeels wordt verbrand, gebeurt via betaalde restafvalzakken. Het aanbieden van recyclebare stromen, zoals pmd, glas en papier is daarentegen gratis voor de inwoners.

Wat willen bereiken?

Vanuit de wettelijke taak dient de gemeente haar inwoners zo optimaal mogelijk in staat te stellen het huishoudelijk afval te scheiden. Wij onderschrijven de VANG-gedachte: Van Afval naar Grondstof, met als eerste doel de hoeveelheid huishoudelijk restafval in 2020 terug te brengen tot onder de 100 kg/inwoner, met een scheidingsgedrag van minstens 75%. Deze doelstellingen zijn in 2018 gehaald met 88,9 kg per inwoner en is in 2019 verder gedaald naar 86,1 kg per inwoner. Bij deze gegevens is rekening gehouden met het nascheiden van zowel het fijne als het grove restafval. Als aanvullende stap dient de hoeveelheid restafval in 2025 verder terug te worden gebracht tot 30 kg/inwoner. Daarnaast dient Nederland in 2050 volledig circulair te zijn. Dat betekent een verdere reductie van de restafvalstroom tot 0 kg. Deze reductie zal een gedegen inspanning vragen van zowel de gemeente als de inwoners.

Onze gemeente maakt samen met Meerssen en Maastricht deel uit van de GR Geul en Maas. Met deze GR is in 2019 een onderzoek gestart of en hoe de samenwerking uit te breiden en te intensiveren, zowel binnen de GR zelf als met regionale partners, zoals Rd4. Het sinds 2018 voor elkaar openstellen van milieuparken met Rd4, het gezamenlijk aanbesteden van grote contracten van te verwerken materiaalstromen en het beschikbaar stellen van een Milieu App zijn voorbeelden van deze samenwerking die ook bij onze inwoners worden gewaardeerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanaf het planjaar 2021 zal de samenwerking binnen de GR Geul en Maas moeten leiden tot een verbrede Gemeenschappelijke Regeling, met daarin naast de milieuparken ook diensten als huis aan huis inzamelen en de ondergrondse brengvoorzieningen. Daarnaast moet gedacht worden aan gezamenlijke beleidsontwikkeling en uitvoeringsprogramma's, waarbij de circulaire doelstellingen leidend zullen zijn. Waar nodig wordt de samenwerking verder binnen de regio verbreed met Rd4 en Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek (RWM). Op provinciaal niveau zal het samenwerkingsverband Afval Samenwerking Limburg (ASL) worden gebruikt voor verdere afstemming van beleid.

In 2020 is de communicatie rondom het thema afval verder geïntensiveerd om met name de bewustwording bij de inwoners te vergroten. In 2020 is voor de derde keer een sorteeranalyse op de samenstelling van het restafval uitgevoerd. Dit is enerzijds om het effect te meten van communicatie acties en anderzijds om nieuwe aandachtspunten te kunnen benoemen. Bij de communicatie zal zoveel als mogelijk worden aangesloten bij landelijke en regionale thema's.

Zwerfafval

Naast het milieu- en afvalbeleid zelf blijven wij ook vol inzetten op bestrijding van zwerfafval. Iedereen is ondertussen wel bekend met de zogenaamde plastic soep, een internationaal probleem dat op het land begint, dus ook in onze gemeente. Verder bederft zwerfafval het woongenot van onze inwoners, is het een aanslag op de beleving van ons vijfsterrenlandschap voor toeristen, en levert het gevaar op voor flora en fauna. Het uitbannen van zwerfafval heeft dan ook hoge prioriteit.

Wat willen we bereiken?

Actieve bestrijding van Zwerfafval, Valkenburg aan de Geul tot schoonste gemeente van Nederland kunnen bestempelen. In 2019 is onze gemeente uitgekozen tot een van de focusgemeenten van Nederland Schoon. Dit heeft geleid tot extra middelen en ondersteuning op het gebied van bestrijding van Zwerfafval. Er is een plan van aanpak voor de komende jaren opgesteld en uitvoering aan gegeven, meest zichtbaar in de vorm van het project snoeproute voor de middelbare school en in het benoemen, promoten en ondersteunen van zogenaamde sprokkelaars, individuele burgers die zich belangeloos tot doel hebben gesteld om een deel van hun leefomgeving structureel schoon te houden van zwerfafval. Door het actief meedoen aan (inter-)nationale activiteiten als Nederland Schoondag en World Cleanup Day blijven inwoners betrokken bij en steeds meer bewust van de noodzaak tot bestrijding van zwerfafval. Op scholen blijft via extra lesprogramma's ondertussen actief aandacht en bewustwording bij scholieren gestimuleerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2021 blijven we deze inspanningen continueren en uitbreiden. Bewustwording via acties en gerichte communicatie naar inwoners en bezoekers vormen daarbij steeds de belangrijkste leidraad.

Duurzaamheid

Door het sluiten van het Klimaatakkoord van Parijs heeft Nederland zich internationaal gecommitteerd aan het tegengaan van de opwarming van de aarde en klimaatverandering. Het Nationaal Klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van deze internationale klimaatafspraken, alsook van in Europees verband gemaakte afspraken met betrekking tot onder meer het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Op 3 juni 2019 is onze Energievisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma als kader voor dit programma en de verdere uitvoering vastgesteld. Eind 2020 wordt het jaarprogramma duurzaamheid 2021 vastgesteld. Hierin wordt vormgegeven aan de verdere concretisering van het klimaatakkoord en de energievisie. Dit programma zal richtinggevend zijn voor de aanpak in het komend begrotingsjaar.

Wat willen we bereiken?

Samen met de andere Zuid-Limburgse gemeenten, vormt onze gemeente de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg, die de opgaven uit het klimaatakkoord met betrekking tot de tafel Elektriciteit zal uitvoeren. Daarnaast werkt de Gemeente Valkenburg aan de Geul aan de warmtetransitie. In de Transitievisie Warmte wordt aandacht besteed aan de tafel Gebouwde Omgeving en daarmee aan de vraag hoe we volledig van het aardgas los kunnen zijn in 2050.

Daarnaast streeft de gemeente na wat is neergelegd in de Energievisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Bovendien zal onze gemeente de wettelijke en van rijkswege opgelegde opgaven en taken uitvoeren en volbrengen. Dit omvat onder meer het toewerken naar een CO₂-neutrale gemeente in 2050 en het halveren van de CO₂-uitstoot in 2030, ten opzichte van de CO₂-uitstoot in 1990. Daarnaast dient heel Nederland 35 TW hernieuwbare energie op land op te wekken, een doelstelling waaraan wij moeten bijdragen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om dit te verwezenlijken zal in 2021 verder gewerkt worden aan de sinds 2019 ingezette weg. Zo zal de Warmtetransitievisie verder worden vormgegeven. Dit betreft een plan, waarin beschreven wordt hoe onze gemeente in 2050 volledig aardgasloos zal zijn.

Daarnaast zal ook voor het jaar 2021 een jaarprogramma Duurzaamheid worden opgesteld. In 2021 zal aan dit jaarprogramma uitvoering gegeven worden. Hierin worden zaken die in 2020 zijn opgestart verder opgepakt, zoals hoe we het verduurzamen van de koopwoningvoorraad in onze gemeente kunnen stimuleren.

Om te blijven bijdragen aan de landelijke doelstelling van 35 TWh hernieuwbare energie, zal ook in 2021 gewerkt worden aan en in de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg.

Thema 3: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.1 Ruimtelijke ordening

Het thema Ruimtelijke Ordening richt zich op het ordenen van de aanwezige ruimte in de gemeente. Hiermee wordt zowel de bebouwde als de onbebouwde ruimte bedoeld.

Wij moeten kunnen beschikken over een actueel ruimtelijk beleid voor het totale grondgebied van de gemeente, waarin is vastgelegd hoe gebouwen en (onbebouwde) gronden gebruikt mogen worden (welke functies zijn toegestaan) en hoe gronden bebouwd mogen worden (wat, waar en hoe groot/hog). Verder dient het ruimtelijk beleid duidelijkheid te verschaffen over de beleidsvrijheid van de gemeente binnen de vigerende wet- en regelgeving. Met andere woorden, uit het ruimtelijk

beleid moet duidelijk zijn op welke onderdelen maatwerk mogelijk is, uitgaande van de lokale problematiek en behoeften.

Wat willen we bereiken?

Wij willen blijven beschikken over een dekkend juridisch kader in de vorm van actuele bestemmingsplannen, dat naast het beschermen van aanwezige waarden ook voldoende ruimte voor ontwikkeling biedt. Daarnaast willen we dat de bestemmingsplannen een goed kader bieden voor ruimtelijke afwegingen en gemakkelijk hanteerbaar (begrijpelijk en leesbaar) zijn voor zowel de eigen organisatie als voor de burgers. Ook willen we al zo veel mogelijk anticiperen op de komst van de Omgevingswet en de daaruit voortvloeiende Omgevingsvisie en Omgevingsplan (opvolger van de huidige bestemmingsplannen en verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving).

Wat gaan we daarvoor doen?

Implementatie / voorbereidingen Omgevingswet

Zoals bekend is het kabinet bezig met de voorbereidingen om te komen tot één Omgevingswet. De datum waarop de Omgevingswet in werking treedt is één jaar opgeschoven naar 1 januari 2022. Deze wet vervangt 15 bestaande wetten, waaronder de Waterwet, de Crisis- en herstelwet en de Wet Ruimtelijke Ordening. Van ongeveer 25 andere wetten gaan de onderdelen over omgevingsrecht naar de nieuwe wet. Dit is een zeer ingrijpende vernieuwing, die een inspanning zal vragen van onze ambtelijke organisatie.

De komende jaren zullen nog in het teken staan van het voorbereiden op de gevolgen van deze nieuwe wet, die organisatiebreed ingrijpende gevolgen zal hebben voor de manier van werken. Aan de hand van het eind 2019 geactualiseerde projectplan implementatie Omgevingswet en het door de raad in februari 2020 vastgestelde ambitiedocument implementatie Omgevingswet, zal dit verder worden uitgerold.

In 2020 zijn de eerste stappen gezet richting omgevingsvisie. In 2021 zal de vaststelling van de bouwstenen- en uitgangspuntennotitie door de raad plaatsvinden. De voorbereidingen om tot deze notitie te komen zullen plaatsvinden eind 2020 / begin 2021. In 2020 zijn de bestemmingsplannen samengevoegd tot één Initieel Omgevingsplan. Dit initieel Omgevingsplan willen we eind 2021 nogmaals actualiseren alvorens inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarnaast zullen de nieuwe programma's en software verder uitgerold worden binnen de organisatie, zodat eenieder bij inwerkingtreding van de Omgevingswet met de voor zijn of haar taak benodigde software kan werken.

Parallel daaraan zullen we de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving vanuit de verschillende verordeningen zoveel mogelijk samenvoegen. Een eerste inventarisatie van de bruidsschat zal worden gemaakt en tevens zal bekeken worden of dringende keuzes binnen de regels in deze bruidsschat nu al noodzakelijk zijn.

Het integraal benaderen van ruimtelijke vraagstukken wordt zoveel mogelijk bevorderd aan de hand van de interne Omgevingstafel. Daarnaast willen we graag de raad een keuze laten maken over de gevallen van verplichte participatie bij het buitenplannen afwijken van het omgevingsplan en de gevallen waarbij zij verplicht advies willen geven aan het college wanneer afgeweken wordt van het omgevingsplan (soortgelijk aan de huidige algemene vvgb, maar dan andersom).

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen/projecten worden onder andere mogelijk gemaakt door het maken van nieuwe bestemmingsplannen, het opstarten van gebiedsvisies en het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken. Voor 2021 betreft dit de volgende ontwikkelingen:

1) *Croix de Bourgogne*

In 2018 zijn de plannen voor de (her)bouw van Hotel Croix de Bourgogne onherroepelijk geworden en de voorbereidingen voor de start van de bouw afgerond. De bouwvoorbereiding van de ontwikkelaar heeft meer tijd gekost dan verwacht, waardoor de start van de bouw is doorgeschoven. Ook zijn er i.v.m. tegenvallende offertes voor de bouw een aantal wijzigingen in gang gezet. In september 2020 heeft de ontwikkelaar aanvullend aangegeven dat i.v.m. de gevolgen van Covid-19 nog onzekerheid is over het definitief rondkrijgen van de financiering. Onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn dit alsnog vlot te trekken. Een beoogde startdatum is hierdoor nog niet te noemen.

2) *Pradogebouw*

In 2018 is een overeenkomst gesloten met een projectontwikkelaar voor de verkoop en de herontwikkeling van het Pradogebouw, met de bedoeling er een designhotel met het thema wielrennen in te vestigen. De voorbereidingen zijn opgestart, afronding dient plaats te vinden voor medio 2022.

3) *Polfermolen*

Afhankelijk van de besluitvorming over de toekomst van de Polfermolen in de tweede helft van 2020 zullen in 2021 ruimtelijke procedures worden opgestart.

4) *Villa Via Nova*

Het bestemmingsplan voor Villa Via Nova is in 2019 aangepast. Tevens zijn de gronden overgedragen aan de ontwikkelaar. In de tweede helft van 2019 is gestart met de bouwvoorbereidingen en zijn de eerste bouwkavels verkocht en overgedragen aan de nieuwe eigenaren. De eerste woning komt eind 2020/begin 2021 gereed. Door achterblijvende verkoop van de overige kavels in 2020 wordt door de ontwikkelaar gewerkt aan een alternatief voorstel waarmee de voortgang in 2021 vlot getrokken kan worden.

5) *Gebiedsvisie Valkenburg-oost (Walramplein/Berkelplein en omgeving)*

In 2020 is gestart met drie onderzoeken om te komen tot een visie voor een integrale gebiedsontwikkeling van de omgeving Walramplein-Berkelplein. De resultaten van deze onderzoeken worden verwerkt in een voorstel voor het verdere proces, welke eind 2020 gereed is. In 2021 wordt op basis van dit voorstel de nadere uitwerking opgepakt om te komen tot een definitieve visie opgeleverd (met inbegrip van een bijbehorende businesscase).

6) *Gebiedsvisie Valkenburg Centrum-West (Plenkertstraat en omgeving)*

Nu de ontwikkelingen van Par'Course begin 2021 worden afgerond en aan die zijde van Valkenburg-Centrum nieuw leven ontstaat, is het van wezenlijk belang om ook een visie te ontwikkelen voor de opwaardering van de hoofdverbinding van deze locatie richting Valkenburg-Centrum en de doorontwikkeling van de verdere omgeving. In deze totaalvisie kan dan gelijk ook aandacht gegeven worden aan de verbindingen vanuit deze as richting Kuurpark, potenties voor nieuwe ontwikkelingen in dit gebied (gelegen tussen het Historisch Centrum -Cauberg en Valkenier) en de mogelijkheden om de bestaande verbindingen richting Kuurpark en centrum te verbeteren. In 2020 zijn de eerste aanzetten gemaakt om te komen tot een visie, welke in 2021 verder zal worden uitgewerkt.

7) *Ignatiusvallei*

Voor de mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige klooster Boslust zijn wij afhankelijk van de voortgang van de plannen van de ontwikkelaar/eigenaar. Een en ander is on-hold geplaatst totdat er duidelijkheid komt vanuit de zijde van de ontwikkelaar. Dit proces kan zomaar weer versneld op de agenda geplaatst worden, waardoor in 2021 hiervoor capaciteit dient te worden vrijgemaakt. In september 2020 heeft een nieuwe kandidaat partij zich gemeld. Het is nog afwachten in hoeverre dit leidt tot een concrete hernieuwde en snelle aanpak.

8) *Stella Maris en omgeving*

Het LVO heeft in 2020 definitief laten weten dat Stella Maris vanaf augustus 2021 Valkenburg zal verlaten. Dit betekent dat het terrein en de gebouwen vanaf dat moment terugkomen naar de gemeente Valkenburg aan de Geul. In 2021 dient besluitvorming plaats te vinden over de gewenste ontwikkeling van dit terrein.

9) *Gebiedsvisie Berg*

Binnen de kern Berg zijn een aantal opgaven die vragen om een integrale visie op de toekomst voor de kern en het bijbehorende voorzieningenniveau. Een eerste inventarisatie:

- Ontmanteling tennisvelden;
- Toekomstbestendig winkelaanbod;
- Nieuwbouw school / integraal kindcentrum;
- Visie op sportaccommodaties (VV Berg, Sporthal);
- Transformatieopgave woningmarkt / warmtetransitie;
- Herontwikkeling leegstaande (voormalige) bedrijfspanden;
- Opgaven vanuit woonvisie (o.a. ruimte voor starters);
- Herontwikkeling Bergervliet, oud gemeentehuis, leegstaand overig vastgoed.

Eind 2020 is besloten om versneld te starten met het uitwerken van een visie op de toekomstige ontwikkeling van deze kern. Doel is om te komen tot een totaaloverzicht aan opgaven voor de korte en middellange termijn voor de kern Berg en vervolgens vanuit een integrale blik te komen tot een gebiedsvisie voor de ontwikkeling van de kern Berg. Vanuit deze gebiedsvisie kan vervolgens een integraal uitvoeringsprogramma worden uitgewerkt waarin de opgaven worden weergegeven en de wijze van aanpak, uitvoeringsrichting en benodigde kredieten voor het vervolgtraject kunnen worden opgenomen. Van belang is om daarbij versneld te komen tot een analyse voor de meest wenselijke locatie voor de nieuwbouw van de basisschool, rekening houdende met ruimte voor de overige ontwikkelingen.

3.2 *Volkshuisvesting*

Het thema Volkshuisvesting richt zich op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de regionale en dus ook op de lokale woningmarkt. Zonder regionale afstemming kan een optimale woonsituatie voor de inwoners van nu en de toekomst niet bereikt worden. Het volkshuisvestingsbeleid is gebaseerd op de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL), die een uitwerking is van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg en is vastgesteld door de gemeenteraad in 2016. De demografische ontwikkelingen (afname bevolking en vergrijzing) vragen om maatregelen, die het toevoegen van nieuwe woningen beteugelt en alleen in bijzondere gevallen toestaat (als daarvoor een aantoonbare behoefte aanwezig is). De SVWZL wordt in 2020 geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie zullen worden gedeeld met de gemeenteraad. Mocht de evaluatie aanleiding zijn tot aanpassing van de SVWZL dan zal daartoe besluitvorming door de gemeenteraad worden voorbereid.

De gemeenteraad heeft op 9 december 2019 de 'Woonvisie 2020 - 2025. Wonen op maat door maatwerk (Een visie op wonen in Valkenburg aan de Geul voor nu en in de toekomst)' vastgesteld. In deze woonvisie staat het gemeentelijk beleid centraal voor huisvesting van verschillende doelgroepen. Hierbij wordt rekening gehouden met de prognoses van de demografische ontwikkelingen en relevante ontwikkelingen op de woningmarkt. De grootste uitdaging is om samen met alle betrokken partijen oplossingen te vinden die de huidige woningmarkt weer op gang trekken. De interactie tussen ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en maatschappelijke aspecten wordt daarmee steeds sterker.

Wat willen we bereiken?

Door de activiteiten op het gebied van de volkshuisvesting willen we een passende regionale woningvoorraad, die aansluit bij de wensen van de huidige bevolking en in staat is toekomstige ontwikkelingen op te vangen. Voor de regio Maastricht en Heuvelland betekent dit het transformeren van de bestaande woningvoorraad naar de toekomstige gewenste kwaliteit en samenstelling. Voor onze gemeente betekent dit het kritisch omgaan met nieuwe initiatieven en het goed monitoren van de lopende projecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen zullen wij ons moeten inspannen om op creatieve wijze de gewenste diversiteit in het woningaanbod te bereiken. Onze woonvisie is een transformatievisie (door de demografische ontwikkelingen). De focus ligt op het verbeteren van de bestaande woningvoorraad op het vlak van verduurzaming en de levensloopbestendigheid. Ook sloop en nieuwbouw of de juiste nieuwbouw op de juiste plek past in onze transformatievisie. Indien nodig zoeken we oplossingen in tijdelijke huisvesting (flexwonen) voor verschillende doelgroepen.

Uit de vastgestelde woonvisie blijkt dat de woonoplossingen kernspecifiek moeten zijn en tegemoet moeten komen aan de kerngebondenheid van onze inwoners. Daarom dient een traject te worden opgezet om de verschillende kernen binnen onze gemeente nauw te betrekken bij mogelijke ontwikkelingen en kansen. De bedoeling is om een overlegstructuur of klankbord te vormen met de verschillende kernen waarin de focus ligt op transformatie en hergebruik van bestaand vastgoed. Een belangrijke rol om dit in gang te zetten en verder uit te voeren is weggelegd voor de te werven gemeentelijke Transformatiemanager (tijdelijke vacature). Deze gaat optreden als aanspreekpunt voor de kernen en andere partijen en daarnaast als adviseur (in nauwe samenwerking met collega's van de Teams FEO en Vergunningen) om de haalbaarheid van woningbouw initiatieven te beoordelen en wenselijke initiatieven in gang te kunnen zetten of versnellen. De beschreven speerpunten van beleid uit de woonvisie en de aanpak daarvan zijn vastgelegd in een actieplan op hoofdlijnen met een doorlooptijd tot 2025 (looptijd lokale woonvisie). Dit actieplan is een dynamisch document dat steeds verder wordt geconcretiseerd en dat jaarlijks wordt vertaald in het teamplan van de betrokken teams binnen onze organisatie.

In het kader van informatie-uitwisseling met de raad is een Klankbordgroep Woonvisie geformeerd (Conform afstemming in presidium van 3 februari 2020). Afgesproken is dat uit iedere fractie een raads- of SOB burgerlid zitting zal nemen in de Klankbordgroep. Het uitvoeringsprogramma van de woonvisie, dat regelmatig geüpdatet wordt, is onderwerp van gesprek in de klankbordgroep.

Een ander bijzonder punt van aandacht is de taakstelling voor de corporaties met betrekking tot de huisvesting van statushouders en de toenemende behoefte in Zuid-Limburg voor de huisvesting van buitenlandse werknemers. De gemeente is verantwoordelijk voor het goed kunnen wonen van haar inwoners. Dat betekent dat er voldoende goede en betaalbare woningen moeten zijn, die passen bij de wensen van inwoners en nieuwe bewoners. Een van de onderdelen betreft het inzichtelijk maken van mogelijkheden voor transformatie van bestaand vastgoed (gemeentelijke gebouwen, oude schoolgebouwen, verouderde hotels) naar gewenste nieuwe woningtypes. Hierbij zal met name ook een koppeling gelegd worden met het in 2019 vastgestelde hotelbeleid.

Cultureel Erfgoed

Bij het vaststellen van de kadernota is een bedrag gereserveerd voor uitvoering van een aantal maatregelen bij de Vuursteenmijnen. Zodra de plannen voor de Vuursteenmijnen verder zijn uitgewerkt en de exacte kosten voor uitvoering inzichtelijk zijn zal er een separaat raadsvoorstel gemaakt worden waarin de Raad voorgesteld wordt om over te gaan tot vrijgave van de gereserveerde middelen en waarna uitvoering in 2021 kan plaatsvinden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de uitvoering van dit programma:

- Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.;
- Waterleiding Maatschappij Limburg (WML);
- Milieuparken Geul en Maas;
- Bodemzorg Limburg B.V.

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Programma	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland	Bron
4	1	Omvang huishoudelijk restafval	aantal kg per inwoner	2018	77	172	CBS
4	2	Hernieuwbare elektriciteit	% totale elektriciteit	2018	6,3	18,5	RWS Klimaat- monitor
4	3	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	duizend euro	2019	215	248	CBS
4	4	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2019	3,9	9,2	BAG-ABF Research
4	5	Demografische druk	% van personen 20-65 jaar	2020	82,2	70,0	CBS
4	6	Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	Euro	2020	624	700	COELO Groningen
4	7	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	Euro	2020	871	773	COELO Groningen

Wat mag het kosten?

	Programma Ruimtelijk domein <i>Lasten taakvelden</i>	<i>Realisatie</i> 2019	<i>Planjaar</i> 2020	<i>Planjaar</i> 2021	<i>Planjaar</i> 2022	<i>Planjaar</i> 2023	<i>Planjaar</i> 2024
2.1	Verkeer en vervoer	2.450.314	3.183.448	2.897.928	2.888.243	2.881.549	2.955.468
2.4	Economische havens en waterwegen	150.397	150.597	147.703	144.607	141.514	138.397
5.2	Sportaccommodaties	2.161.204	2.331.172	2.211.753	2.268.998	2.194.670	2.159.174
5.5	Cultureel erfgoed	204.352	291.155	263.701	259.982	257.344	254.700
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.928.324	1.917.230	1.979.481	2.000.892	2.036.781	2.078.957
7.2	Riolering	2.811.237	2.634.614	2.129.931	2.124.924	2.114.966	2.107.360
7.3	Afval	1.443.633	1.509.816	1.507.875	1.542.648	1.577.801	1.615.352
7.4	Milieubeheer	278.431	518.680	314.079	316.444	318.877	321.153
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	202.166	323.756	348.021	345.521	343.068	332.444
8.1	Ruimtelijke ordening	361.053	628.316	338.464	338.861	339.292	342.006
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	491.767	326.820	259.677	254.152	248.628	243.103
8.3	Wonen en bouwen	1.418.453	1.885.136	1.743.112	1.774.980	1.787.337	1.809.574
	Totaal lasten	13.901.331	15.700.740	14.141.725	14.260.252	14.241.827	14.357.688

	Programma Ruimtelijk domein <i>Baten taakvelden</i>	<i>Realisatie</i> 2019	<i>Planjaar</i> 2020	<i>Planjaar</i> 2021	<i>Planjaar</i> 2022	<i>Planjaar</i> 2023	<i>Planjaar</i> 2024
2.1	Verkeer en vervoer	63.224	426.968	114.185	83.585	61.985	134.035
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	582.986	396.409	134.158	134.680	135.215	135.760
5.5	Cultureel erfgoed	71.319	39.000	63.000	63.000	63.000	63.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	907.204	800.605	820.528	840.949	861.880	881.526
7.2	Riolering	3.157.898	3.164.266	2.800.583	2.825.950	2.887.053	2.975.133
7.3	Afval	1.731.185	1.723.184	1.717.205	1.762.954	1.811.142	1.863.951
7.4	Milieubeheer	11.679	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	118.497	153.274	153.274	153.274	153.274	153.274
8.1	Ruimtelijke ordening	220.335	273.394	25.000	25.000	25.000	25.000
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.729	0	0	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	743.417	1.818.913	806.055	970.572	1.006.940	958.620
	Totaal baten	7.609.473	8.816.013	6.643.988	6.869.964	7.015.489	7.200.299

	Programma Ruimtelijk domein <i>Saldo taakvelden</i>	<i>Realisatie</i> 2019	<i>Planjaar</i> 2020	<i>Planjaar</i> 2021	<i>Planjaar</i> 2022	<i>Planjaar</i> 2023	<i>Planjaar</i> 2024
2.1	Verkeer en vervoer	-2.387.090	-2.756.480	-2.783.743	-2.804.658	-2.819.564	-2.821.433
2.4	Economische havens en waterwegen	-150.397	-150.597	-147.703	-144.607	-141.514	-138.397
5.2	Sportaccommodaties	-1.578.218	-1.934.763	-2.077.595	-2.134.318	-2.059.455	-2.023.414
5.5	Cultureel erfgoed	-133.033	-252.155	-200.701	-196.982	-194.344	-191.700
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.021.120	-1.116.625	-1.158.953	-1.159.943	-1.174.901	-1.197.431
7.2	Riolering	346.661	529.652	670.652	701.026	772.087	867.773
7.3	Afval	287.552	213.368	209.330	220.306	233.341	248.599
7.4	Milieubeheer	-266.752	-498.680	-304.079	-306.444	-308.877	-311.153
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-83.669	-170.482	-194.747	-192.247	-189.794	-179.170
8.1	Ruimtelijke ordening	-140.718	-354.922	-313.464	-313.861	-314.292	-317.006
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-490.038	-326.820	-259.677	-254.152	-248.628	-243.103
8.3	Wonen en bouwen	-675.036	-66.223	-937.057	-804.408	-780.397	-850.954
	Totaal saldo	-6.291.858	-6.884.727	-7.497.737	-7.390.288	-7.226.338	-7.157.389

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 3: “Investeren in en doorontwikkelen van projecten met kwaliteit en natuur- en economische waarden”

Vanuit de gebiedsontwikkeling Buitengoed Geul en Maas en mede geïnitieerd door de platforms Burgerparticipatie en Leefbaarheid staan in deze coalitieperiode de volgende potentiële projecten op het uitvoeringsprogramma.

a. Verbindings-as Buitengoed Geul en Maas

Nadat het eerste deel van de voormalige provinciale weg door Houthem ter hoogte van Chateau St. Gerlach al ingericht is conform de visie van de verbindings-as, is door uw raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor het opstellen van de schetsontwerpen van de rest van de straat. Conform toezegging aan de raad, wordt er eind van 2020 aan de raad een raadsvoorstel voorgelegd met daarin de zogenaamde business-case.

b. WIJland Houthem

De plannen voor het nieuwe ‘WIJland’ in Houthem St. Gerlach, een initiatief van Bureau Burgerkracht, zijn al een hele tijd geleden gepresenteerd. Het ‘WIJland’ is het akkerland tussen de spoorlijn en de voormalige provinciale weg tussen het kapelletje tegenover Burgemeester Quix, Coffee & More en Résidence St. Gerlach. Wijnbouw en het verbouwen van andere streekproducten en een kleinschalig OV-overstappunt voor toeristen en bezoekers vormen de hoofdmoot. Met de herinrichting van de voormalige provinciale weg en de restauratie en herbestemming van hoeve Broers kwam ook de mogelijke invulling van het landbouwperceel in een stroomversnelling. Vanuit dat perspectief is opnieuw nagedacht hoe de invulling van het perceel voor een extra kwaliteitsimpuls zou kunnen zorgen voor de dorpsgemeenschap en voor gasten en bezoekers aan het dorp en het achterliggende Heuvelland.

Samen met de provincie, Oostwegel Collection, ProRail en Arriva zijn de mogelijkheden verkend en is aanwonenden gevraagd naar de resterende parkeerbehoefte. Op basis daarvan is een nieuwe invulling tot stand gekomen. Behalve wijnbouw en groenteteelt, met daar doorheen een wandelpad, voorziet het plan ook in de aanleg van een kleinschalig OV-overstappunt voor toeristen en bezoekers (overstapmogelijkheid van trein naar bus of fiets en omgekeerd). Ook zal nog een aantal parkeerplaatsen worden aangelegd voor aanwonenden, omdat bij de reconstructie van de voormalige provinciale weg een aantal parkeerplaatsen is vervallen.

Met de hele gebiedsontwikkeling (inclusief restauratie hoeve Broers en herinrichting voormalig provinciale weg) is een bedrag gemoeid van € 10,2 miljoen. Voor de invulling van de resterende onderdelen is nog een aanvullend krediet noodzakelijk van afgerond € 600.000. Dat bedrag bestaat globaal uit de volgende onderdelen:

- Aanleg parkeerplaatsen/inrichting OV overstappunt;
- Aanleg Belvédère (aansluitend op perron);
- De hellingbaan, inclusief fietsvoorzieningen;
- Padenstructuur en uitzichtpunt in de Wijngaard.

De gesprekken met ProRail en de Provincie Limburg over financiële bijdragen lopen op dit moment. Conform toezegging aan de raad, wordt er aan het eind van het jaar 2020 aan de gemeenteraad een raadsvoorstel voorgelegd met daarin de zogenaamde business-case.

c. Overige wensen Houthem

Het kernoverleg Houthem heeft nog een aantal wensen, te weten:

- Brug over molentak geul nabij Vue in het kader van “ommetje Ingendael”, kosten € 50.000. In 2020 heeft de aanvraag m.b.t. het plaatsen van de brug over de Molentak Geul nabij Vue plaatsgevonden, dit in het kader van “ommetje Ingendael”. De realisatie van deze brug staat gepland voor het laatste kwartaal van 2020 met een uitloop naar begin 2021.
- Opwaardering accommodatie sportcomplex, kosten € 200.000.

d. Uitkijktoren Berg en Terblijt

Vanuit het Kernoverleg Berg en Terblijt is ook een aantal projecten opgepakt. Op dit moment worden de Kalkbrandovens geheel gerestaureerd.

Deze ontwikkeling zal de as Maas-Geul versterken. Een andere ontwikkeling, die het kernoverleg nog wil realiseren, is een uitkijktoren op de plek waar oorspronkelijk een Watertoren heeft gestaan. Vanuit deze toren heeft men een prachtig uitzicht op het Geuldal en Houthem. Daarvoor is een bedrag nodig van € 50.000.

e. Natuur- en recreatieplan Vilt, fase 2

Met onder andere de aanleg van een belevingsboomgaard, een nog aan te leggen natuurspeeltuin en de realisatie van nieuwe paden en knooppunten is in Vilt een nieuwe toeristische attractie aan het ontstaan voor wandelaars en fietsers, die nieuwe doelgroepen zal aantrekken, wat weer kansen oplevert voor het gemeenschapshuis Cascade. Op dit moment vinden gesprekken plaats tussen het kernoverleg en het bestuur van de stichting Cascade. Deze gesprekken moeten leiden tot synergie tussen de aanwezige en de aan te leggen voorzieningen. Voor de aanleg van fase 2 is een bedrag benodigd van € 100.000.

f. Overige wensen Vilt

Het kernoverleg Vilt heeft nog meer wensen:

- Gemeenschapshuis Cascade: uitbouwen tot educatiecentrum plus locatie WMO-functies, kosten € 100.000;
- Sibberweg: aanleg tweede rijwielpad (school-thuisroute Sibbe), kosten € 150.000;
- Sibberweg: reconstructie bebouwde kom, kosten € 150.000.

Nb. De aanpassingen met betrekking tot de Meesweg worden in het laatste kwartaal van 2020 in gang gezet.

g. Aanpassing recreatieve wandelroutes

In het bestuurlijk overleg Nationaal Landschap Zuid-Limburg is begin 2017 het idee opgevat om te kijken naar de omvorming van het huidige wandelroutesysteem (gekleurde paaltjes) naar een knooppuntensysteem. Het routepunt van de VVV Zuid-Limburg heeft onderzocht hoe de overstap naar een knooppunten wandelsysteem te realiseren is. In 2020 heeft de raad besloten om deel te nemen aan het regionale project “Knopen Lopen” en het in de begroting gereserveerde budget van € 106.000 als financieel kader vrij te geven voor de uitvoering hiervan. In het najaar van 2020 zal de aanbesteding starten, waarna de aanleg zal starten.

h. Gebiedsontwikkeling Groene Oostvleugel / Kastelenpark Valkenburg - Schin op Geul

Aan de oostzijde van de kern Valkenburg lopen diverse initiatieven. Het heeft de voorkeur om deze te bundelen tot één integrale gebiedsvisie, die vervolgens qua uitvoering geknipt kan worden in losse onderdelen.

De volgende initiatieven dienen een plek te krijgen in de integrale gebiedsvisie Groene Oostvleugel / Kastelenpark Valkenburg-Schin op Geul:

- Verkoop en herontwikkelingsplannen Kasteel Oost;
- Verkoop/herontwikkeling Geulpark;
- Herinrichting/toekomstvisie sportcomplexen Walram/LTC Valkenburg;
- Toekomst sportcomplex VV Geuldal (Strucht: wens nieuwe accommodatie);
- Pleinenplan Schin op Geul (TOP), vanuit Burgerkracht;
- Ontwikkelingen rondom kasteel Schaloen;
- Woningbouw Mauritiussingel;
- Invulling locatie voormalige basisschool Schin op Geul;
- Nieuwe invulling hertenkamp;
- Reconstructie wandelpad achter hotel Atalanta richting Kabelbaan.

Binnen deze coalitieperiode worden op basis van de huidige stand van zaken de volgende investeringen vanuit deze gebiedsontwikkeling voorzien:

- Opstellen/ actualiseren integrale gebiedsvisie (€ 50.000);
- Pleinenplan Schin op Geul, initiatief vanuit Bureau Burgerkracht (€ 2.220.000);
- Herinrichting hertenkamp (€ 330.000);
- Herinrichting rondom Kasteel Oost en sportvelden (€ 1.100.000).

Totaal dus een bedrag van € 3.700.000. Op dit moment zijn hiervoor geen middelen vrijgemaakt.

In de gebiedsvisie Valkenburg-Oost (zie omschrijving bij programmatekst) wordt een eerste aanzet gegeven die de basis kan vormen voor een verdere uitwerking. De scope van de visie Walremplein/Berkelplein is daarmee vergroot waardoor de eerder genoemde aparte plangebieden in elkaar haken.

i. Leeuwterrein - noordelijk deel

De werkzaamheden van Par'Course worden begin 2021 afgerond. Voor het gebied ten noorden van de voormalige Leeuw Bier brouwerij is daarnaast een plan uitgewerkt, dat voorziet in:

- Inpassen parkeervoorzieningen Par'Course;
- Inpassen hoogwatervoorziening;
- Natuurontwikkeling en realiseren padenstructuur;
- Verkeerskundige voorzieningen Prinses Beatrixsingel;
- Herstel/groot onderhoud kademuren.

De parkeervoorzieningen voor Par'Course zijn in 2019 gerealiseerd, ook de verkeerskundige aanpassingen van de Prinses Beatrixsingel zijn begin 2020 afgerond.

Met het Waterschap worden eind 2020 afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten van de overige onderdelen. Eerder is een totale bijdrage van € 900.000 voor onze gemeente hierin voorzien. De helft van dit bedrag is reeds in 2019 beschikbaar gesteld en is deels al ingezet voor de vervanging van de 2 bestaande bruggen richting Par'Course. De aanbesteding wordt eind 2020 afgerond, waarna een definitief voorstel voor de dekking eind 2020 aan de Raad wordt voorgesteld. Deze werkzaamheden worden dan eind 2020 en in de eerste helft van 2021 uitgevoerd.

j. Totaalvisie deelgebied Tivoli - Grendelplein (Gebiedsvisie Plenkertstraat e.o./ Valkenburg Centrum-West)

Nu de ontwikkelingen van Par'Course nagenoeg zijn afgerond en aan die zijde van Valkenburg-Centrum nieuw leven ontstaat, is het van wezenlijk belang om ook een visie te ontwikkelen voor de opwaardering van de hoofdverbinding van deze locatie richting Valkenburg-Centrum en de doorontwikkeling van de verdere omgeving. In deze totaalvisie kan dan gelijk ook aandacht gegeven worden aan de verbindingen vanuit deze as richting Kuurpark, potenties voor nieuwe ontwikkelingen in dit gebied (gelegen tussen het Historisch Centrum, Cauberg en Valkenier) en de mogelijkheden om de bestaande verbindingen richting Kuurpark en centrum te verbeteren. In 2020 zijn de eerste aanzetten gemaakt om te komen tot een visie, welke in 2021 verder zal worden uitgewerkt.

Gelet op de onderhoudstoestand van zowel het Grendelplein als de Plenkertstraat moet ook voor deze as nog in de komende coalitieperiode een budget worden vrijgemaakt voor uitvoering van de herinrichting conform een nog op te stellen visie. Wij taxeren de uitvoeringskosten voor de openbare ruimte op € 3,1 miljoen (Grendelplein-Tivoli). Voor het gebied Gemeentegrot-Grendelplein en Fluweelengrot-Grendelplein is aanvullend nog een bedrag nodig van naar schatting € 850.000. In totaal sluit deze investering dus op een bedrag van afgerond € 4 miljoen. De asfaltdeklaag op het Grendelplein/Daalhemerweg/Cauberg (deels) is inmiddels vernieuwd. Gelet op de verkeersintensiteiten kon het noodzakelijk onderhoud, in afwachting van een gehele reconstructie, niet langer worden uitgesteld. Dat de asfaltdeklaag nu is vervangen, verandert overigens niets aan de (dringende) behoefte van een totale reconstructie.

k. Centrumplan fase 2: Gebiedsvisie Walramplein - Berkelplein

Nu zowel het historisch centrum als het winkelgebied voorzien zijn van een opwaardering en herstructurering staan wij voor een volgende ruimtelijke opgave, namelijk de herontwikkeling van de omgeving Walramplein-Berkelplein. Binnen dit plangebied liggen kansen voor een verdere opwaardering van ons centrum. Sterker nog, ingrijpen is hard nodig om verdere achteruitgang tegen te gaan.

Onderdelen die wij minimaal willen meenemen in deze gebiedsvisie zijn:

- Het doorontwikkelen van het Walramplein als stadsplein/evenementenplein;
- Visie op detailhandelstoekomst (supermarkt en overige winkels Walramplein/Berkelplein);
- De verdere doorontwikkeling van de weekmarkt;
- Schetsen gewenst profiel voor Berkelplein;
- Onderzoeken haalbaarheid voor inpassen gebouwde of ondergrondse parkeervoorziening ter compensatie van parkeerplaatsen op Walramplein en Berkelplein;
- Inpassen parkeermogelijkheden voor centrumbewoners;
- Opwaardering woningbouwlocaties Berkelplein/Walramplein inspelende op de uitgangspunten van de nieuwe woonvisie (onder andere in samenwerking met Wonen Zuid);
- Verbinding maken naar Groene Oost-Vleugel.

Doel is om nog deze coalitieperiode tot een definitieve visie voor een integrale gebiedsontwikkeling te komen, met inbegrip van een bijbehorende businesscase. Daarvoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

In 2020 is gestart met drie onderzoeken om te komen tot een visie voor een integrale gebiedsontwikkeling van de omgeving Walramplein-Berkelplein. De resultaten van deze onderzoeken worden verwerkt in een voorstel voor het verdere proces, welke eind 2020 gereed is. In 2021 wordt op basis van dit voorstel de nadere uitwerking opgepakt om te komen tot een definitieve visie opgeleverd (met inbegrip van een bijbehorende businesscase).

l. Bewaakte fietsenstalling en openbaar toilet Walramplein

Bij de herinrichting van het Walramplein is voorzien in de aanleg van cameratoezicht bij de fietsenstalling op het Walramplein. Er is geen besluit genomen voor wat betreft de realisatie van een openbaar toilet.

In het najaar van 2020 is de samenwerking gestart tussen de gemeente en HogeNood. Door deze samenwerking kunnen we de toegankelijkheid en zichtbaarheid van de bestaande toiletvoorzieningen en aanwezige faciliteiten in Valkenburg aan de Geul verbeteren. De samenwerking wordt na een periode van drie jaar geëvalueerd.

m. Villa Via Nova

In de overeenkomst met de ontwikkelaar is opgenomen dat de openbare ruimte binnen het plangebied na afronding van het project voor € 1 aan de gemeente wordt overgedragen. Het is wenselijk om gelijktijdig met de realisatie van de nieuwbouw op dat terrein ook de aan het plangebied grenzende openbare ruimte te voorzien van een opwaardering (verbinding van nieuwbouwplan naar Nieuweweg). De kosten daarvan worden geraamd op € 150.000. Wij komen hierop terug met een separaat en kostendekkend voorstel.

n. Ignatiusvallei

Acht jaar geleden heeft een ontwikkelmaatschappij het kloostercomplex Boslust gekocht met de intentie om dat te ontwikkelen tot een Wellnesshotel. Het hotel met circa 200 kamers en vele wellnessfaciliteiten vergt een investering van € 30 miljoen, exclusief de aankoopsom. Met de komst van dit hotel krijgen Valkenburg en de regio er een belangrijke Wellnessvoorziening bij, waardoor het begrip Wellnessregio een enorme boost krijgt. Enkele jaren geleden adviseerde ZKA Consultants al in de regio een tweede wellnesspijler te creëren naast Thermae 2000.

Een dergelijke voorziening kan niet gerealiseerd worden zonder aanpassingen in de omgeving. De gemeente is gevraagd om een bijdrage te leveren door middel van het aanleggen van adequate infrastructuur en een nieuwe ontsluitingsweg naar het klooster. Deze ontwikkeling biedt kansen voor een opwaardering van de gehele noordoostelijke entree van Valkenburg. De beleving van het landschap en de aanwezige natuur kan worden versterkt door het gebied recreatief beter te ontsluiten en de toegangswegen te vergroenen. Gelijktijdig wordt de verkeersveiligheid verbeterd door de aanleg van twee rotondes en een nieuwe ontsluitingsweg naar de wijk Broekhem-Noord. Ook wordt voorzien in maatregelen ter voorkoming van wateroverlast. Kortom, het plan voorziet in een totale gebiedsontwikkeling, met het kloosterhotel als kloppend hart. De kosten van de totale gebiedsontwikkeling worden geraamd op circa € 50 miljoen. De gemeentelijke bijdrage in die kosten wordt getaxeerd € 3,3 miljoen.

In combinatie met deze gebiedsontwikkeling is het wenselijk om ook te komen tot herontwikkeling van het aangekochte perceel aan de Nieuweweg tot (overloop)parkeerterrein. Die investering wordt geraamd op € 1,2 miljoen, waardoor de totale gemeentelijke investering sluit op een bedrag van € 4,5 miljoen.

Voor de mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige klooster Boslust en de verdere besluitvorming over de totale gebiedsontwikkeling zijn wij afhankelijk van de voortgang van de plannen van de ontwikkelaar/eigenaar. Een en ander is in 2019 on-hold geplaatst totdat er duidelijkheid komt vanuit de zijde van de ontwikkelaar. Dit proces kan zomaar weer versneld op de agenda geplaatst worden waardoor op dat moment capaciteit dient te worden vrijgemaakt.

In september 2020 heeft een nieuwe kandidaat partij zich gemeld. Het is nog afwachten in hoeverre dit leidt tot een concrete hernieuwde en snelle aanpak.

Speerpunt 4: “Realisatie van levensloopbestendige-, zorg- en starterswoningen in alle kernen”

Wij willen zorgen voor een evenwichtige woningvoorraad met voldoende levensloopbestendige, zorg- en starterswoningen. Dit willen wij onder andere realiseren door slimme combinaties te maken met leegstaande of leeg komende hotels/winkels en maatschappelijk of agrarisch vastgoed, maar ook met vrijkomend gemeentelijk vastgoed, in het bijzonder de leegstaande of vrijkomende (voormalige) schoolgebouwen. Vooral nog zijn hiervoor geen middelen nodig.

De trajecten om te komen tot een nieuwe invulling van de vrijgekomen schoollocaties zijn in 2020 in gang gezet en worden in 2021 gecontinueerd.

Speerpunt 5: “Aandacht hebben voor veilig wonen en wonen voor doelgroepen”

Dit speerpunt voorziet onder andere in een inventarisatie van het actuele woningbestand met differentiatie naar legaliteit, leegstand, gebruik en gevolgen daarvan voor rechtmatigheid en woningbouwprogrammering. Uiteindelijk zal dat leiden tot voorstellen voor oplossingen: legalisatie, handhaven, bijstellen programma's, etc.

Tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen zullen wij ons inspannen om op creatieve wijze de gewenste diversiteit in het woningaanbod te bereiken, vooral ook door herstructurering van de bestaande woningvoorraad en waar het niet anders kan door nieuwbouw.

Een bijzonder punt van aandacht is de taakstelling voor de corporaties met betrekking tot de huisvesting van statushouders. De gemeente is verantwoordelijk voor het goed kunnen wonen van haar inwoners. Dat betekent dat er voldoende goede en betaalbare woningen moeten zijn, die passen bij de wensen van inwoners en nieuwe bewoners. De gemeente doet dit niet alleen door bijvoorbeeld op een duurzame manier nieuwe woningen te laten bouwen, maar ook door de bestaande woningvoorraad aan te passen, of bestaande bouw te vernieuwen. Eind 2019 is de lokale woonvisie daarom als kader voor dit programma vastgesteld. In 2020 is gestart worden met de uitvoering van deze visie en dit zal doorlopen tot 2025 en worden vertaald in het Uitvoeringsprogramma.

Zowel de aanpak van wateroverlast als de waterbeleving in de openbare ruimte zal in dit speerpunt worden meegenomen. In het door de raad vastgestelde rioleringsplan (GRP) is de ambitie opgenomen om duurzaam om te gaan met regenwater en tevens in te zetten op het oplossen van problemen door wateroverlast. Met de daaraan verbonden kosten is in het GRP rekening gehouden.

Speerpunt 6: “Bevorderen verkeersveiligheid in alle woonwijken en kernen, met name voor fietsers en voetgangers”

a. Verkeersveiligheidsknelpunten en verkeerskundige maatregelen

Regelmatig doen zich situaties voor, waarbij de verkeersveiligheid in het gedrang komt. Er ontstaan dan knelpunten, die niet zijn te voorzien en die om een snelle aanpak vragen. Bij de behandeling van de begroting 2019-2022 heeft de raad hiervoor een bedrag van in totaal € 300.000 beschikbaar gesteld, gelijkmatig verdeeld over de planjaren 2019 tot en met 2021.

b. Spoorwegovergangen

Voor het kunnen opheffen van twee onbeveiligde spoorwegovergangen in Schin op Geul heeft de raad een krediet van € 60.000 gevoteerd. Door het openstellen van een oude spoortunnel konden beide spoorwegovergangen gesloten worden. De wandelaars kunnen nu via de tunnel de andere kant van het spoor bereiken.

Speerpunt 7: “Een gezonde balans tussen recreatie en toerisme aan de ene kant en kernen, woonwijken en natuur aan de andere kant”

a. Toekomstvisie op Verkeersstructuur (mobiliteitsplan) inclusief uitvoeringsprogramma

Er zijn vele ruimtelijke ontwikkelingen en beleidswijzigingen die om een mobiliteitsplan vragen. Denk aan de verkeersfunctie van de Curfsweg, het de Leeuwterrein, de Ignatiusvallei en de mobiliteitsknelpunten, die zich tijdens majeure evenementen voordoen. De verkeerskundige gevolgen die hierdoor ontstaan, hebben we onvoldoende in beeld. Daarom is het noodzakelijk en urgent om zo snel mogelijk het verkeerskundige beleidskader te actualiseren in de vorm van een nieuw mobiliteitsplan. Hiermee stellen we verkeerskundige kaders vast en stellen we eisen aan deze ontwikkelingen. Dan kunnen wij ook aangeven hoe we de vaak ongewenste verkeerskundige effecten kunnen managen. Die hebben immers consequenties voor ons wegennet. Dit voorkomt onnodige en ongecontroleerde groei van het verkeer en het draagt bij aan een goede verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid.

In een mobiliteitsplan wordt de huidige verkeerskundige situatie vergeleken met een toekomstbeeld en de verschillende beleidsontwikkelingen, die vanuit hogere overheden moeten worden verwerkt. Hierdoor komen knelpunten aan het licht, die dan na afweging en prioritering worden verwerkt in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is een overzicht van noodzakelijke acties, waarmee onze gemeente ondanks alle ontwikkelingen veilig en leefbaar blijft.

De raad heeft een inmiddels een budget van € 50.000 ter beschikking gesteld, zodat de noodzakelijke werkzaamheden konden worden opgestart. Naar verwachting zal in 2021 een nieuw beleidsplan aan de raad gepresenteerd worden. Deze vertraging heeft vooral te maken met de coronapandemie. In het uitvoeringsprogramma wordt vervolgens inzichtelijk gemaakt welke acties de komende jaren moeten worden uitgevoerd en welke financiële consequenties daarmee gemoeid zijn. Bij de behandeling van de kadernota c.q. de begroting kunnen dan integrale afwegingen worden gemaakt.

b. Parkeerbeleidsplan inclusief uitvoeringsprogramma

Het bewoners- en bezoekersparkeren is grotendeels gereguleerd. Parallel hieraan doen zich veel ontwikkelingen voor of hebben zich in de afgelopen tijd voorgedaan. Wij noemen de ingebruikname van de ondergrondse parkeergarage Aan de Kei, het nieuwe autoluwe centrum en de invoering van het digitaal parkeren. Maar ook het gereedkomen van het centrumplan heeft een grote impact op de lokale parkeersituatie. Dit zorgt namelijk voor verschuivingen in de parkeervraag en het parkeeraanbod. Zo is het Villa Via Nova-terrein voor parkeerdoeleinden verdwenen en ook het Leeuwterrein is niet meer als overloopgebied beschikbaar. En dan zijn er nog de grote evenementen, zoals Kerststad Valkenburg, die een grote impact hebben op de parkeersituatie en -capaciteit.

De parkeervraag groeit en de beschikbare ruimte neemt af. De effecten en gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen en evenementen op de parkeersituatie hebben wij onvoldoende in beeld, waardoor het risico bestaat dat beslissingen of oplossingen onvoldoende integraal zijn en vooral een ad-hoc karakter hebben. Zonder een goed parkeerbeleid wordt onvoldoende ingespeeld op de veranderende parkeervraag in en rondom Valkenburg. Er is immers heel wat technische infrastructuur, die ook goed beheerd moet worden. Het is daarom van belang dat er een parkeerbeleidsplan wordt opgesteld, waarin de huidige parkeersituatie wordt geëvalueerd en waarna vervolgens meerjarig beleid kan worden opgesteld. Dat beleid heeft enerzijds betrekking op fysieke maatregelen: Hoe willen we in de toekomst de groeiende parkeervraag in goede banen leiden? Kan dat met de huidige voorzieningen of moeten we uitbreiden, en zo ja, op welke manier? Biedt de strategische aankoop Nieuweweg mogelijkheden? Hoe lossen wij de enorme parkeerdruk van bussen op tijdens de weekenden van Kerststad Valkenburg?

Anderzijds liggen er ook uitdagingen op technisch vlak. Willen we steeds meer digitaal gaan parkeren? Straks geen fysieke parkeerautomaten meer? Kortom, het ontbreekt op dit moment aan een heldere toekomstvisie op het gebied van parkeren.

De raad heeft inmiddels budget van € 50.000 ter beschikking gesteld. Naar verwachting zal in 2021 een nieuw beleidsplan aan de raad gepresenteerd worden. Ook deze vertraging is vooral te wijten aan de coronapandemie. In het uitvoeringsprogramma wordt vervolgens inzichtelijk gemaakt welke acties de komende jaren moeten worden uitgevoerd en welke financiële consequenties daarmee gemoeid zijn. Bij de behandeling van de kadernota c.q. de begroting kunnen dan integrale afwegingen worden gemaakt.

Speerpunt 8: “Onderhoud van wegen en groen op niveau brengen en houden”

a. Adaptief wegbeheer/ophogen van de reguliere onderhoudsbudgetten wegen naar het gevraagde niveau

De in de lopende begroting geraamde budgetten voor onderhoud van deklagen, direct noodzakelijk klein onderhoud en elementverhardingen zijn ontoereikend. Uit het adaptief wegbeheer is een eenmalige inhaalslag naar voren gekomen, waarvan de financiële consequenties in de begroting zijn meegenomen. Om kapitaalvernietiging te voorkomen, dient het wegbeheer structureel te worden aangepakt. In hoofdstuk 4 staat een voorstel opgenomen om het wegenonderhoud structureel op te hogen in onze begroting.

b. Wijkkantonier

Hieraan is inmiddels invulling gegeven.

Speerpunt 9: “Ons landschap in stand houden”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op het beheer en/of de verkoop van terreinen, op het inrichten van een bomenfonds voor monumentale bomen en op het beheer, onderhoud en veiligheid van onze groeves. Er zullen inventarisaties plaatsvinden in de komende jaren, waarna er bedragen aan gekoppeld kunnen worden.

Verstevigingsmaatregelen / herinrichting Plenkertgroeve en Monstergrot

Bij de Plenkertgroeve, achter de voormalige motorenparkeerplaats in de Plenkertstraat, moet bij de ingangen en de mergelsteilwand een aantal verstevigingsmaatregelen worden getroffen. De groeve is onbruikbaar voor exploitatiedoeleinden, maar is wel bijzonder geschikt als overwinteringsgebied voor vleermuizen. Daarmee is deze groeve een van de compensatiegebieden voor de kerstmarkt in de Gemeentegrot. De rotswand, de ingangspartijen en het voorplein zijn bovendien kenmerkende landschapselementen van de groene zone, die grenst aan de rand van de bebouwde kom van Valkenburg en deels daarin doorloopt. Voorwaarde is natuurlijk wel dat deze elementen goed worden onderhouden. Met de verstevigingsmaatregelen en de herinrichting is € 150.000 gemoeid. Hiermee is in de begroting rekening gehouden.

Speerpunt 10: “Goed voorzieningenpeil realiseren in alle kernen en woonwijken”

Met dit speerpunt willen wij inzetten op een aantal actuele thema's:

- het invullen van vrijgekomen basisscholen met functies, die de voorzieningen in de kernen ondersteunen, of anderszins een invulling krijgen, die een bijdrage aan de kern levert. Een visie op het gemeentelijk vastgoed en een daaruit voortkomend beleidsplan zal hierbij onontbeerlijk zijn;
- het opstellen van duurzame onderhoudsplannen;
- het opstellen van een breed grondbeleid, inclusief een paragraaf voor het deelproject “snippergroen”;
- het uitwerken van exploitatiemodellen voor onze begraafplaatsen;
- de evaluatie van de hondenlosloopgebieden.

Vooralsnog zijn voor dit speerpunt geen aanvullende middelen nodig. Eventuele kosten kunnen binnen de reguliere budgetten worden opgevangen.

Speerpunt 24: “Opstellen en uitvoeren ambitieus duurzaamheidsbeleid”

Duurzaamheid/energietransitie

In 2019 is de energievisie vastgesteld en is de formatie uitgebreid. Tevens zijn uitvoeringsbudgetten beschikbaar gesteld, waardoor aan dit onderwerp structureel aandacht kan worden gegeven.

Speerpunt 25: “Opstellen en uitvoeren ambitieus milieu- en afvalbeleid”

Nederland dient in 2050 een circulaire economie te hebben. Dat vergt een uitdagende inspanning om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 0 kilo. Onze gemeente maakt deel uit van de GR Geul en Maas. Met deze GR onderzoeken wij op dit moment of en hoe de samenwerking uit te breiden en te intensiveren, zowel binnen de GR zelf als met Rd4, om daarmee de doelstelling van een circulaire economie ruim voor 2050 te realiseren. Het openstellen van elkaars milieuparken en het instellen van een gezamenlijke milieu-app in 2017 waren van deze samenwerking de eerste voorbeelden, maar dat is nog slechts het begin.

Naast het milieu- en afvalbeleid zelf blijven wij ook vol inzetten op bestrijding van zwerfafval. Iedereen is ondertussen wel bekend met de zogenaamde plastic soep, een internationaal probleem dat op het land begint, dus ook in onze gemeente. Verder bederft zwerfafval het woongenot van onze inwoners, is een aanslag op de beleving van ons vijfsterrenlandschap voor toeristen, en levert het gevaar op voor flora en fauna. Het uitbannen van zwerfafval heeft dan ook hoge prioriteit.

Met dit speerpunt willen wij daarom inzetten op:

- Het inhoudelijk uitbreiden van de samenwerking in de regio Geul en Maas, met Rd4;
- Streven naar verder reductie van restafval, zijnde < 100 kilo in 2020, en 0 kilo ruim vóór 2050: een volledig circulaire economie. Definitieve vaststelling van het jaartal voor 2050 hangt af van de ontwikkeling van de samenwerking met Maastricht en Rd4;
- Het aanpakken van zwerfafval (Valkenburg aan de Geul, de schoonste gemeente van Nederland);
- Het terugdringen van het gebruik van plastic;
- Het ontwikkelen van bewustwordingsprogramma's op scholen (zwerfafvalprojecten) en preventieve acties (zoals kinky blikvangers).

Vooralsnog gaan wij ervan uit dat dit speerpunt uit de reguliere middelen en de NEDVANG-gelden kan worden bekostigd.

Speerpunt 31: “Opstellen en uitvoeren afgewogen accommodatiebeleid”

Toekomst buitensportcomplexen in relatie tot gemeentelijke eigendommen

Het sport- en accommodatiebeleid van Valkenburg aan de Geul vraagt om een regelmatige update. De ontwikkelingen staan niet stil. Zo is in het planjaar 2020 de vervanging van het hockeyveld aan de orde en daarnaast doen zich andere vraagstukken voor, die om een oplossing vragen, zoals een accommodatie voor de fusievereniging SV Geuldal, de tennisbanen in Berg en het tenniscomplex in Valkenburg. De tennisbanen in Berg zijn nog steeds niet vrijgekomen. Recentelijk overleg hierover met de tennisvereniging heeft nog geen resultaat gehad.

In het nieuw op te stellen sport- en accommodatiebeleid zullen strategische keuzes gemaakt moeten worden. Voor het uitvoeren van onderzoek en het opstellen van beleid is een bedrag van € 50.000 beschikbaar. In 2020 is als eerste onderdeel een sportakkoord uitgewerkt en vastgesteld. Daarna zal, mede op basis van dit sportakkoord, een nieuwe sport- en accommodatiebeleid worden uitgewerkt. Besluitvorming hierover is voorzien voor begin 2021.

Speerpunt 32: “Monumentenbeleid opstellen en uitvoeren en cultuurhistorisch erfgoed promoten”

Gemeentelijke restauratie / onderhoudssubsidie

Het rijk en de provincie leggen steeds meer erfgoedtaken bij de lagere overheden neer. Verwacht wordt dat daar waar zij financiële middelen voor onderhoud en restauratie beschikbaar stellen, de desbetreffende gemeente dat ook doet. Dat is echter geen verplichting. Wij zouden ervoor kunnen kiezen om aansluitend op de rijks- en provinciale subsidieregelingen gemeentelijke subsidieregelingen in het leven te roepen. De kosten van opstelling van een dergelijke subsidieregeling ramen wij op € 10.000. Voor de restauratie van monumenten c.q. voor het ondersteunen van initiatieven in de vorm van subsidies denken wij jaarlijks € 150.000 nodig te hebben. Dat bedrag is in 2019 eenmalig beschikbaar gesteld.

Gemeentelijk erfgoed

Onze gemeente is bijzonder rijk aan cultureel erfgoed. Dat is uit een inventarisatie gebleken. Bovendien beschikken wij over een voor Nederland en de Euregio unieke site. Op basis van de inventarisatie, beschrijvingen en waardestellingen kan gemeentelijk erfgoedbeleid geformuleerd én in de bestemmingsplannen geïmplementeerd worden. Hiermee zijn de volgende kosten gemoeid:

a.	Aanvullende professionele inventarisatie	€	20.000
b.	Aanvullende beschrijving en waarderingen	€	15.000
c.	Formuleren gemeentelijk erfgoedbeleid	€	10.000
d.	Omgevingsplan	€	<u>15.000</u>
	Totaal eenmalig	€	60.000

1.5 Programma Algemene Taakvelden

Bestuurlijk verantwoordelijk : mr. drs. C.M.J. Bisschops
 drs. R. Meijers
 dr. J.J. Schrijen
 drs. C.P.J.L. Vankan

Omschrijving programma

In het programma Algemene Taakvelden zijn de financiële consequenties van de taakvelden verwerkt, die niet direct aan de voorgaande programma's zijn toegerekend (of niet mogen worden toegerekend op basis van onze verslaggevingsvoorschriften).

Voor de toelichting op het programma Algemene Taakvelden hebben wij de indeling (en de nummering) aangehouden van de desbetreffende taakvelden. Dit zijn achtereenvolgens:

- Taakveld 0.1 Bestuur
- Taakveld 0.2 Burgerzaken
- Taakveld 0.4 Overhead
- Taakveld 0.5 Treasury
- Taakveld 0.61 OZB woningen
- Taakveld 0.62 OZB niet-woningen
- Taakveld 0.64 Belastingen overig
- Taakveld 0.7 Algemene uitkering gemeentefonds en overige uitkeringen
- Taakveld 0.8 Overige baten en lasten
(inclusief taakstellende bezuinigingen, stelposten en onvoorzien)
- Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)
- Taakveld 0.10 Mutatie reserves
- Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het programma Algemene taakvelden:

- Enexis Holding N.V.;
- Vordering op Enexis B.V.;
- Verkoop Vennootschap B.V.;
- CBL Vennootschap B.V.;
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.;
- CSV Amsterdam B.V.;
- BNG Bank N.V.;
- GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW).

Voor nadere informatie over deze partijen verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Programma	Nr.	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland	Bron
5	1	Formatie	aantal fte per 1.000 inwoners	2021	6,80	-	Eigen gegevens
5	2	Bezetting	aantal fte per 1.000 inwoners	2020	6,50	-	Eigen gegevens
5	3	Apparaatskosten	kosten per inwoner	2021	749,61	-	Eigen begroting
5	4	Externe inhuur	% kosten van totale loonsom en inhuur externen	2021	1,89	-	Eigen begroting
5	5	Overhead	% van totale lasten	2021	12,32	-	Eigen begroting

Samenvattend overzicht baten en lasten programma Algemene Taakvelden

Programma algemene taakvelden Lasten taakvelden		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
0.1	Bestuur	872.416	910.324	917.366	803.276	794.282	797.478
0.2	Burgerzaken	719.304	687.442	690.675	682.355	708.867	746.861
0.4	Overhead	6.215.900	6.810.077	6.668.660	6.619.271	6.553.259	6.460.355
0.5	Treasury	-168.451	28.612	46.440	46.450	46.460	46.469
0.61	OZB woningen	112.290	80.247	78.664	81.117	83.649	86.262
0.62	OZB niet-woningen	72.334	51.719	50.713	52.272	53.881	55.541
0.64	Belastingen overig	27.898	13.194	13.374	13.677	14.036	14.405
0.7	Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	0	1.508.868	1.422.311	1.929.734	2.414.404	2.894.404
0.8	Overige baten en lasten	131.356	200.511	-1.446.994	-1.621.764	-1.416.574	-1.222.196
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
0.10	Mutaties reserves	12.325.298	2.837.227	267.698	267.698	267.698	267.698
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.156.126	0	0	0	0	0
Totaal lasten		22.464.870	13.129.221	8.709.907	8.875.086	9.520.962	10.148.277

Programma algemene taakvelden Baten taakvelden		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
0.1	Bestuur	3.121	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
0.2	Burgerzaken	238.987	187.052	202.052	175.052	156.052	277.052
0.4	Overhead	285.747	185.316	93.593	93.593	93.593	93.593
0.5	Treasury	1.901.503	2.107.710	2.049.497	1.943.517	1.865.579	1.786.157
0.61	OZB woningen	3.059.481	3.178.617	3.230.333	3.327.243	3.427.060	3.529.871
0.62	OZB niet-woningen	2.000.959	2.106.359	2.124.418	2.188.151	2.253.795	2.321.408
0.64	Belastingen overig	110.132	105.966	102.000	102.000	102.000	102.000
0.7	Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	25.053.043	26.569.749	25.949.892	25.889.074	26.309.907	26.388.070
0.8	Overige baten en lasten	611.520	0	0	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	10.708.634	5.676.950	668.886	269.394	160.704	153.214
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten		43.973.127	40.118.719	34.421.671	33.989.024	34.369.690	34.652.365

Programma algemene taakvelden Saldo taakvelden		Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
0.1	Bestuur	-869.295	-909.324	-916.366	-802.276	-793.282	-796.478
0.2	Burgerzaken	-480.317	-500.390	-488.623	-507.303	-552.815	-469.809
0.4	Overhead	-5.930.153	-6.624.761	-6.575.067	-6.525.678	-6.459.666	-6.366.762
0.5	Treasury	2.069.954	2.079.098	2.003.057	1.897.067	1.819.119	1.739.688
0.61	OZB woningen	2.947.191	3.098.370	3.151.669	3.246.126	3.343.411	3.443.609
0.62	OZB niet-woningen	1.928.625	2.054.640	2.073.705	2.135.879	2.199.914	2.265.867
0.64	Belastingen overig	82.234	92.772	88.626	88.323	87.964	87.595
0.7	Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	25.053.043	25.060.881	24.527.581	23.959.340	23.895.503	23.493.666
0.8	Overige baten en lasten	480.164	-200.511	1.446.994	1.621.764	1.416.574	1.222.196
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-399	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
0.10	Mutaties reserves	-1.616.664	2.839.723	401.188	1.696	-106.994	-114.484
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-2.156.126	0	0	0	0	0
Totaal saldo		21.508.257	26.989.498	25.711.764	25.113.938	24.848.728	24.504.088

Hierna treft U een specificatie aan van alle hierboven genoemde taakvelden, die onderdeel uitmaken van het programma Algemene taakvelden.

Taakveld 0.1 Bestuur

Tot dit taakveld behoren de kosten van de bestuursorganen, met inbegrip van de daarbij behorende facilitering:

- college van burgemeester en wethouders;
- raad- en raadscommissies;
- ondersteuning raad en griffie;
- kernoverleggen;
- regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking;
- lokale rekenkamer en accountantscontrole.

Toelichting taakveld

De raad

De raad is het hoogste democratisch gekozen orgaan in de gemeente. Op 23 maart 2018 zijn de volgende fracties in de raad gekozen: AB (5 zetels), CDA (4 zetels), VSP (3 zetels) PGP (3 zetels) en VVD (2 zetels), totaal 17 raadsleden.

De leden van de raad worden om de vier jaar rechtstreeks door de inwoners gekozen. Zodoende heeft de inwoner direct invloed op samenstelling van de raad en dus ook op de belangrijkste bestuurlijke besluiten. De raad benoemt ook de wethouders. De wethouders vormen samen met de burgemeester het dagelijks bestuur van de gemeente. De burgemeester is voorzitter van het college én de raad.

De raad heeft drie belangrijke taken:

- hij vertegenwoordigt de burgers (volksvertegenwoordigende functie);
- hij bepaalt op hoofdlijnen het beleid van de gemeente (kaderstellende functie);
- hij controleert het dagelijks bestuur (controlerende functie).

De griffier ondersteunt de raad in zijn taken en werkzaamheden en fungeert ook als aanspreekpunt voor de inwoners bij vragen over het werk van de raad en de planning van vergaderingen.

Het college

Het college draagt zorg voor een doelmatig en doeltreffend bestuur, geeft uitvoering aan de begroting binnen de door de raad vastgestelde kaders en zorgt voor een correcte en efficiënte dienstverlening aan de burgers van onze gemeente. De formatieomvang van het college bedraagt 3,7 fte (burgemeester 1,0 fte, 3 wethouders 0,9 fte).

De bestuurskosten (college, raad en bestuursondersteuning) worden voor het planjaar 2021 geraamd op een bedrag van in totaal € 916.366. Een nadere onderbouwing treft U hierna aan.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.1

Taakveld 0.1 Bestuur Lasten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Raad- en raadscommissies	260.449	264.402	271.499	271.999	272.512	273.038
College van burgemeester en wethouders	401.497	396.894	416.689	417.260	417.847	418.391
Kernoverleggen	140.196	163.555	149.032	19.032	19.032	19.032
Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	70.274	85.473	80.146	94.985	84.891	87.017
Totaal lasten	872.416	910.324	917.366	803.276	794.282	797.478

Taakveld 0.1 Bestuur Baten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	3.121	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal baten	3.121	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Taakveld 0.1 Bestuur Saldo taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Raad- en raadscommissies	-260.449	-264.402	-271.499	-271.999	-272.512	-273.038
College van burgemeester en wethouders	-401.497	-396.894	-416.689	-417.260	-417.847	-418.391
Kernoverleggen	-140.196	-163.555	-149.032	-19.032	-19.032	-19.032
Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	-67.153	-84.473	-79.146	-93.985	-83.891	-86.017
Totaal saldo	-869.295	-909.324	-916.366	-802.276	-793.282	-796.478

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Tot dit taakveld behoren de volgende (burger)zaken:

- vergunningen;
- paspoorten en rijbewijzen;
- bevolkingsregister;
- straatnaamgeving en kadastrale informatie;
- burgerschap;
- verkiezingen en referenda;
- legesopbrengsten.

Per saldo sluit de exploitatie van dit taakveld in 2021 met een bedrag van € 488.623. Een nadere onderbouwing van dat bedrag treft U hierna aan.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.2

Taakveld 0.2 Burgerzaken Lasten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	542.638	629.240	564.171	554.858	540.352	617.302
Kadaster	55.310	54.202	56.142	57.135	58.153	59.197
Verkiezingen	121.356	4.000	70.362	70.362	110.362	70.362
Totaal lasten	719.304	687.442	690.675	682.355	708.867	746.861

Taakveld 0.2 Burgerzaken Baten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	238.987	187.052	202.052	175.052	156.052	277.052
Totaal baten	238.987	187.052	202.052	175.052	156.052	277.052

Taakveld 0.2 Burgerzaken Saldo taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	-303.651	-442.188	-362.119	-379.806	-384.300	-340.250
Kadaster	-55.310	-54.202	-56.142	-57.135	-58.153	-59.197
Verkiezingen	-121.356	-4.000	-70.362	-70.362	-110.362	-70.362
Totaal saldo	-480.317	-500.390	-488.623	-507.303	-552.815	-469.809

Taakveld 0.4 Overhead

Volgens de nieuwe begrotingsvoorschriften mogen de overheadkosten vanaf het planjaar 2017 niet meer aan de afzonderlijke programma's worden doorberekend, maar moeten in één taakveld worden verwerkt. Daarmee vervalt de noodzaak van een complexe en vaak ondoorzichtige kostentoerekening aan gemeentelijke taken en activiteiten. Gevolg daarvan is wel dat de kostprijs van een product een minder realistisch beeld te zien geeft.

Ingeval er sprake is van taken/activiteiten en daarmee samenhangende diensten, waarvoor kostendekkende tarieven in rekening gebracht mogen worden, mag wel met overheadkosten rekening gehouden worden. Wanneer deze kosten namelijk niet in de tarieven verdisconteerd zouden worden, zou dat leiden tot overdekking, waardoor kostendekkende tarieven verlaagd en tarieven van andere gemeentelijke belastingen verhoogd zouden moeten worden. Deze verschuiving van de belastingdruk vinden wij niet gewenst en willen wij dan ook voorkomen.

Onder dit taakveld worden alle kosten gerangschikt, die verband houden met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Concreet gaat het dan om:

- financiën, toezicht en controle, gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- de secretaris/algemeen directeur;
- inkoop, inclusief aanbesteding en contractmanagement;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening;
- managementondersteuning primair proces.

Toelichting taakveld

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten van de investeringen bedragen voor het planjaar 2021 € 4.055.468 en zijn volledig doorbelast aan de verschillende taakvelden. Per saldo sluit deze taak voor het planjaar 2021 daardoor op een bedrag van € 0 ofwel budgettair neutraal.

Huisvesting bestuurscentrum

Hieronder vallen de kosten, die betrekking hebben op de instandhouding van het bestuurscentrum, zoals rente- en afschrijvingskosten, onderhoud, schoonmaak, inbraakalarmering, verzekeringen en energieverbruik. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 478.767.

Telecommunicatie

Onder telecommunicatiemiddelen vallen de kosten van vaste en mobiele telefonie. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 64.927.

Overige kosten interne dienstverlening

Onder deze categorie vallen onder meer abonnementskosten, kosten van opslag en beheer van gemeentelijke archieven, portokosten en kosten van bind- en drukwerk. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 243.849.

Automatisering

Hieronder worden onder meer de kosten gerangschikt, die verband houden met de rente- en afschrijvingskosten, de aanschaf van hard- en software en licentie-, beveiligings- en fotokopieerkosten. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 944.533.

Salarissen

De loonkosten van de volgende functies en taken zijn, op basis van de daarvoor geldende verslaggevingsvoorschriften, gerangschikt onder de overhead:

- Leidinggevenden in het primaire proces, inclusief secretaris en directie;
- Alle middenfuncties, inclusief controle en toezicht;
- Communicatie;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering;
- Informatiebeheer;
- Facilitaire zaken en huisvesting.

Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 3.632.237.

Inleenvergoedingen

Hieronder vallen de kosten van inhuur van gedetacheerde medewerkers van het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) en Stichting Podium 24, voor zover die medewerkers werkzaamheden verrichten op ondersteunende afdelingen. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 10.300.

Adviezen en contributies

Onder deze categorie vallen onder andere de kosten van de bezwaar- en beroepscommissie en de contributie aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 45.863.

Ondernemingsraad

Hieronder vallen de kosten van de facilitering van de ondernemingsraad. Voor het planjaar 2021 wordt hiervoor een bedrag gecalculeerd van € 6.817. Het resterende gedeelte van het budget voor de Ondernemingsraad staat nog gereserveerd en zal worden ingezet op basis van de afspraken in het af te sluiten convenant.

Overige personeelskosten

Tot de overige personeelskosten worden onder andere de opleidingskosten gerekend, evenals reizen en verblijfkosten, de bijdrage aan de Arbodienst, de kosten van de salarisadministratie en de kosten van het cafetariamodel. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 368.368.

Financiële ondersteuning

Hieronder worden de kosten van het bankwezen en rechtskundige- en andere adviezen gerangschikt. Voor het planjaar 2021 wordt hiervoor een bedrag gecalculeerd van € 130.169.

Tractie

Onder tractie vallen de kosten van het wagenpark van de buitendienst, zoals onderhoudskosten, rente- en afschrijvingslasten van investeringen en brandstofkosten. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 228.407.

De Valkenberg 9 (gemeentewerf)

Hieronder vallen de kosten, die betrekking hebben op de exploitatie van het gebouw, waarin de buitendienst is gehuisvest, zoals rente en afschrijving, onderhoud, schoonmaak, inbraakalarmering, verzekeringen en energieverbruik. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 106.606.

Kleding buitendienst

Voor kosten van kleding, gereedschappen en hulpmiddelen ten behoeve van de buitendienst wordt voor het planjaar 2021 een bedrag gecalculeerd van in totaal € 46.125.

Voorlichting en communicatie

De kosten van voorlichting en communicatie worden voor het planjaar 2021 geraamd op een bedrag van € 127.432. Het gaat daarbij om kosten van publicaties, voorlichtingscampagnes en onderhouds- en beheerskosten van diverse websites.

Verzekeringen

Hieronder worden de lasten verantwoord, die verband houden met het beheer van polissen en verschuldigde premies van afgesloten verzekeringen. Concreet gaat het dan om de bouwverzekering, de fraude-risicoverzekering, de WA-verzekering en de vrijwilligersverzekering. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 102.773.

Bestuurlijke ondersteuning

Het gaat hier om kosten die betrekking hebben op representatie en ontvangsten. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 37.894.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.4

Taakveld 0.4 Overhead Lasten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Afschrijvingskosten	0	0	0	0	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	344.195	558.670	478.767	580.231	559.325	502.106
Telecommunicatie	59.646	63.035	64.927	66.875	68.881	70.604
Overige kosten interne dienstverlening	243.820	262.414	243.849	250.460	257.254	263.690
Automatisering	722.734	1.023.893	944.533	923.863	860.742	882.265
Salarissen	3.653.073	3.602.305	3.724.430	3.523.597	3.499.431	3.451.097
Inleenvergoedingen	15.629	10.000	10.300	10.609	10.927	11.201
Adviezen en contributies	46.510	44.615	45.863	47.146	48.465	49.679
Ondernemingsraad	6.372	29.511	6.817	6.988	7.163	7.343
Overige personeelskosten	413.488	374.355	368.368	377.605	387.073	396.759
Financiële ondersteuning	128.536	126.427	130.169	134.022	137.990	141.441
Tractie	165.089	191.972	228.407	265.890	258.769	222.956
De Valkenberg 9	92.072	162.855	108.006	109.915	127.113	123.350
Kleding buitendienst	48.003	45.000	46.125	47.278	48.460	49.672
Voorlichting en communicatie	155.713	178.276	127.432	130.093	132.821	135.621
Verzekeringen	93.675	99.780	102.773	105.856	109.031	111.759
Bestuurlijke ondersteuning	27.345	36.969	37.894	38.843	39.814	40.812
Totaal lasten	6.215.900	6.810.077	6.668.660	6.619.271	6.553.259	6.460.355

Taakveld 0.4 Overhead Baten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Huisvesting bestuurscentrum	180	0	0	0	0	0
Automatisering	250	0	0	0	0	0
Salarissen	231.526	183.916	92.193	92.193	92.193	92.193
Overige personeelskosten	14.774	0	0	0	0	0
Tractie	37.450	0	0	0	0	0
De Valkenberg 9	1.567	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal baten	285.747	185.316	93.593	93.593	93.593	93.593

Taakveld 0.4 Overhead Saldo taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Afschrijvingskosten	0	0	0	0	0	0
Huisvesting bestuurscentrum	-344.015	-558.670	-478.767	-580.231	-559.325	-502.106
Telecommunicatie	-59.646	-63.035	-64.927	-66.875	-68.881	-70.604
Overige kosten interne dienstverlening	-243.820	-262.414	-243.849	-250.460	-257.254	-263.690
Automatisering	-722.484	-1.023.893	-944.533	-923.863	-860.742	-882.265
Salarissen	-3.421.547	-3.418.389	-3.632.237	-3.431.404	-3.407.238	-3.358.904
Inleenvergoedingen	-15.629	-10.000	-10.300	-10.609	-10.927	-11.201
Adviezen en contributies	-46.510	-44.615	-45.863	-47.146	-48.465	-49.679
Ondernemingsraad	-6.372	-29.511	-6.817	-6.988	-7.163	-7.343
Overige personeelskosten	-398.714	-374.355	-368.368	-377.605	-387.073	-396.759
Financiële ondersteuning	-128.536	-126.427	-130.169	-134.022	-137.990	-141.441
Tractie	-127.639	-191.972	-228.407	-265.890	-258.769	-222.956
De Valkenberg 9	-90.505	-161.455	-106.606	-108.515	-125.713	-121.950
Kleding buitendienst	-48.003	-45.000	-46.125	-47.278	-48.460	-49.672
Voorlichting en communicatie	-155.713	-178.276	-127.432	-130.093	-132.821	-135.621
Verzekeringen	-93.675	-99.780	-102.773	-105.856	-109.031	-111.759
Bestuurlijke ondersteuning	-27.345	-36.969	-37.894	-38.843	-39.814	-40.812
Totaal saldo	-5.930.153	-6.624.761	-6.575.067	-6.525.678	-6.459.666	-6.366.762

Taakveld 0.5 Treasury

Onder dit taakveld worden de baten en lasten gerangschikt, die betrekking hebben op de treasuryfunctie. Financiering, dividenden en beleggingen zijn de belangrijkste onderdelen van dit taakveld. In het planjaar 2021 laat dit taakveld een voordeel zien van € 2.003.057. Dat bedrag is gelijk aan het saldo van de dividenduitkeringen en de bespaarde rente, verminderd met het saldo van de treasuryfunctie.

Toelichting taakveld

Kosten geldleningen, beleggingen

In 2020 is aan Enexis een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt van € 1.041.707. De hiermee gemoeide rentelasten bedragen voor het planjaar 2021 € 37.814.

De boekwaarde van het aandelenkapitaal bedraagt op 1 januari 2021 afgerond € 228.625. Het betreft de aandelen in de BNG, Enexis, de Polfermolen en WML. De hiermee gemoeide rentekosten zijn voor het planjaar 2021 gecalculeerd op een totaalbedrag van € 8.626, waarvan € 2.770 (inclusief € 327 contributie Vegal) betrekking heeft op Enexis. Het saldo van de treasuryfunctie bedraagt derhalve € 46.113.

Toelichting bespaarde rente

Hoewel de commissie BBV adviseert om bij de bepaling van het rente-omslagpercentage geen rekening meer te houden met bespaarde rente blijven wij toch voor deze systematiek kiezen, enerzijds omdat wij van oordeel zijn dat bij het bepalen van de kostprijs niet van belang is op welke wijze het vermogen gegenereerd wordt en anderzijds om te voorkomen dat ongewenste verschuivingen in de belastingdruk gaan optreden.

Bij de bepaling van de hoogte van het rentepercentage over het eigen vermogen moet aansluiting worden gezocht bij het rentepercentage, dat de gemeente over extern aangetrokken financieringsmiddelen betaalt. Voor onze gemeente is dat percentage als volgt berekend:

Stand van de vaste financieringsmiddelen per 1/1/2021 (a)	€	7.636.566
Te betalen rente over deze vaste financieringsmiddelen (b)	€	312.028

Gemiddeld wordt dus afgerond 4,09% rente over het vreemd vermogen betaald (b/a). In verband met de actuele rentestanden hebben wij het percentage van de bespaarde rente lager vastgesteld op afgerond 3,73%, om zodoende ook beter aan te sluiten bij het rente-omslagpercentage.

Per 1 januari 2021 is voor een bedrag van bijna € 49 miljoen aan reserves en voorzieningen beschikbaar. Bij een rentepercentage van afgerond 3,73% genereert dat vermogen in het planjaar 2021 een bedrag aan bespaarde rente van € 1.822.826.

Opbrengsten van dividenden en rente

Overeenkomstig de begrotingsrichtlijnen van de provincie en op basis van de feitelijke ontvangsten in 2020 wordt voor het planjaar 2021 rekening gehouden met de volgende dividenduitkeringen:

• Enexis	€	199.925
• De Polfermolen	€	0
• WML	€	0
• BNG	€	26.746
	€	<u>226.671</u>

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.5

Taakveld 0.5 Treasury Lasten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Rentekosten	-231.385	0	0	0	0	0
Energievoorziening	27.180	2.760	2.770	2.780	2.790	2.799
Sluiten geldleningen	29.674	19.996	37.814	37.814	37.814	37.814
Beleggingen	6.080	5.856	5.856	5.856	5.856	5.856
Totaal lasten	-168.451	28.612	46.440	46.450	46.460	46.469

Taakveld 0.5 Treasury Baten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Energievoorziening	338.076	252.023	199.925	199.925	199.925	199.925
Beleggingen	60.021	60.000	26.746	26.746	26.746	26.746
Bespaarde rente	1.503.406	1.795.687	1.822.826	1.716.846	1.638.908	1.559.486
Totaal baten	1.901.503	2.107.710	2.049.497	1.943.517	1.865.579	1.786.157

Taakveld 0.5 Treasury Saldo taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Rentekosten	231.385	0	0	0	0	0
Energievoorziening	310.896	249.263	197.155	197.145	197.135	197.126
Sluiten geldleningen	-29.674	-19.996	-37.814	-37.814	-37.814	-37.814
Beleggingen	53.941	54.144	20.890	20.890	20.890	20.890
Bespaarde rente	1.503.406	1.795.687	1.822.826	1.716.846	1.638.908	1.559.486
Totaal saldo	2.069.954	2.079.098	2.003.057	1.897.067	1.819.119	1.739.688

Taakveld 0.61 OZB woningen

Tot dit taakveld behoren:

- De OZB-belasting op eigendom van woningen;
- De perceptiekosten, die verband houden met de heffing en invordering van deze belasting.

Toelichting taakveld

Voor de toelichting op dit taakveld verwijzen wij U naar de paragraaf lokale heffingen. Hieronder treft U alleen een overzicht aan van de baten en lasten van deze heffing. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 3.151.669.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.61

Taakveld 0.61 OZB woningen <i>Lasten taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Perceptiekosten OZB woningen	112.290	80.247	78.664	81.117	83.649	86.262
Totaal lasten	112.290	80.247	78.664	81.117	83.649	86.262

Taakveld 0.61 OZB woningen <i>Baten taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
OZB eigenaren woningen	3.059.481	3.178.617	3.230.333	3.327.243	3.427.060	3.529.871
Totaal baten	3.059.481	3.178.617	3.230.333	3.327.243	3.427.060	3.529.871

Taakveld 0.61 OZB woningen <i>Saldo taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Perceptiekosten OZB woningen	-112.290	-80.247	-78.664	-81.117	-83.649	-86.262
OZB eigenaren woningen	3.059.481	3.178.617	3.230.333	3.327.243	3.427.060	3.529.871
Totaal saldo	2.947.191	3.098.370	3.151.669	3.246.126	3.343.411	3.443.609

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Tot dit taakveld behoren:

- De OZB-belasting op eigendom en gebruik van niet-woningen;
- De perceptiekosten, die verband houden met de heffing en invordering van deze belasting.

Toelichting taakveld

Voor de toelichting op dit taakveld verwijzen wij U naar de paragraaf lokale heffingen. Hieronder treft U alleen een overzicht aan van de baten en lasten van deze heffing. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 2.073.705.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.62

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen <i>Lasten taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Perceptiekosten OZB niet-woningen	72.334	51.719	50.713	52.272	53.881	55.541
Totaal lasten	72.334	51.719	50.713	52.272	53.881	55.541

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen <i>Baten taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
OZB gebruikers niet-woningen	821.400	867.048	872.695	898.876	925.842	953.617
OZB eigenaren niet-woningen	1.179.559	1.239.311	1.251.723	1.289.275	1.327.953	1.367.791
Totaal baten	2.000.959	2.106.359	2.124.418	2.188.151	2.253.795	2.321.408

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen <i>Saldo taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Perceptiekosten OZB niet-woningen	-72.334	-51.719	-50.713	-52.272	-53.881	-55.541
OZB gebruikers niet-woningen	821.400	867.048	872.695	898.876	925.842	953.617
OZB eigenaren niet-woningen	1.179.559	1.239.311	1.251.723	1.289.275	1.327.953	1.367.791
Totaal saldo	1.928.625	2.054.640	2.073.705	2.135.879	2.199.914	2.265.867

Taakveld 0.64 Belastingen overig

Onder dit taakveld zijn gerangschikt:

- De hondenbelasting;
- Perceptiekosten, die verband houden met de heffing en invordering van belastingen.

Toelichting taakveld

Voor de toelichting op dit taakveld verwijzen wij U naar de paragraaf lokale heffingen. Hieronder treft U alleen een overzicht aan van de baten en lasten van deze heffing. Per saldo gaat het voor het planjaar 2021 om een bedrag van € 88.626.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.64

Taakveld 0.64 Belastingen overig <i>Lasten taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Hondenbelasting	2.067	2.313	2.266	2.339	2.414	2.491
Perceptiekosten belastingen	25.831	10.881	11.108	11.338	11.622	11.914
Totaal lasten	27.898	13.194	13.374	13.677	14.036	14.405

Taakveld 0.64 Belastingen overig <i>Baten taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Hondenbelasting	90.863	90.966	87.000	87.000	87.000	87.000
Perceptiekosten belastingen	19.269	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal baten	110.132	105.966	102.000	102.000	102.000	102.000

Taakveld 0.64 Belastingen overig <i>Saldo taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Hondenbelasting	88.796	88.653	84.734	84.661	84.586	84.509
Perceptiekosten belastingen	-6.562	4.119	3.892	3.662	3.378	3.086
Totaal saldo	82.234	92.772	88.626	88.323	87.964	87.595

Taakveld 0.7 Algemene uitkering gemeentefonds en overige uitkeringen

De baten en lasten op dit taakveld volgen uit de resultaten van de meicirculaire 2020, aangevuld met onderstaande toelichting. Deze resultaten zijn eerder toegelicht aan de gemeenteraad in de raadsnota Gemeentefonds Meicirculaire 2020 (agendapunt C.12.a). De verdeling van de incidentele middelen die wij als gemeente ontvangen van het Rijk in het kader van compensatie voor Corona is daarna nog aan de gemeenteraad toegelicht in de Raadsinformatiebrief “Financiële Compensatie Corona vanuit de Rijksoverheid (RIB nr. 20.51 van 3 juli 2020). Beide documenten zijn terug te vinden in de vergaderstukken van de raadsvergadering over de Kadernota van 6 juli 2020. Voor de gedetailleerde toelichting op de meicirculaire verwijzen wij u naar deze stukken.

In het overzicht van baten en lasten op dit taakveld hieronder is te zien dat er een uitsplitsing is gemaakt tussen de begrote inkomsten uit het gemeentefonds en begrote lasten. Deze begrote lasten hebben betrekking op verwachte uitgaven die direct ten laste van het gemeentefonds worden gebracht, maar nog niet concreet zijn vertaald naar de betreffende onderdelen van de begroting. Deze zogenaamde “stelpost gemeentefonds” was in eerdere begrotingen ook al opgenomen, maar in de presentatie werden deze lasten gesaldeerd ten opzichte van de baten. In het kader van het vergroten van de transparantie zullen wij deze onderdelen voortaan separaat presenteren.

Inhoudelijk bestaat de stelpost gemeentefonds uit reserveringen voor een aantal onderdelen, waarbij de grootste betrekking hebben op reserveringen in het kader van loonontwikkelingen, functiewaardering, ontwikkelingen van het accres, reservering t.b.v. interbestuurlijk programma en de jaarlijkse indexering van het sociaal domein. Daarnaast zijn er nog enkele kleinere posten hierin opgenomen die veelal betrekking hebben op decentralisatie-uitkeringen vanuit het Rijk die nog niet volledig zijn omgezet in concreet beleid.

Voor de inkomsten die wij vanuit het Rijk ontvangen uit het gemeentefonds zijn wij afhankelijk van de besluitvorming die hierover in Den Haag plaatsvindt. Voor de begroting 2021 is daarbij van belang dat er nog veel onzekerheden zitten in de structurele financiële ruimte in het Gemeentefonds op de lange termijn. Veel zal afhangen van de kabinetsformatie in 2021. Ook voor de herverdeling van het gemeentefonds voor het sociaal domein is het op dit moment nog hoogst onzeker wat concreet het besluit zal zijn. Om deze reden hebben wij de bijbehorende stelpost van € 500.000 vanaf 2022, zoals toegelicht in de eerder genoemde raadsnota, in dit financieel overzicht niet ingeboekt als een concrete vermindering van de uitkering gemeentefonds. Dit bedrag is verwerkt in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

Aan de verwachte inkomsten uit het Gemeentefonds ligt een vrij complexe financieel technische berekening ten grondslag. In voorgaande begrotingen stond in deze paragraaf een opsomming van enkele parameters uit deze berekening opgenomen. Deze parameters zijn niet langer opgenomen in dit boekwerk, maar liggen achter de schermen uiteraard nog altijd ten grondslag aan deze berekening. Vanaf 2020 maakt het college daarnaast gebruik van een ondersteunend programma om zo de betrouwbaarheid van de ramingen te vergroten.

De verschillen tussen de meicirculaire 2020 en de septembercirculaire 2020 zijn toegelicht in hoofdstuk 4 van dit boekwerk.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.7

Taakveld 0.7 Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds <i>Lasten taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Uitkeringen gemeentefonds	0	1.508.868	1.422.311	1.929.734	2.414.404	2.894.404
Totaal lasten	0	1.508.868	1.422.311	1.929.734	2.414.404	2.894.404

Taakveld 0.7 Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds <i>Baten taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Uitkeringen gemeentefonds	22.796.900	24.387.330	23.844.935	23.812.577	24.320.679	24.397.017
Integratie-uitkering sociaal domein	2.256.143	2.182.419	2.104.957	2.076.497	1.989.228	1.991.053
Totaal baten	25.053.043	26.569.749	25.949.892	25.889.074	26.309.907	26.388.070

Taakveld 0.7 Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds <i>Saldo taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Uitkeringen gemeentefonds	22.796.900	22.878.462	22.422.624	21.882.843	21.906.275	21.502.613
Integratie-uitkering sociaal domein	2.256.143	2.182.419	2.104.957	2.076.497	1.989.228	1.991.053
Totaal saldo	25.053.043	25.060.881	24.527.581	23.959.340	23.895.503	23.493.666

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten (inclusief taakstellende bezuinigingen, stelposten en onvoorzien)

Tot dit taakveld behoren:

- A. De taakstellende bezuinigingen;
- B. De stelposten;
- C. De post Onvoorzien uitgaven.

Toelichting taakveld

A. De taakstellende bezuinigingen

Hierna geven wij U een gedetailleerd overzicht van de beoogde besparingsmaatregelen. Elke financiële taakstelling voorzien wij van een korte toelichting, zodat U zich een beeld van de realiteitswaarde kunt vormen. Als een geraamde besparing niet of niet-volledig het gewenste resultaat oplevert, om wat voor reden dan ook, dan zal de raad direct een alternatieve dekkingsmaatregel moeten vaststellen om te voorkomen dat er begrotingstekorten ontstaan c.q. dat tekorten verder oplopen.

Overzicht en toelichting taakstellingen:

Omschrijving	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Formatie ambtelijke organisatie	-5.807	-5.807	-5.807	-5.807
Valkenburgerstraat	-17.680	-17.680	-17.680	-17.680
Ruimtelijk domein	-45.400	-46.474	-47.577	-48.706
Belastingen en tarieven	-8.000	-16.000	-24.000	-32.000
Exploitatiebijdrage Polfermolen	-1.175.000	-1.175.000	-1.175.000	-1.175.000
Kerstmarkt gemeentegrot	-206.849	-239.826	-273.701	-305.930
Sociaal domein	-1.432.449	-1.494.654	-1.512.120	-1.443.609
Per saldo	-2.891.185	-2.995.441	-3.055.885	-3.028.732

Formatie ambtelijke organisatie

Van de door Uw raad vastgestelde besparing op de kosten van de ambtelijke organisatie resteert nog slechts een bedrag van structureel € 5.807. Die taakstelling zal via natuurlijk verloop van medewerkers worden ingevuld.

Valkenburgerstraat

Op 1 juli 2019 heeft Uw raad besloten om een aanvullend krediet van € 1.221.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie van de Valkenburgstraat. Dat was € 221.000 meer dan waarmee in de kadernota rekening was gehouden. Structureel een extra tegenvaller van € 17.680, waarvoor een bezuinigingstaakstelling is opgenomen. Onze verwachting is dat wij bij de najaarsnota 2020 een voorstel kunnen presenteren om deze taakstelling in 2020 in een keer in te vullen. De taakstelling voor 2021 en verder wordt daarmee ingevuld.

Ruimtelijk domein

De taakstelling op het Ruimtelijk domein is opgebouwd uit de onderdelen die in de Kadernota 2020 zijn gepresenteerd onder het kopje “overig ruimtelijk domein” (bestrijding invasieve soorten etc.). Het uitgangspunt is dat deze kosten worden opgevangen binnen de budgetten van het programma Ruimtelijk Domein en dat er dus op deze wijze invulling wordt gegeven aan de taakstelling.

Belastingen en tarieven

De daarvoor in aanmerking komende belastingen en heffingen worden jaarlijks geïndexeerd. Hiermee wordt een bedrag gegenereerd van € 8.000 in het planjaar 2021, oplopend tot € 32.000 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak, waarmee invulling wordt gegeven aan deze taakstelling.

Taakstelling exploitatiebijdrage Polfermolen

De gemeenteraad heeft op 18 mei 2020 het besluit genomen om af te zien van het realiseren van een nieuwe zwembadvoorziening en ingaande 1 januari 2021 de exploitatie van zowel de huidige zwembad- als de fitnessvoorziening te beëindigen om daarmee de financieel taakstellende bezuiniging op de Polfermolen in te vullen.

Zoals gesteld in de kadernota 2020 houdt dit besluit in dat het college er vanuit gaat dat de financiële taakstelling per 1 januari 2021 volledig dan wel nagenoeg volledig gerealiseerd gaat worden.

Ten tijde van het opstellen van deze begroting in het najaar van 2020 zijn er nog een aantal onduidelijkheden in dit dossier. Het belangrijkste onderdeel van de Polfermolen waar nog een besluit over genomen dient te worden betreft de theaterzaal. In het geval de gemeenteraad een besluit zou nemen om de theaterzaal langer (meerdere jaren) open te houden, dan leidt dat tot nieuwe structurele kosten. Deze kosten zijn niet opgenomen in onderstaande opstelling.

De invulling van de taakstelling exploitatiebijdragen Polfermolen bestaat in hoofdlijnen uit drie onderdelen:

- De exploitatiekosten die zijn opgenomen binnen de exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. (met name de personele lasten en de energielasten)
- De jaarlijkse afschrijvingslasten en rentelasten van het gebouw de Polfermolen
- De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud voor het gebouw van de Polfermolen

Voor de invulling van de taakstelling waren deze lasten als volgt opgenomen in onze begroting:

Exploitatiebijdrage	€	660.463
Afschrijvingskosten	€	450.795
Storting voorziening onderhoud	€	366.512
Subtotaal Polfermolen	€	1.477.770

Met dit overzicht wordt niet bedoeld dat de taakstelling is ingevuld voor dit bedrag. Het is opgenomen om een toelichting te geven op de uitgangssituatie.

De exploitatiebijdrage is opgebouwd uit het verwachte exploitatietekort van de exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. Binnen de B.V. zijn de exploitatie van de Gemeentegrot, sporthal De Bosdries en de Polfermolen opgenomen. Het bedrag van € 660.463 betreft het gedeelte van het exploitatietekort dat wordt toegeschreven aan de Polfermolen.

Onze verwachting is dat met de sluiting van het zwembad en de fitness het verwachte exploitatietekort van de Polfermolen B.V. teruggebracht kan worden naar nihil. Het grootste verschil in de kosten zit in de vermindering van personeelskosten en de vermindering van de energielasten.

De vermindering van de personele lasten is reeds in gang gezet met de uitvoering van het sociaal plan. De eenmalige kosten van de uitvoering van het sociaal plan komen ten laste van de eerder gevormde voorziening. In de najaarsnota 2020 zal hiervoor een aanvullend voorstel worden opgenomen omdat wij verwachten dat het eerder gereserveerde bedrag voor de uitvoering van het sociaal plan van € 250.000 niet toereikend is. Deze aanvullende kosten komen ten laste van 2020 en zijn daarom niet opgenomen in de begroting 2021.

De energielasten van de Polfermolen bedroegen in de oude situatie circa € 250.000 per jaar, hier verwachten we een besparing op te realiseren van circa € 200.000, met name doordat het zwembadwater niet langer verwarmd hoeft te worden.

De afschrijvingskosten van het pand komen met ingang van 1 januari 2021 volledig te vervallen. Voor zover er nog sprake is van een resterende boekwaarde en daarmee van resterende afschrijvingslasten kunnen deze worden gedekt uit de voorziening Polfermolen. De taakstelling wordt voor dit onderdeel dus volledig gerealiseerd per 1 januari 2021. Voor de financieel technische invulling van bovenstaand uitgangspunt zal mogelijk nog een aanvullend voorstel aan uw raad worden voorgelegd. Dit zal een voorstel zijn om de resterende boekwaarde te verschuiven van de voorziening naar de reserve dekking kapitaallasten.

De exacte besparing op de jaarlijkse storting in de voorziening groot onderhoud is afhankelijk van de verdere besluitvorming over de verschillende scenario's uit het raadsbesluit van 18 mei 2020.

Met het voorbehoud van nieuwe structurele kosten die mogelijk volgen uit de verdere besluitvorming is hiermee invulling gegeven aan de taakstelling exploitatiebijdrage Polfermolen.

Kerstmarkt Gemeentegrot

De taakstelling kerstmarkt Gemeentegrot kan worden gelezen als een opdracht om dit bedrag als positief resultaat te genereren uit de organisatie van de kerstmarkt. Zolang onze gemeente de exploitatie van de kerstmarkt nog in eigen beheer blijft uitvoeren, hebben wij dit ook in eigen hand. Zouden wij er in de toekomst voor kiezen om de organisatie weer terug te leggen bij een externe partij, dan komt de taakstelling te vervallen.

De realisatie van 2019 heeft laten zien dat het onder normale omstandigheden haalbaar is om deze taakstelling volledig in te vullen. Voor 2020 is de verwachting dat deze taakstelling niet wordt gerealiseerd als gevolg van de beperking van het aantal bezoekers door COVID-19. Voor de kerstperiode van 2021 en verder gaan wij er vooralsnog vanuit dat deze taakstelling wel gerealiseerd kan worden.

Overigens is het uitgangspunt dat het organiseren van de kerstmarkt een veelvoud aan toeristische bestedingen oplevert, die zowel ten gunste komen van de ondernemers als ook aan de gemeente zelf in de vorm van bijvoorbeeld extra parkeerinkomsten en toeristenbelasting. Deze indirecte opbrengsten van de kerstmarkt worden ingeschat op circa € 800.000.

Taakstelling Sociaal Domein

De begroting van het sociaal domein is afgestemd op de gerealiseerde jaarcijfers in 2019 en op de door de GR aangeleverde begrotingsgegevens voor deze planperiode. De integratie-uitkeringen zijn berekend aan de hand van de meicirculaire. Met de kennis van dit moment geeft de begroting van het sociaal domein dan ook een realistisch beeld te zien. Na verwerking van alle mutaties sluit de meerjarenbegroting 2021-2024 met een jaarlijks tekort van afgerond € 1,5 miljoen. De beleidsvoornemens in het programma Sociaal Domein zoals opgenomen in de kadernota zijn onderdeel van dit bedrag.

De invulling van de taakstelling Sociaal Domein wilt het college inzetten langs drie pijlers:

- Verbetering van sturing op de uitvoering en concrete bezuinigingsmaatregelen
- Ambitieuze begroten
- Inzetten van stelposten

Deze drie pijlers worden hieronder nader toegelicht.

De uitvoering van het Sociaal Domein heeft onze gemeente grotendeels neergelegd in Maastricht. Dit loopt deels via de gemeenschappelijke regeling Sociale Zaken Maastricht Heuvelland en deels wordt dit uitgevoerd door de ambtelijke organisatie van de gemeente Maastricht. De afspraken hierover zijn opgenomen in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Wij verwachten dat zowel financiële als ook inhoudelijke winst te behalen valt door het versterken van de sturing op de uitvoering van de dienstverleningsovereenkomsten. Dit is in het najaar van 2020 in gang gezet,

zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. Op inhoudelijk gebied wordt er gewerkt aan een lijst van concrete besparingsmogelijkheden op het sociaal domein. Hierbij zoeken wij ook de aansluiting bij het traject dat de gemeente Maastricht heeft ingezet, waarbij wij uiteraard ook wel oog houden voor de verschillen tussen onze beide gemeenten.

De beleidsvoornemens die wij hebben ingezet in het programma Sociaal Domein zijn er veelal op gericht om met preventieve maatregelen aan de voorkant de instroom in de, veelal duurder, specialistische zorg aan de achterkant te verminderen. Een concreet voorbeeld hiervan is de praktijkondersteuner Jeugd. Tot nu toe was het gebruikelijk om in onze begroting wel de kosten van deze nieuwe maatregelen op te nemen, maar niet de beoogde besparing te verwerken in onze begroting. Op dit gebied kiest het college bewust voor een andere lijn, die kan worden aangeduid met het begrip “ambitieuze begroting”. Door de verwachte besparingen ook begrotingstechnisch te verwerken, geeft de begroting wat ons betreft een realistischer beeld. Mocht op basis van evaluaties blijken dat beoogde besparingen toch niet worden gerealiseerd, dan zal ook expliciet een heroverweging worden gemaakt van de betreffende ingezette preventieve maatregelen.

Ten slotte verwachten wij invulling te kunnen geven aan de taakstelling Sociaal Domein door het inzetten van stelposten. Binnen onze begroting zijn diverse stelposten opgenomen die betrekking hebben op het sociaal domein, maar slechts gedeeltelijk worden gebruikt. In het verleden is de onderuitputting op deze posten gebruikt om de reserve sociaal domein op te bouwen. In de toekomst is deze budgettaire ruimte nodig om kostenstijgingen op te vangen. Concreet gaat het bijvoorbeeld om de stelpost voor de indexatie van het sociaal domein, die onderdeel uitmaakt van de stelpost gemeentefonds (zoals toegelicht in het voorgaande taakveld). Hoewel de bedragen die hier staan opgenomen uiteraard ook benodigd zijn om de daadwerkelijke indexatie op te vangen, verwachten wij hiervoor niet het volledige bedrag nodig te hebben.

Naast deze drie pijlers zetten wij in het algemeen in op het versterken van het budgetbeheer binnen onze organisatie. Specifiek voor het sociaal domein betekent dat dat wij voortaan kritischer zullen kijken naar de prognosecijfers die vanuit Maastricht worden aangeleverd en die de basis vormen voor een significant deel van onze begrote uitgaven.

De uitwerking van deze pijlers is op dit moment nog niet vertaald naar concrete cijfers of bezuinigingsvoorstellen. Ook de structurele invulling van de aansturing van het team wordt op dit moment voorbereid. Dit traject is volop gaande, wij verwachten in het eerste kwartaal van 2021 de eerste concrete resultaten en voorstellen aan de raad te kunnen presenteren. Hoewel incidentele tegenvallers kunnen worden opgevangen binnen de bestemmingsreserve sociaal domein is het uitgangspunt uiteraard dat dit traject moet leiden tot een structureel sluitende begroting.

B. De stelposten

Het beleidsprogramma

De lasten van het beleidsprogramma worden onder de stelposten gerangschikt. De lasten van dat programma worden voor het planjaar 2021 geraamd op ruim € 1,3 miljoen. Dat bedrag loopt op tot afgerond € 1,7 miljoen in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

C. De post Onvoorzien uitgaven

Het beleidskader, dat de provincie hanteert bij het financieel toezicht, bevat geen richtlijnen voor wat betreft de minimale hoogte van de post Onvoorzien. In de voorliggende begroting is structureel een bedrag van € 100.000 opgenomen voor onvoorzien uitgaven. De ervaringen uit het verleden geven geen aanleiding om dat bedrag bij te stellen.

Bij de behandeling van de kadernota 2016 heeft Uw raad besloten dat dit budget pas mag worden ingezet wanneer is vastgesteld dat de extra, niet in de primitieve begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van middelen binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen. Dit uitgangspunt is formeel vastgelegd in de Financiële verordening.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.8

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten <i>Lasten taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Taakstellende bezuinigingen	0	-1.813.016	-2.891.185	-2.995.441	-3.055.885	-3.028.732
Meerjarenbeleidsplan	0	1.913.527	1.344.191	1.273.677	1.539.311	1.706.536
Onvoorziene uitgaven	131.356	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal lasten	131.356	200.511	-1.446.994	-1.621.764	-1.416.574	-1.222.196

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten <i>Baten taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Onvoorziene uitgaven	611.520	0	0	0	0	0
Totaal baten	611.520	0	0	0	0	0

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten <i>Saldo taakveld</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Taakstellende bezuinigingen	0	1.813.016	2.891.185	2.995.441	3.055.885	3.028.732
Meerjarenbeleidsplan	0	-1.913.527	-1.344.191	-1.273.677	-1.539.311	-1.706.536
Onvoorziene uitgaven	480.164	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal saldo	480.164	-200.511	1.446.994	1.621.764	1.416.574	1.222.196

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

In dit taakveld wordt het eventueel te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verantwoord.

Toelichting taakveld

Op 26 mei 2015 is het Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen door de Eerste Kamer aangenomen. Deze wet is op 1 januari 2016 in werking getreden. Vanaf dat moment is een overheidslichaam belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijft, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Er is sprake van een fiscale ondernemingsactiviteit als met een duurzame organisatie van kapitaal aan het economische verkeer wordt deelgenomen, met het oogmerk om winst te behalen. Dat dient voor iedere afzonderlijke activiteit van de publiekrechtelijke entiteit te worden beoordeeld. In nauwe samenwerking met onze fiscale adviseur zijn de risico's geïnventariseerd. Uit die inventarisatie blijkt dat wij mogelijk op een vijftal terreinen risico lopen:

- De exploitatie van grotten en groeven;
- De eigen bijdragen, die betrekking hebben op het sociaal domein;
- De verhuur/verkoop van gemeentelijke eigendommen;
- De opbrengsten uit afvalinzameling;
- De parkeerexploitatie.

Tot nu toe wordt het parkeren op parkeerterreinen en het straatparkeren aangemerkt als een overheidstakenvrijstelling. Er blijft echter sprake van een latent risico. Zoals blijkt uit de diverse jurisprudentie en de conclusie van de Advocaat-generaal, wordt er wisselend aangekeken tegen de btw-hoedanigheid van gemeenten bij het straatparkeren. Met betrekking tot de overige genoemde zaken dient de belastingdienst nog een uitspraak te doen.

Ook voor de exploitatie van de parkeergarage is er een latent risico omdat de gangbare methodiek, waarop de kapitaallasten van investeringen worden berekend, afwijkt van de fiscale. Verder moet nog worden afgewacht of de historische kosten, die nu medebepalend zijn voor de hoogte van de jaarlijkse afschrijvingskosten, parallel lopen met de fiscale taxatiewaarde van de parkeergarage.

In de voorliggende begroting wordt vanaf het planjaar 2021 rekening gehouden met een VPB-claim van € 1.000, die betrekking heeft op de opbrengsten uit afvalinzameling.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.9

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb) Lasten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Vennootschapsbelasting	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal lasten	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb) Baten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb) Saldo taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Vennootschapsbelasting	-399	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal saldo	-399	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

Taakveld 0.10 Mutatie reserves

In dit taakveld worden de mutaties van de reserves verantwoord, die met alle taakvelden verband houden, uitgezonderd taakveld 0.11: Resultaat van de rekening van baten en lasten.

Toelichting taakveld

Per saldo wordt in het planjaar 2021 een bedrag van € 401.188 aan de reserves onttrokken. In het laatste jaar van de planperiode wordt een bedrag van per saldo € 114.484 aan de reserves toegevoegd. In de bijlagen treft U een volledige specificatie aan van de mutaties in de planperiode.

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.10

Taakveld 0.10 Mutaties reserves Lasten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Mutaties reserves	12.325.298	2.837.227	267.698	267.698	267.698	267.698
Totaal lasten	12.325.298	2.837.227	267.698	267.698	267.698	267.698

Taakveld 0.10 Mutaties reserves Baten taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Mutaties reserves	10.708.634	5.676.950	668.886	269.394	160.704	153.214
Totaal baten	10.708.634	5.676.950	668.886	269.394	160.704	153.214

Taakveld 0.10 Mutaties reserves Saldo taakveld	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Mutaties reserves	-1.616.664	2.839.723	401.188	1.696	-106.994	-114.484
Totaal saldo	-1.616.664	2.839.723	401.188	1.696	-106.994	-114.484

Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

In dit taakveld wordt het saldo van de rekening van baten en lasten verantwoord.

Toelichting taakveld

De jaarrekening 2019 sloot met een overschot van € 2.156.126. Dat bedrag is toegevoegd aan de reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19).

Samenvattend overzicht baten en lasten taakveld 0.11

Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten <i>Lasten taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Resultaat dienstjaar	2.156.126					
Totaal lasten	2.156.126	0	0	0	0	0

Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten <i>Baten taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Resultaat dienstjaar	0					
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten <i>Saldo taakveld</i>	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
Resultaat dienstjaar	-2.156.126	0	0	0	0	0
Totaal saldo	-2.156.126	0	0	0	0	0

Uitwerking speerpunten Coalitieakkoord

Speerpunt 11: “Voortdurend streven naar verbetering van communicatie met en dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en gasten”

Formatiebehoefte Communicatie

Bij de behandeling van de begroting 2019 is invulling gegeven aan de wens voor structurele versterking van de ambtelijke capaciteit en het benodigde budget op het taakveld communicatie.

Een resterende prioriteit betreft het verbeteren van de communicatieve vaardigheden van de ambtelijke organisatie. De veranderende positie van de gemeentelijke organisatie en de daarmee veranderende rol van communicatie vraagt om een andere manier van werken. Het team communicatie heeft hier een ondersteunende rol in, maar de uitvoering ligt zowel bij alle medewerkers alsmede ook bij bestuurders. We willen investeren in een methode die helpt om dat op een effectieve en laagdrempelige manier te doen. De uitvoering hiervan is inmiddels opgepakt, waarbij de financiële middelen zijn gevonden binnen de bestaande budgetten.

Hoofdstuk 2: De paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen die een verplicht onderdeel vormen op basis van de verslaggevingsvoorschriften. Dit betreft de volgende paragrafen:

- Paragraaf Lokale Heffingen
- Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
- Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen
- Paragraaf Financiering
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Verbonden Partijen
- Paragraaf Grondbeleid

2.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Bij de lokale heffingen wordt een onderscheid gemaakt tussen heffingen die onder de algemene dekkingsmiddelen vallen, heffingen die aan bepaalde producten zijn gekoppeld en overige heffingen. Onder de eerste categorie vallen de Onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting, de parkeerbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de vermakelijkhedenretributie en de reclamebelasting. Tot de tweede categorie worden de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges gerekend. Onder de derde categorie zijn de begrafenisrechten en de marktelden gerangschikt.

In deze paragraaf treft U achtereenvolgens aan:

- Belasting- en heffingenbeleid voor deze planperiode;
- Kwijtscheldingsbeleid;
- Lokale heffingen zonder gebonden besteding;
- Lokale heffingen met gebonden besteding;
- Overige lokale heffingen;
- Lokale lastendruk;
- Samenvattend overzicht lokale heffingen.

Belasting- en heffingenbeleid voor deze planperiode

Kort samengevat kan het belastingbeleid voor de komende planperiode als volgt worden geformuleerd:

- In de voorliggende begroting wordt in de planjaren 2021 tot en met 2024 gerekend met een stijging van de OZB-opbrengsten van 3% per jaar (exclusief areaaluitbreiding).
- Bij de milieuheffingen wordt het principe van 100%-kostendekking toegepast. Het tarief van de rioolheffing wordt in deze planperiode jaarlijks geïndexeerd met 1,5%, het tarief van de afvalstoffenheffing blijft vooralsnog gehandhaafd op € 120 per perceel per jaar. Wanneer de kosten blijven stijgen zoals in deze begroting wordt voorzien en wanneer vast wordt gehouden aan het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid, dan is onze verwachting dat het tarief over enkele jaren via de weg der geleidelijkheid zal stijgen naar € 180 per perceel per jaar. De "Afstoffen- en rioleringsbegroting" sluiten in het planjaar 2021 met een tekort van afgerond € 367.000 respectievelijk € 102.000. Deze bedragen zijn ten laste gebracht van de gelijknamige voorzieningen, zodat het saldo van de begroting van de algemene dienst niet met deze tekorten is belast.

- De tarieven van de andere lokale heffingen blijven gelijk in deze planperiode, met dien verstande dat de tarieven van bepaalde heffingen wel geïndexeerd worden. Concreet gaat het dan om de hondenbelasting, de precariobelasting en de leges. Het tarief van de naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt jaarlijks verhoogd tot het wettelijk toegestane maximum. In totaliteit wordt voor deze heffingen in de begroting een extra opbrengst gecalculeerd van € 8.000 in 2020, oplopend tot € 32.000 in het laatste jaar van deze planperiode.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt verleend ingeval een belastingschuldige niet in staat is om de opgelegde belastingaanslag te voldoen. Er moet dan wel sprake zijn van belastingen, die niet ontweken kunnen worden. Het lokaal ontwikkelde beleid moet voldoen aan de door de minister gestelde criteria. Bij de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken wordt de 100%-norm toegepast. Dat betekent, dat bij de berekening van het bedrag van de kwijtschelding de zogeheten kosten van bestaan zijn vastgesteld op 100% van de genormeerde bijstandsuitgaven. Bij de vaststelling en uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is de gemeente op één punt vrij om af te wijken van de landelijke regelgeving, namelijk bij de vaststelling van de berekeningscomponent "kosten van bestaan". Het is namelijk toegestaan om deze component ruimer vast te stellen dan de landelijk geldende 90% van de bijstandsnorm.

Per 1 juli 2011 zijn wetswijzigingen in werking getreden, die de bevoegdheid tot het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verruimen. Deze verruiming heeft betrekking op de mogelijkheid om in bepaalde gevallen kwijtschelding voor ondernemers mogelijk te maken, met dien verstande dat het daarbij alleen mag gaan om belastingen die geen relatie hebben met de onderneming, zoals de afvalstoffenheffing. Indien er echter sprake is van een woon- winkelpand (gemengd gebruik), prevaleert het zakelijke karakter en is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding alleen mogelijk in het kader van een crediteurenakkoord.

In het algemeen kan worden gesteld dat er slechts in beperkte gevallen sprake kan zijn van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Lokale heffingen zonder gebonden besteding

Onroerende-zaakbelastingen

Wanneer het een woning betreft, worden alleen zakelijk gerechtigden in de heffing van de Onroerende-zaakbelastingen betrokken. Indien het niet om een woning gaat, blijven zowel de zakelijk gerechtigde als de gebruiker belastingplichtig. De heffing geschiedt op basis van de verordening "Onroerende-zaakbelastingen", vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

Voor het belastingjaar 2021 geldt als heffingsmaatstaf de getaxeerde waarde in het economische verkeer. De peildatum van de waarde is 1 januari 2020. Bij de bepaling van de hoogte van de nieuwe tarieven, die wij middels een separaat voorstel aan U voorleggen, wordt rekening gehouden met het door U genomen besluit dat de tarieven in 2021 mogen stijgen met 3%, na correctie van de gevolgen van de waardeontwikkeling en exclusief de areaaluitbreiding

De tarieven, die worden uitgedrukt in een percentage van de economische verkeerswaarde, zijn in 2020 als volgt:

Onderdeel	Tarieven 2020
Eigenarenbelasting woningen	0,1613%
Eigenarenbelasting niet-woningen	0,4159%
Gebruikersbelasting niet-woningen	0,3329%

De OZB-opbrengsten worden voor de planjaren 2021 tot en met 2024 als volgt gecalculeerd:

Planjaar 2021	€	5.354.751
Planjaar 2022	€	5.515.394
Planjaar 2023	€	5.680.855
Planjaar 2024	€	5.851.279

Hondenbelasting

De onderhavige belasting wordt geheven op grond van de verordening “Hondenbelasting”, vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

De tarieven voor 2020 zijn als volgt:

Voor de 1 ^e hond	€	54,00
Voor de 2 ^e hond	€	89,00
Voor elke volgende hond	€	178,00

De nieuwe tarieven voor het planjaar 2021 worden middels een separaat voorstel aan U ter vaststelling voorgelegd. De opbrengsten worden geraamd op een bedrag van € 87.000 per jaar.

Parkeerbelasting

De heffing van parkeerbelastingen geschiedt op basis van artikel 225 van de Gemeentewet. De verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. Het tarief bedraagt in 2021 € 1,90 per uur (behalve Koningswinkelstraat € 1,40). De parkeerinkomsten worden vanaf het planjaar 2021 structureel geraamd op € 2.292.492 (exclusief parkeergarage).

Gefiscaliseerde parkeerboetes

Onze gemeente heeft gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid tot invoering van het gefiscaliseerd parkeren. De heffing geschiedt op basis van de “Parkeerbelastingverordening”, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. De boete bedraagt in 2020 € 64,50, te verhogen met een bedrag van één uur parkeertijd. De baten worden vanaf het planjaar 2021 getaxeerd op € 66.500 per jaar.

Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een belasting geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf aan personen, die tegen betaling overnachten en die niet in het bevolkingsregister staan ingeschreven. De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Toeristenbelasting, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

De tarieven per persoon per overnachting zijn vanaf het planjaar 2021 als volgt:

In hotels en pensions	€	2,00
Op campings	€	1,50

De baten uit deze belasting worden vanaf het planjaar 2021 geraamd op € 2,2 miljoen per jaar.

Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven op basis van de gelijknamige verordening, vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019, en belast het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De opbrengst wordt geraamd op een bedrag van € 382.500 per jaar.

Vermakelijkhedenretributie

De vermakelijkhedenretributie wordt geheven op basis van de gelijknamige verordening, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 6 november 2018. Het tarief voor 2019 bedraagt € 0,20 per persoon, met dien verstande dat in de kerstperiode een tarief van € 0,55 per persoon in rekening wordt gebracht als het aantal bezoekers van de vermakelijkheid in die periode de 50.000 te boven gaat. De opbrengst wordt geraamd op een structureel bedrag van € 260.000.

Reclamebelasting

In het kader van de realisatie van het centrumplan en ten behoeve van de renovatie van het historisch centrum wordt vanaf het planjaar 2012 reclamebelasting geheven. De heffing geschiedt op basis van de gelijknamige verordening, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 6 november 2018.

Voor het hebben van een reclameobject in het gebied “deel Plenkertstraat en deel Neerhem” bedragen de tarieven:

0,1 m ² of minder	€	0,-
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	126,-
20,0 m ² of meer	€	252,-

De tarieven bedragen per vestiging in het “winkelgebied” per jaar voor objecten met een oppervlakte van:

0,1 m ² of minder	€	0,-
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	525,-
20,0 m ² of meer	€	1.050,-

Voor het hebben van een reclameobject in het gebied “historisch centrum inclusief Th. Dorrenplein en Jan Deckersstraat 1 “ bedragen de tarieven:

0,1 m ² of minder	€	0,-
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	651,-
20,0 m ² of meer	€	1.302,-

De jaarlijkse opbrengst van deze belasting wordt gecalculeerd op € 120.000.

Lokale heffingen met gebonden besteding

In de nieuwe begrotingsvoorschriften is de verplichting opgenomen dat bij de zogeheten besteding gebonden heffingen moet worden aangetoond dat de baten, die met deze heffingen gegenereerd worden, de lasten niet overschrijden. Er mag dus maximaal sprake zijn van 100%-kostendekking. In de tarieven mogen ook overheadkosten verdisconteerd worden. Voorwaarde is wel dat de gehanteerde systematiek bij de bepaling van de hoogte van deze overhead degelijk wordt onderbouwd.

Bij de bepaling van de hoogte van de kosten wordt ook de overhead meegenomen. Zoals uit de hierna volgende berekening blijkt, hebben wij die opslag bepaald op € 34.666 per fte. Het rijk hanteert bij het in rekening brengen van kosten voor uitgevoerde werkzaamheden een bedrag van € 31.500 per fte (peildatum 2018). Dat bedrag ligt daarmee in lijn met de door ons gemaakte berekening.

Berekening overhead.

Taakveld overhead:		6.575.067
Niet-doorbelaste personeelskosten:		
Voormalig personeel	107.390	
Eigen risico WAO/WW	159.351	
Tijdelijk personeel	175.975	
Concernstaf, griffie, begroting en jaarrekening	1.099.705	
Lijndiensten	956.495	
Overige kosten	97.861	
		-2.596.776
Niet-doorbelaste indirecte kosten:		
Voorlichting en communicatie	127.432	
Financiële ondersteuning	130.169	
Buitendienst	381.138	
Overige kosten	150.966	
		-789.705
Doorbelasting		<u><u>3.188.586</u></u>
Aantal fte's bedrijfsvoering		91,98
Per fté, afgerond		€ 34.666
Aantal productieve uren		1.375
Tarief per uur		€ 25,21

Afvalstoffenheffing

De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening "Afvalstoffenheffing", vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019, laatstelijk gewijzigd bij raadsbesluit van 8 juni 2020. Alle kosten, die verband houden met het inzamelen, afvoeren en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen, worden integraal doorberekend. Ons voorstel is om het tarief vooralsnog te handhaven op € 120 per perceel per jaar. Zoals eerder al aangegeven verwachten wij dat het tarief bij de nu voorziene kostenstijgingen en op basis van het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid op termijn geleidelijk verhoogd zal moeten worden tot circa € 180 per perceel per jaar.

Rioolheffing

Deze heffing is geregeld in de verordening "Rioolheffing", die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. Ook bij deze heffing wordt het principe "de vervuiler betaalt" toegepast. In de vergadering van 2 oktober 2017 heeft Uw raad besloten om de rioolheffing vanaf het planjaar 2019 jaarlijks te indexeren met 1,5%.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2021 en de rioolheffing 2021.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing begroting 2021.

Lasten:	
Directe lasten taakveld	1.510.434
Overhead: 1,056 fte * € 34.666,-	36.607
Kwijtschelding	45.000
Inschatting b.t.w.	190.000
Lasten per saldo	<u>1.782.041</u>
Baten:	
Directe baten taakveld	807.205
Afvalstoffenheffing	910.000
Bespaarde rente	64.836
Baten per saldo	<u>1.782.041</u>
Dekkingspercentage	100,0%

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing begroting 2021.

Lasten:	
Directe lasten taakveld	2.494.991
Overhead: 1,126 fte * € 34.666,-	39.034
Kwijtschelding	76.000
Inschatting b.t.w.	292.000
Lasten per saldo	<u>2.902.025</u>
Baten:	
Directe baten taakveld	102.228
Rioolheffing	2.698.355
Bespaarde rente	101.442
Baten per saldo	<u>2.902.025</u>
Dekkingspercentage	100,0%

Voor de volledigheid merken wij hierbij nog op dat deze dekkingsgraden zijn bereikt door aan de voorziening afval en riolering een bedrag te onttrekken van afgerond € 367.000 respectievelijk € 102.000. Wij gaven dat eerder al aan.

Leges

Leges zijn vergoedingen voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Bij de bepaling van de tarieven wordt gestreefd naar maximale kostendekking. Leges worden geheven op basis van de “Legesverordening”, vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de leges voor het planjaar 2021.

Overzicht kostendekkendheid leges 2021.

Titel 1: Algemene dienstverlening

Toerekenbare lasten taakveld burgerzaken:	
Aanschaf reisdocumenten en rijbewijzen	54.000
Verklaringen omtrent gedrag	25.625
Kadaster	39.722
Overige lasten	48.502
Directe salariskosten	137.686
Overhead: 2,1697 fte * € 34.666,-	75.214
	<u>380.749</u>
Toerekenbare baten taakveld burgerzaken:	
Leges bevolking	40.874
Leges paspoorten	66.000
Leges rijbewijzen	72.000
Leges huwelijken	23.178
Overige baten	13.278
	<u>215.330</u>
Dekkingspercentage	56,6%

Titel 2: Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Toerekenbare lasten taakveld wonen en bouwen:	
Kosten welstands- en monumentencommissie	65.050
Inschakeling externe deskundigen	21.145
Uitvoeringskosten Wabo	18.065
Directe salariskosten	416.726
Overhead: 5,4225 fte * € 34.666,-	187.978
	<u>708.964</u>
Toerekenbare baten taakveld wonen en bouwen:	
Leges omgevingsvergunning	253.000
Terugontvangst lasten welstandstoezicht	45.000
Overige leges	45.950
	<u>343.950</u>
Dekkingspercentage	48,5%

Titel 3: Europese dienstenrichtlijn

Toerekenbare lasten taakveld openbare orde en veiligheid:	
Directe salariskosten	132.713
Overhead: 1,8735 fte * € 34.666,-	64.945
	<u>197.658</u>
Toerekenbare baten taakveld openbare orde en veiligheid:	
Precariovergunningen	14.000
Leges algemene zaken	28.609
Leges drank en horecawet	13.959
Overige leges	20.091
	<u>76.659</u>
Dekkingspercentage	38,8%

Overige lokale heffingen

Begrafenisrechten

Deze heffing is geregeld in de verordening “Verordening Lijkbezorgingsrechten”, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 9 december 2019. Vanaf het planjaar 2021 worden de rechten gecalculeerd op een structureel bedrag van € 152.274.

Marktgelden

Deze gelden worden geheven op basis van de verordening “Marktgelden”, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 5 november 2019. De marktgelden worden vanaf het planjaar 2021 geraamd op een structureel bedrag van € 3.000.

Lokale lastendruk

Elk jaar publiceert de provincie het belastingoverzicht, waarmee de gemeentelijke heffingen (Onroerend-zaakbelastingen, riool- en afvalstoffenheffing) van alle Limburgse gemeenten met elkaar worden vergeleken. Uit het overzicht van 2019 blijkt onder meer dat de belastingdruk voor onze inwoners (zowel eigenaar als gebruiker van een object) iets boven het provinciaal gemiddelde ligt. Wordt een vergelijking gemaakt met de Heuvellandgemeenten en de Zuid-Limburgse gemeenten met dezelfde inwonersklasse, dan heeft onze gemeente een positie die ruim onder het gemiddelde ligt.

Samenvattend overzicht lokale heffingen

Omschrijving	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
<i>Heffingen zonder gebonden besteding:</i>						
Onroerende-zaakbelastingen	5.060.440	5.284.976	5.354.751	5.515.394	5.680.855	5.851.279
Hondenbelasting	90.863	90.966	87.000	87.000	87.000	87.000
Parkeerbelasting	2.513.201	2.031.138	2.292.492	2.292.492	2.292.492	2.292.492
Gefiscaliseerde parkeerboetes	67.419	58.349	66.500	66.500	66.500	66.500
Toeristenbelasting	2.357.530	1.664.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000
Precariobelasting	393.725	0	382.500	382.500	382.500	382.500
Vermakelijkhedenretributie	294.819	260.000	260.000	260.000	260.000	260.000
Reclamebelasting	124.595	0	120.000	120.000	120.000	120.000
	10.902.592	9.389.429	10.763.243	10.923.886	11.089.347	11.259.771
<i>Heffingen met gebonden besteding:</i>						
Afvalstoffenheffing	916.660	907.140	910.000	910.000	910.000	910.000
Rioolheffing	2.713.455	2.658.477	2.698.355	2.738.830	2.779.913	2.821.612
Leges taakveld burgerzaken	256.229	200.330	215.330	188.330	169.330	290.330
Leges taakveld wonen en bouwen	531.519	342.950	343.950	343.950	343.950	343.950
Leges taakveld openbare orde/veiligheid	79.169	76.659	76.659	76.659	76.659	76.659
	4.497.032	4.185.556	4.244.294	4.257.769	4.279.852	4.442.551
<i>Overige heffingen:</i>						
Begraafenisrechten	116.168	152.274	152.274	152.274	152.274	152.274
Marktgeden	3.007	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	119.175	155.274	155.274	155.274	155.274	155.274
Totaal	15.518.799	13.730.259	15.162.811	15.336.929	15.524.473	15.857.596

2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

In deze paragraaf wordt een verband gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Gezamenlijk met de in deze paragraaf opgenomen financiële kengetallen kan een goed oordeel worden gevormd over de financiële positie. Achtereenvolgens wordt een samenvattend overzicht verstrekt van de beschikbare reserves en voorzieningen, wordt ingegaan op het risicoprofiel, worden de (verplichte) financiële kengetallen gepresenteerd en wordt nader ingegaan op de financiële positie van onze gemeente.

Reserves en voorzieningen

De begrote stand van de reserves en voorzieningen is voor de komende planperiode als volgt:

	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Algemene reserves	3.110.234	3.110.234	3.110.234	3.110.234	3.110.234
Bestemmingsreserves	32.485.760	32.084.572	32.082.876	32.189.870	32.304.354
Voorzieningen	13.216.322	7.521.737	7.221.150	6.842.231	6.287.453
	<hr/> 48.812.316	42.716.543	42.414.260	42.142.335	41.702.041

Het reserve- en voorzieningenbeleid wordt jaarlijks bij de presentatie van de begroting geactualiseerd. Per reserve/voorziening wordt dan nader ingegaan op het doel en de besteding van die gelden in de komende planperiode. Wij verwijzen U daarvoor naar de bijlagen bij deze begroting.

Het risicoprofiel

In het kader van risicomanagement wordt het risicoprofiel twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, geactualiseerd. Hierbij wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de gekwantificeerde risico's. Deze ratio is het weerstandsvermogen. De risico's worden als volgt geschat:

Risico	Veroorzakende gebeurtenis	Maximale schadebedrag	I/S (financieel)	Risico-score (kans x impact)	Weerstandscapaciteitsbedrag	Programma / paragraaf
Extreme weersomstandigheden	Extreem weer in de vorm van regen, sneeuw en/of storm	€ 50.000	I	9	€ 6.250	Ruimtelijk domein
Bomenkap en bomenonderhoud	Klimaatveranderingen	€ 350.000	I	15	€ 175.000	Ruimtelijk domein
(Plan)schadeclaims	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 500.000	I	15	€ 250.000	Ruimtelijk domein
Croix de Bourgogne	Geen haalbare businesscase	€ 475.000	I	15	€ 237.500	Ruimtelijk domein
Parkeereexploitatie	Minder bezoekers dan verwacht	€ 293.095	S	25	€ 263.786	Toerisme en economie
Toeristische functie	Teruglopend aantal bezoekers door economische crisis, minder evenementen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 246.000	S	25	€ 221.400	Toerisme en economie
Exploitatie kerstmarkt gemeentegrot	Teruglopend aantal bezoekers, aanvullende veiligheidseisen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 305.930	S	25	€ 275.337	Toerisme en economie
Sociaal domein	Toename gebruik voorzieningen	€ 1.443.609	S	15	€ 721.805	Sociaal domein
Algemene uitkering	Verloop access	€ 1.364.571	S	15	€ 682.286	Algemene taakvelden
Vennootschapsbelasting	Voordelig fiscaal resultaat exploitatie parkeergarage en afvalstromen	€ 25.000	S	5	€ 5.625	Algemene taakvelden
Wachtgeldverplichtingen / ontslagprocedures	Politieke crisis	€ 100.000	S	9	€ 12.500	Algemene taakvelden
Totalen		€ 5.153.205			€ 2.851.489	

De inventarisatie leidt tot een structureel risico-bedrag van € 2.182.739 en een incidenteel risico-bedrag van € 668.750, in totaliteit een bedrag van € 2.851.489.

De beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. Die capaciteit is net als de risico's onder te verdelen in:

- Incidentele weerstandscapaciteit: de vrij beschikbare en aanwendbare reserves, vermeerderd met het resultaat na bestemming;
- Structurele weerstandscapaciteit: de onbenutte belastingcapaciteit/budgettaire capaciteit.

Wanneer wij deze uitgangspunten in cijfers vertalen, ziet de weerstandscapaciteit er als volgt uit:

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves	€ 3.110.234
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 704.282
Onbenutte budgettaire capaciteit	-€ 465.476
Totaal	€ 3.349.040

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is met betrekking tot de eigen gemeentelijke inkomsten: de Onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges.

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Onroerende zaakbelastingen (1% onder macronorm)	€	52.850
Afvalstoffenheffing (100% kostendekkend)	€	0
Rioolheffing (100% kostendekkend)	€	0
Leges (niet 100% kostendekkend)	€	651.432
Totaal	€	704.282

Bij de bepaling van de onbenutte budgettaire capaciteit wordt gekeken naar het beschikbaar budget voor onvoorzien uitgaven (€ 100.000) en het structurele begrotingsresultaat op termijn (-€ 565.476, vóór vaststelling van het dekkingsplan).

Het weerstandsvermogen

Indien de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) groter is dan 1, dan kunnen de financiële gevolgen van de risico's worden opgevangen. Is de uitkomst kleiner dan 1, dan is sprake van onvoldoende dekking voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een confrontatie van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld te zien:

<i>Weerstandscapaciteit</i>	<i>beschikbaar</i>		<i>benodigd</i>	
Structureel	A	€ 238.806	B	€ 2.182.739
Incidenteel	C	€ 3.110.234	D	€ 668.750
Totaal	E	€ 3.349.040	F	€ 2.851.489
<i>Weerstandvermogen</i>				
Structureel (A/B)				0,11
Incidenteel (C/D)				4,65
Totaal (E/F)				1,17

De incidentele weerstandscapaciteit is ruim voldoende, zo blijkt uit de cijfers. De beschikbare structurele weerstandscapaciteit biedt op dit moment onvoldoende dekking voor het opvangen van structurele risico's. Mocht zich echter een structureel risico voordoen, dan kan dit een flink aantal jaren met de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit worden opgevangen.

Kengetallen financiële positie

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen dienen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De kengetallen geven alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld van deze positie.

Concreet gaat het om de volgende kengetallen:

De netto schuldquote

Deze quote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de quote, des te lager de schulden.

De solvabiliteitsratio

Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de ratio, des te groter de weerbaarheid.

Grondexploitatie

Hierin wordt informatie gegeven over de totale waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de begroting of de jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Hoe lager het percentage, hoe minder risicovol.

Structurele exploitatieruimte

De structurele ruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, des te groter de ruimte.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de zogeheten Atlas voor de lokale lasten. Hoe lager het percentage, des te groter de ruimte.

Financiële kengetallen en de signaleringswaarde

De gezamenlijke provinciale toezichthouders hebben geconstateerd dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt ook voor de toezichthouder belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is door de toezichthouders daarom besloten voor het verkrijgen van een goed beeld, aan te sluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de hiernavolgende tabel is een categoriale indeling opgenomen, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Signaleringswaarden financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
kengetal grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Financiële kengetallen gemeente

In de hiernavolgende tabel zijn de kengetallen voor onze gemeente opgenomen voor de jaren 2019-2024.

Verloop financiële kengetallen	Realisatie 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024
netto schuldquote	-18,00%	26,99%	19,65%	17,62%	11,26%	5,76%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,05%	26,99%	19,65%	17,62%	11,26%	5,76%
solvabiliteitsratio	58,95%	57,82%	64,86%	58,48%	59,92%	61,49%
kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	9,43%	0,27%	0,92%	-0,02%	-0,32%	-1,04%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde 2020)	102,17%	104,33%	102,20%	104,14%	106,21%	108,28%

Voor de volledigheid merken wij nog dat deze berekeningen zijn gebaseerd op bestaand beleid. Voor de tabel, waar ook rekening is gehouden met de effecten van beleidstoevoegingen en dekkingsmaatregelen, verwijzen wij U naar hoofdstuk 4 van deze begroting.

Beoordeling financiële positie

De eerste 4 financiële kengetallen vallen in categorie A, het minst risicovol. Op termijn vallen de laatste 2 financiële kengetallen in categorie C, het meest risicovol. In hoofdstuk 4 van deze begroting doen wij U voorstellen zodat ook het kengetal van de structurele exploitatieruimte gerangschikt kan worden onder het minst risicovol.

Rekening houdende met bovenstaande, wanneer wij de afzonderlijke kengetallen vergelijken met de streefwaarden en beoordelen in hun onderlinge verhouding, dan kunnen wij stellen dat er sprake is van een structureel gezonde financiële positie van onze gemeente.

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de kapitaalgoederen worden beheerd. Concreet gaat het daarbij om wegen, rioleringen, gebouwen, groen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken. In de door Uw raad vastgestelde financiële verordening is onder meer bepaald dat tenminste één keer in de vier jaar wordt aangeboden:

- Een nota voor het onderhoud van de openbare ruimte;
- Een geactualiseerd Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP);
- Een nota onderhoud gebouwen, bevattende voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten van de gemeentelijke gebouwen, de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair middelenbeslag.

De kwaliteit van de financiële huishouding en het onderhoudsniveau van kapitaalgoederen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft dan ook dwingend voor dat aan het onderhoud van de kapitaalgoederen een afzonderlijke paragraaf moet worden gewijd. Het onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheersplannen. De periode, die een beheersplan bestrijkt, is onder meer afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen. Een beheersplan wordt periodiek herzien.

Wegen

Bij de behandeling van de begroting 2018-2021 heeft Uw raad besloten om een bedrag van € 413.000 beschikbaar te stellen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Op basis van de wegeninspectie in het najaar van 2017 is dat bedrag naar boven toe bijgesteld met € 292.000 tot € 705.000. Per 1 januari 2020 resteert nog een bedrag van afgerond € 316.000 in de onderhoudsvoorziening wegen.

Naast de reguliere wegininspecties is het wenselijk om vanuit een 4-tal invalshoeken een integraal onderhoudsplan op te zetten, waarbij gekeken wordt naar:

- Rioleringen (onderhoud/vervangingswerkzaamheden van rioleringen);
- Mobiliteit (bijvoorbeeld wenselijke aanleg van nieuwe wegen en verbreding van bestaande wegen);
- Veiligheid (bijvoorbeeld verkeersveiligheidsaspecten);
- Kwaliteitsslag (bijvoorbeeld gewenste opwaardering openbare ruimte en ander materiaalgebruik).

De totale netto-lasten van de taak Wegennet en wegbermen, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2021 € 1.744.213 oplopend tot € 1.785.117 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud.

In hoofdstuk 4 is een voorstel opgenomen om de budgetten voor het wegenonderhoud te verhogen in deze begroting. Dit is nog niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

Rioleringen

In het geactualiseerde VGRP, dat de raad op 2 oktober 2017 heeft vastgesteld, ligt de nadruk met name op de gevolgen van de klimaatverandering en op het verder verankeren van het Samenwerkingsverband Maas en Mergelland. De afgelopen jaren is veel tijd en energie gestoken in het op orde brengen van het rioleringsmodel voor het gehele gebied van Maas en Mergelland. Voor rioleringsbegrippen is dit qua schaalgrootte en karakter van het landschap uniek te noemen, enerzijds vanwege de schaalgrootte (6 gemeenten, Waterschap en WML) en anderzijds doordat het Zuid-Limburgse landschap met haar reliëf andere waterproblematieken kent dan de rest van Nederland. De provincie heeft invulling gegeven aan haar wettelijke toetsingstaak met betrekking tot het gemeentelijk rioleringsplan en de eerder genoemde overlegpartners hebben inmiddels een instemmende verklaring verstrekt.

In het gemeentelijk rioleringsplan zijn de investeringen per jaar aangegeven, met daarbij de opmerking dat de procedures rondom het verkrijgen van vergunningen, grondaankopen, ernstig vervuilde grond en andere onvoorziene zaken de nodige vertragingen kunnen veroorzaken.

Het GRP kent voor de komende vijf jaar (2020-2024) een investeringsomvang van ruim € 8,7 miljoen. De daarmee gemoeide kapitaallasten lopen geleidelijk op tot ruim € 561.000 in 2024. Door de rioolheffing jaarlijks met 1,5% te indexeren, is de verwachting dat het GRP met de in de voorliggende begroting geraamde middelen kan worden uitgevoerd.

De totale lasten van de rioleringsbegroting bedragen in 2021 € 2.902.025, geleidelijk oplopend tot € 3.078.328 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, kwijtschelding, directe loonkosten, omzetbelasting, onderhoud, inspectie en onderzoek en elektriciteitsverbruik.

Gebouwen

Voor alle gemeentelijke gebouwen dient een onderhoudsplan beschikbaar te zijn. Doelstelling van dat plan is om de onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en meerjarig inzicht te krijgen in de staat van onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen.

Het Polfermolencomplex

De verwachte stand van de voorziening onderhoud voor de Polfermolen bedraagt per 1 januari 2021 € 721.464. Afhankelijk van de verdere besluitvorming in dit dossier kunnen wij bepalen in hoeverre deze gereserveerde middelen nog nodig zijn voor het uitvoeren van groot onderhoud in de nieuwe situatie. Ons voorstel is om deze middelen te reserveren tot wij hier concrete invulling aan kunnen geven.

De ondergrondse parkeergarage

Voor de ondergrondse parkeergarage is een meerjarige onderhoudsplanning opgesteld. Daaruit blijkt dat wij jaarlijks een bedrag van ruim € 150.000 moeten reserveren om de garage in een goede onderhoudsstaat te houden en de technische apparatuur te kunnen vervangen wanneer dat aan de orde is. Bij de behandeling van de Kadernota 2019 heeft de raad besloten om de structurele dotatie aan de onderhoudsvoorziening vast te stellen.

De overige gemeentelijke gebouwen

Bij de behandeling van de Kadernota 2018 heeft de raad besloten om de jaarlijkse dotatie aan deze onderhoudsvoorziening te verhogen met € 30.000 tot structureel € 344.000 afgerond. Het verloop van deze voorziening is als volgt in deze planperiode:

<i>Onderhoudsvoorziening gebouwen</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Stand onderhoudsvoorziening 1/1	76.084	186.862	134.057	45.842
Onderhoud ten laste van voorziening	-232.728	-396.311	-431.721	-382.421
Dotatie aan voorziening	343.506	343.506	343.506	343.506
Stand onderhoudsvoorziening 31/12	186.862	134.057	45.842	6.927

In hoofdstuk 4 is een voorstel opgenomen om de structureel hogere onderhoudslasten van woonwagens op te nemen in de begroting. Dit is nog niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

Groen

Het ontzorgingscontract voor groen- en reinigingswerkzaamheden is destijds gegund voor een jaarbedrag van € 918.500 en is afgesloten voor de jaren 2018 en 2019. Dat contract kan met maximaal 3 maal 2 jaren verlengd worden. Omdat het geraamde budget voor deze werkzaamheden € 200.000 hoger was, heeft de raad bij de behandeling van de kadernota 2019 besloten om van dat bedrag in 2020 € 50.000 te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen, oplopend tot structureel € 100.000 vanaf het daaropvolgende planjaar.

De totale netto-lasten van de taak Groenvoorziening, onderdeel van het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie, bedragen in 2021 € 1.022.997 oplopend tot € 1.055.633 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben betrekking op directe loonkosten, onderhoud en wijkteams.

Openbare verlichting

In 2016 heeft de raad besloten om de openbare verlichting om te bouwen naar LED. De ombouw naar Ledverlichting is inmiddels volledig gerealiseerd en het nieuwe ontzorgingscontract is gegund.

Op 3 juni 2019 is het beleidsplan openbare verlichting voor de jaren 2020-2024 vastgesteld. Dat plan liet een financieel structureel voordeel zien van afgerond € 24.000, waarmee in de voorliggende begroting rekening gehouden.

De totale netto-lasten van de taak Openbare verlichting, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2021 € 342.353, oplopend tot € 357.376 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijving, rente, directe loonkosten, elektriciteitsverbruik en onderhoud.

Civieltechnische kunstwerken

De meerjarige onderhoudskosten van civieltechnische kunstwerken (bruggen, viaducten en tunnels) zijn in beeld gebracht. De komende 10 jaar is hiervoor een budget nodig van in totaal bijna € 600.000. Bij de behandeling van de kadernota 2019 heeft de raad een onderhoudsvoorziening ingesteld, waaraan jaarlijks een bedrag van € 60.000 wordt gedoteerd.

De totale netto-lasten van de taak Bruggen, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2021 € 116.577 aflopend tot € 108.436 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud. Overigens zijn de onderhoudskosten van de nieuwe bruggen bij Par'Course hier nog niet in opgenomen.

2.4 Paragraaf Financiering

Het treasurystatuut bevat de doelstellingen van het treasurybeleid en geeft de kaders aan, waarbinnen de treasuryfunctie zich mag bewegen. De wet Financiering Decentrale Overheden bepaalt dat in de begroting een financieringsparagraaf moet worden opgenomen. De bedoeling daarvan is om de transparantie te vergroten, zodat meer inzicht in de risico's van het geldverkeer ontstaat.

De rentevisie

In het hierna volgende renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening 2021.

Externe rentelasten langlopende financiering	312.028	
Externe rentelasten kortlopende financiering	12.238	
Externe rentebaten	0	
Totaal door te rekenen externe rente		324.266
Rente toe te rekenen aan grondexploitatie	0	
Rente toe te rekenen aan projectfinanciering	0	
Totaal direct toegerekende externe rente		0
Saldo door te rekenen externe rente		324.266
Rente over eigen vermogen	1.329.281	
Rente over voorzieningen (contante waarde)	493.545	
Totaal rente over eigen vermogen en voorzieningen		1.822.826
Totaal rente toe te rekenen aan taakvelden		2.147.092
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-2.100.979
Renteresultaat taakveld treasury		46.113
Specificatie taakveld treasury:		
Energievoorziening		2.443
Sluiten geldleningen		37.814
Beleggingen		5.856
		46.113

Het renteresultaat op het taakveld Treasury bedraagt derhalve € 46.113. Dat bedrag is gelijk aan het saldo van de niet aan de diverse programmalijnen toegerekende rentekosten.

Bij de berekening van de rentekosten over het financieringstekort hebben wij gerekend met een rentepercentage van 0,5%. De totale rentelasten zijn berekend op een bedrag van ruim € 2,1 miljoen. Dat bedrag is volledig verdisconteerd in het rente-omslagpercentage.

De berekening van de renteomslag in cijfers:

<i>Omschrijving</i>	<i>Boekwaarde</i>	<i>Rentelasten</i>
Vaste activa per 1 januari 2021	€ 58.896.648	€ 2.147.092

Het omslagpercentage is dus afgerond 3,65%.

De liquiditeitsprognose

Voor grote projecten wordt het verloop van de liquiditeiten zo nauwkeurig als mogelijk in beeld gebracht.

Beleidsvoornemens Treasury

Binnen het risicobeheer onderscheiden wij een aantal risico's, te weten het renterisico, het kredietrisico en het interne liquiditeitsrisico. Koers- en valutarisico's blijven buiten beschouwing.

Het renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's, die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van vreemd vermogen hoger zullen uitvallen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden c.q. dat de feitelijke rentebaten achterblijven bij de gecalculerde bedragen. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

De kasgeldlimiet

De gemiddelde netto vlottende schuld, over drie maanden gezien, mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Onder de gemiddelde netto vlottende schuld wordt verstaan het saldo van de opgenomen leningen met een looptijd korter dan één jaar, de schulden en tegoeden in rekening-courant en contante gelden. Per kwartaal wordt de liquiditeitspositie opgemaakt om te beoordelen of aan de kasgeldlimiet is voldaan. De kasgeldlimiet wordt verkregen door het bij ministeriële beschikking vastgestelde percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het totaalbedrag van de begrote uitgaven, exclusief de stortingen in de reserves. In cijfers:

Totaal van de begrote uitgaven	€	53.363.806
Kasgeldlimiet voor 2021 afgerond	€	4.536.000

Ter vergelijking:

Kasgeldlimiet 2020	€	4.336.000
Kasgeldlimiet 2019	€	4.132.000
Kasgeldlimiet 2018	€	4.082.000

Het beleid is erop gericht om binnen de kasgeldlimiet een schuldpositie aan te houden, omdat de rente op de kortlopende middelen normaliter lager is dan de rente op langlopende leningen. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet wordt overgegaan tot consolidatie van de vlottende schuld door middel van het aantrekken van een langlopende geldlening. Bij het aantrekken van een dergelijke lening wordt uiteraard rekening gehouden met de financieringsbehoefte voor de korte termijn. Wij baseren ons daarbij op een jaarlijks terugkerend patroon van de financieringsbehoefte, aangevuld met specifieke informatie over grote investeringswerken en/of geldstromen.

De renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld voor de spreiding van de looptijden van langlopende geldleningen. Doel hiervan is om te komen tot een spreiding van de (mogelijke) fluctuaties in de renterisico's over langlopende geldleningen c.q. de vaste schuld. De renterisiconorm wordt bepaald door het totaal van de begrote uitgaven te vermenigvuldigen met het vastgestelde percentage van 20%. Uit de hierna volgende opstelling voor de jaren 2021 tot en met 2024 blijkt dat de gemeente volledig binnen de wettelijke norm blijft. Uit oogpunt van risicomijdend beheer streven wij naar een verlenging van de gemiddelde looptijd van onze portefeuille door het aantrekken van rentevaste geldleningen met een looptijd van 25 jaar.

De berekening van de renterisiconorm is als volgt:

Planjaar	2021	2022	2023	2024
1 Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2 Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
3 Renteherziening op vaste schuld (1-2)	0	0	0	0
4 Nieuw aan te trekken vaste schuld	0	0	0	0
5 Nieuw uitgezette langlopende leningen	0	0	0	0
6 Netto aan te trekken vaste schuld (4-5)	0	0	0	0
7 Te betalen aflossingen	1.077.377	1.077.377	1.077.377	950.318
8 Herfinanciering (laagste van 6 en 7)	0	0	0	0
9 Renterisico op de vaste schuld (3+8)	0	0	0	0
10 Stand begrote uitgaven per 1 januari	53.363.806	53.602.044	54.075.669	54.912.442
11 Het vastgestelde percentage	20	20	20	20
12 Rente- <i>risiconorm</i>	10.672.761	10.720.409	10.815.134	10.982.488

Toets *rente-*risiconorm**

13 Rente- <i>risiconorm</i>	10.672.761	10.720.409	10.815.134	10.982.488
14 Renterisico op de vaste schuld	0	0	0	0
15 Ruimte onder <i>rente-<i>risiconorm</i></i> (13-14)	10.672.761	10.720.409	10.815.134	10.982.488

Het kredietrisico

Met kredietrisico wordt de waardedaling van een vordering bedoeld als gevolg van het niet of niet-tijdig nakomen van de verplichtingen. Het gaat dus om risico's op verstrekte gelden. In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de lokale woningbouwcorporaties, die inmiddels volledig zijn afgelost. Er is een Waarborgfonds Sociale Woningbouw opgericht, waarbij de gemeenten een tertiaire achtervangpositie innemen.

Onder de financiële vaste activa zijn naast de verstrekte kredieten ook de langlopende geldleningen en deelnemingen gerubriceerd, die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten.

Het interne liquiditeitsrisico

Het interne liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsprognoses en meerjarige investeringsplannen, als gevolg waarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Het beheersen van die risico's geschiedt langs twee invalshoeken:

- De ontwikkeling van de financieringsbehoefte wordt trendmatig bepaald aan de hand van ervaringsgegevens, onder toevoeging van specifieke informatie over substantiële mutaties. Zodoende ontstaat een globaal beeld;
- In de financieringsbehoefte moet flexibel voorzien worden. Daartoe wordt zo nodig optimaal gebruik gemaakt van kortlopende financieringen.

De gemeentefinanciering

De gemeentefinanciering valt uiteen in financiering, verstrekte geldleningen, uitzettingen en relatiebeheer.

Financiering

Stand per 1 januari 2021	€	7.636.566
Reguliere aflossingen	-€	1.077.377
Stand per 31 december 2021	€	<u>6.559.189</u>

De huidige leningenportefeuille omvat 8 onderhandse geldleningen voor de financiering van de gemeentelijke activiteiten. Alle langlopende geldleningen zijn rentevast en niet-vervroegd aflosbaar. De gemiddelde looptijd is ruim 7 jaar.

Verstrekte geldleningen

In 2020 is aan Enexis een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt van € 1.041.707.

Uitzetting van gelden

In het kader van de treasuryfunctie heeft onze gemeente geen uitzettingen, dat wil zeggen geen beleggingen.

Relatiebeheer

Voor het beheer van de financiële middelen houdt onze gemeente rekeningen aan bij de lokale Rabobank en de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG fungeert als huisbankier voor onze gemeente.

Het saldo- en liquiditeitenbeheer

Het gaat hier om het minimaliseren van rentelasten in verband met de financiering van lopende uitgaven, de voorfinanciering van investeringen en het maximaliseren van de rente over beleggingen van liquiditeitsoverschotten. In dit kader merken wij overigens nog op dat het uitzetten van overtollige middelen inmiddels is gereguleerd via de verplichting tot schatkistbankieren.

Vanaf 14 december 2013 zijn de decentrale overheden verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiertoe is een rekening-courantovereenkomst gesloten tussen de rijksoverheid en de gemeente. Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Per kwartaal wordt getoetst of de buiten de schatkist aangehouden middelen binnen het drempelbedrag blijven. Wij hebben in 2019 ruimschoots aan deze wettelijke verplichting voldaan.

Met behulp van schatkistbankieren beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van het EMU-saldo voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidsfeer.

Overzicht netto-vlottende schuld

Ingevolge de wet Fido dient in de financieringsparagraaf een overzicht te worden opgenomen van het verloop van de vlottende schuld. Dat overzicht treft U hierna aan:

Derde kwartaal 2019	-€	20.619.000
Vierde kwartaal 2019	-€	20.568.000
Eerste kwartaal 2020	-€	16.816.000
Tweede kwartaal 2020	-€	12.486.000

-teken = Overschot liquide middelen.

2.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering en daarmee de wijze waarop onze ambtelijke organisatie is ingericht is volop in ontwikkeling. Als gevolg van personele wijzigingen op een aantal sleutelposities heeft dat een nieuwe impuls gegeven aan de manier waarop er in onze organisatie tegen het thema bedrijfsvoering wordt aangekeken. Het jaar 2020 kan daarbij worden gezien als een overgangsjaar. In 2021 willen wij hier verder op voortbouwen.

Personeel en organisatie

Uitgangspunt voor de aansturing van onze organisatie is het versterken van het integraal management. De teamleiders zijn integraal verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van hun team. Dit geldt niet alleen voor de inhoudelijke werkzaamheden die binnen het team worden uitgevoerd, maar ook voor de personele en financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Met name voor de financiële aansturing betekent dat voor onze organisatie een kentering van een meer klassiek centraal aangestuurde financiële beheersing naar een decentraal model. Het versterken van het budgethouderschap van teamleiders en andere medewerkers die budgetverantwoordelijkheid dragen is daarin een centraal thema, waar in 2020 een nieuwe start mee is gemaakt.

De nog uit te voeren organisatiescan, die op verzoek van de gemeenteraad rondom de besluitvorming over de dienstverlening van het KCC op de agenda is gezet, moet ons in 2021 een beter beeld geven van de mate waarin onze ambtelijke organisatie is toegerust op de uitdagingen waar wij voor staan. Voor de uitvoering hiervan is, als onderdeel van deze begroting, het voorstel opgenomen om hier een bedrag van (maximaal) € 50.000 voor vrij te maken.

Als relatief kleine gemeente met grote uitdagingen is het vinden van een juiste balans tussen ambitie en mogelijkheden. Anders gezegd, onze doelstellingen moeten ook te realiseren zijn met de middelen die daarvoor beschikbaar zijn, zowel in personele als in financiële zin. In 2021 zal dit traject in samenspraak met de gemeenteraad worden ingezet.

De ondernemingsraad heeft in 2020 een nieuwe start gemaakt. Met de komst van de nieuwe gemeentesecretaris per 1 januari 2020 is er ook een nieuwe WOR-bestuurder aangetreden. In 2021 zal de samenwerking tussen de werkgever en de werknemers langs deze weg worden voorgezet.

Ook voor onze medewerkers geldt dat er in maart 2020 een nieuwe werkelijkheid is ontstaan als het gaat om het thema thuiswerken. De ontwikkelingen op dit gebied zijn als gevolg van COVID-19 in een stroomversnelling gekomen. Onze organisatie heeft hier in 2020 op ingespeeld, vaak op basis van pragmatische oplossingen voor de korte termijn. In 2021 zal de uitwerking hiervan op lange termijn, bijvoorbeeld in de vorm van de benodigde faciliteiten op ICT gebied, verder worden uitgewerkt.

Dienstverlening

Met betrekking tot de dienstverlening aan onze burgers wordt 2021 een jaar waarin we verder werken aan de ingezette kwaliteitsverbetering. De gemeenteraad heeft hiertoe op 8 juni 2020 een besluit genomen over de kwaliteit van de dienstverlening en de bijbehorende personele bezetting van het Klant Contactcentrum (KCC). Dit besluit is genomen voor de tijdelijkheid van een jaar, waarna een evaluatie volgt en een besluit genomen moet worden over de structurele invulling. Andere ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening betreft de nieuwe externe website van onze gemeente (www.valkenburg.nl). Deze website vormt het digitale visitekaartje van onze gemeente sinds het najaar van 2020 en zal in 2021 worden doorontwikkeld.

ICT, I&A en Informatiebeveiliging

De kwetsbaarheid van onze ambtelijke organisatie is ook duidelijk zichtbaar op het gebied van ICT, Informatisering & Automatisering (I&A) en Informatiebeveiliging. Hoewel wij in 2020 wel een stap hebben kunnen zetten door het aanstellen van een nieuwe teamleider die zich primair op dit thema kan richten, is de uitvoerende ambtelijke capaciteit op dit gebied beperkt. De nadruk ligt op het voldoen aan de wettelijke eisen en aan het borgen van de minimaal benodigde ICT-faciliteiten. De doorontwikkeling op ICT gebied biedt daarentegen wel kansen voor de toekomst. In 2021 zijn wij voornemens om een nieuw ICT plan op te stellen om hier concrete keuzes in te maken.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

De thema's inkoop en aanbesteding en contractmanagement zijn onvoldoende ingebed in onze ambtelijke organisatie. Een enkele medewerker kan een deel van zijn tijd hieraan besteden. Het gevolg hiervan is dat wij voor veel aanbestedingstrajecten aangewezen zijn op externe inhuur. Daarnaast schuiven we daar waar mogelijk aan bij aanbestedingstrajecten van andere organisaties, veelal andere gemeenten in onze regio. Een ander gevolg is dat wij risico's lopen op het gebied van rechtmatigheid. Dit is niet alleen onze inschatting, maar ook een aanbeveling van onze accountant die is opgenomen in het accountantsverslag 2018. Wij verwachten dat dit thema nader aan de orde zal komen als onderdeel van de organisatiescan.

Overige bedrijfsvoeringsaspecten

Op het gebied van facilitaire zaken, documentaire informatievoorziening (DIV) en communicatie verwachten wij geen grote nieuwe ontwikkelingen in 2021. Met betrekking tot onze gemeentelijke huisvesting staat wel nog het opknappen van de raadszaal op het programma, maar het is op dit moment nog onduidelijk wanneer dit wordt uitgevoerd.

Voor DIV geldt dat er in 2020 een overstap is gemaakt naar een nieuw softwarepakket. Dit wordt in 2021 verder ingebed in de organisatie. Bij communicatie staat nog het speerpunt open om de ambtelijke communicatie van onze medewerkers te verbeteren. Wij bekijken de mogelijkheden om aan te sluiten bij het landelijke initiatief 'Direct Duidelijk', met het doel om heldere overheidscommunicatie in de hand te werken.

2.6 Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) privaot- of publiekrechtelijke organisaties, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Binnen de verbonden partijen kan een onderscheid gemaakt worden tussen deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies).

Hieronder is een opsomming van de diverse verbonden partijen opgenomen, gerangschikt naar het programma waar deze verbonden partijen (primair) onder vallen.

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving:

- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)
- Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL)

Programma Sociaal Domein:

- Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer
- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
- Omnibuzz
- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)
- Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg
- Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg
- AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg

Programma Ruimtelijk Domein:

- Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Milieuparken Geul en Maas
- Bodemzorg Limburg B.V.

Programma Algemene Taakvelden:

- Enexis Holding N.V.; met daaraan gerelateerd:
  - Vordering op Enexis B.V. (t/m 2020)
  - Verkoop Vennootschap B.V. (t/m 2020)
  - CBL Vennootschap B.V. (t/m 2020)
  - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
  - CSV Amsterdam B.V.
- BNG Bank N.V.
- Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

In het vervolg van deze paragraaf wordt per verbonden partij nader ingegaan op de activiteiten, de ontwikkelingen en vooruitzichten, de kengetallen, de vorm van participatie en de belangen (openbaar, bestuurlijk en financieel).

Verbonden partijen programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Veiligheidsregio Zuid-Limburg te Maastricht.

Activiteiten.

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's hebben de regiogemeenten per 1 januari 2012 de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg ingesteld. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het integraal behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de veiligheid. Brandweezorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding, GHOR en Burgernet maken onderdeel uit van de Veiligheidsregio.

Kengetallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Nettoresultaat VRZL	-€ 363.000 in 2019 € 1.053.000 in 2018
Eigen vermogen VRZL	€ 8,8 miljoen per 31 december 2019 € 9,4 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen VRZL	€ 19,0 miljoen per 31 december 2019 € 19,7 miljoen per 31 december 2018
Nettoresultaat MCC	€ 20.254 in 2019 € 49.005 in 2018
Eigen vermogen MCC	€ 1.195.252 per 31 december 2019 € 1.105.828 per 31 december 2018
Vreemd vermogen MCC	€ 392.717 per 31 december 2019 € 342.717 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Brandweer	€ 1.258.950	€ 1.316.823	€ 1.376.802	€ 1.411.222
GHOR	€ 29.221	€ 29.952	€ 30.700	€ 31.468
MCC	€ 3.536	€ 3.625	€ 3.715	€ 3.808
Burgernet	€ 1.984	€ 2.034	€ 2.085	€ 2.137

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van veiligheidszaken.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Omdat de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is bepaald bij de toetreding tot deze gemeenschappelijke regeling. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten. Overigens is dit slechts een theoretisch risico, er is immers sprake van een verplichte deelname aan deze GR op grond van de wet veiligheidsregio's.

Regionale UitvoeringsDienst (RUD) Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten.

Sinds medio 2013 zijn de krachten gebundeld voor de uitvoering van omgevingstaken in Zuid-Limburg in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het betreft de taken die op grond van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) zijn ondergebracht, naast de specialistische milieutaken. De uitvoering van deze taken is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met elke deelnemer afzonderlijk.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

De doorontwikkeling van de organisatie wordt concreet ingevuld aan de hand van vijf strategische doelen: het versterken van integraal werken, het actief invulling geven aan procesuitvoering en procesverantwoording, het vinden van een goede balans tussen maatwerk en uniformiteit, het zorgdragen voor een solide bedrijfsvoering met een duurzame, transparante financiering van de organisatie en de doorontwikkeling van de organisatie van opdrachtnemer naar dienstverlener.

Kengetallen RUD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 129.876 in 2019 € 491.336 in 2018
Eigen vermogen	€ 1.023.252 per 31 december 2019 € 1.142.252 per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2019 € 0 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
RUD Zuid-Limburg	€ 43.482	€ 44.786	€ 46.130	€ 47.284

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van omgevingstaken op grond van de Wet VTH.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Verbonden partijen programma Sociaal Domein

Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (Lpw) en het melden en bestrijden van voortijdig schoolverlaten in het kader van de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (Wet RMC).

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Leerplicht en RMC	€ 70.220	€ 70.220	€ 70.220	€ 70.220

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Regionale samenwerking leerlingenvervoer te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het uitvoeren van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Leerlingenvervoer	€ 281.685	€ 289.061	€ 296.658	€ 296.658

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het waarborgen van de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van het onderwijs.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) te Heerlen.

Activiteiten

De GR WOZL voert haar werkzaamheden uit voor de gemeenten Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal. De structurele verbinding met de gemeenschappelijke regeling Werkgeversservicepunt Parkstad (GR WSP Parkstad) speelt hierbij een belangrijke rol. In het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening het verschaffen van werk aan lichamelijk, verstandelijk of psychisch gehandicapte inwoners, die vanwege hun handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

Kengetallen Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 102.000 in 2019 € 553.000 in 2018
Eigen vermogen	€ 114.000 per 31 december 2019 € 218.000 per 31 december 2018
Langlopend vreemd vermogen	€ 138.000 per 31 december 2019 € 160.000 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
WSW	€ 1.453.356	€ 1.377.446	€ 1.315.569	€ 1.263.169
WOZL/WSP	€ 254.296	€ 254.604	€ 221.847	€ 230.780

Vorm participatie.

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van gemeenschappelijke taken in het kader van de WSW.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen het Schap. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Omnibuzz te Geleen

Activiteiten

Het voor de burger nastreven van een collectief vervoersysteem met uniforme kenmerken, gebaseerd op landelijke harmonisatieregels, echter rekening houdend met individuele wensen ten aanzien van vervoer voor de burgers.

Kengetallen Omnibuzz

Nettoresultaat	€ 186.990 in 2019 € 179.163 in 2018
Eigen vermogen	€ 911.035 per 31 december 2019 € 1.483.283 per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2019 € 0 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Omnibuzz	€ 485.962	€ 500.498	€ 517.348	€ 530.723

Vorm participatie

In deze Gemeenschappelijke Regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten voorzien in een Collectief Vraagafhankelijk Vervoersysteem (C.V.V.).
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen Omnibuzz. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) te Maastricht.

Activiteiten

Tot de centrumregeling SZMH behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de Participatiewet en aanverwante regelingen. De deelnemende gemeenten hebben zelf directe regie en controle op de dienstverlening van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
SZMH	€ 976.286	€ 976.286	€ 976.286	€ 976.286

Vorm participatie.

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de werkzaamheden van de sociale diensten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten

Tot de centrumregeling Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg behoren de Zuid-Limburgse gemeenten. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de taken op het gebied van jeugdzorg, te weten de onderdelen inkoop en backoffice.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Inkoop Jeugdzorg	€ 73.731	€ 73.731	€ 73.731	€ 73.731

Vorm participatie

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen.

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de regionale jeugdzorgtaken in het kader van de Jeugdwet.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Jeugd van alle deelnemende gemeenten.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg te Geleen

Activiteiten

De GGD Zuid-Limburg is de geneeskundige gezondheidsdienst, die werkzaam is ten behoeve van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De dienst is uitvoerder van collectieve preventie, uitvoerder van acute zorg en is de gemeentelijke adviesdienst en het expertisecentrum in het kader van de openbare gezondheidszorg. Met betrekking tot voorgenoemde taken zijn strategische doelen opgesteld die duidelijkheid verschaffen in hetgeen de GGD Zuid-Limburg wil bereiken.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De vragen welke ambities centraal moeten staan en wat de consequenties zijn voor het werk van de GGD worden steeds belangrijker. Deze inhoudelijke discussie kan echter niet los gezien worden van de economische omstandigheden. Gemeenten worden geconfronteerd met bezuinigingen welke uiteraard ook hun weerslag hebben op de GGD. Daarnaast zijn er forse verschuivingen in demografie waarneembaar. Zuid-Limburg heeft de komende jaren te maken met een afname van het aantal inwoners, een terugloop van het aantal jongeren (ontgroening) en een toename van de oudere bevolking (vergrijzing). De GGD staat nu samen met de gemeenten voor de uitdaging om een toekomstgericht gezondheidsbeleid te ontwikkelen onder sterk afnemende (financiële) middelen.

Kengetallen GGD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	-€ 744.009 in 2019 -€ 558.894 in 2018
Eigen vermogen	€ 2,6 miljoen per 31 december 2019 € 3,4 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 21,8 miljoen per 31 december 2019 € 15,7 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente.

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Algemene gezondheidszorg	€ 187.376	€ 190.657	€ 193.995	€ 197.391
Jeugdgezondheidszorg	€ 368.852	€ 375.308	€ 381.877	€ 384.587
Veilig Thuis	€ 186.225	€ 189.484	€ 192.800	€ 196.174
Vangnet OGGZ	€ 10.314	€ 10.495	€ 10.679	€ 10.866
GHOR	€ 29.221	€ 29.952	€ 30.700	€ 31.468

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De gezondheidszorg in het geheel.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GGD. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg te Maastricht.

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren 27 Limburgse gemeenten. Namens deze gemeenten worden sinds 2009 de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uitgevoerd. ADV-Limburg draagt bij aan het voorkomen van discriminatie en ongelijke behandeling middels onder meer voorlichtings- en preventieactiviteiten. Dit wordt gedaan voor en vooral met gemeenten, politie, scholen, bedrijven en instanties in Limburg. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan een veilige, leefbare en aangename Limburgse samenleving, in al haar diversiteit.

Kengetallen ADV-Limburg

Nettoresultaat	€ 23.000 in 2017 € 3.000 in 2016
Eigen vermogen	€ 180.600 per 31 december 2017 € 156.900 per 31 december 2016
Vreemd vermogen	€ 79.700 per 31 december 2017 € 99.900 per 31 december 2016

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
ADV-Limburg	€ 7.099	€ 7.099	€ 7.099	€ 7.099

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treden de centrumgemeenten, Maastricht en Roermond, op als de bestuurlijke partners voor de ADV-Limburg.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van de taken op grond van de Wga.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en de gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV Limburg.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Verbonden partijen programma Ruimtelijk domein

Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. te Valkenburg aan de Geul

Activiteiten

Het exploiteren van sport-, recreatie-, cultuur- en welzijnsaccommodaties.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De gemeenteraad heeft op 18 mei 2020 het besluit genomen om af te zien van het realiseren van een nieuwe zwembadvoorziening en ingaande 1 januari 2021 de exploitatie van zowel de huidige zwembad- als de fitnessvoorziening te beëindigen om daarmee de financieel taakstellende bezuiniging op de Polfermolen in te vullen.

Zoals gesteld in de kadernota 2020 houdt dit besluit in dat het college er vanuit gaat dat de financiële taakstelling van structureel € 1,2 miljoen per 1 januari 2021 volledig dan wel nagenoeg volledig gerealiseerd gaat worden. Een nadere toelichting op de invulling van deze taakstelling is opgenomen in de toelichting op het programma Algemene Taakvelden, taakveld 0.8.

Kengetallen Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Nettoresultaat	€ 0 in 2019 € 0 in 2018
Eigen vermogen	€ 45.000 per 31 december 2019 € 45.378 per 31 december 2018
Vreemd vermogen:	€ 48.511 per 31 december 2019 € 0 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Bijdragen 2021:

Sporthal	€ 115.404
Sport- en recreatiecentrum	€ 660.463
Storting onderhoudsvoorziening	€ 366.512

Nb. Deze getallen zijn nog gebaseerd op de oude situatie. De invulling van de taakstelling zal leiden tot een aanpassing van deze cijfers.

Vorm participatie.

De gemeente is voor 100 % aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het bieden van de mogelijkheid aan inwoners, sportinstellingen, culturele instellingen en toeristen tot het gebruik maken van de faciliteiten in het sport- en recreatiecentrum De Polfermolen en de sporthal de Bosdries.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente is voor 100% aandeelhouder en heeft dus het volledige zeggenschapsrecht om invloed uit te oefenen op de gang van zaken binnen de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente staat 100% garant voor het exploitatietekort.

Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht.

Activiteiten

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van drinkwater.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Het streven van WML is en blijft om voor de komende jaren en daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten.

Kengetallen Waterleiding Maatschappij Limburg

Maatschappelijk kapitaal	€ 2,269 miljoen (500 aandelen à € 4.538,-)
Volgestort kapitaal	€ 2,269 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	geen dividenduitkering
Nettoresultaat	€ 5,9 miljoen in 2019 € 6,2 miljoen in 2018
Eigen vermogen	€ 215,3 miljoen per 31 december 2019 € 209,4 miljoen per 31 december 2018
Langlopend vreemd vermogen:	€ 264,7 miljoen per 31 december 2019 € 259,5 miljoen per 31 december 2018
Kortlopend vreemd vermogen:	€ 130,6 miljoen per 31 december 2019 € 125,5 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Aantal aansluitingen 2019	7.933
Aantal aandelen gemeente	6 à € 4.538,-

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Invloed uitoefenen op het beleid met betrekking tot de watervoorziening.
- Bestuurlijk belang gemeente. Via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de gemeente invloed op het beleid binnen de WML.
- Financieel belang c.q. risico. Op dit moment wordt er geen dividend uitgekeerd. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 1,2%.

Milieuparken Geul en Maas te Maastricht

Activiteiten.

Met ingang van 2003 is de gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas in werking getreden. Gezamenlijk worden vier milieuparken geëxploiteerd.

Kengetallen Milieuparken Geul en Maas.

Nettoresultaat	-€ 66.355 in 2019 -€ 2.016 in 2018
Eigen vermogen	€ 30.239 per 31 december 2019 € 61.881 per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2019 € 0 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Milieuparken Geul en Maas	€ 325.208	€ 332.519	€ 339.519	€ 348.007

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het inzamelen van huishoudelijke afvalcomponenten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 10% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Bodemzorg Limburg B.V. te Maastricht Airport.

Activiteiten

Bodemzorg Limburg B.V. is een zelfstandige vennootschap waarbij 50% van de aandelen verdeeld is over alle Limburgse gemeenten en de andere 50% van de aandelen is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V. De kerntaak van deze B.V. is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. Deze B.V. draagt zorg voor het in stand houden van de voorzieningen die zijn aangebracht ter voorkoming van verspreiding van aanwezige verontreinigingen naar de omgeving.

Kengetallen Bodemzorg Limburg B.V.

Nettoresultaat	€ 3.602.947 in 2019 -€ 1.961.930 in 2018
Eigen vermogen	€ 5,5 miljoen per 31 december 2019 € 1,9 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 28,9 miljoen per 31 december 2019 € 28,1 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
Bodemzorg Limburg	€ 4.613	€ 4.728	€ 4.846	€ 4.968

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties die passen binnen het landelijke duurzaamheidsbeleid.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Verbonden partijen programma Algemene Taakvelden

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten

Enexis Holding N.V. beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren.

Kengetallen Enexis Holding N.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 149,7 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	€ 0,70 in 2019 (uitkering in 2020) € 0,82 in 2018 (uitkering in 2019)
Uitkeringspercentage dividend	50% van het genormaliseerde resultaat na belastingen
Financieel resultaat	€ 210 miljoen in 2019 € 319 miljoen in 2018
Eigen vermogen	€ 4.112 miljoen per 31 december 2019 € 4.024 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 3.047 miljoen per 31 december 2019 € 2.868 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 1,00
--------------------------	------------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van invloed op het beleid met betrekking tot de infrastructuur voor energie, hetgeen een vitaal onderdeel is voor de economie en de samenleving.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. De aandeelhouders van Essent N.V. hebben deze deelneming op 27 mei 2009 middels een AvA als dividend in natura uitgekeerd gekregen. Het risico voor de aandeelhouders beperkt zich tot het nominale aandelenkapitaal en het achterblijven van de geraamde dividendopbrengst. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

Vordering op Enexis B.V. te 's-Hertogenbosch.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Deze vennootschap is in 2020 ontbonden en uitgeschreven.

Verkoop Vennootschap B.V. te 's-Hertogenbosch.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Deze vennootschap wordt in 2020 ontbonden en uitgeschreven.

CBL Vennootschap B.V. te 's-Hertogenbosch.

Ontwikkelingen en vooruitzichten.

Deze vennootschap wordt in 2020 ontbonden en uitgeschreven.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch.

Activiteiten.

De rechter heeft bepaald dat Essent haar 50% belang (in economische zin) in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), welke vennootschap onder meer eigenaar is van de kerncentrale te Borssele, niet mocht mee verkopen aan RWE. Dit houdt in dat de verkopende aandeelhouders zowel het juridische als het economische eigendom van het 50%-belang in EPZ hebben verkregen en daarmee de rechten om de publieke belangen te borgen. De uitkomsten van de juridische trajecten zijn tot nu toe negatief geweest voor de voormalige aandeelhouders van Essent. Om uit deze impasse te geraken, is een schikking getroffen tussen betrokken partijen waarvan de transactiedocumenten op 1 juli 2011 zijn ondertekend.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Conform de verkoopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen claims ingediend met betrekking tot de verkoop van het 50%-belang in EPZ. Binnen PBE B.V. is nog een bedrag van € 1,6 miljoen achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. Naar verwachting zal de vennootschap in 2021 opgeheven kunnen worden. De resterende liquide middelen zullen dan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Kengetallen Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 1.496.822
Verwacht financieel resultaat	€ 0 in 2021 -€ 25.000 in 2020
Verwacht eigen vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 1,6 miljoen per 31 december 2020
Verwacht vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 0,01
--------------------------	------------------

Vorm participatie.

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen.

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch

Activiteiten

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.v. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim-procedures voeren tegen Recycleco B.V. (waterland);
- het geven van instructies aan de escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

In februari 2008 zijn Essent N.V. en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de splitsingswetgeving onverbindend zijn. De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 uitspraak gedaan en besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen en is de procedure daarmee geëindigd. Conform de verkoopovereenkomst zal de escrow-rekening tot vijf jaar na de verkooptransactie blijven staan (mei 2019). Deze rekening wordt aangehouden bij de notaris en kent een saldo van € 8,0 miljoen en maakt geen onderdeel uit van de balans van CSV Amsterdam B.V. Na afwikkeling van de bezwaar- en/of beroepsprocedure inzake de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en kunnen de resterende liquide middelen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Kengetallen Claim Staat Vennootschap B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 20.000
Verwacht financieel resultaat	-€ 75.000 in 2021 -€ 125.000 in 2020
Verwacht eigen vermogen	€ 300.000 per 31 december 2021 € 375.000 per 31 december 2020
Verwacht vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het bedrag van € 8,0 miljoen dat wordt aangehouden op de escrow-rekening en tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

BNG Bank N.V. te Den Haag

Activiteiten

De BNG biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De strategische doelstellingen van de BNG zijn het behouden van substantiële marktaandelen in de financiering van zowel de Nederlandse publieke sector als het semipublieke domein en een redelijk rendement behalen voor de aandeelhouders.

Kengetallen BNG Bank N.V.

Maatschappelijk kapitaal	€ 250 miljoen (100 miljoen aandelen à € 2,50)
Volgestort kapitaal	€ 139 miljoen afgerond
Dividenduitkering per aandeel	€ 1,27 in 2019 € 2,85 in 2018
Uitkeringspercentage dividend	50% van de nettowinst in boekjaar 2019
Nettoresultaat	€ 163 miljoen in 2019 € 337 miljoen in 2018
Eigen vermogen	€ 4.887 miljoen per 31 december 2019 € 4.990 miljoen per 31 december 2018
Vreemd vermogen	€ 144.802 miljoen per 31 december 2019 € 132.518 miljoen per 31 december 2018

Kengetallen gemeente.

Aantal aandelen gemeente	21.060 à € 2,50
Geraamde dividenduitkering 2021-2024	€ 26.746

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger tot een minimum beperken met behulp van de gespecialiseerde financiële dienstverlening van de BNG.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het forum waarin de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verslag doen van en verantwoording afleggen over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld. Bij de BNG is sprake van evenredigheid tussen kapitaalbreng en zeggenschap in de AVA. In de AVA wordt aandacht besteed aan het strategisch beleid van de bank, het risicoprofiel en de financiële gang van zaken. Ook statutenwijzigingen en dividendbeleid dienen ter besluitvorming aan de AVA te worden voorgelegd.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 0,04%.

GR Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond.

Activiteiten

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Tot de Gemeenschappelijke Regeling behoren het Limburgs waterschap en 28 van de 31 Limburgse gemeenten. Naar verwachting zal de gemeente Mook en Middelaar per 1 januari 2021 toetreden tot de GR BsGW.

Kengetallen Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Nettoresultaat	€ 13.000 in 2019 -€ 325.000 in 2018
Eigen vermogen	€ 593.000 per 31 december 2019 € 593.000 per 31 december 2018
Langlopend vreemd vermogen	€ 477.000 per 31 december 2019 € 259.000 per 31 december 2018
Kortlopend vreemd vermogen	€ 6.274.000 per 31 december 2019 € 5.601.000 per 31 december 2018

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2021	2022	2023	2024
BsGW	€ 222.657	€ 229.783	€ 237.137	€ 244.726

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van taken in het kader van de heffing en inning van gemeentelijke belastingen.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 1% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten en het waterschap.

2.7 Paragraaf Grondbeleid

Op grond van artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient een paragraaf aan het grondbeleid te worden gewijd. Ingevolge dat artikel moet aandacht worden geschonken aan de visie ten aanzien van het grondbeleid, een actuele prognose van de te verwachten resultaten, een onderbouwing van de geraamde winstneming en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot de gevormde reserves binnen het grondbedrijf in relatie tot de risico's. Transparantie van grondbeleid is voor de raad om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen, zoals deze in de diverse programma's zijn neergelegd.

Onze gemeente voert op dit moment een passieve grondpolitiek. Dit betekent dat in beginsel geen actieve grondverwerving plaatsvindt en dus ook geen gronden bouwrijp gemaakt en verkocht worden. Wij verlenen wel medewerking aan verzoeken van particulieren en projectontwikkelaars om gronden bouwrijp te maken en in die staat te verkopen. Deze aanpak is min of meer het gevolg van het compacte karakter van het grondgebied en heeft als voordeel dat wij in beginsel niet hoeven te investeren in gronden en infrastructuur en dus ook geen (rente)risico's dragen.

Voor wat het centrumplan en de ontwikkeling van het De Leeuw-terrein betreft, merken wij tenslotte nog op dat op basis van de huidige inzichten en binnen de door Uw raad vastgestelde financiële kaders voldoende voorzieningen/reserveringen zijn getroffen om eventueel optredende verliezen op te vangen.

Op 8 juni 2020 is de 'Nota Vastgoedbeleid 2020 gemeente Valkenburg aan de Geul' vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de spelregels op hoofdlijnen vastgelegd voor het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille, inclusief de werkwijze over de te maken keuzes ten aanzien van vrijkomend of te verwerven vastgoed en daarnaast de spelregels ten aanzien van het beheer, onderhoud en duurzaamheid/verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed.

Vanuit de verschillende gebiedsvisies in voorbereiding (Valkenburg-Oost, Valkenburg-West en Berg) kan een heroverweging voor de huidige passieve grondpolitiek aan de orde zijn. De mogelijkheden en varianten daarin zullen worden uitgewerkt. Mocht een heroverweging van het huidige passieve grondbeleid wenselijk zijn dan zal uw Raad een apart voorstel worden voorgelegd. Een eerste voorbeeld hiervan was reeds de aankoop van een tweetal percelen in Berg, langs de Langen Akker.

Hoofdstuk 3: Het overzicht van baten en lasten

Hierna treft U een overzicht aan van de lasten en baten per programma.

<i>Overzicht baten en lasten</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Lasten Programma's						
Veiligheid, Toezicht en Handhaving	2.070.518	2.608.282	2.768.215	2.822.498	2.890.145	2.906.422
Toerisme en economie	5.538.206	5.554.462	5.090.841	5.083.733	5.142.325	5.214.075
Sociaal domein	21.141.178	26.621.680	22.920.816	22.828.173	22.548.108	22.553.678
Ruimtelijk domein	13.901.331	15.700.740	14.141.725	14.260.252	14.241.827	14.357.688
Algemene taakvelden	1.635.791	3.380.917	1.672.549	1.887.117	2.599.005	3.319.224
Totaal lasten programma's	44.287.024	53.866.081	46.594.146	46.881.773	47.421.410	48.351.087
Baten programma's						
Veiligheid, Toezicht en Handhaving	174.734	164.937	165.937	166.937	167.937	168.937
Toerisme en economie	8.574.409	6.324.398	7.822.159	7.782.390	7.757.236	7.784.884
Sociaal domein	4.784.360	8.332.650	4.959.707	4.961.128	4.806.429	4.808.179
Ruimtelijk domein	7.609.473	8.816.013	6.643.988	6.869.964	7.015.489	7.200.299
Algemene taakvelden	32.367.226	34.256.453	33.659.192	33.626.037	34.115.393	34.405.558
Totaal baten programma's	53.510.202	57.894.451	53.250.983	53.406.456	53.862.484	54.367.857
Saldo programma's						
Veiligheid, Toezicht en Handhaving	-1.895.784	-2.443.345	-2.602.278	-2.655.561	-2.722.208	-2.737.485
Toerisme en economie	3.036.203	769.936	2.731.318	2.698.657	2.614.911	2.570.809
Sociaal domein	-16.356.818	-18.289.030	-17.961.109	-17.867.045	-17.741.679	-17.745.499
Ruimtelijk domein	-6.291.858	-6.884.727	-7.497.737	-7.390.288	-7.226.338	-7.157.389
Algemene taakvelden	30.731.435	30.875.536	31.986.643	31.738.920	31.516.388	31.086.334
Totaal saldo van baten en lasten programma's	9.223.178	4.028.370	6.656.837	6.524.683	6.441.074	6.016.770
Overige lasten						
Overhead	6.215.900	6.810.077	6.668.660	6.619.271	6.553.259	6.460.355
Vennootschapsbelasting	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Onvoorzien	131.356	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal Overige lasten	6.347.655	6.911.077	6.769.660	6.720.271	6.654.259	6.561.355
Overige baten						
Overhead	285.747	185.316	93.593	93.593	93.593	93.593
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	611.520	0	0	0	0	0
Totaal Overige baten	897.267	185.316	93.593	93.593	93.593	93.593
Saldo overige lasten en baten						
Overhead	-5.930.153	-6.624.761	-6.575.067	-6.525.678	-6.459.666	-6.366.762
Vennootschapsbelasting	-399	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Onvoorzien	480.164	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal Saldo overige lasten en baten	-5.450.388	-6.725.761	-6.676.067	-6.626.678	-6.560.666	-6.467.762
Saldo van baten en lasten						
	3.772.790	-2.697.391	-19.230	-101.995	-119.592	-450.992
Mutaties reserves						
Toevoegingen reserves	12.325.298	2.837.227	267.698	267.698	267.698	267.698
Onttrekkingen reserves	10.708.634	5.676.950	668.886	269.394	160.704	153.214
Totaal Saldo mutaties reserves	-1.616.664	2.839.723	401.188	1.696	-106.994	-114.484
Resultaat van baten en lasten						
	2.156.126	142.332	381.958	-100.299	-226.586	-565.476

Toelichting

Zoals uit vorenstaand overzicht blijkt, sluit de begroting vanaf planjaar 2022 met een negatief saldo. Wanneer de begroting wordt gezuiverd van incidentele baten en lasten zijn de saldi als volgt:

Planjaar 2021	€	492.458
Planjaar 2022	-€	10.299
Planjaar 2023	-€	174.919
Planjaar 2024	-€	565.476

Voor de volledigheid merken wij hierbij op dat deze resultaten pas worden bereikt wanneer alle door de raad vastgestelde financiële taakstellingen het beoogde resultaat sorteren. In de planjaren 2021 tot en met 2024 gaat het om de volgende bedragen:

Planjaar 2021	€	2.891.185
Planjaar 2022	€	2.995.441
Planjaar 2023	€	3.055.885
Planjaar 2024	€	3.028.732

Deze taakstellingen zijn in paragraaf 1.5 van deze begroting, taakveld 0.8, van een uitgebreide toelichting voorzien.

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens aan de orde:

- a. De door Uw raad vastgestelde begrotingskaders;
- b. De belangrijkste uitgangspunten en grondslagen, die bij de opstelling van deze begroting in acht zijn genomen;
- c. Een analyse van de belangrijkste verschillen tussen de feitelijke uitkomsten van deze begroting en de prognoses, die in de begroting 2020 werden gepresenteerd.

Ad a. De begrotingskaders

Algemeen

- Wanneer zich na de vaststelling van de begroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken;
- De raad heeft altijd het recht om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen;
- Nieuw beleid of wijziging van bestaand beleid kan alleen geëntameerd worden indien direct in de dekking van de daarmee gemoede kosten wordt voorzien;
- De post Onvoorzien mag pas worden ingezet nadat is vastgesteld dat de extra, niet in de begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van budgetten binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen;
- Indien een tekort ontstaat als gevolg van een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds moet een integrale afweging van alle beleid plaatsvinden;
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten met actuele onderhoudsplanningen worden onderbouwd;
- Doelstelling is dat de gedecentraliseerde taken worden uitgevoerd binnen de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde budgetten.

Gemeentelijke heffingen

- Gemeentelijke producten en diensten zijn in beginsel kostendekkend;
- De tarieven van de rioolheffing, de hondenbelasting, de leges en de precariobelasting worden jaarlijks geïndexeerd met een gemiddeld percentage van 1,5%. Het tarief van de naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt jaarlijks verhoogd tot het wettelijk toegestane maximum;
- De afvalstoffenheffing blijft in deze planperiode vooralsnog gehandhaafd op € 120 per perceel per jaar;
- De tarieven van de Onroerende-zaakbelastingen stijgen na correctie voor waardeontwikkeling in de planjaren 2021 tot en met 2024 met 3% per jaar.

Ad b. Uitgangspunten en grondslagen

Beleid

Alle besluiten van Uw raad zijn verwerkt tot en met de vergadering van 6 juli 2020. De financiële consequenties van de kadernota 2020 zijn deels opgenomen in hoofdstuk 4 van deze begroting, voor zover daar nog aanvullende dekkingsvoorstellen aan ten grondslag liggen waar de gemeenteraad nog geen besluit over heeft genomen.

Prijsniveau

De prijsgevoelige baten en lasten zijn gecorrigeerd met gemiddeld 2,5%. Hiervan is afgeweken wanneer er andere contractuele afspraken zijn gemaakt.

Personeelslasten

De personele lasten zullen stijgen als gevolg van Cao-afspraken. De huidige Cao loopt tot 1 januari 2021. Voor het opvangen van de financiële consequenties van (de) nieuwe Cao's is in deze planperiode rekening gehouden met een jaarlijks budget van gemiddeld € 280.000.

Subsidies en bijdragen

De geraamde bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen zijn afgestemd op de begrotingen van de desbetreffende GR's. De begrote subsidies zijn getoetst aan de door Uw raad vastgestelde subsidieverordening.

Belastingen, heffingen en tarieven

In de taakveldramingen is ervan uitgegaan dat de opbrengsten uit de Onroerende-zaakbelastingen gedurende de planjaren 2021 tot en met 2024 stijgen met 3% per jaar, exclusief de toename van die opbrengsten als gevolg van areaaluitbreiding. Het tarief voor het gebruik van het gemeentelijk rioleringsstelsel wordt overeenkomstig het door de raad op 2 oktober 2017 genomen besluit jaarlijks geïndexeerd met 1,5% in deze planperiode. De afvalstoffenheffing wordt in dit begrotingstijdvak vooralsnog niet verhoogd.

Onvoorzienne uitgaven

Voor de post "onvoorzienne uitgaven" is in de begroting 2021 een bedrag geraamd van € 100.000,-.

Beleidsprogramma 2021 tot en met 2024

De budgettaire consequenties van het beleidsprogramma zijn vertaald in de voorliggende begroting. Het gaat om de volgende bedragen:

Planjaar 2021	€	1.344.191
Planjaar 2022	€	1.273.677
Planjaar 2023	€	1.539.311
Planjaar 2024	€	1.706.536

Infrastructuur en gebouwen

De ramingen voor regulier en groot onderhoud en eventuele vervangingen zijn afgestemd op meerjarige onderhoudsplanningen.

Algemene uitkeringen gemeentefonds

De ramingen zijn gebaseerd op de meicirculaire. Het belangrijkste ijkpunt voor de algemene uitkering is de septembercirculaire. De uitkomsten van die circulaire, die daags na Prinsjesdag verschijnt, is bepalend voor het uiteindelijke financiële perspectief. In hoofdstuk 4 van deze begroting komen wij hierop terug.

Financieringskosten

De rentelasten over het financieringstekort zijn berekend tegen een rentepercentage van 0,5%.

Ad c. Analyse van de verschillen

In het volgende overzicht laten wij U zien met welke bedragen de prognoses van de begroting 2020 afwijken van de resultaten van de nu voorliggende begroting voor de planjaren 2021-2024:

	2021	2022	2023	2024
Uitkomsten begroting 2021-2024	381.958	-100.299	-226.586	-565.476
Uitkomsten begroting 2020-2023	171.578	123.879	247.330	247.330
Te analyseren verschillen	210.380	-224.178	-473.916	-812.806
<i>Kadernota 2020:</i>				
Voorzieningen gemeentegrot	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300
Stedenbouwkundige plannen/bestemmingsplannen	-20.500	-21.013	-21.540	-21.540
Bijdrage VRZL begroting 2021-2024	-22.882	-15.601	-7.939	-43.272
Wegvallen opbrengst parkeerdek Walramplein	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
Verkiezingen	0	0	-40.000	0
<i>Meicirculaire 2020 gemeentefonds:</i>				
Algemene uitkering	404.932	415.155	258.133	334.471
Gevolgen algemene uitkering vertrek Stella Maris	0	-353.000	-353.000	-353.000
<i>Overige bijstellingen:</i>				
Onderuitputting rente- en afschrijvingskosten	380.018	328.750	274.349	329.857
Bijstelling personeelsbegroting	-47.841	-115.781	-170.570	-170.570
Reservering loontontwikkelingen	0	0	0	-280.000
Meeropbrengst reisdocumenten	0	0	0	53.000
Riolerings- en afvalstoffenbegroting	-97.464	-15.065	-4.993	9.946
Tijdelijke leegstand gemeentelijke gebouwen	-166.965	-171.971	-177.119	-177.119
Opbrengst onroerende zaakbelastingen	0	0	0	170.424
Dividenduitkering Essent/BNG	-85.352	-85.352	-32.352	-32.352
Reservering ontwikkeling accres	-30.046	-62.492	-97.421	-97.421
Indexering	0	0	0	-416.266
Structurele storting reserve kunst	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Overige mutaties, per saldo	1.780	-22.508	3.836	-13.664
	210.380	-224.178	-473.916	-812.806

Kadernota 2020

Bij de behandeling van de kadernota 2020 op 6 juli jl. heeft Uw raad ingestemd met het beschikbaar stellen van een tweetal investeringskredieten inzake de Gemeentegrot, € 38.000 voor het aanpassen van de sanitaire voorzieningen en € 15.000 voor de noodzakelijke aanpassingen aan de nooduitgang. Met de afschrijvingslasten, concreet een bedrag van € 5.300 per jaar, is in deze begroting rekening gehouden. Eveneens is Uw raad akkoord gegaan met een bijstelling van zowel het budget voor stedenbouwkundige plannen (€ 12.000 exclusief indexering) als het budget wijziging bestemmingsplannen (€ 8.000 exclusief indexering). Daarnaast is in deze begroting rekening gehouden met de financiële consequenties van de hogere bijdrage aan de VRZL (een bedrag van € 22.882 in 2021 oplopend tot € 43.272 in 2024), het wegvallen van de structurele opbrengst van € 65.000 van het parkeerdek Walramplein en het ophogen van het budget voor verkiezingen met een bedrag van € 40.000 in 2023, zoals vermeld in de kadernota 2020.

Meicirculaire 2020 gemeentefonds

Op 6 juli jl. heeft Uw raad kennis genomen van de financiële gevolgen van de meicirculaire 2020. Met deze consequenties is rekening gehouden in de nu voorliggende begroting (per saldo een voordeel van € 404.932 in 2021 aflopend tot een nadeel van € 18.529 in 2024). Gezien de onzekerheid omtrent de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds inzake het sociaal domein, is met deze post rekening gehouden in de benodigde weerstandscapaciteit.

Onderuitputting rente- en afschrijvingskosten

Mede als gevolg van een gewijzigde rentesystematiek is de begroting in positieve bijgesteld met een bedrag van € 380.018 in 2021 aflopend tot € 329.857 in het laatste jaar van deze planperiode. Dit komt doordat de investeringen grotendeels worden gefinancierd uit de liquide middelen, waardoor er geen noodzaak is om externe financiering aan te trekken. De werkelijke rentekosten worden dus niet verhoogd als gevolg van extra investeringen, terwijl daar aan de voorkant wel rekening mee was gehouden. Dat effect is in deze cijfers gecorrigeerd.

Bijstelling personeelsbegroting

Als gevolg van de actualisatie van de personeelsbegroting dient de voorliggende begroting in negatieve zin te worden bijgesteld met een bedrag van € 47.841 in het planjaar 2021 oplopend tot een bedrag van € 170.570 in het planjaar 2024.

Reservering loonontwikkelingen

Jaarlijks wordt in de begroting rekening gehouden met een bedrag van € 280.000 inzake de CAO-ontwikkelingen. Met dit bedrag is ook in het laatste jaar van deze planperiode rekening gehouden.

Meeropbrengsten reisdocumenten

In 2024 wordt rekening gehouden met een netto-meeropbrengst van € 53.000 inzake de reisdocumenten.

Riolerings- en afvalstoffenbegroting

Een aantal componenten van de riolerings- en afvalstoffenbegroting heeft een effect op de reguliere begrotingsresultaten. Actualisatie van deze componenten resulteert in een negatief begrotingseffect van € 97.464 in het planjaar 2021 aflopend tot een positieve bijstelling van € 9.946 in het planjaar 2024.

Tijdelijke leegstand gemeentelijke gebouwen

Als gevolg van langdurige tijdelijke leegstaand van gemeentelijke gebouwen, zoals Kasteel Oost, Steenstraat 2 en enkele oude schoolgebouwen worden wij geconfronteerd met exploitatiekosten van deze gebouwen waar in de begroting geen rekening mee is gehouden. Deze kosten bestaan onder andere uit energielasten, afschrijvingskosten en verzekeringslasten. We calculeren deze kosten op € 166.965 in 2021 oplopend tot € 177.119 in 2024.

Opbrengst onroerende zaakbelastingen

Jaarlijks wordt in de begroting rekening gehouden met een stijging van de OZB-opbrengsten van 3% (exclusief areaaluitbreiding). Met deze stijging dient ook in het laatste jaar van deze planperiode rekening te worden gehouden, concreet een bedrag van € 170.424.

Dividenduitkering Essent/BNG

Op basis van de provinciale richtlijnen inzake de samenstelling van de begroting 2021 dienen wij rekening te houden met een maximale dividendopbrengst. Als gevolg hiervan dient te begroting in negatieve zin bijgesteld te worden met een bedrag van € 85.352 in het planjaar 2021 aflopend tot een bedrag van € 32.352 in het laatste jaar van deze planperiode.

Reservering ontwikkeling accres.

Jaarlijks wordt in de begroting een reservering gedaan voor de ontwikkeling van het accres, concreet een bedrag van € 100.000. Om dit niveau te handhaven, dienen deze kosten opgehoogd te worden met € 30.046 in 2021 oplopend tot € 97.421 in 2024.

Indexering

Jaarlijks wordt in de begroting rekening gehouden met een bedrag van € 200.000 inzake de indexering van de budgetten van het sociaal domein. Met dit bedrag is ook in het laatste jaar van deze planperiode rekening gehouden. Daarnaast is voor de overige budgetten de indexering bepaald op € 216.266, in totaliteit een bedrag van € 416.266.

Structurele storting reserve kunst

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarrekening de 1%-regeling kunst toegepast. Zoals toegelicht bij de kadernota is het dan ook legitiem om dit begrotingstechnisch te verwerken, concreet een structurele storting van € 35.000.

Overige mutaties

De overige mutaties bedragen per saldo voor de planjaren 2021 t/m 2024 respectievelijk € 1.780, -€ 22.508, € 3.836 en -€ 13.664.

Hoofdstuk 4: De uiteenzetting van de financiële positie

In de financiële overzichten tot en met hoofdstuk 3 van deze begroting staan de cijfers weergegeven op basis van bestaand beleid. In dit hoofdstuk worden deze cijfers aangevuld met het nieuwe beleid uit de kadernota, de gevolgen van de meest recente circulaire van het gemeentefonds. Daarnaast staan in dit hoofdstuk de dekkingsvoorstellen opgenomen om te komen tot een structureel sluitende begroting.

Achtereenvolgens komen in dit hoofdstuk aan de orde:

1. Een overzicht van het verloop van de begrotingsuitkomsten bij bestaand beleid;
2. De impact van Corona (COVID-19) op de begroting 2021;
3. De gevolgen van de septembercirculaire 2020 voor het verloop van de begrotingsresultaten;
4. Een overzicht van nieuw beleid dat wij in de planjaren 2021 tot en met 2024 in gang zouden willen zetten;
5. Een recapitulatie van de financiële gevolgen van de bovenstaande onderdelen;
6. Een recapitulatie van de uiteindelijke begrotingspositie, een overzicht van het verloop van het EMU-saldo en een geprognosticeerde meerjarige begin- en eindbalans.

4.1 Begrotingsuitkomsten bij bestaand beleid

In het vorige hoofdstuk hebben wij U laten zien hoe de begrotingsuitkomsten zich ontwikkelen bij bestaand beleid. De financiële consequenties van de genomen besluiten tot en met de raadsvergadering van 6 juli 2020 zijn in de prognoses verwerkt en er is vanuit gegaan dat alle door de raad vastgestelde taakstellingen tot de beoogde omvang worden gerealiseerd.

De werkwijze in deze begroting wijkt af ten opzichte van eerdere jaren in die zin dat er bij de kadernota nog geen besluit is genomen over de dekking van de beleidsvoornemens in 2021 en verder. De dekkingsvoorstellen zijn opgenomen in dit hoofdstuk.

Het verloop is als volgt:

Begroting 2021	€	381.958	voordelig
Raming 2022	-/- €	100.299	nadelig
Raming 2023	-/- €	226.586	nadelig
Raming 2024	-/- €	565.476	nadelig

Wanneer wij de genoemde saldi zuiveren van de incidentele baten en lasten is de begroting bij bestaand beleid niet duurzaam in evenwicht. De resultaten zijn als volgt:

Begroting 2021	€	492.458	voordelig
Raming 2022	-/- €	10.299	nadelig
Raming 2023	-/- €	174.919	nadelig
Raming 2024	-/- €	565.476	nadelig

4.2 Impact van Corona (COVID-19) op de begroting 2021

Bij de behandeling van de kadernota 2020 heeft de gemeenteraad het volgende besluit genomen met betrekking tot de impact van Corona (COVID-19) op de begroting 2021:

De raad besluit, met betrekking tot het opstellen van de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024:

- Het college op te dragen voorafgaand aan de opstelling van de concept meerjarenbegroting 2021 t/m 2024 zodra mogelijk een voorstel te formuleren voor de belangrijkste uitgangspunten en scenario's voor genoemde periode;
- Dit voorstel te delen met en toe te lichten aan de raad voordat het college een besluit neemt over de meest voor de hand liggende scenario's voor de uitwerking van de concept-begroting.

Aan dit raadsbesluit heeft het college invulling gegeven door middel van een raadsbijeenkomst op 31 augustus 2020. In deze bijeenkomst was er sprake van consensus over het voorstel van het college. Dit heeft geleid tot het volgende formele collegebesluit van 8 september 2020:

Besloten wordt om de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 uit te werken op basis van het scenario dat de gevolgen van Corona in 2021 incidenteel doorwerken op onze gemeentelijke financiële huishouding, waarbij de financiële situatie zich in 2022 herstelt naar het oude niveau en er dus geen sprake is van een structureel effect op onze gemeentelijke financiën.

Kanttekening hierbij is de mogelijke financiële impact van een tweede besmettingsgolf. Hoewel er ten tijde van het opstellen van de begroting (september 2020) wel sprake is van signalen in die richting, is het nog te vroeg om hier met zekerheid iets over te kunnen zeggen. Voor deze begroting zijn wij dus uitgegaan van het scenario zoals hierboven staat weergegeven. Mocht er toch sprake zijn van een tweede besmettingsgolf die een significante impact gaat hebben op onze lokale economie en die daarmee doorwerkt op onze gemeentelijke financiële huishouding, dan zullen wij een nieuwe inschatting moeten maken. In praktische zin zou dat dan onderwerp worden voor het volgende moment in de planning & control cyclus, de kadernota 2021.

De incidentele financiële impact van Corona in 2021 is hoogst onzeker. Voorbeelden van mogelijke gevolgen die ook in 2021 kunnen optreden zijn:

- Vermindering inkomsten uit betaald parkeren;
- Vermindering inkomsten uit toeristenbelasting;
- Verhoging kosten verstrekking bijstandsuitkeringen.

Voor het jaar 2020 zijn er op landelijk niveau afspraken gemaakt tussen de Rijksoverheid en gemeenten die erop neerkomen dat gemeenten door het Rijk volledig gecompenseerd worden voor de extra kosten (en de vermindering van de opbrengsten) van Corona. Voor 2021 zijn hierover nog geen afspraken gemaakt. Wel loopt de compensatie op enkele onderdelen door in 2021.

Als onderdeel van deze begroting hebben wij een voorstel opgenomen om in 2021 een incidentele storting op te nemen in de reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19) van € 175.000. Mocht in 2021 blijken dat de financiële gevolgen groter zijn, dan zullen wij aanvullende voorstellen aan de gemeenteraad voorleggen.

4.3 Toelichting gemeentefonds septembercirculaire 2020

De septembercirculaire van het gemeentefonds komt jaarlijks uit op de derde dinsdag van september op Prinsjesdag. In het boekwerk van deze begroting houdt dat in dat de financiële toelichting op de verwachte financiële resultaten uit het gemeentefonds is opgesplitst in twee gedeeltes, te verwachte uitkeringen op basis van de meicirculaire en de bijstelling hiervan op basis van de septembercirculaire.

De toelichting op basis van de meicirculaire 2020 is in het boekwerk van deze begroting opgenomen in het programma Algemene Taakvelden, onderdeel taakveld 0.7.

De septembercirculaire wijkt slechts beperkt af van de voorgaande circulaire. In het algemeen kan worden gesteld dat vanuit de Rijksoverheid voorlopig wordt ingezet op incidentele maatregelen om al te grote schommelingen in het gemeentefonds te voorkomen. Bij de meicirculaire is reeds bekend gemaakt dat het accres is bevroren voor de jaren 2020 en 2021. In september is bekend geworden dat dit ook is doorgetrokken naar 2022 en dat er geen (meerjarige) bijstellingen van het accres zijn verwerkt in de septembercirculaire. Hiermee heeft onze gemeente de komende jaren dus een stuk minder te maken met de schommelingen die volgen uit de trap-op-trap-af systematiek.

Voor de Jeugdhulp was reeds incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de jaren 2019, 2020 en 2021. Daar is nu incidenteel voor 2022 landelijk nog eens € 300 miljoen aan toegevoegd. Voor onze gemeente betekent dit concreet een bedrag van circa € 214.000. Daarnaast loopt er momenteel een onderzoek naar de vraag of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben voor de Jeugdhulp. De resultaten van dit onderzoek worden eind 2020 verwacht en dienen als inbreng voor de kabinetsformatie in 2021.

De opschalingskorting wordt ieder jaar voor een groter bedrag in het gemeentefonds verwerkt, oplopend tot een korting van in totaal circa € 1 miljard in 2025. De jaarlijkse verhoging wordt in 2020 en in 2021 incidenteel geschrapt, voor respectievelijk € 70 miljoen en € 160 miljoen. Als de korting verder ongewijzigd wordt doorgevoerd, betekent dit wel dat het totale bedrag in 2022 bijna verdubbeld. Overigens is onze gemeente met de VNG van mening dat de opschalingskorting ten onrechte in het gemeentefonds is opgenomen. De korting is immers in 2012 geïnitieerd vanuit het uitgangspunt dat er alleen nog maar gemeenten zouden zijn van meer dan 100.000 inwoners. Dit kabinetsbeleid uit 2012 is in 2013 ingetrokken, maar de bijbehorende korting van het gemeentefonds is daarna op de rijksbegroting blijven staan.

In aanvulling op eerder aangekondigde incidentele compensatie in het kader van Corona zijn in de septembercirculaire de volgende maatregelen aangekondigd:

- Buurt- en dorpshuizen € 17 miljoen (incidenteel in 2020)
- Vrijwilligersorganisaties Jeugd € 7,3 miljoen (incidenteel in 2020)
- Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten € 24,2 miljoen (incidenteel in 2021)
- Lokale culturele voorzieningen aanvullend € 60 miljoen (incidenteel in 2020)
- Toezicht en handhaving
- Extra kosten corona-proof organiseren van verkiezingen

Over de exacte uitwerking van deze aanvullende incidentele maatregelen in 2020 op het niveau van onze gemeente zal de gemeenteraad via een separate raadsinformatiebrief worden geïnformeerd.

Financiële gevolgen septembercirculaire 2020 voor onze verwachte inkomsten

Zoals eerder toegelicht, maakt het college met ingang van het jaar 2020 voor het eerst gebruik van een ondersteunend programma (Gemeentekas) om de betrouwbaarheid van de ramingen van de inkomsten uit het gemeentefonds te vergroten. Op basis van deze externe toetsing zijn wij tot de conclusie gekomen dat de geraamde inkomsten zoals die in eerdere begrotingen zijn opgenomen aan de behoudende kant waren. Daarnaast bevat onze begroting nog een aantal andere budgetten om eventuele negatieve ontwikkelingen op het gemeentefonds op te kunnen vangen.

Het uitgangspunt voor het opstellen van deze begroting is om een reële begroting neer te leggen. Hoewel wij nog steeds voorzichtigheid betrachten in het inschatten van toekomstige inkomsten, kiest het college er bewust voor om niet aan de behoudende kant te rammen, maar om voor de inschatting aan te sluiten bij de ramingen op basis van de externe toetsing. Het gevolg hiervan is dat wij onze verwachte inkomsten uit het gemeentefonds uit de septembercirculaire, tegen de landelijke trend in, in deze begroting naar boven toe, dus in positieve zin, kunnen bijstellen. Omdat er toch altijd nog een onzekerheid zit in de ontwikkeling van deze inkomsten stellen wij wel voor om een deel van deze bijstelling te reserveren in de eerder genoemde stelpost gemeentefonds.

Het startpunt voor de berekening van het gemeentefonds is de opstelling zoals opgenomen in taakveld 0.7. Dit is inclusief de correctie van € 353.000 als gevolg van het vertrek van het Stella Maris college:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Algemene uitkering	23.845	23.813	24.321	24.397
Uitkering Sociaal Domein	2.105	2.076	1.989	1.991
Subtotaal inkomsten	25.950	25.889	26.310	26.388
Stelpost Gemeentefonds	-1.422	-1.930	-2.414	-2.894
Totaal meicirculaire 2020	24.528	23.959	23.896	23.494

De raming van de inkomsten op basis van de septembercirculaire gebaseerd op Gemeentekas, gecorrigeerd voor Stella Maris, ziet er als volgt uit:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Algemene uitkering	24.388	24.437	24.536	24.929
Uitkering Sociaal Domein	2.105	2.076	1.989	1.991
Subtotaal inkomsten september	26.493	26.513	26.525	26.920

Op basis van deze raming kunnen wij onze verwachte inkomsten daarom als volgt ophogen:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Meicirculaire	25.950	25.889	26.310	26.388
Septembercirculaire	26.493	26.513	26.525	26.920
Verschil inkomsten	543	624	215	532

Het relatief grote verschil in 2022 is overigens ook inhoudelijk te verklaren door het eerder genoemde incidentele budget voor Jeugdhulp in dat jaar. Voor onze gemeente gaat dit om een bedrag van circa € 214.000.

In het algemeen hoort bij deze cijfers wel de kanttekening dat er, zeker voor de langere termijn, nogal wat onzekerheden zitten. Mochten deze onzekerheden leiden tot minder inkomsten, dan kunnen die worden opgevangen door de stelposten die hiervoor nu zijn opgenomen. Onderdeel van de stelpost Gemeentefonds is een reservering voor de ontwikkeling van het accres voor € 100.000. Daarnaast is de onzekerheid rondom de ontwikkeling van deze inkomsten meegenomen in de raming van het weerstandsvermogen. Ten slotte wijzen wij u nogmaals op de landelijke ontwikkelingen waarover duidelijkheid wordt verwacht in de kabinetsformatie in 2021. In de begroting 2022, die in het najaar van 2021 wordt opgesteld, zullen wij (indien dan al bekend) de gevolgen hiervan voor onze inkomsten uit het gemeentefonds op lange termijn inzichtelijk maken.

4.4 Nieuw beleid cf. kadernota 2020

Bij de behandeling van de kadernota 2020 in de raadsvergadering van 6 juli 2020 hebben wij aangegeven dat de procedure afwijkt ten opzichte van voorgaande jaren. De voorstellen uit de kadernota zijn gedeeltelijk verwerkt in de cijfers t/m hoofdstuk 3. De resterende onderdelen, waarvoor nog aanvullende dekkingsvoorstellen vanuit het college gepresenteerd dienen te worden zijn opgenomen in onderstaand overzicht.

Voor de inhoudelijke toelichting op deze onderdelen verwijzen wij u naar de kadernota 2020. Enkele onderdelen zijn aangepast of nader uitgewerkt ten opzichte van de kadernota.

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

De voorstellen voor een bedrijvencontactfunctionaris en formatie ten behoeve van Brandveiligheid zullen worden ingebracht bij de nog uit te voeren organisatiescan. In deze begroting zijn hier daarom geen concrete posten voor opgenomen.

De overige onderdelen van dit programma zoals toegelicht in de kadernota zijn verwerkt in de cijfers van het bestaand beleid in hoofdstuk 3.

Programma Toerisme en Economie

Voor dit programma zijn geen aanvullende voorstellen opgenomen.

Programma Sociaal Domein

Voor het armoedebeleid en de uitwerking van het sport- en accommodatiebeleid is een separaat raadsvoorstel in voorbereiding.

Voor de beleidstoevoegingen straatcoaches, woonwagewerk en praktijkondersteuner Jeugd en Gezin hebben wij een reservering opgenomen van in totaal € 146.500, waarbij nadrukkelijk een koppeling wordt gemaakt met de te realiseren taakstelling sociaal domein, zoals toegelicht onder taakveld 0.8.

Programma Ruimtelijk Domein

Structureel wegenonderhoud

In deze begroting leggen wij een concreet dekkingsvoorstel aan uw raad voor om de kosten voor het onderhoud aan ons gemeentelijke wegennet te financieren. In de kadernota hebben wij gemeld dat de kosten geraamd zijn op gemiddeld € 876.322 per jaar. Deze kosten zijn echter niet gelijkmatig over de periode (2021 t/m 2025) verdeeld. De onderliggende raming is als volgt:

2021	€	2.396.720
2022	€	1.101.703
2023	€	22.945
2024	€	817.835
2025	€	42.406
Totaal	€	4.381.609

Met het vaststellen van deze begroting wordt aan de gemeenteraad toestemming gevraagd om de uitgaven aan het wegenonderhoud uit te voeren zoals opgenomen in het bovenstaande schema. Bij de behandeling van de kadernota heeft het college aangegeven de dekking voor deze kosten deels te zoeken binnen de bestaande begroting. Naast het reeds beschikbare budget van (afgerond) € 400.000 per jaar hebben wij aanvullend nog eens € 200.000 aan structurele middelen binnen de begroting van het programma Ruimtelijk Domein weten vrij te spelen die wij willen inzetten voor het structureel wegenonderhoud. Voor de aanvullend benodigde financiële middelen wordt aan uw raad voorgesteld om deze te putten uit de reservepositie.

In financieel technische zin worden deze middelen dan ingezet om een voorziening onderhoud wegen te vormen. De voorziening wordt per 1 januari 2021 gevormd vanuit de reguliere budgetten en een incidentele onttrekking uit de algemene dekkingsreserve in 2021 ter hoogte van € 1.745.779. Met deze voorstellen is het wegenonderhoud opgenomen voor de volledig planperiode van deze begroting, tot en met 2024.

Mergelsteilwanden

In de kadernota staan de mergelsteilwanden opgenomen voor een gemiddeld bedrag van € 33.586. Uit de financiële uitwerking van de verschillende onderdelen hiervan blijkt echter dat het grootste deel van de kosten in 2021 wordt verwacht. Naast het reeds beschikbare budget in 2020 leidt dat tot het volgende kostenoverzicht:

Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
102.089	4.030	4.030	4.030

Voorgesteld wordt om deze budgetten op te nemen in de begroting. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar de kadernota 2020.

Openluchttheater (OLT)

Bij de behandeling van de kadernota heeft de raad besloten om de voorstellen met betrekking tot het openluchttheater volledig uit het besluit te schrappen. Voor het OLT zal een separaat raadsvoorstel worden voorbereid. Onze gemeente heeft als eigenaar echter wel de verplichting om het reguliere onderhoud uit te voeren. Op basis van de verslaggevingsvoorschriften zijn wij verplicht om de hiervoor benodigde middelen te reserveren. Om tegemoet te komen aan het besluit van de raad zullen wij dit budget opnemen in de vorm van een stelpost, voor de volgende bedragen.

Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
92.000	27.500	27.500	27.500

Onderhoud sportvelden (natuurgras)

Zoals aangegeven in de kadernota is dit budget structureel met € 50.000 verhoogd. Dat bedrag kan mogelijk weer worden verlaagd indien het sport- en accommodatiebeleid zou leiden tot het verminderen van het totale aantal sportvelden.

Lokale woonvisie

Zoals voorgesteld in de kadernota hebben wij voor dit onderdeel incidenteel € 75.000 per jaar opgenomen in de jaren 2021 en 2022, dus in totaal € 150.000.

Onderhoud woonwagens

Op grond van het nieuwe meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de woonwagens dient de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening te worden opgehoogd met € 53.081. Dit bedrag is daarom structureel in de begroting opgenomen. Overigens gaat het college nog in overleg met de uitvoerder van dit onderhoud om de budgetten uit het MJOP kritisch tegen het licht te houden.

Overig ruimtelijk domein

De overige onderwerpen die onder het programma ruimtelijk domein zijn opgenomen in de kadernota zijn of wel opgenomen in het bestaand beleid t/m hoofdstuk 3 of nog in voorbereiding.

Programma Algemene Taakvelden

Organisatiescan

In de raadsnota 'kwaliteit dienstverlening Valkenburg aan de Geul' die door de gemeenteraad is vastgesteld in de vergadering van 8 juni 2020 wordt voorgesteld om een externe organisatiescan uit te voeren om de (formatieve en kwalitatieve) knelpunten organisatiebreed onder de loep te nemen. De eerste marktverkenning met mogelijke externe adviseurs is uitgevoerd en de aanbesteding is momenteel in voorbereiding. Wij stellen uw raad voor om voor de organisatiescan incidenteel een bedrag van € 50.000 ter beschikking te stellen en deze kosten te dekken door middel van een incidentele onttrekking uit de exploitatiereserve personeel voor € 50.000.

Rente verstrekte lening Enexis

De verstrekte lening aan Enexis levert per jaar een rentebedrag op van €22.397. Tijdens de behandeling van de kadernota 2020 is de wens uitgesproken om deze renteopbrengsten te koppelen aan het thema duurzaamheid. Om die reden wordt voorgesteld om deze renteopbrengsten jaarlijks te storten in de reserve duurzaamheid.

Rentesystematiek

Wij stellen voor om de systematiek van de bespaarde rente op reserves en voorzieningen met ingang van het begrotingsjaar 2021 te vervangen voor de systematiek van werkelijke rentekosten. Hiermee sluiten wij financieel technisch aan op de verslaggevingsvoorschriften en de aanbevelingen van de commissie BBV. Het gaat om een administratieve wijziging zonder financiële gevolgen voor het resultaat van de gemeente. Deze voorgestelde wijziging wordt verwerkt in het raadsvoorstel voor de financiële verordening 2021.

Strategische reserve

Wij stellen voor om in 2021 en 2022 een incidentele aanvulling van de strategische reserve op te nemen. Voor 2021 gaat het om een bedrag van € 75.000 en voor 2022 om een bedrag van € 150.000. Met deze incidentele stortingen kunnen nieuwe strategische projecten in de volgende coalitieperiode mogelijk worden gemaakt.

Taakstelling onderuitputting

In de raming voor 2023 en 2024 hebben wij twee taakstellingen opgenomen, voor de verwachte onderuitputting op de stelpost gemeentefonds en voor de verwachte onderuitputting op het beleidsplan. Op de stelpost gemeentefonds, zoals die nu staat opgenomen voor de jaarschijven 2023 en 2024, verwachten wij jaarlijks een besparing van € 150.000 te kunnen realiseren. Voor de budgetten zoals opgenomen in het meerjarenbeleidsplan hebben we een verwachte jaarlijkse besparing opgenomen van € 75.000.

Versterking budgetbeheer

Zoals toegelicht in de kadernota 2020 en in de paragraaf bedrijfsvoering zijn wij aan de slag met het versterken van het budgetbeheer. Een onderdeel hiervan is om de bestaande budgetten kritisch tegen het licht te houden. Wij verwachten dat hier concrete financiële besparingen mee te realiseren zijn, die wij in deze begroting hebben ingezet als dekkingsmiddel. Dit gaat om een bedrag van € 125.000 voor het jaar 2022 en vanaf 2023 om een structureel bedrag van € 200.000.

4.5 Recapitulatie van bestaand beleid, beleidstoevoegingen en dekkingsvoorstellen

In het onderstaande overzicht is een samenvatting opgenomen van de financiële uitgangspositie op basis van bestaand beleid, de bijgestelde raming van de inkomsten uit het Gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2020, de beleidstoevoegingen en de dekkingsvoorstellen.

Begroting 2021, samenvatting hoofdstuk 4	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Bestaand beleid (hoofdstuk 3)	381.958	-100.299	-226.586	-565.476
Bijstelling raming Gemeentefonds	543.000	624.000	215.000	532.000
Subtotaal resultaat en bijstelling inkomsten	924.958	523.701	-11.586	-33.476
Beleidsstoevoegingen Kadernota (voor zover niet verwerkt in bestaand beleid / t/m hoofdstuk 3).				
Reservering beleidstoevoegingen Sociaal Domein	146.500	146.500	146.500	146.500
Structurele storting onderhoudsvoorziening wegen	876.322	876.322	876.322	876.322
Incidentele storting onderhoudsvoorziening wegen	1.745.779			
Incidentele storting Algemene Dekkingsreserve i.v.m. onderhoud wegen			853.377	58.487
Mergelsteilwanden	102.089	4.030	4.030	4.030
Reservering MJOP Openluchttheater (OLT)	92.000	27.500	27.500	27.500
Onderhoud sportvelden (natuurgras)	50.000	50.000	50.000	50.000
Lokale woonvisie	75.000	75.000		
Rente-opbrengst verstrekte geldlening Enexis	-22.397	-22.397	-22.397	-22.397
Storting reserve Duurzaamheid	22.397	22.397	22.397	22.397
Reservering MJOP onderhoud woonwagens	53.081	53.081	53.081	53.081
Aanvullende beleidstoevoegingen				
Reservering t.b.v. organisatiescan	50.000	0	0	0
Incidentele storting reserve Corona (COVID-19)	175.000	0	0	0
Incidentele storting Strategische reserve	75.000	150.000	0	0
Subtotaal beleidstoevoegingen	3.440.771	1.382.433	2.010.810	1.215.920
Dekkingsvoorstellen				
Dekking onderhoud wegen uit regulier budget	397.469	407.406	417.591	428.031
Dekking onderhoud wegen uit verschuivingen binnen Ruimtelijk Domein	200.000	200.000	200.000	200.000
Incidentele onttrekking onderhoudsvoorziening wegen			853.377	58.487
Incidentele onttrekking Algemene Dekkingsreserve t.b.v. onderhoud wegen	1.745.779			
Taakstelling onderuitputting stelpost gemeentefonds			150.000	150.000
Taakstelling onderputting beleidsplan			75.000	75.000
Taakstelling sociaal domein	146.500	146.500	146.500	146.500
Onttrekking reserve personeel	50.000			
Stelpost / taakstelling verbetering budgetbeheer	0	125.000	200.000	200.000
Subtotaal dekkingsvoorstellen	2.539.748	878.906	2.042.468	1.258.018
Resultaat	23.935	20.174	20.072	8.622

Onderaan de tabel is het verwachte positieve resultaat opgenomen op basis van deze voorstellen.

4.6 Recapitulatie begrotingsevenwicht, meerjarig EMU-saldo en balans

<i>Recapitulatie begrotingsevenwicht</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Lasten Programma's				
Veiligheid, Toezicht en Handhaving	2.768.215	2.822.498	2.890.145	2.906.422
Toerisme en economie	5.182.841	5.111.233	5.169.825	5.241.575
Sociaal domein	23.067.316	22.974.673	22.694.608	22.700.178
Ruimtelijk domein	16.446.527	14.711.279	14.607.669	14.713.090
Algemene taakvelden	1.576.049	1.615.617	2.027.505	2.747.724
Totaal lasten programma's	49.040.948	47.235.300	47.389.752	48.308.989
Baten programma's				
Veiligheid, Toezicht en Handhaving	165.937	166.937	167.937	168.937
Toerisme en economie	7.844.556	7.804.787	7.779.633	7.807.281
Sociaal domein	4.959.707	4.961.128	4.806.429	4.808.179
Ruimtelijk domein	6.643.988	6.869.964	7.868.866	7.258.786
Algemene taakvelden	34.202.192	34.250.037	34.330.393	34.937.558
Totaal baten programma's	53.816.380	54.052.853	54.953.258	54.980.741
Saldo programma's				
Veiligheid, Toezicht en Handhaving	-2.602.278	-2.655.561	-2.722.208	-2.737.485
Toerisme en economie	2.661.715	2.693.554	2.609.808	2.565.706
Sociaal domein	-18.107.609	-18.013.545	-17.888.179	-17.891.999
Ruimtelijk domein	-9.802.539	-7.841.315	-6.738.803	-7.454.304
Algemene taakvelden	32.626.143	32.634.420	32.302.888	32.189.834
Totaal saldo van baten en lasten programma's	4.775.432	6.817.553	7.563.506	6.671.752
Overige lasten				
Overhead	6.668.660	6.619.271	6.553.259	6.460.355
Vennootschapsbelasting	1.000	1.000	1.000	1.000
Onvoorzien	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal Overige lasten	6.769.660	6.720.271	6.654.259	6.561.355
Overige baten				
Overhead	93.593	93.593	93.593	93.593
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal Overige baten	93.593	93.593	93.593	93.593
Saldo overige lasten en baten				
Overhead	-6.575.067	-6.525.678	-6.459.666	-6.366.762
Vennootschapsbelasting	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Onvoorzien	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal Saldo overige lasten en baten	-6.676.067	-6.626.678	-6.560.666	-6.467.762
Saldo van baten en lasten	-1.900.635	190.875	1.002.840	203.990
Mutaties reserves				
Toevoegingen reserves	540.095	440.095	1.143.472	348.582
Onttrekkingen reserves	2.464.665	269.394	160.704	153.214
Totaal Saldo mutaties reserves	1.924.570	-170.701	-982.768	-195.368
Resultaat van baten en lasten	23.935	20.174	20.072	8.622

Het verwachte resultaat in deze periode sluit jaarlijks op een positief saldo.

Wanneer deze resultaten worden opgeschoond voor de incidentele baten en lasten wordt zichtbaar dat er sprake is van een structureel sluitende begroting:

<i>Analyse structureel begrotingsevenwicht</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
Resultaat van baten en lasten	23.935	20.174	20.072	8.622
Incidentele baten en lasten programma's				
Incidentele lasten	2.785.141	364.189	51.667	0
Incidentele baten	210.954	103.832	853.377	58.487
Totaal saldo incidentele baten en lasten programma's	-2.574.187	-260.357	801.710	58.487
Incidentele reservemutaties				
Incidentele lasten	250.000	150.000	853.377	58.487
Incidentele baten	2.290.628	95.357	0	0
Totaal saldo incidentele reservemutaties	2.040.628	-54.643	-853.377	-58.487
Structureel begrotingsaldo bij bestaand beleid	557.494	335.174	71.739	8.622

Meerjarig EMU-saldo en meerjarige balans

In de onderstaande tabellen treft u het geraamde EMU-saldo en de geprognostiseerde balans aan. Deze tabellen, die in de begroting worden opgenomen op grond van de verslaggevingsvoorschriften, zijn bedoeld om een beeld te geven van het verwachte verloop van onze financiële positie over de komende jaren.

Het EMU-saldo:

EMU-saldo	Planjaar 2020 x € 1.000,-	Planjaar 2021 x € 1.000,-	Planjaar 2022 x € 1.000,-	Planjaar 2023 x € 1.000,-	Planjaar 2024 x € 1.000,-
1 Exploitatiesaldo voor mutaties reserves	-2.697	-1.901	191	1.003	204
2 Afschrijvingen t.l.v. exploitatie	4.102	4.055	4.017	3.830	3.735
3 Bruto dotaties voorzieningen minus vrijval	561	3.324	1.515	663	1.459
4 Investerings in (im)materiële vaste activa	4.017	4.205	2.175	80	17
5 Baten bijdragen overheden	682	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
7 Aankoop grond en kosten bouwrijp maken	1.126	0	0	0	0
8 Baten bouwgrondexploitatie	370	0	0	0	0
9 Lasten voorzieningen derden	1.725	4.531	1.695	627	1.458
10 Lasten transacties derden	0	0	0	0	0
11 Verkoop effecten	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-3.850	-3.258	1.853	4.789	3.923

De geprognostiseerde balans op basis van de realisatie van de jaarrekening 2019, de begrote mutaties in 2020 en de mutaties vanaf 2021 zoals opgenomen in deze begroting is als volgt:

Balans	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Activa						
Immateriële activa	1.073.704	945.913	803.259	660.749	529.455	398.938
Materiële vaste activa	51.319.285	50.680.402	50.972.588	49.272.797	45.653.807	42.066.332
Financiële vaste activa	258.626	1.270.333	1.270.333	1.270.333	1.270.333	1.270.333
Totaal vaste activa	52.651.615	52.896.648	53.046.180	51.203.879	47.453.595	43.735.603
Voorraden	-455.839	0	0	0	0	0
Uitzettingen looptijd < 1 jaar	26.930.310	13.048.673	7.672.537	7.672.537	11.165.946	13.467.999
Liquide middelen	188.311	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Overlopende activa	1.104.464	1.104.464	1.104.464	1.104.464	1.104.464	1.104.464
Totaal vlottende activa	27.767.246	14.178.137	8.802.001	8.802.001	12.295.410	14.597.463
Totaal activa	80.418.861	67.074.785	61.848.181	60.005.880	59.749.005	58.333.066
Passiva						
Eigen vermogen	47.403.041	35.738.326	33.695.359	33.862.299	34.844.965	35.028.883
Voorzieningen	14.355.473	12.680.212	7.449.715	6.494.710	6.332.546	5.810.066
Vaste schulden looptijd > 1 jaar	8.718.043	8.713.943	7.636.566	6.559.189	5.481.812	4.404.435
Totaal vaste passiva	70.476.557	57.132.481	48.781.640	46.916.198	46.659.323	45.243.384
Netto vlottende schulden looptijd < 1 jaar	2.943.549	2.943.549	6.067.786	6.090.927	6.090.927	6.090.927
Overlopende passiva	6.998.755	6.998.755	6.998.755	6.998.755	6.998.755	6.998.755
Totaal vlottende passiva	9.942.304	9.942.304	13.066.541	13.089.682	13.089.682	13.089.682
Totaal passiva	80.418.861	67.074.785	61.848.181	60.005.880	59.749.005	58.333.066

De financiële kengetallen op basis van bestaand beleid, zoals gepresenteerd in de paragraaf weerstandsvermogen, zijn bijgewerkt op basis van de aanvullende voorstellen in dit hoofdstuk. Dit geeft het volgende beeld:

<i>Verloop financiële kengetallen</i>	<i>Realisatie 2019</i>	<i>Planjaar 2020</i>	<i>Planjaar 2021</i>	<i>Planjaar 2022</i>	<i>Planjaar 2023</i>	<i>Planjaar 2024</i>
netto schuldquote	-18,00%	26,99%	22,08%	20,03%	11,40%	5,26%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,05%	26,99%	22,08%	20,03%	11,40%	5,26%
solvabiliteitsratio	58,95%	57,82%	61,43%	56,43%	58,32%	60,05%
kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	9,43%	0,27%	1,03%	0,62%	0,13%	0,02%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde 2020)	102,17%	104,33%	102,20%	104,14%	106,21%	108,28%

De berekening van de weerstandscapaciteit wordt dan als volgt:

<i>Weerstandscapaciteit</i>	<i>beschikbaar</i>		<i>benodigd</i>	
Structureel	A	€ 812.904	B	€ 2.182.739
Incidenteel	C	€ 3.110.234	D	€ 668.750
Totaal	E	€ 3.923.138	F	€ 2.851.489
<i>Weerstandsvermogen</i>				
Structureel (A/B)				0,37
Incidenteel (C/D)				4,65
Totaal (E/F)				1,38

Hoofdstuk 5: Het vaststellingsbesluit en de programma-autorisatie

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul;

Gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders de dato 6 oktober 2020;

Besluit:

- De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 vast te stellen;
- Aan het college van Burgemeester en Wethouders autorisatie te verlenen voor de per programma geraamde bedragen, te weten:

De lasten:

Veiligheid, Toezicht en Handhaving	€	2.768.215,-
Toerisme en economie	€	5.182.841,-
Sociaal domein	€	23.067.316,-
Ruimtelijk domein	€	16.446.527,-
Algemene taakvelden	€	8.885.804,-

<i>Totale lasten programma's</i>	€	56.350.703,-
----------------------------------	---	---------------------

De baten:

Veiligheid, Toezicht en Handhaving	€	165.937,-
Toerisme en economie	€	7.844.556,-
Sociaal domein	€	4.959.707,-
Ruimtelijk domein	€	6.643.988,-
Algemene taakvelden	€	36.760.450,-

<i>Totale baten programma's</i>	€	56.374.638,-
---------------------------------	---	---------------------

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 10 november 2020.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage 1: Meerjarenraming op taakveldniveau bij bestaand beleid

0.1 Bestuur						
6001010 Raad- en raadscommissies						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	260.449	264.402	271.499	271.999	272.512	273.038
Totaal product	260.449	264.402	271.499	271.999	272.512	273.038
6001022 College van burgemeester en wethouders						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	401.497	396.894	416.689	417.260	417.847	418.391
Totaal product	401.497	396.894	416.689	417.260	417.847	418.391
6001030 Kernoverleggen						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	140.196	163.555	149.032	19.032	19.032	19.032
Totaal product	140.196	163.555	149.032	19.032	19.032	19.032
6006010 Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-3.121	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
lasten	70.274	85.473	80.146	94.985	84.891	87.017
Totaal product	67.153	84.473	79.146	93.985	83.891	86.017
Totaal taakveld	869.295	909.324	916.366	802.276	793.282	796.478
0.2 Burgerzaken						
6003012 Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand(lasten)						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	478.522	581.240	510.171	509.858	506.352	508.302
Totaal product	478.522	581.240	510.171	509.858	506.352	508.302
6003020 Kadaster						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	55.310	54.202	56.142	57.135	58.153	59.197
Totaal product	55.310	54.202	56.142	57.135	58.153	59.197
6003040 Verkiezingen						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	121.356	4.000	70.362	70.362	110.362	70.362
Totaal product	121.356	4.000	70.362	70.362	110.362	70.362
6004010 Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand(baten)						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-238.987	-187.052	-202.052	-175.052	-156.052	-277.052
lasten	64.116	48.000	54.000	45.000	34.000	109.000
Totaal product	-174.871	-139.052	-148.052	-130.052	-122.052	-168.052
Totaal taakveld	480.317	500.390	488.623	507.303	552.815	469.809
0.4 Overhead						
5001010 Afschrijvingskosten						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal product	0	0	0	0	0	0
5100010 Huisvesting bestuurscentrum						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-180	0	0	0	0	0
lasten	344.195	558.670	478.767	580.231	559.325	502.106
Totaal product	344.015	558.670	478.767	580.231	559.325	502.106
5200010 Telecommunicatie						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	59.646	63.035	64.927	66.875	68.881	70.604
Totaal product	59.646	63.035	64.927	66.875	68.881	70.604
5200020 Overige kosten						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	243.820	262.414	243.849	250.460	257.254	263.690
Totaal product	243.820	262.414	243.849	250.460	257.254	263.690

Vervolg van bijlage 1

5300010 Automatisering gemeentehuis						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-250	0	0	0	0	0
lasten	722.734	1.023.893	944.533	923.863	860.742	882.265
Totaal product	722.484	1.023.893	944.533	923.863	860.742	882.265
5400010 Salarissen						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-231.526	-183.916	-92.193	-92.193	-92.193	-92.193
lasten	3.653.073	3.602.305	3.724.430	3.523.597	3.499.431	3.451.097
Totaal product	3.421.547	3.418.389	3.632.237	3.431.404	3.407.238	3.358.904
5400020 Inleenvergoedingen						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	15.629	10.000	10.300	10.609	10.927	11.201
Totaal product	15.629	10.000	10.300	10.609	10.927	11.201
5400030 Adviezen en contributies						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	46.510	44.615	45.863	47.146	48.465	49.679
Totaal product	46.510	44.615	45.863	47.146	48.465	49.679
5400040 Ondernemingsraad						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	6.372	29.511	6.817	6.988	7.163	7.343
Totaal product	6.372	29.511	6.817	6.988	7.163	7.343
5400050 Overige personeelskosten						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-14.774	0	0	0	0	0
lasten	413.488	374.355	368.368	377.605	387.073	396.759
Totaal product	398.714	374.355	368.368	377.605	387.073	396.759
5500010 Financiële ondersteuning						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	128.536	126.427	130.169	134.022	137.990	141.441
Totaal product	128.536	126.427	130.169	134.022	137.990	141.441
5600010 Tractie						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-37.450	0	0	0	0	0
lasten	165.089	191.972	228.407	265.890	258.769	222.956
Totaal product	127.639	191.972	228.407	265.890	258.769	222.956
5600021 De Valkenberg 9						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.567	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400
lasten	92.072	162.855	108.006	109.915	127.113	123.350
Totaal product	90.504	161.455	106.606	108.515	125.713	121.950
5600030 Kleding						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	48.003	45.000	46.125	47.278	48.460	49.672
Totaal product	48.003	45.000	46.125	47.278	48.460	49.672
6002010 Voorlichting en communicatie						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	155.713	178.276	127.432	130.093	132.821	135.621
Totaal product	155.713	178.276	127.432	130.093	132.821	135.621
6002020 Verzekeringen						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	93.675	99.780	102.773	105.856	109.031	111.759
Totaal product	93.675	99.780	102.773	105.856	109.031	111.759
6002030 Bestuurlijke ondersteuning						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	27.345	36.969	37.894	38.843	39.814	40.812
Totaal product	27.345	36.969	37.894	38.843	39.814	40.812
Totaal taakveld	5.930.152	6.624.761	6.575.067	6.525.678	6.459.666	6.366.762

Vervolg van bijlage 1

0.5 Treasury

5001000 Rentekosten

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	-231.385	0	0	0	0	0
Totaal product	-231.385	0	0	0	0	0

6330010 Energievoorziening

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-338.076	-252.023	-199.925	-199.925	-199.925	-199.925
lasten	27.180	2.760	2.770	2.780	2.790	2.799
Totaal product	-310.896	-249.263	-197.155	-197.145	-197.135	-197.126

6911010 Sluiten van geldeningen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	29.674	19.996	37.814	37.814	37.814	37.814
Totaal product	29.674	19.996	37.814	37.814	37.814	37.814

6913010 Beleggingen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-60.021	-60.000	-26.746	-26.746	-26.746	-26.746
lasten	6.080	5.856	5.856	5.856	5.856	5.856
Totaal product	-53.941	-54.144	-20.890	-20.890	-20.890	-20.890

6914020 Bespaarde rente

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.503.406	-1.795.687	-1.822.826	-1.716.846	-1.638.908	-1.559.486
Totaal product	-1.503.406	-1.795.687	-1.822.826	-1.716.846	-1.638.908	-1.559.486
Totaal taakveld	-2.069.955	-2.079.098	-2.003.057	-1.897.067	-1.819.119	-1.739.688

0.61 OZB woningen

6932020 Ozb eigenaren woningen (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-3.059.481	-3.178.617	-3.230.333	-3.327.243	-3.427.060	-3.529.871
Totaal product	-3.059.481	-3.178.617	-3.230.333	-3.327.243	-3.427.060	-3.529.871

6940012 Perceptiekosten OZB woningen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	112.290	80.247	78.664	81.117	83.649	86.262
Totaal product	112.290	80.247	78.664	81.117	83.649	86.262
Totaal taakveld	-2.947.190	-3.098.370	-3.151.669	-3.246.126	-3.343.411	-3.443.609

0.62 OZB niet-woningen

6931010 Ozb gebruikers niet-woningen (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-821.400	-867.048	-872.695	-898.876	-925.842	-953.617
Totaal product	-821.400	-867.048	-872.695	-898.876	-925.842	-953.617

6932010 Ozb eigenaren niet-woningen (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.179.559	-1.239.311	-1.251.723	-1.289.275	-1.327.953	-1.367.791
Totaal product	-1.179.559	-1.239.311	-1.251.723	-1.289.275	-1.327.953	-1.367.791

6940014 Perceptiekosten OZB niet-woningen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	72.334	51.719	50.713	52.272	53.881	55.541
Totaal product	72.334	51.719	50.713	52.272	53.881	55.541
Totaal taakveld	-1.928.624	-2.054.640	-2.073.705	-2.135.879	-2.199.914	-2.265.867

Vervolg van bijlage 1

0.63 Parkeerbelasting

6215010 Betaald parkeren (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-2.513.201	-2.031.138	-2.292.492	-2.292.492	-2.292.492	-2.292.492
Totaal product	-2.513.201	-2.031.138	-2.292.492	-2.292.492	-2.292.492	-2.292.492

6215012 Exploitatie parkeergarage (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-619.205	-500.231	-571.954	-571.954	-571.954	-571.954
Totaal product	-619.205	-500.231	-571.954	-571.954	-571.954	-571.954

6215020 Fiscalisering parkeerboetes (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-67.419	-58.349	-66.500	-66.500	-66.500	-66.500
Totaal product	-67.419	-58.349	-66.500	-66.500	-66.500	-66.500

6940020 Perceptiekosten parkeerbelasting

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	7.749	9.119	9.392	9.674	9.916	10.164
Totaal product	7.749	9.119	9.392	9.674	9.916	10.164
Totaal taakveld	-3.192.077	-2.580.599	-2.921.554	-2.921.272	-2.921.030	-2.920.782

0.64 Belastingen overig

6936014 Reclamebelasting (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-124.595	0	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
Totaal product	-124.595	0	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000

6937010 Hondenbelasting (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-90.863	-90.966	-87.000	-87.000	-87.000	-87.000
Totaal product	-90.863	-90.966	-87.000	-87.000	-87.000	-87.000

6939010 Precariobelasting (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-393.725	0	-382.500	-382.500	-382.500	-382.500
Totaal product	-393.725	0	-382.500	-382.500	-382.500	-382.500

6940010 Perceptiekosten belastingen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-19.269	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
lasten	25.831	10.881	11.108	11.338	11.622	11.914
Totaal product	6.562	-4.119	-3.892	-3.662	-3.378	-3.086

6940030 Hondenbelasting

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	2.067	2.313	2.266	2.339	2.414	2.491
Totaal product	2.067	2.313	2.266	2.339	2.414	2.491

6940044 Reclamebelasting (lasten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	5.468	9.000	12.615	12.871	13.134	13.379
Totaal product	5.468	9.000	12.615	12.871	13.134	13.379

6940046 Precariobelasting (lasten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	4.018	5.000	8.490	8.618	8.749	8.884
Totaal product	4.018	5.000	8.490	8.618	8.749	8.884
Totaal taakveld	-591.067	-78.772	-570.021	-569.334	-568.581	-567.832

Vervolg van bijlage 1

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

6921010 Uitkeringen gemeentefonds

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-22.796.898	-24.387.330	-23.844.935	-23.812.577	-24.320.679	-24.397.017
lasten	0	1.508.868	1.422.311	1.929.734	2.414.404	2.894.404
Totaal product	-22.796.898	-22.878.462	-22.422.624	-21.882.843	-21.906.275	-21.502.613

6923010 Integratie-uitkering Sociaal domein

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-2.256.143	-2.182.419	-2.104.957	-2.076.497	-1.989.228	-1.991.053
lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal product	-2.256.143	-2.182.419	-2.104.957	-2.076.497	-1.989.228	-1.991.053
Totaal taakveld	-25.053.041	-25.060.881	-24.527.581	-23.959.340	-23.895.503	-23.493.666

0.8 Overige baten en lasten

6922030 Taakstellende bezuinigingen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	0	-1.813.016	-2.891.185	-2.995.441	-3.055.885	-3.028.732
Totaal product	0	-1.813.016	-2.891.185	-2.995.441	-3.055.885	-3.028.732

6922040 Meerjarenbeleidsplan

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	0	1.913.527	1.344.191	1.273.677	1.539.311	1.706.536
Totaal product	0	1.913.527	1.344.191	1.273.677	1.539.311	1.706.536

6922110 Onvoorziene uitgaven

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-611.520	0	0	0	0	0
lasten	131.356	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal product	-480.164	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal taakveld	-480.164	200.511	-1.446.994	-1.621.764	-1.416.574	-1.222.196

0.9 Venootschapsbelasting (VpB)

6942010 Venootschapsbelasting (Vpb)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal product	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal taakveld	399	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

0.10 Mutaties reserves

6980010 Mutaties reserves

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-10.708.634	-5.676.950	-668.886	-269.394	-160.704	-153.214
lasten	12.325.298	2.837.227	267.698	267.698	267.698	267.698
Totaal product	1.616.664	-2.839.723	-401.188	-1.696	106.994	114.484
Totaal taakveld	1.616.664	-2.839.723	-401.188	-1.696	106.994	114.484

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

6990000 Resultaat

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	2.156.126	142.332	381.958	-100.299	-226.586	-565.476
Totaal product	2.156.126	142.332	381.958	-100.299	-226.586	-565.476
Totaal taakveld	2.156.126	142.332	381.958	-100.299	-226.586	-565.476

Vervolg van bijlage 1

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

6120020 Gebouw brandweer

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-71.826	-72.000	-73.000	-74.000	-75.000	-76.000
lasten	34.595	79.127	37.953	26.161	38.721	11.506
Totaal product	-37.231	7.127	-35.047	-47.839	-36.279	-64.494

6120040 Brand- en rampenbestrijding

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	1.081.334	1.185.658	1.330.838	1.390.141	1.451.584	1.487.507
Totaal product	1.081.334	1.185.658	1.330.838	1.390.141	1.451.584	1.487.507
Totaal taakveld	1.044.103	1.192.785	1.295.791	1.342.302	1.415.305	1.423.013

1.2 Openbare orde en veiligheid

6140010 Uitvoering bijzondere wetten en vergunningen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-96.441	-89.937	-89.937	-89.937	-89.937	-89.937
lasten	193.666	238.285	238.413	238.421	238.430	238.439
Totaal product	97.226	148.348	148.476	148.484	148.493	148.502

6140020 Opvang zwerfdieren

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	14.768	17.180	17.825	18.223	18.633	18.989
Totaal product	14.768	17.180	17.825	18.223	18.633	18.989

6140030 Veiligheid

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-6.467	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
lasten	386.072	651.374	688.781	694.367	686.774	693.161
Totaal product	379.605	648.374	685.781	691.367	683.774	690.161

6140040 Handhaving in de openbare ruimte

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	360.083	436.658	454.405	455.185	456.003	456.820
Totaal product	360.083	436.658	454.405	455.185	456.003	456.820
Totaal taakveld	851.681	1.250.560	1.306.487	1.313.259	1.306.903	1.314.472

2.1 Verkeer en vervoer

6210010 Wegennet en wegbermen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-39.752	-331.838	-5.835	-5.835	-5.835	-5.835
lasten	1.490.618	2.059.134	1.750.048	1.765.906	1.782.202	1.790.952
Totaal product	1.450.866	1.727.296	1.744.213	1.760.071	1.776.367	1.785.117

6210020 Gladheidsbestrijding

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	44.667	76.578	98.494	99.342	100.211	101.105
Totaal product	44.667	76.578	98.494	99.342	100.211	101.105

6210040 Openbare verlichting

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-347	-300	-300	-300	-300	-300
lasten	237.248	342.787	342.653	347.871	353.308	357.676
Totaal product	236.901	342.487	342.353	347.571	353.008	357.376

6210050 Bruggen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	-91.830	-105.050	-74.450	-52.850	-124.900
lasten	120.511	206.402	221.627	189.630	166.456	233.336
Totaal product	120.511	114.572	116.577	115.180	113.606	108.436

6210060 Waarschuwingsborden en wegwijzers

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-20.125	0	0	0	0	0
lasten	232.300	186.333	178.145	181.207	184.346	187.535
Totaal product	212.176	186.333	178.145	181.207	184.346	187.535

Vervolg van bijlage 1

6210070 Verkeersveiligheid							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
lasten	307.330	258.147	251.261	249.676	241.504	232.431	
Totaal product	304.330	255.147	248.261	246.676	238.504	229.431	

6210080 Herinrichting noordelijk deel de Leeuwterrein							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	17.640	54.067	55.700	54.611	53.522	52.433	
Totaal product	17.640	54.067	55.700	54.611	53.522	52.433	
Totaal taakveld	2.387.091	2.756.480	2.783.743	2.804.658	2.819.564	2.821.433	

2.2 Parkeren

6214012 Betaald parkeren (lasten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	300.851	331.456	338.308	343.582	339.289	336.367	
Totaal product	300.851	331.456	338.308	343.582	339.289	336.367	

6214022 Exploitatie parkeergarage (lasten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-8.403	-51.996	-96.397	-56.334	-42.080	-69.420	
lasten	1.082.685	1.036.784	1.083.919	1.043.527	1.029.182	1.056.243	
Totaal product	1.074.282	984.788	987.522	987.193	987.102	986.823	

6214032 Fiscalisering parkeerboetes (lasten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	54.373	62.809	64.689	65.074	65.471	65.816	
Totaal product	54.373	62.809	64.689	65.074	65.471	65.816	
Totaal taakveld	1.429.506	1.379.053	1.390.519	1.395.849	1.391.862	1.389.006	

2.4 Economische havens en waterwegen

6221020 Kademuuren, sluisen en andere waterwerken							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	150.397	150.597	147.703	144.607	141.514	138.397	
Totaal product	150.397	150.597	147.703	144.607	141.514	138.397	
Totaal taakveld	150.397	150.597	147.703	144.607	141.514	138.397	

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

6310010 Markten (lasten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	14.560	8.936	9.176	9.227	9.280	9.334	
Totaal product	14.560	8.936	9.176	9.227	9.280	9.334	

6310020 Bevordering economische bedrijvigheid							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	0	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	
lasten	12.674	211.779	208.256	208.502	208.756	208.976	
Totaal product	12.674	11.779	8.256	8.502	8.756	8.976	

6311010 Marktgeden (baten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-3.007	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	
Totaal product	-3.007	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	
Totaal taakveld	24.227	17.715	14.432	14.729	15.036	15.310	

Vervolg van bijlage 1

3.4 Economische promotie						
6560030 Toerisme en recreatie						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-76.844	-109.800	0	0	0	0
lasten	843.995	893.471	782.664	791.296	798.629	807.219
Totaal product	767.151	783.671	782.664	791.296	798.629	807.219
6560032 Organisatie evenementen						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-27.338	-17.707	-11.200	-11.200	0	0
lasten	579.813	565.884	516.047	527.563	528.676	539.589
Totaal product	552.474	548.177	504.847	516.363	528.676	539.589
6560034 Exploitatie kerstmarkt gemeentegrot						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.266.130	-1.028.500	-1.028.500	-1.028.500	-1.028.500	-1.028.500
lasten	1.275.680	1.223.420	1.235.349	1.268.326	1.302.201	1.334.430
Totaal product	9.550	194.920	206.849	239.826	273.701	305.930
6560036 Exploitatie horeca kerstmarkt gemeentegrot						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-161.956	0	0	0	0	0
lasten	161.956	0	0	0	0	0
Totaal product	0	0	0	0	0	0
6936010 Toeristenbelasting (baten)						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-2.357.530	-1.664.000	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000
Totaal product	-2.357.530	-1.664.000	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000
6936012 Vermakelijkhedenretributie (baten)						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-294.819	-260.000	-260.000	-260.000	-260.000	-260.000
Totaal product	-294.819	-260.000	-260.000	-260.000	-260.000	-260.000
6940040 Toeristenbelasting (lasten)						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	8.009	10.000	13.615	13.871	14.134	14.404
Totaal product	8.009	10.000	13.615	13.871	14.134	14.404
6940060 Vermakelijkhedenretributie (lasten)						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	1.500	6.000	9.515	9.669	9.827	9.989
Totaal product	1.500	6.000	9.515	9.669	9.827	9.989
Totaal taakveld	-1.313.665	-381.232	-942.510	-888.975	-835.033	-782.869
4.1 Openbaar basisonderwijs						
6420020 Basisonderwijs exclusief huisvesting						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	13.781	13.067	10.612	10.612	10.612	10.612
Totaal product	13.781	13.067	10.612	10.612	10.612	10.612
Totaal taakveld	13.781	13.067	10.612	10.612	10.612	10.612
4.2 Onderwijshuisvesting						
6420030 Bewegingsonderwijs						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	41.776	47.671	47.474	49.068	50.718	51.955
Totaal product	41.776	47.671	47.474	49.068	50.718	51.955
6421010 Huisvesting openbaar basisonderwijs						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	116.197	303.449	353.380	347.492	341.632	335.671
Totaal product	116.197	303.449	353.380	347.492	341.632	335.671
6421020 Huisvesting bijzonder basisonderwijs						
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-3.154	-1.800	-3.100	-3.100	-3.100	-3.100
lasten	281.123	296.597	290.797	286.679	284.018	281.085
Totaal product	277.969	294.797	287.697	283.579	280.918	277.985

Vervolg van bijlage 1

6431010 Huisvesting speciaal onderwijs							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	473.213	475.186	467.159	459.184	430.432	413.619	
Totaal product	473.213	475.186	467.159	459.184	430.432	413.619	

6441010 Huisvesting voortgezet onderwijs							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	30.388	30.660	35.856	36.721	37.613	38.379	
Totaal product	30.388	30.660	35.856	36.721	37.613	38.379	
Totaal taakveld	939.543	1.151.763	1.191.566	1.176.044	1.141.313	1.117.609	

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

6480010 Educatieve agenda							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	10.962	21.033	21.408	21.408	21.408	21.408	
Totaal product	10.962	21.033	21.408	21.408	21.408	21.408	

6480020 Leerplichtwet							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	58.726	73.237	71.502	71.502	71.502	71.502	
Totaal product	58.726	73.237	71.502	71.502	71.502	71.502	

6480030 St. Activiteit							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	3.060	3.060	3.060	3.060	3.060	3.060	
Totaal product	3.060	3.060	3.060	3.060	3.060	3.060	

6480050 Leerlingenvervoer							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	248.460	277.540	284.889	292.265	299.862	299.862	
Totaal product	248.460	277.540	284.889	292.265	299.862	299.862	

6482010 Volwasseneducatie							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	8.442	3.339	6.898	6.898	6.898	6.898	
Totaal product	8.442	3.339	6.898	6.898	6.898	6.898	

6650010 Kinderdagverblijven							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-158.527	-198.189	-198.230	-198.230	-40.330	-40.330	
lasten	221.556	428.160	447.225	486.328	269.312	279.722	
Totaal product	63.029	229.971	248.995	288.098	228.982	239.392	
Totaal taakveld	392.679	608.180	636.752	683.231	631.712	642.122	

5.1 Sportbeleid en activering

6530070 Subsidies sportverenigingen							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	78.992	80.668	75.771	75.771	75.771	75.771	
Totaal product	78.992	80.668	75.771	75.771	75.771	75.771	
Totaal taakveld	78.992	80.668	75.771	75.771	75.771	75.771	

5.2 Sportaccommodaties

6530030 Sporthal de Bosdries							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-20.503	-26.425	-6.800	-6.800	-6.800	-6.800	
lasten	139.888	271.958	150.757	224.658	178.019	158.007	
Totaal product	119.385	245.533	143.957	217.858	171.219	151.207	

6531010 Sportterreinen							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-47.941	-37.038	-20.858	-21.380	-21.915	-22.460	
lasten	301.842	432.704	362.586	362.294	350.969	351.849	
Totaal product	253.900	395.666	341.728	340.914	329.054	329.389	

6580010 Multifunctioneel centrum Polfermolen							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-514.542	-332.946	-106.500	-106.500	-106.500	-106.500	
lasten	1.719.474	1.626.510	1.698.410	1.682.046	1.665.682	1.649.318	
Totaal product	1.204.932	1.293.564	1.591.910	1.575.546	1.559.182	1.542.818	
Totaal taakveld	1.578.217	1.934.763	2.077.595	2.134.318	2.059.455	2.023.414	

Vervolg van bijlage 1

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

6511010 Muziekonderwijs

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	35.530	50.000	54.115	54.115	54.115	54.115
Totaal product	35.530	50.000	54.115	54.115	54.115	54.115

6511020 Emancipatie

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	2.788	7.140	3.268	3.268	3.268	3.268
Totaal product	2.788	7.140	3.268	3.268	3.268	3.268

6511030 Culturele minderheden

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	180	180	180	180	180	180
Totaal product	180	180	180	180	180	180

6511040 Herdenking

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	2.766	13.234	12.487	10.821	12.727	17.031
Totaal product	2.766	13.234	12.487	10.821	12.727	17.031

6511050 Ontwikkelingssamenwerking

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	12.330	12.330	12.330	12.330	12.330	12.330
Totaal product	12.330	12.330	12.330	12.330	12.330	12.330

6540010 Subsidies zang en muziek

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	52.662	46.874	46.874	46.874	46.874	46.874
Totaal product	52.662	46.874	46.874	46.874	46.874	46.874

6540020 Kunstbeleid

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
lasten	67.490	51.459	56.024	56.237	56.457	56.646
Totaal product	59.990	43.959	48.524	48.737	48.957	49.146

6580030 Kerkgenootschappen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	10.602	12.164	12.089	12.014	11.636	10.795
Totaal product	10.602	12.164	12.089	12.014	11.636	10.795
Totaal taakveld	176.848	185.881	189.867	188.339	190.087	193.739

5.4 Musea

6541010 Museum

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-44.975	-21.938	-44.876	-44.901	-44.926	-44.952
lasten	69.235	201.232	72.729	73.786	92.226	90.003
Totaal product	24.260	179.294	27.853	28.885	47.300	45.051

6541020 Monumenten

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-4.048	-6.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
lasten	533.869	318.634	192.350	168.455	186.833	192.183
Totaal product	529.820	312.634	181.350	157.455	175.833	181.183

6541030 Waarderingssubsidies

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	44.428	56.933	57.262	57.262	57.262	57.262
Totaal product	44.428	56.933	57.262	57.262	57.262	57.262
Totaal taakveld	598.508	548.861	266.465	243.602	280.395	283.496

5.5 Cultureel erfgoed

6560050 Overige grotten

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-71.319	-39.000	-63.000	-63.000	-63.000	-63.000
lasten	204.352	291.155	263.701	259.982	257.344	254.700
Totaal product	133.033	252.155	200.701	196.982	194.344	191.700
Totaal taakveld	133.033	252.155	200.701	196.982	194.344	191.700

Vervolg van bijlage 1

5.6 Media

6510010 Bibliotheekwerk

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	284.523	322.971	308.362	314.939	334.155	329.763
Totaal product	284.523	322.971	308.362	314.939	334.155	329.763
Totaal taakveld	284.523	322.971	308.362	314.939	334.155	329.763

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

6550010 Natuurbescherming

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	77.739	76.942	91.629	92.839	94.083	95.248
Totaal product	77.739	76.942	91.629	92.839	94.083	95.248

6560010 Groenvoorziening

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-907.204	-800.605	-820.528	-840.949	-861.880	-881.526
lasten	1.837.493	1.804.993	1.843.525	1.862.852	1.897.086	1.937.159
Totaal product	930.289	1.004.388	1.022.997	1.021.903	1.035.206	1.055.633

6560020 Volksfeesten

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	8.799	11.872	9.559	9.559	9.559	9.559
Totaal product	8.799	11.872	9.559	9.559	9.559	9.559

6560040 Gemeentegrot

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-187.510	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
lasten	142.108	179.066	116.840	114.793	113.034	105.991
Totaal product	-45.402	74.066	11.840	9.793	8.034	991

6560060 Openluchttheater

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-10.343	-5.239	-10.740	-11.009	-11.284	-11.566
lasten	91.321	87.212	88.797	89.359	89.935	90.518
Totaal product	80.978	81.973	78.057	78.350	78.651	78.952

6580020 Kop Cauberg

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-413.361	-261.500	-418.000	-418.000	-418.000	-418.000
lasten	303.914	337.727	270.828	268.278	265.791	263.324
Totaal product	-109.447	76.227	-147.172	-149.722	-152.209	-154.676

6580050 Speelvoorzieningen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	13.092	35.295	44.327	45.201	45.612	46.550
Totaal product	13.092	35.295	44.327	45.201	45.612	46.550
Totaal taakveld	956.048	1.360.763	1.111.237	1.107.923	1.118.936	1.132.257

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

6621010 Inburgering en integratie

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	75.423	83.662	78.753	78.753	78.753	78.753
Totaal product	75.423	83.662	78.753	78.753	78.753	78.753

6650020 Toezicht kinderdagverblijven

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	17.816	21.509	21.509	21.509	21.509	21.509
Totaal product	17.816	21.509	21.509	21.509	21.509	21.509

6670010 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.475	-10.000	0	0	0	0
lasten	559.870	720.839	667.367	673.389	672.136	675.669
Totaal product	558.395	710.839	667.367	673.389	672.136	675.669

Vervolg van bijlage 1

6670020 Ouderenwerk							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-11.916	-11.916	-11.916	-11.916	-11.916	-11.916	-11.916
lasten	61.710	43.386	43.629	43.629	43.629	43.629	43.629
Totaal product	49.794	31.470	31.713	31.713	31.713	31.713	31.713
6670030 Jeugdverenigingen							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	20.238	24.065	23.999	23.933	23.867	23.801	23.801
Totaal product	20.238	24.065	23.999	23.933	23.867	23.801	23.801
6670032 Scoutinggebouw Meldermunsterweg							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-942	-492	-957	-957	-957	-957	-957
lasten	3.344	27.899	35.930	27.275	19.548	70.153	70.153
Totaal product	2.402	27.407	34.973	26.318	18.591	69.196	69.196
6670040 Gemeenschapshuizen							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-67.205	-67.203	0	0	0	0	0
lasten	232.398	276.275	144.623	142.079	139.138	136.197	136.197
Totaal product	165.193	209.072	144.623	142.079	139.138	136.197	136.197
6670042 Welzijnscentrum Berg en Terblijt							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-31.347	-24.016	-24.016	-24.016	-24.016	-24.016	-24.016
lasten	14.684	83.564	29.463	23.182	38.926	27.671	27.671
Totaal product	-16.663	59.548	5.447	-834	14.910	3.655	3.655
Totaal taakveld	872.597	1.167.572	1.008.384	996.860	1.000.617	1.040.493	1.040.493
6.2 Wijkteams							
6671010 Jeugdbeleid							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-43.569	-35.506	-43.678	-43.678	-43.678	-43.678	-43.678
lasten	79.370	86.120	80.441	82.213	84.038	84.038	84.038
Totaal product	35.802	50.614	36.763	38.535	40.360	40.360	40.360
6671020 Innovatie jeugd							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-10.021	-5.011	0	0	0	0	0
lasten	85.215	104.681	89.016	89.016	89.016	89.016	89.016
Totaal product	75.193	99.670	89.016	89.016	89.016	89.016	89.016
6671030 Uitvoeringskosten jeugd							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	0	0	0	0	0	0	0
lasten	549.517	652.314	654.419	581.541	581.541	581.541	581.541
Totaal product	549.517	652.314	654.419	581.541	581.541	581.541	581.541
6671040 Uitvoeringskosten Wmo							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	0	0	0	0	0	0	0
lasten	679.920	720.931	722.334	722.334	722.334	722.334	722.334
Totaal product	679.920	720.931	722.334	722.334	722.334	722.334	722.334
6671050 Uitvoeringskosten participatie							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	0	0	0	0	0	0	0
lasten	972.604	996.637	996.734	996.734	996.734	996.734	996.734
Totaal product	972.604	996.637	996.734	996.734	996.734	996.734	996.734
Totaal taakveld	2.313.036	2.520.166	2.499.266	2.428.160	2.429.985	2.429.985	2.429.985

Vervolg van bijlage 1

6.3 Inkomensregelingen

6610010 Uitkeringen inkomensdeel

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-4.171.373	-4.429.204	-4.429.204	-4.429.204	-4.429.204	-4.429.204
lasten	4.448.967	4.650.643	4.638.326	4.638.326	4.638.326	4.638.326
Totaal product	277.594	221.439	209.122	209.122	209.122	209.122

6610060 Bijstandsbesluit zelfstandigen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-56.680	-3.312.217	-10.121	-10.121	-11.871	-13.621
lasten	62.229	3.300.096	40.000	40.000	40.000	40.000
Totaal product	5.549	-12.121	29.879	29.879	28.129	26.379

6614010 Bijzondere bijstandsverlening

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-38.354	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
lasten	480.203	503.234	513.944	513.944	513.944	513.944
Totaal product	441.849	468.234	478.944	478.944	478.944	478.944

6614012 Kwijtschelding afvalstoffenheffing

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	44.690	56.266	45.000	45.000	45.000	45.000
Totaal product	44.690	56.266	45.000	45.000	45.000	45.000

6614014 Kwijtschelding rioolheffing

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	73.227	85.514	76.000	76.000	76.000	76.000
Totaal product	73.227	85.514	76.000	76.000	76.000	76.000
Totaal taakveld	842.910	819.332	838.945	838.945	837.195	835.445

6.4 Begeleide participatie

6611010 Sociale werkvoorziening

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	1.817.463	1.824.328	1.779.547	1.705.668	1.612.800	1.569.333
Totaal product	1.817.463	1.824.328	1.779.547	1.705.668	1.612.800	1.569.333
Totaal taakveld	1.817.463	1.824.328	1.779.547	1.705.668	1.612.800	1.569.333

6.5 Arbeidsparticipatie

6623010 Werkgelegenheidsbevordering

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	324.325	441.750	434.812	434.812	434.812	434.812
Totaal product	324.325	441.750	434.812	434.812	434.812	434.812
Totaal taakveld	324.325	441.750	434.812	434.812	434.812	434.812

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

6661010 Maatwerkvoorzieningen natura materieel WMO

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	397.946	561.783	406.789	406.789	406.789	406.789
Totaal product	397.946	561.783	406.789	406.789	406.789	406.789
Totaal taakveld	397.946	561.783	406.789	406.789	406.789	406.789

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

6614020 Integrale schuldhulpverlening

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	131.963	119.809	123.404	123.404	123.404	123.404
Totaal product	131.963	119.809	123.404	123.404	123.404	123.404

6662010 Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel WMO

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-50.865	-63.164	-64.553	-65.974	-67.425	-67.425
lasten	2.065.004	2.126.575	2.148.093	2.162.776	2.179.776	2.193.304
Totaal product	2.014.139	2.063.411	2.083.540	2.096.802	2.112.351	2.125.879

Vervolg van bijlage 1

6662020 AWBZ extramuraal zorg in natura							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	1.332.448	1.644.244	1.644.244	1.644.244	1.644.244	1.644.244	1.644.244
Totaal product	1.332.448	1.644.244	1.644.244	1.644.244	1.644.244	1.644.244	1.644.244

6667010 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen WMO							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-131.432	-131.432	-131.432	-131.432	-131.432	-131.432	-131.432
lasten	0	0	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400
Totaal product	-131.432	-131.432	-127.032	-127.032	-127.032	-127.032	-127.032

6672010 PGB WMO							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	287.000	298.794	295.094	295.094	295.094	295.094	295.094
Totaal product	287.000	298.794	295.094	295.094	295.094	295.094	295.094
Totaal taakveld	3.634.119	3.994.826	4.019.250	4.032.512	4.048.061	4.061.589	

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

6672020 PGB Jeugd							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	49.000	48.013	48.013	48.013	48.013	48.013	48.013
Totaal product	49.000	48.013	48.013	48.013	48.013	48.013	48.013

6682010 Jeugdhulp							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	0	0	0	0	0	0	0
lasten	2.743.094	2.942.209	2.938.509	2.938.509	2.938.509	2.938.509	2.938.509
Totaal product	2.743.094	2.942.209	2.938.509	2.938.509	2.938.509	2.938.509	2.938.509

6682020 Jeugd geestelijke gezondheidszorg							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	0	0	7.016	7.016	7.016	7.016	7.016
Totaal product	0	0	7.016	7.016	7.016	7.016	7.016

6682030 Jeugd dyslexie							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	80.940	91.730	98.746	98.746	98.746	98.746	98.746
Totaal product	80.940	91.730	98.746	98.746	98.746	98.746	98.746

6682040 Specialistische jeugdzorg							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	156.112	151.382	151.382	151.382	151.382	151.382	151.382
Totaal product	156.112	151.382	151.382	151.382	151.382	151.382	151.382
Totaal taakveld	3.029.146	3.233.334	3.243.666	3.243.666	3.243.666	3.243.666	3.243.666

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

6663010 Opvang en beschermd wonen WMO							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	3.801	4.401	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400
Totaal product	3.801	4.401	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400
Totaal taakveld	3.801	4.401	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

6663010 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	0	0	0	0	0	0	0
lasten	397.033	389.858	418.483	421.742	425.058	428.432	428.432
Totaal product	397.033	389.858	418.483	421.742	425.058	428.432	428.432
Totaal taakveld	397.033	389.858	418.483	421.742	425.058	428.432	428.432

Vervolg van bijlage 1

7.1 Volksgezondheid

6670012 Regionaal welzijnswerk

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	221.043	344.117	251.923	251.923	251.923	251.923
Totaal product	221.043	344.117	251.923	251.923	251.923	251.923

6714020 Hulpverleningsinstanties

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	23.334	24.113	31.647	31.647	31.647	31.647
Totaal product	23.334	24.113	31.647	31.647	31.647	31.647

6714040 Algemene gezondheidszorg

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	214.446	217.150	229.148	232.610	236.132	239.715
Totaal product	214.446	217.150	229.148	232.610	236.132	239.715

6715010 Jeugdgezondheidszorg

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	370.455	371.898	372.360	378.816	385.385	388.095
Totaal product	370.455	371.898	372.360	378.816	385.385	388.095
Totaal taakveld	829.278	957.278	885.078	894.996	905.087	911.380

7.2 Riolering

6722010 Riolen en gemalen (lasten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-444.443	-505.789	-102.228	-87.120	-107.140	-153.521
lasten	2.745.095	2.562.091	2.058.875	2.051.594	2.039.289	2.029.261
Totaal product	2.300.652	2.056.302	1.956.647	1.964.474	1.932.149	1.875.740

6726010 Riolen en gemalen (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-2.713.455	-2.658.477	-2.698.355	-2.738.830	-2.779.913	-2.821.612
Totaal product	-2.713.455	-2.658.477	-2.698.355	-2.738.830	-2.779.913	-2.821.612

6940018 Perceptiekosten rioolheffing

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	66.142	72.523	71.056	73.330	75.677	78.099
Totaal product	66.142	72.523	71.056	73.330	75.677	78.099
Totaal taakveld	-346.661	-529.652	-670.652	-701.026	-772.087	-867.773

7.3 Afval

6721010 Ophalen en afvoeren huisvuil (lasten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-792.914	-796.044	-787.205	-832.954	-881.142	-933.951
lasten	1.087.030	1.132.168	1.132.340	1.159.012	1.186.350	1.214.571
Totaal product	294.116	336.124	345.135	326.058	305.208	280.620

6721020 Milieuparken

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-21.611	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
lasten	333.867	353.196	351.577	358.911	365.935	374.448
Totaal product	312.257	333.196	331.577	338.911	345.935	354.448

6725010 Ophalen en afvoeren huisvuil (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-916.660	-907.140	-910.000	-910.000	-910.000	-910.000
Totaal product	-916.660	-907.140	-910.000	-910.000	-910.000	-910.000

6940016 Perceptiekosten afvalstoffenheffing

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	0	0	0	0	0	0
lasten	22.736	24.452	23.958	24.725	25.516	26.333
Totaal product	22.736	24.452	23.958	24.725	25.516	26.333
Totaal taakveld	-287.551	-213.368	-209.330	-220.306	-233.341	-248.599

Vervolg van bijlage 1

7.4 Milieubeheer

6723010 Bescherming kwaliteit bodem en atmosfeer

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-6.679	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
lasten	127.345	384.893	177.962	178.765	179.589	180.439
Totaal product	120.666	374.893	167.962	168.765	169.589	170.439

6723020 Bestrijding van ongedierte

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	9.957	12.208	10.334	10.592	10.857	11.129
Totaal product	9.957	12.208	10.334	10.592	10.857	11.129

6723030 Handhaving milieuwetgeving

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-5.000	-10.000	0	0	0	0
lasten	141.129	121.579	125.783	127.087	128.431	129.585
Totaal product	136.129	111.579	125.783	127.087	128.431	129.585
Totaal taakveld	266.751	498.680	304.079	306.444	308.877	311.153

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

6724010 Begraafplaatsen (lasten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.391	0	0	0	0	0
lasten	192.140	314.091	338.636	336.416	334.243	323.899
Totaal product	190.749	314.091	338.636	336.416	334.243	323.899

6724011 Bijzondere begraafplaatsen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
lasten	10.026	9.665	9.385	9.105	8.825	8.545
Totaal product	10.026	9.665	9.385	9.105	8.825	8.545

6723010 Begraafplaatsrechten (baten)

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-117.106	-153.274	-153.274	-153.274	-153.274	-153.274
Totaal product	-117.106	-153.274	-153.274	-153.274	-153.274	-153.274
Totaal taakveld	83.669	170.482	194.747	192.247	189.794	179.170

8.1 Ruimtelijke ordening

6810010 Bestemmings- en structuurplannen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-220.335	-273.394	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
lasten	361.053	628.316	338.464	338.861	339.292	342.006
Totaal product	140.718	354.922	313.464	313.861	314.292	317.006
Totaal taakveld	140.718	354.922	313.464	313.861	314.292	317.006

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

6830010 Exploitatie bestemmingsplannen

	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024
baten	-1.729	0	0	0	0	0
lasten	491.767	326.820	259.677	254.152	248.628	243.103
Totaal product	490.039	326.820	259.677	254.152	248.628	243.103
Totaal taakveld	490.039	326.820	259.677	254.152	248.628	243.103

Vervolg van bijlage 1

8.3 Wonen en bouwen							
6820010 Kasteel Oost							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-18.842	-7.729	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
lasten	42.268	64.059	51.058	52.255	53.483	54.741	
Totaal product	23.426	56.330	37.058	38.255	39.483	40.741	
6820020 Steenstraat 2							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-8.100	-1.600	0	0	0	0	0
lasten	50.361	56.168	56.678	57.213	57.772	58.356	
Totaal product	42.261	54.568	56.678	57.213	57.772	58.356	
6820030 Overige gebouwen en erven							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-73.638	-1.329.384	-311.855	-476.372	-512.740	-464.420	
lasten	534.851	737.924	661.772	670.219	664.702	674.063	
Totaal product	461.213	-591.460	349.917	193.847	151.962	209.643	
682010 Woonwagencentra							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-168.136	-169.200	-169.200	-169.200	-169.200	-169.200	
lasten	194.226	305.787	212.505	231.524	244.873	252.960	
Totaal product	26.090	136.587	43.305	62.324	75.673	83.760	
6822030 Bouw- en woningtoezicht (lasten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	458.593	523.773	546.737	547.718	548.723	549.754	
Totaal product	458.593	523.773	546.737	547.718	548.723	549.754	
6822040 Welstandtoezicht							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-61.107	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000	
lasten	99.942	112.941	121.660	123.147	124.672	126.375	
Totaal product	38.835	54.941	63.660	65.147	66.672	68.375	
6822050 Overige volkshuisvesting							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
lasten	38.212	84.484	92.702	92.904	93.112	93.325	
Totaal product	38.212	84.484	92.702	92.904	93.112	93.325	
6823010 Bouw- en woningtoezicht (baten)							
	werkelijk 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	
baten	-413.594	-253.000	-253.000	-253.000	-253.000	-253.000	
Totaal product	-413.594	-253.000	-253.000	-253.000	-253.000	-253.000	
Totaal taakveld	675.035	66.223	937.057	804.408	780.397	850.954	
Geheel - Samenvatting	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Bijlage 2: Overzicht incidentele baten en lasten per programma

	lasten 2021	baten 2021	lasten 2022	baten 2022	lasten 2023	baten 2023	lasten 2024	baten 2024
Overzicht incidentele baten en lasten per programma.								
Toerisme en economie								
6.560.010 Bijdrage bloembakken centrum	5.000		5.000					
6.560.030 Bijdrage project Hoge Nood	1.500		1.500					
Sociaal domein								
6.001.030 Burgerkracht en zelfsturing	130.000							
6.650.010 Bijdrage rijk achterstanden onderwijs	157.900	143.499	157.900	94.499				
6.670.010 Uitvoeringsbudget beweegmakelaar	5.000		5.000		3.333			
Ruimtelijk domein								
6.721.010 Inzet voorziening tijdelijke uitbreiding afval		67.455		9.333				
Algemene taakvelden								
5.400.010 Project brandveiligheid groeven	82.133							
5.400.010 Transitie manager wonen	38.184		25.456					
5.400.010 Inzet beweegmakelaar	72.500		72.500		48.334			
5.400.010 Tijdelijke uitbreiding afval	67.455		9.333					
5.400.010 Kwaliteit dienstverlening	95.790							
6.006.010 Overige uitgaven			12.500					
6.922.040 Kwaliteit dienstverlening	49.974							
6.922.040 Project brandveiligheid groeven	-22.133							
6.922.040 Nieuwe impulsen uitstroom naar werk	33.000							
6.922.040 Reservering verkeersveiligheidsprojecten	100.000							
6.980.010 <i>Mutaties reserves:</i>								
Algemene dekkingsreserve		217.585		93.857				
Exploitatiereserve personeel		145.764						
Reserve evenementen		1.500		1.500				
Reserve sociaal domein		130.000						
	0	494.849	0	95.357	0	0	0	0
	816.303	705.803	289.189	199.189	51.667	0	0	0

Bijlage 3: Overzicht structurele mutaties reserves

	lasten 2021	lasten 2022	lasten 2023	lasten 2024	baten 2021	baten 2022	baten 2023	baten 2024
Overzicht structurele mutaties reserves.								
6.980.010 Mutaties reserves:								
Investeringsreserve kunst in openbare ruimte	35.000	35.000	35.000	35.000				
Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg	69.698	69.698	69.698	69.698				
Investeringsreserve strategische projecten	163.000	163.000	163.000	163.000				
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten		174.037			174.037			
	267.698	267.698	267.698	267.698	174.037	160.704	153.214	

Bijlage 4: Overzicht activa, gesplitst naar nut

<i>Overzicht activa gesplitst naar nut</i>	<i>boekwaarde</i>	<i>vermeerdering</i>	<i>vermindering</i>	<i>afschrijving</i>	<i>aflossing</i>	<i>boekwaarde</i>
	<i>31-dec-2020</i>					<i>31-dec-2021</i>
Immateriële vaste activa						
bijdragen aan activa in eigendom van derden	945.913,75			142.653,60		803.260,15
Totaal Immateriële vaste activa	945.913,75	0,00	0,00	142.653,60	0,00	803.260,15
Materiële vaste activa						
<i>Investeringen met een economisch nut</i>						
gronden en terreinen	743.909,81					743.909,81
woonruimten	200.598,15			16.371,41		184.226,74
bedrijfsgebouwen	9.794.029,19			861.157,76		8.932.871,43
grond, weg -en waterbouwkundige werken	10.695.288,33			513.311,70		10.181.976,63
vervoersmiddelen	324.475,92	205.000,00		145.207,32		384.268,60
machines, apparaten en installaties	1.787.820,76			280.580,29		1.507.240,47
overige materiële activa	5.714.296,79			689.287,68		5.025.009,11
gronden uitgegeven in erfpacht	13.613,41					13.613,41
Totaal Investeringen met een economisch nut	29.274.032,36	205.000,00	0,00	2.505.916,16	0,00	26.973.116,20
<i>Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</i>						
	15.935.944,60			680.914,78		15.255.029,82
<i>Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</i>						
grond, weg -en waterbouwkundige werken	10.434.650,24			659.764,89		9.774.885,35
overige materiële activa	1.035.773,28			66.220,15		969.553,13
Totaal Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	11.470.423,52	0,00	0,00	725.985,04	0,00	10.744.438,48
Totaal Materiële vaste activa	56.680.400,48	205.000,00	0,00	3.912.815,98	0,00	52.972.584,50
Financiële vaste activa						
kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	228.625,49					228.625,49
leningen aan deelnemingen	1.041.707,00					1.041.707,00
Totaal Financiële vaste activa	1.270.332,49	0,00	0,00	0,00	0,00	1.270.332,49
Voorraden						
niet in exploitatie genomen bouwgronden	1,00					1,00
Totaal Voorraden	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
Totaal Activa	58.896.647,72	205.000,00	0,00	4.055.469,58	0,00	55.046.178,14

Bijlage 5: Reserve- en voorzieningenbeleid

Op 1 juli 2013 heeft de raad kennis genomen van onze notitie over het reserve- en voorzieningenbeleid. Daarin hebben wij uitgebreid verslag gedaan van alle op dat moment beschikbare reserves en voorzieningen en het daarmee samenhangende beleid. In artikel 11 van de door de raad vastgestelde Financiële verordening gemeente Valkenburg aan de Geul 2020 is bepaald dat het college jaarlijks de reserves en voorzieningen actualiseert in een aparte bijlage bij de begroting. Hierin wordt per reserve/voorziening ingegaan op het doel, de hoogte en de bestemming van de bespaarde rente.

De voorgestelde wijziging van de rentesystematiek is hier nog niet in verwerkt. De raad is immers eerst aan zet om al dan niet in te stemmen met deze beleidswijziging.

De reserves van de algemene dienst

Algemene reserve

Doel van de reserve

Deze reserve versterkt het weerstandsvermogen en vervult zodoende een bufferfunctie. Bij het opstellen van de jaarrekening 2009 is de verkoopopbrengst van de aandelen Essent toegevoegd aan de reserves van de algemene dienst. In totaal ging het daarbij om een bedrag van afgerond € 17,5 miljoen (eerste tranche). Met de toename van dat vermogen moet een meeropbrengst aan rente gegenereerd worden, die minimaal gelijk is aan het structurele verlies van dividend. In de goedkeuringsbrief bij de begroting 2011 heeft de Provincie geadviseerd om de verkoopopbrengsten van de aandelen Essent niet te rangschikken onder de reserves van de algemene dienst, maar onder de bestemmingsreserves, omdat onbedoeld de indruk zou kunnen ontstaan dat de raad nog over de Essentopbrengsten zou kunnen beschikken. Dat zou een behoorlijk dekkingsprobleem tot gevolg hebben, aldus de toezichthouder.

De hoogte van de reserve

De stand van de reserves van de algemene dienst bedraagt per 1 januari 2021 € 3.110.234. Dat bedrag is naar onze mening voldoende voor het kunnen opvangen van incidentele risico's.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente wordt in deze planperiode als structureel dekkingsmiddel ingezet.

Bestemmingsreserves

1. *Algemene dekkingsreserve*

Doel van de reserve

Deze reserve wordt hoofdzakelijk ingezet voor de uitvoering van het investeringsprogramma. Verder worden geormerkte budgetten, die in enig jaar niet of niet volledig zijn benut, via deze reserve overgeheveld naar het daaropvolgende dienstjaar.

De hoogte van de reserve

De reserve kent per 1 januari 2021 een stand van € 3.251.221. Dat bedrag loopt terug tot € 2.939.779 per 1 januari 2023.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

2. Investeringsreserve automatisering

Doel van de reserve

Deze reserve heeft een egaliserend karakter. Wanneer de in het beleidsplan gereserveerde middelen voor ICT-investeringen in enig jaar niet of niet volledig worden benut of wanneer de feitelijke ICT-lasten achterblijven bij de voorcalculatie, dan wordt die onderuitputting gereserveerd. In de omgekeerde situatie wordt deze reserve ingezet voor het incidenteel afdekken van tekorten.

De hoogte van de reserve

De reserve heeft per 1 januari 2021 een stand van € 1.264.995. In deze planperiode worden vooralsnog geen mutaties meer voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

3. Investeringsreserve huisvesting onderwijs

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van kapitaallasten van huisvestingsvoorzieningen voor het primair, speciaal en het voortgezet onderwijs. De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor deze huisvesting. Om die taak binnen objectieve kaders te kunnen uitvoeren, is een verordening vastgesteld, waarin onder meer is bepaald dat de gemeente en de onderwijsbesturen naar consensus moeten streven. Eén van de gemaakte afspraken is dat de gemeente jaarlijks een vast budget voor onderwijsdoeleinden beschikbaar stelt. Ingeval er minder wordt uitgegeven dan begroot, wordt die vrijval van middelen in het verlengde van deze afspraak aan de onderhavige reserve toegevoegd. In de omgekeerde situatie worden middelen aan de reserve onttrokken.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 2.513.090. In deze planperiode worden geen mutaties van deze reserve voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als dekkingsmiddel.

4. Investeringsreserve instandhouding monumenten

Doel van de reserve

De onderhavige reserve wordt ingezet voor de dekking van investeringslasten of voor het incidenteel afdekken van subsidies op het gebied van restauratie van monumenten.

De hoogte van de reserve

Deze reserve kent op 1 januari 2021 een stand van € 68.963. In deze planperiode worden geen mutaties van deze reserve voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

5. Investeringsreserve kunst in openbare ruimte

Doel van de reserve

De onderhavige reserve wordt ingezet voor de dekking van investeringslasten of voor het incidenteel afdekken van subsidies op het gebied van kunst. De reserve wordt jaarlijks gevoed met 1% van de kapitaalinvesteringen, niet zijnde onderhoudswerken.

De hoogte van de reserve

Deze reserve kent per 1 januari 2021 een stand van € 256.413. Dat bedrag loopt geleidelijk op tot € 396.413 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

6. Exploitatiereserve personeel

Doel van de reserve

Doel van deze reserve is om incidentele budgetoverschrijdingen binnen de P-begroting af te dekken. Indien de feitelijke personeelskosten achterblijven bij de vooraf gecalculeerde bedragen, wordt die onderuitputting aan deze reserve toegevoegd.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 608.914. Deze reserve loopt terug tot € 463.150 per 1 januari 2022. Daarna worden geen mutaties meer voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

7. Exploitatiereserve welzijnsactiviteiten

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet om incidentele overschrijdingen binnen de welzijnsbegroting (geheel of gedeeltelijk) af te dekken en om incidentele subsidieverzoeken op het terrein van welzijn te kunnen honoreren. Ingeval de budgetten in de welzijnssfeer in enig jaar niet of niet volledig worden benut, wordt die onderuitputting gereserveerd.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 742.969. In deze planperiode worden geen mutaties van deze reserve voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente.

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

8. Egalisatiereserve effecten BTW-Compensatiefonds

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet voor het opvangen van de lokale effecten van het BTW-Compensatiefonds (BCF). Indien geen tegenvallers optreden, zullen wij deze reserve inzetten voor eventuele tegenvallers in het kader van de Vpb-plicht.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 93.079. In dit begrotingstijdvak worden geen mutaties verwacht.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

9. Reserve milieuactiviteiten

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet voor de (gehele of gedeeltelijke) afdekking van kapitaallasten van investeringen in de milieusfeer.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 239.256. Wij voorzien geen mutaties van deze reserve in de komende planperiode.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

10. Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet voor de gehele of gedeeltelijke dekking van de (kapitaallasten) van investeringen in de infrastructuur op de kop Cauberg (parkeerplaatsen, toegangswegen e.d.).

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 966.132. Dat bedrag loopt geleidelijk op tot € 1.244.924 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele vervangingsinvesteringen en groot onderhoud.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

11. Investeringsreserve uitvoering centrumplan

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet ter directe afdekking van de gemeentelijke bijdrage in de investeringskosten van het centrumplan.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 0.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve is beschikbaar voor het centrumplan.

12. Reserve opbrengst aandelen Essent

Doel van de reserve

De bespaarde rente van deze bestemmingsreserve wordt ingezet voor het opvangen van de budgettaire gevolgen van de vervallen dividenduitkering.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 7.666.098. In dit begrotingstijdvak worden geen mutaties verwacht.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

13. Egalisatiereserve parkeerexploitatie

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet om de voor- en nadelen van de parkeerexploitatie te egaliseren. Indien het feitelijke exploitatieresultaat in positieve zin van de voorcalculatie afwijkt, dan komt dat voordeel ten gunste van deze bestemmingsreserve. Een afwijking in negatieve zin komt ten laste van deze reserve.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 2.270.602. In dit begrotingstijdvak worden geen mutaties verwacht.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

14. Egalisatiereserve sociaal domein

Doel van de reserve

Bij de behandeling van de financiën rondom de 3 decentralisaties heeft de raad besloten om de budgetten, die het rijk voor de uitvoering van die extra taken beschikbaar stelt, te oormerken. Zodoende is er een reserve sociaal domein ingesteld, die een egaliserend karakter heeft. Voordelige verschillen worden aan die reserve toegevoegd, budgetoverschrijdingen komen ten laste van deze reserve.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 7.212.433. Dat bedrag loopt terug tot € 7.082.433 per 1 januari 2022.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

15. Investeringsreserve strategische projecten

Doel van de reserve

Wanneer zich projecten aandienen, die naar het oordeel van de raad strategisch en economisch van belang zijn voor onze gemeente en een haalbare businesscase zou kunnen ontstaan door een eenmalige gemeentelijke investeringsbijdrage, dan kan deze reserve daarvoor worden ingezet.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve is op 1 januari 2021 gecalculeerd op een bedrag van € 1.313.000. Dit bedrag loopt geleidelijk op tot € 1.965.000 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Het feitelijke verloop van deze reserve is afhankelijk van het tempo waarin zich projecten aandienen, die aan de gestelde criteria voldoen.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

16. Reserve evenementen

Doel van de reserve

Bij de behandeling van de begroting 2019 heeft de raad besloten om een bedrag van in totaal € 630.000 aan een bestemmingsreserve toe te voegen, waaruit de kosten van grote evenementen, eventuele inhuur ten behoeve van het opstellen van visies en storytelling en lobbykosten kunnen worden betaald. De reserve evenementen is een egalisatiereserve. Extra opbrengsten die direct te relateren zijn aan evenementen worden gestort in de reserve. Overschrijdingen die het gevolg zijn van (bijdragen aan) evenementen komen ten laste van deze reserve. Hiermee wordt een revolverend fonds beoogd. De portefeuillehouder Toerisme en Economie is gemandateerd, met uitzondering van politiek gevoelige evenementen, tot het doen van uitgaven ten laste van deze reserve tot een maximumbedrag van € 10.000 per evenement.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve is op 1 januari 2021 gecalculeerd op een bedrag van € 674.288. Dit bedrag loopt geleidelijk terug tot € 671.288 per 1 januari 2023.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

17. Reserve duurzaamheid

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten van werkzaamheden in het kader van duurzaamheid, waarbij de eventuele structurele voordelen worden toegevoegd aan deze reserve.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve is op 1 januari 2021 gecalculeerd op een bedrag van € 0. Overigens is dit gebaseerd op een begrotingstechnische berekening, waarbij het uitgangspunt is dat de beschikbare budgetten volledig worden ingezet in 2020. Voor zover deze budgetten niet volledig worden benut in 2020, zal dat inzichtelijk worden gemaakt bij de jaarverantwoording over 2020. De resterende budgetten worden op die manier beschikbaar gemaakt in het volgende begrotingsjaar.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

18. Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen. De reserve is ingesteld bij de kadernota 2020 met het doel om de structurele onttrekkingen uit de reserves inzichtelijk te maken, in lijn met de aanbevelingen uit de notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve is op 1 januari 2021 gecalculeerd op een bedrag van € 2.049.696. Dit bedrag loopt geleidelijk terug tot € 1.387.704 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

19. Reserve overdracht gelden stichting Herdenking

Doel van de reserve

De stichting Herdenking van de Gevallen van het Verzet is opgeheven. De financiële middelen van die stichting zijn overgegaan naar onze gemeente, met de verplichting dat de jaarlijkse rente-inkomsten van het kapitaal worden ingezet voor onderhoud van het monument en voor de jaarlijkse organisatie van de herdenkingsbijeenkomst.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve bedraagt op 1 januari 2021 € 132.304. In deze planperiode zijn geen mutaties voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

20. Reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)

Doel van de reserve

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten die gemaakt worden in het kader van de Corona-epidemie. Daarnaast dient deze reserve als buffer voor gederfde begrotingsinkomsten. Het college is gemandateerd tot het doen van uitgaven ten laste van deze reserve tot een maximumbedrag van € 50.000 per maatregel tot een maximum van € 250.000.

De hoogte van de reserve

De stand van deze reserve is op 1 januari 2021 gecalculeerd op een bedrag van € 1.162.308. Het exacte verloop van deze reserve is moeilijk te voorspellen. Voor de financiële overzichten in dit onderdeel hebben wij ons gebaseerd op de onttrekkingen die reeds zijn vastgelegd in begrotingswijzigingen. De verwachte tekorten die in het najaar van 2020 mogelijk nog ten laste van deze reserve gebracht worden zijn hier dus nog niet in verwerkt.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze reserve wordt als structureel dekkingsmiddel ingezet.

Voorzoningen

1. Voorziening dubieuze debiteuren

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

De hoogte van de voorziening

De stand van deze voorziening bedraagt op 1 januari 2021 € 304.670. De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. In deze planperiode worden per saldo geen mutaties geraamd.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

2. Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken.

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

De hoogte van de voorziening

De stand van deze voorziening bedraagt op 1 januari 2021 € 125.795. De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. In deze planperiode worden per saldo geen mutaties geraamd.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

3. Voorziening onderhoud gebouwen

Doel van de voorziening.

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct ten laste van de voorziening gebracht.

De hoogte van de voorziening

De voorziening kent op 1 januari 2021 een stand van € 76.084. Rekening houdende met het verloop van de meerjarige onderhoudsplanning loopt dat bedrag terug tot € 6.927 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

4. Voorziening onderhoud sportcentrum Polfermolen

Doel van de voorziening

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

De hoogte van de voorziening

De voorziening kent op 1 januari 2021 een stand van € 721.464. Dit bedrag blijft vooralsnog beschikbaar voor onderhoud.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

5. Voorziening bodemsaneringen

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet ter dekking van de kosten van bodemsaneringen.

De hoogte van de voorziening

De stand van deze voorziening bedraagt op 1 januari 2021 € 0.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

6. Voorziening niet-WWB-debiteuren sociale zaken

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet voor het afboeken van oninbare vorderingen.

De hoogte van de voorziening

De stand van deze voorziening bedraagt op 1 januari 2021 € 105.645. De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. In deze planperiode worden geen mutaties geraamd.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

7. Voorziening onderhoud parkeerplaats Oud Valkenburg

Doel van de voorziening

Deze voorziening is in 2011 ingesteld ter dekking van de onderhoudskosten van de parkeerplaats Oud Valkenburg. De onderhoudskosten worden direct op de voorziening in mindering gebracht.

De hoogte van de voorziening

De voorziening kent op 1 januari 2021 een stand van € 40.700. Op basis van de huidige inzichten vinden er in deze planperiode geen mutaties plaats.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

8. Voorziening onderhoud wegen

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet voor achterstallig onderhoud aan het wegennet.

De hoogte van de voorziening

De voorziening kent op 1 januari 2021 een stand van € 0. Overigens is het voorstel zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de ontwerpbegroting 2021 nog niet in het verwachte verloop van deze voorziening verwerkt, dit in afwachting van de formele besluitvorming van de gemeenteraad.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

9. Voorziening pensioenen wethouders

Doel van de voorziening

Deze voorziening moet ingevolge de Begrotingsvoorschriften worden gevormd voor het opvangen van de pensioenafspraken van voormalige wethouders.

De hoogte van de voorziening

Op basis van gemaakte actuariële berekeningen is een voorziening gevormd voor het opvangen van de kosten van pensioenverplichtingen. Deze voorziening, die jaarlijks wordt geactualiseerd, kent per 1 januari 2021 een stand van € 1.807.627.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente van deze voorziening wordt ingezet als dekkingsmiddel.

10. Voorziening ontwikkelingen Polfermolen

Doel van de voorziening

Bij de behandeling van de kadernota 2017 heeft de raad besloten om eind 2020 te stoppen met de exploitatie van de Polfermolen. Rekening houdende met de dan nog resterende boekwaarde en met de sloop- en frictiekosten is met de kennis van dit moment een voorziening nodig in de orde van grootte van € 4,8 miljoen.

De hoogte van de voorziening

Deze voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 4.805.000. In 2020/2021 wordt de voorziening ingezet.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

11. Voorziening rioolheffing

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet om het taakveld "Riolering" budgettair neutraal te laten verlopen. Dit compartiment van de begroting mag geen financiële gevolgen hebben voor het saldo van de algemene dienst, omdat bij het bepalen van de hoogte van de rioolheffing het principe van 100%-kostendeckering wordt toegepast.

De hoogte van de voorziening

De voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 2.794.542. Dat bedrag loopt af tot € 2.792.505 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt gereserveerd.

12. Voorziening afvalstoffenheffing

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet om het taakveld "Afval" budgettair neutraal te laten verlopen. Dit compartiment van de begroting mag geen financiële gevolgen hebben voor het saldo van de algemene dienst, omdat bij het bepalen van de hoogte van de afvalstoffenheffing het principe van 100%-kostendekking wordt toegepast.

De hoogte van de voorziening

Deze voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 1.786.108. Dat bedrag loopt geleidelijk af tot € 215.943 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Bij het in beeld brengen van het verloop van deze voorziening is gerekend met een tarief van € 120 per perceel.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt gereserveerd.

13. Voorziening groot onderhoud parkeergarage

Doel van de voorziening

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

De hoogte van de voorziening

Deze voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 340.341. Rekening houdende met het verloop van de meerjarige onderhoudsplanning loopt dat bedrag op tot € 696.544 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

14. Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken

Doel van de voorziening

De jaarlijkse onderhoudskosten fluctueren sterk. Om te voorkomen dat de meerjarenbegroting hierdoor een sterk wisselend beeld te zien geeft, is op basis van een meerjarige onderhoudsplanning berekend welk (gelijkblijvend) bedrag jaarlijks aan de voorziening gedoteerd moet worden. De onderhoudskosten worden vervolgens direct op de voorziening in mindering gebracht.

De hoogte van de voorziening

Deze voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 121.596. Rekening houdende met het verloop van de meerjarige onderhoudsplanning loopt dat bedrag terug tot € 4.346 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

15. Voorziening kleine woningbouwinitiatieven

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet ten behoeve van de financiële compensatie bij kleine woningbouwinitiatieven.

De hoogte van de voorziening

Deze voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 37.184. In deze planperiode worden geen mutaties voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

16. Voorziening fonds ruimtelijke ontwikkeling

Doel van de voorziening

Deze voorziening wordt ingezet voor de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied en wordt gevoed door bijdragen van initiatiefnemers van nieuwe ontwikkelingen waarbij fysieke compensatie van kwaliteitsverbeterende maatregelen (deels) niet mogelijk of gewenst is. Deze voorziening wordt aangehaald als Kwaliteitsfonds.

De hoogte van de voorziening

Deze voorziening kent per 1 januari 2021 een stand van € 149.567. In deze planperiode worden geen mutaties voorzien.

De bestemming van de bespaarde rente

De bespaarde rente over deze voorziening wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

Recapitulatie:

	<i>Per 1/1/2021</i>	<i>Per 31/12/2024</i>
Algemene reserves	3.110.234	3.110.234
Bestemmingsreserves	32.485.760	32.304.354
Voorzieningen	13.216.322	6.287.453
<i>Totaal</i>	<i>48.812.316</i>	<i>41.702.041</i>

Bijlage 6: Meerjarig verloop reserves en voorzieningen

	Saldo eind 2020	Mutaties 2021	Saldo eind 2021	Mutaties 2022	Saldo eind 2022	Mutaties 2023	Saldo eind 2023	Mutaties 2024	Saldo eind 2024
Meerjarig verloop reserves en voorzieningen									
A. Algemene reserve									
A.01 Algemene reserve	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76
Totaal	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76	0,00	3.110.233,76
B. Bestemmingsreserves									
B.01 Algemene dekkingsreserve	3.251.220,50	-217.585,00	3.033.635,50	-93.857,00	2.939.778,50	35.000,00	2.997.778,50	35.000,00	2.997.778,50
B.02 Investeringsreserve automatisering	1.264.994,99		1.264.994,99		1.264.994,99		1.264.994,99		1.264.994,99
B.03 Investeringsreserve huisvesting onderwijs	2.513.089,96		2.513.089,96		2.513.089,96		2.513.089,96		2.513.089,96
B.04 Investeringsreserve instandhouding monumenten	68.962,66		68.962,66		68.962,66		68.962,66		68.962,66
B.05 Investeringsreserve kunst in openbare ruimte	296.413,22	35.000,00	331.413,22		331.413,22		331.413,22		331.413,22
B.06 Exploitatiereserve personeel	608.913,53	-145.764,00	463.149,53		463.149,53		463.149,53		463.149,53
B.07 Exploitatiereserve werbijactiviteiten	742.969,40		742.969,40		742.969,40		742.969,40		742.969,40
B.08 Egalisatiereserve effecten BTW-compensatiefonds	93.078,85		93.078,85		93.078,85		93.078,85		93.078,85
B.09 Reserve milieu-activiteiten	239.255,63		239.255,63		239.255,63		239.255,63		239.255,63
B.10 Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg	966.131,83	69.698,00	1.035.829,83	69.698,00	1.105.527,83		1.175.225,83	69.698,00	1.244.923,83
B.11 Investeringsreserve uitvoering Centrumplan	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00		0,00
B.12 Reserve opbrengst aandelen Essent	7.666.097,88		7.666.097,88		7.666.097,88		7.666.097,88		7.666.097,88
B.13 Egalisatiereserve parkeerexploitatie	2.270.602,32		2.270.602,32		2.270.602,32		2.270.602,32		2.270.602,32
B.14 Egalisatiereserve sociaal domein	7.212.432,89	-130.000,00	7.082.432,89		7.082.432,89		7.082.432,89		7.082.432,89
B.15 Investeringsreserve strategische projecten	1.313.000,00	163.000,00	1.476.000,00	163.000,00	1.639.000,00		1.802.000,00	163.000,00	1.965.000,00
B.16 Reserve evenementen	674.287,53	-1.500,00	672.787,53	-1.500,00	671.287,53		671.287,53		671.287,53
B.17 Reserve duurzaamheid	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00		0,00
B.18 Bestemmingsreserve dekking kapitaalasten	2.049.696,00	-174.037,00	1.875.659,00	-174.037,00	1.701.622,00		1.540.918,00	-153.214,00	1.387.704,00
B.19 Reserve overdracht gelden stichting Herdenking	132.304,41		132.304,41		132.304,41		132.304,41		132.304,41
B.20 Reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)	1.162.308,00		1.162.308,00		1.162.308,00		1.162.308,00		1.162.308,00
Totaal	32.485.799,60	-401.188,00	32.084.571,60	-1.696,00	32.082.875,60	106.994,00	32.189.869,60	114.484,00	32.304.353,60
V. Voorzieningen									
V.01 Voorziening dubieuze debiteuren	304.670,30		304.670,30		304.670,30		304.670,30		304.670,30
V.02 Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	125.795,00		125.795,00		125.795,00		125.795,00		125.795,00
V.03 Voorziening onderhoud gebouwen	76.083,86	110.778,00	186.861,86	-52.805,00	134.056,86		45.841,86	-38.915,00	6.926,86
V.04 Voorziening onderhoud sportcentrum Poffermolen	721.463,69	-721.463,69	0,00		0,00		0,00		0,00
V.05 Voorziening bodemsanering	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00
V.06 Voorziening niet-WWB-debiteuren sociale zaken	105.645,00		105.645,00		105.645,00		105.645,00		105.645,00
V.07 Voorziening onderhoud parkeerplaats Oud Valkenburg	40.700,00		40.700,00		40.700,00		40.700,00		40.700,00
V.08 Voorziening onderhoud wegen	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00
V.09 Voorziening pensioenen verbouwers	1.807.627,00		1.807.627,00		1.807.627,00		1.807.627,00		1.807.627,00
V.10 Voorziening ontwikkelingen Poffermolen	4.805.000,00	-4.805.000,00	0,00		0,00		0,00		0,00
V.11 Voorziening roofterffing	2.794.541,54	11.832,86	2.806.374,40	27.685,39	2.834.059,79	8.771,37	2.842.831,16	-50.326,23	2.792.504,93
V.12 Voorziening afvalstoffenhffing	1.786.107,86	-302.369,28	1.483.738,58	-359.094,29	1.124.644,29	-420.317,41	704.326,88	-488.383,93	215.942,95
V.13 Voorziening groot onderhoud parkeer garage	340.341,21	56.687,00	397.028,21	98.077,00	495.105,21	113.692,00	608.797,21	87.747,00	696.544,21
V.14 Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerf	121.596,20	-45.050,00	76.546,20	-14.450,00	62.096,20	7.150,00	69.246,20	-64.900,00	4.346,20
V.15 Voorziening kleine woningbouwinitiatieven	37.184,00		37.184,00		37.184,00		37.184,00		37.184,00
V.16 Voorziening fonds ruimtelijke ontwikkeling	149.566,80		149.566,80		149.566,80		149.566,80		149.566,80
Totaal	13.216.322,46	-5.694.585,11	7.521.737,35	-300.586,90	7.221.150,45	-378.919,04	6.842.231,41	-554.778,16	6.287.453,25
Totaal reserves en voorzieningen	48.812.315,82	-6.095.773,11	42.716.542,71	-302.282,90	42.414.259,81	-271.925,04	42.142.334,77	-440.294,16	41.702.040,61

Bijlage 7: Resterende prioriteiten coalitieakkoord

Omschrijving	Jaar	Globale bruto raming	Enmalige kapitaalbijdragen/subsidies	Restant netto investering	Afschr. termijn in jaren	Kapitaallasten		Overige exploitatiekosten	Exploiatie-inkomsten	Structurele netto budgettaire lasten				
						Afschrijving	Rente			2019	2020	2021	2022	
Speerpunt 1: Veilig wonen en uitgaan														
Veilige en leefbare kernen														
Veilig uitgaan en veilige evenementen														
Ondermijning														
Totaal speerpunt 1														
Speerpunt 2: Zelfsturing, stimuleren en doorontwikkelen														
Externe coördinator														
Correctiebedrag kadernota 2019														
Opgenomen in kadernota 2019														
Totaal speerpunt 2														
Speerpunt 3: Doorontwikkelen projecten natuur en economie														
Verbindingsas deelgebieden Broekhem en Houthem		5.700.000		5.700.000	25	228.000	228.000	228.000						456.000
Correctie kadernota 2019 splitsing deelgebieden		-5.700.000		-5.700.000	25	-228.000	-228.000	-228.000						-456.000
Verbindingsas deelgebied Houthem (Vroenhof-viaduct, Meerssen)		4.800.000	3.371.500	1.428.500	25	57.140	57.140	57.140						114.280
Verbindingsas deelgebied Broekhem (rotonde-kruising Nieuweweg)		2.400.000	1.488.000	912.000	25	36.480	36.480	36.480						72.960
Verbindingsas deelgebied Houthem (komgrens-rotonde)		3.000.000	1.860.000	1.140.000	25	45.600	45.600	45.600						91.200
Verdere invulling project: Wijland in Houthem		700.000		700.000	25	28.000	28.000	28.000						56.000
Correctiebedrag kadernota 2019		-100.000		-100.000	25	-4.000	-4.000	-4.000						-8.000
Brug over molentak Geul														
Opwaardering sportcomplex Houthem														
Uitkijkoren Berg en Terblijt														
Natuur- en recreatieplan Vilt 2e fase														
School-thuisroute Berg/Parkeerproblematiek Meesweg														
Investerings gemeenschapshuis Cascade														
School-thuisroute Vilt														
Reconstructie bebouwde kom Vilt														
Aanpassing recreatieve wandelroutes														
Opgenomen in kadernota 2019														
Opgenomen in kadernota 2019														
Gebedsontwikkeling groene oostvleugel/kastelenpark		3.700.000		3.700.000	25	148.000	148.000	148.000						296.000
Afronding ParCourse		3.300.000	2.400.000	900.000	25	36.000	36.000	36.000						72.000
Ten laste van strategische reserve		-3.300.000	-2.400.000	-900.000	25	-36.000	-36.000	-36.000						-72.000
Totaalvisie Tivoli - Grendelein		3.950.000		3.950.000	25	158.000	158.000	158.000						316.000
Openbaar toilet Walramplein		180.000		180.000	10	18.000	7.200	117.000						142.200
Correctiebedrag kadernota 2019		-180.000		-180.000	10	-18.000	-7.200	-117.000						-142.200
Correctie kadernota 2019														
Opwaardering openbare ruimte grenzend aan Villa via Nova		4.500.000		4.500.000	25	180.000	180.000	180.000						360.000
Integrale ontwikkeling Ignatiusvallei														
Totaal speerpunt 3		22.950.000	6.719.500	16.230.500		649.220	649.220	649.220	50.000	0	1.376.000	783.000	1.089.610	1.298.440
Speerpunt 4: Realisatie zorgwoningen etc.														

Vervolg bijlage 7

Resterende prioriteiten coalitie-akkoord	Onschrijving	Jaar	Globale bruto raming	Enmalige kapitaalbijdragen/subsidies	Restant netto investering	Afschr. termijn in jaren	Kapitaallasten		Overige exploitatielasten	Exploitatielast inkomsten	Structurele netto budgettaire lasten			
							Afschrijving	Rente			2019	2020	2021	2022
	Speerpunt 5: Veilig wonen en wonen voor doelgroepen										0	0	0	0
	Speerpunt 6: Bevorderen verkeersveiligheid woonwijken										0	0	0	100.000
	Verkeersveiligheidsknelpunten en verkeerskundige maatregelen										500.000	0	0	0
	Beveiligen spoorwegovergang Schin op Geul										-440.000	0	0	0
	Correctiebedrag kadernota 2019										-60.000	0	0	0
	Opgenomen in kadernota 2019													
	Totaal speerpunt 6										0	0	0	100.000
	Speerpunt 7: Gezonde balans toerisme en recreatie										70.000	70.000	70.000	70.000
	Uitvoeringskosten mobiliteits- en parkeerbeleidsplan													
	(Curfsweg, evaluatie autoluw centrum, etc.)													
	Correctiebedrag kadernota 2019										-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
	Correctie kadernota 2019										pm	pm	pm	pm
	Totaal speerpunt 7										0	0	0	0
	Speerpunt 8: Adaptief wegbeheer										300.000	300.000	300.000	300.000
	Aanpassen onderhoudsbudgetten													
	Totaal speerpunt 8										300.000	300.000	300.000	300.000
	Speerpunt 9: Landschap in stand houden										150.000	0	0	0
	Verstevigingsmaatregelen Plenkertgroeve/monstergrot													
	Totaal speerpunt 9										150.000	0	0	0
	Speerpunt 10: Goed voorzieningspeil in alle kernen										0	0	0	0
	Speerpunt 11: Verbetering communicatie/dienstverlening										0	0	0	0
	Speerpunt 12: Ontwikkeling Valkenburg als innovatieve proeftuin										0	0	0	0
	Speerpunt 13: Juiste balans vraag en aanbod werkgelegenheid										0	0	0	0
	Speerpunt 14: Herijking toekomstvisie		140.000	25	140.000			5.600	5.600		2.800	11.200	11.200	11.200
	Realisering verbinding Grendelpoort-Ruine										40.000	40.000	40.000	40.000
	Werkbudget doorontwikkeling Vestingstad										60.000	60.000	60.000	60.000
	Citymarketing/winkelstad													
	Totaal speerpunt 14		140.000		140.000	0	5.600	5.600	5.600	0	102.800	111.200	111.200	111.200

Vervolg van bijlage 7

Resterende prioriteiten coalitie-akkoord														
Omschrijving	Jaar	Globale bruto raming	Enmalige kapitaal- bijdragen/ subsidies	Restant netto investering	Afschr.- termijn in jaren	Kapitaallasten		Overige exploitatie- lasten	Exploitatie- inkomsten	Structurele netto budgettaire lasten				
						Afschrijving	Rente			2019	2020	2021	2022	
Speerpunt 15: Toerisme en recreatie														
Uitbreiding formatie										50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Versterken regionaal										10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Inhuur en lobbykosten										200.000	0	0	0	0
Nieuwe fase economische samenwerking										67.500	67.500	100.000	100.000	100.000
Opgenomen in kadernota 2019										-67.500	-67.500	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal speerpunt 15										260.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Speerpunt 16: Evenementenbeleid														
Budget voor nieuwe evenementen										415.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal speerpunt 16										415.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Speerpunt 17: Uitstallingenbeleid										0	0	0	0	0
Speerpunt 18: Parkeervergunningensysteem										0	0	0	0	0
Speerpunt 19: Stimuleren en ontwikkelen (klein)kunst														
Kunst en cultuurvisie										20.000	0	0	0	0
Enmalig extra budget voor bibliotheek gerelateerde zaken										30.000	0	0	0	0
Totaal speerpunt 19										50.000	0	0	0	0
Speerpunt 20: Behouden en stimuleren lokale tradities										0	0	0	0	0
Speerpunt 21: Transparantie uitgaven en inkomsten subsidies										0	0	0	0	0
Speerpunt 22: Middelbaar horeca onderwijs										0	0	0	0	0
Speerpunt 23: Aandacht voor veteranen										0	0	0	0	0
Speerpunt 24: Duurzaamheidsbeleid														
Formatie, structureel werkbudget en verduurzaming										15.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Totaal speerpunt 24										15.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Speerpunt 25: Milieu en afvalbeleid										0	0	0	0	0
Speerpunt 26: WMO/Ouderen										0	0	0	0	0
Speerpunt 27: WSW-ers ondersteunen										0	0	0	0	0
Speerpunt 28: Jeugdzorg en opvang										0	0	0	0	0

Vervolg van bijlage 7

Resterende prioriteiten coalitie-akkoord													
	Jaar	Globale bruto raming	Enmalige kapitaal- bijdragen/ subsidies	Restant netto investering	Afschr. termijn in jaren	Kapitaallasten		Overige exploitatie- lasten	Exploitatie- inkamsten	Structurele netto budgettaire lasten			
						Afschrijving	Rente			2019	2020	2021	2022
Onschrijving													
Speerpunt 29: Kwalitatief goed onderwijs behouden										0	0	0	0
Speerpunt 30: Gezondheid inwoners verhogen										0	0	0	0
Speerpunt 31: Afgewogen accommodatiebeleid										0	0	0	0
Speerpunt 32: Monumentenbeleid													
Onderhoud en restauratie van monumenten										0	150.000	150.000	150.000
Opstellen gemeentelijke subsidieregeling										10.000	0	0	0
Inventarisatie, beschrijvingen etc.										60.000	0	0	0
Uitbreiding formatie										40.000	40.000	40.000	40.000
Totaal speerpunt 32										110.000	190.000	190.000	190.000

Vervolg van bijlage 7

Resterende prioriteiten coalitie-akkoord		Jaar	Globale bruto raming	Enmalige kapitaal- bijdragen/ subsidies	Restant netto investering	Afschr. termijn in jaren	Kapitaallasten		Overige exploitatie- lasten	Exploitati- inkomsten	Structurele netto budgettaire lasten									
							Afschrijving	Rente			2019	2020	2021	2022						
Totaal speerpunten:																				
Totaal speerpunt 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 3	22.950.000	6.719.500	16.230.500	16.230.500	649.220	649.220	649.220	50.000	1.376.000	783.000	1.089.610	1.298.440	1.089.610	1.298.440	1.089.610	1.298.440	1.089.610	1.298.440		
Totaal speerpunt 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 14	140.000	0	140.000	140.000	5.600	5.600	5.600	0	102.800	111.200	111.200	111.200	111.200	111.200	111.200	111.200	111.200	111.200		
Totaal speerpunt 15	0	0	0	0	0	0	0	0	260.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000		
Totaal speerpunt 16	0	0	0	0	0	0	0	0	415.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000		
Totaal speerpunt 17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 19	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 24	0	0	0	0	0	0	0	0	15.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000		
Totaal speerpunt 25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Totaal speerpunt 32	0	0	0	0	0	0	0	0	110.000	190.000	190.000	190.000	190.000	190.000	190.000	190.000	190.000	190.000		
Subtotaal	23.090.000	6.719.500	16.370.500	16.370.500	654.820	654.820	654.820	50.000	2.778.800	1.694.200	2.000.810	2.309.640	2.000.810	2.309.640	2.000.810	2.309.640	2.000.810	2.309.640		

Vervolg van bijlage 7

Omschrijving	Jaar	Globale bruto raming	Enmalige kapitaalbijdragen/subsidies	Restant netto investering	Afschr. termijn in jaren	Kapitaallasten		Overige exploitatiekosten	Structurele netto budgettaire lasten							
						Afschrijving	Rente		2019	2020	2021	2022				
Overige ontwikkelingen:																
Projecten via Belgica									25.000	25.000	25.000	25.000	25.000			
Invulling strategische aankoop Nieuweweg Kuurpark									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen									250.000	0	0	0	0			
Rotonde Emmaberg									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Vervangen hockeyveld									450.000	0	0	0	0			
Exploitatie vuursteenmijn/kalkovens									500.000	0	0	0	0			
Woonwagengebied									50.000	50.000	50.000	50.000	50.000			
Nieuw sportcomplex SV Geuldal									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Plenkertstraat/Grendelplein									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Bergervliet									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Overige verkeersplannen kernen									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Vervangen fietsenrekken									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Leegstaande schoolgebouwen									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Verkeer Oud Valkenburg									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Waterkwaliteit Halderpark									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Verkeerssituatie Thiermae 2000									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Ontmanteling, sloop en/of sanering tenniscomplex									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Wensen accommodatie VV Walram									50.000	0	0	0	0			
Groene Golf Reinaldstraat									100.000	0	0	0	0			
Structurele uitbreiding KCC									140.000	140.000	140.000	140.000	140.000			
Extra kosten Beatrixsingel n.a.v. input inwoners									550.000	0	0	0	0			
Bijdrage renovatie/uitbreiding foyer openluchttheater									130.000	0	0	0	0			
Inhuur Trajekt vanaf 2020 (woonwagenwerk en straatcoaches)									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Stadsmuur Halderpark (asbestsanering en fundering)									p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			
Subtotaal									2.245.000	215.000	215.000	215.000	215.000			
Totaal									23.090.000	6.719.500	16.370.500	0	5.023.800	1.909.200	2.215.810	2.524.640

